

ทางเลือก ทางการเมือง (Political Options)

16 กรณีศึกษารูปแบบการปกครอง
ในฐานะทางออกจากความขัดแย้ง

รวบรวมโดย
PRISM

สนับสนุนโดย
 THE SASAKAWA PEACE FOUNDATION

มกราคม 2021

สารบัญ

บทนำ	5
------	---

ประมวลศัพท์ที่เกี่ยวข้อง (Glossary)	7
-------------------------------------	---

- Autonomy –การปกครองตนเอง
- Consociationalism –การแบ่งสรรอำนาจ
- Decentralization –การกระจายอำนาจ
- Devolution –การถ่ายโอนอำนาจ
- Federalism –สหพันธรัฐ
- Indigenous People –ชนพื้นเมือง
- Minority Rights –สิทธิของชนกลุ่มน้อย
- Multiculturalism –พหุวัฒนธรรม
- Nation-States (and State-Nations) –รัฐชาติ (และชาติรัฐ)
- Power Sharing –การร่วมใช้อำนาจ
- Referendum –ประชามติ
- Self-administration and Self-governance –การจัดการตนเอง
- Self-determination –การกำหนดชะตากรรมตนเอง
- Separatism –การแยกตัวเป็นอิสระ
- Sovereignty –อำนาจอธิปไตย

กรณีศึกษา : Aceh นังโกรอาเจห์ดาร์สซาลาม สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	24
กรณีศึกษา : Åland เขตปกครองตนเองโอลันด์ สาธารณรัฐฟินแลนด์	45
กรณีศึกษา : Basque แคว้นบาสก์ ราชอาณาจักรสเปน	63
กรณีศึกษา : Catalonia แคว้นคาตาลุญญา ราชอาณาจักรสเปน	88
กรณีศึกษา : Hong Kong เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน	110
กรณีศึกษา : Kosovo สาธารณรัฐโคโซโว	127
กรณีศึกษา : Mindanao เขตปกครองตนเอง บังซาโมโรในมุสลิมมินดาเนา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	143
กรณีศึกษา : Northern Cyprus สาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ	166
กรณีศึกษา : Northern Ireland แคว้นไอร์แลนด์เหนือ สหราชอาณาจักร	182

กรณีศึกษา : Okinawa จังหวัดโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น	207
กรณีศึกษา : Scotland แคว้นสกอตแลนด์ สหราชอาณาจักร	222
กรณีศึกษา : Somaliland สาธารณรัฐโซมาลีแลนด์	239
กรณีศึกษา : South Sudan สาธารณรัฐซูดานใต้	253
กรณีศึกษา : South Tyrol แคว้นปกครองตนเองที่โรลใต้ สาธารณรัฐอิตาลี	267
กรณีศึกษา : Timor-Leste สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต	291
กรณีศึกษา : Zanzibar แซนซิบาร์ สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย	306
ภาคผนวก : ประวัติศาสตร์ย่อของรัฐ และความท้าทายต่อรัฐในอนาคต	331

บทนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นการรวบรวม 16 กรณีศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างการปกครองในพื้นที่ที่เคยมี (และยังมี) ความขัดแย้งจากการต่อสู้เพื่ออิสรภาพทางการเมือง อันมีหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งรัฐบาล ขบวนการต่อต้านรัฐ องค์กรระหว่างประเทศ พรรคการเมือง และกลุ่มประชาสังคมต่างๆ ทุกกรณีศึกษาที่ยกมานี้ ประชาชนในพื้นที่ต่างมีอำนาจในการปกครองตนเองมากขึ้น เมื่อเทียบกับสถานะก่อนหน้าที่จะมีการตกลงกันทางการเมืองในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม รูปแบบโครงสร้างและระดับของอำนาจที่มันั้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี ซึ่งสะท้อนว่าแต่ละความขัดแย้งมีลักษณะเฉพาะของตนที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่และผลจากการตกลงเจรจา บางพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจไม่มากนัก เช่น โอกินาว่า ในขณะที่อีกหลายพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นตามลำดับ เช่น ฮองกง อาเจะห์ มินดาเนา โอลันด์ ที่โรลใต้ บาสก์ คาตาโลเนีย ไอร์แลนด์เหนือ สกอตแลนด์ และแซนชิบาร์

สำหรับพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากจนถึงขั้นเป็นรัฐอิสระนั้น ก็ยังมีหลายระดับที่แตกต่างกันตั้งแต่กรณีที่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติในวงจำกัด เช่น สาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ สาธารณรัฐโซมาลีแลนด์ และสาธารณรัฐโคโซโว ไปจนถึงกรณีที่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติในวงกว้างมากขึ้น เช่น สาธารณรัฐชูตานใต้และสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต

เหตุที่เราตั้งใจรวบรวมกรณีศึกษาที่มีความหลากหลายทั้งในแง่ของขอบเขตอำนาจและรูปแบบโครงสร้างการปกครองเช่นนั้น ก็เพื่อที่จะเน้นให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงผลลัพธ์ของการเจรจาที่นำไปสู่ความเป็นไปได้หลายแบบ ในแง่หนึ่ง ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันนี้คือตัวบ่งชี้ถึงความสลับซับซ้อนของกระบวนการเจรจาและความสำคัญของบริบทการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่

เนื้อหาของทั้ง 16 กรณีนี้ ไม่ได้เป็นเพียงการสรุปรูปแบบการเมืองการปกครองหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังสรุปประเด็นเนื้อหาสำคัญที่สะท้อนถึงความยากลำบากในกระบวนการเจรจาต่อรองที่ยาวนานด้วย ซึ่งในหลายกรณี จะยังเห็นได้ว่าสถานการณ์สามารถพลิกผันได้อยู่เสมอท่ามกลางพลวัตความขัดแย้งทางการเมือง ด้วยเหตุนี้ รูปแบบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ระบุไว้ ณ ขณะนี้ อาจเปลี่ยนแปลงไปได้อีกในอนาคต

ทั้งนี้ เอกสารฉบับนี้ไม่ได้สนับสนุนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นการเฉพาะ และกรณีศึกษาทั้งหมดนี้ไม่ได้มีไว้เพื่อเลียนแบบ แต่เอาไว้เรียนรู้สำหรับเป็นชุดข้อมูลประกอบการคิดใคร่ครวญถึงโจทย์ที่ผู้อ่านกำลังเผชิญอยู่

หวังว่าเอกสารฉบับนี้จะจุดประกายเล็ก ๆ ให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษารูปแบบโครงสร้างทางการเมืองการปกครอง และปรารถนาจะเห็นลูกหลานคนใกล้ชิดของตนได้มีชีวิตเติบโตขึ้นมาในสังคมที่เสรีและเป็นธรรม

คณะผู้จัดทำ
มกราคม 2021

ประมวลศัพท์ที่เกี่ยวข้อง
(Glossary)

Autonomy – การปกครองตนเอง

คำว่า “การปกครองตนเอง” ถูกใช้ในหลายบริบทเพื่อสื่อถึง*การกำหนดชะตากรรมตนเอง*ของบุคคลหรือของหน่วยใดหน่วยหนึ่ง (entity) ในแวดวงรัฐศาสตร์ นิยามที่ใช้กันแพร่หลายเป็นของ Kjell-Ake Nordquist (ปี 1998) ที่ระบุว่าคือ “พื้นที่ที่มีอิสระในการจัดการปกครองดูแลตัวเอง (self-rule) มากกว่าพื้นที่อื่น ๆ ภายในรัฐเดียวกัน”

หลายคนที่ใช้นิยามนี้ได้เติมคำว่าพื้นที่หรือเขตแดนเข้าไปด้วย (territorial autonomy) เพื่อให้เห็นความหมายชัดเจนขึ้น ในประวัติศาสตร์เคยมีการใช้กฎเกณฑ์ในลักษณะนี้มาแล้วแต่อยู่ในรูปของสิทธิด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ในแง่ของดินแดน (non-territorial rights) เช่น กรณีสถานะของคนคาทอลิก คนคริสเตียนออร์ทอดอกซ์และคนยิวใน “Millet System” ในจักรวรรดิออตโตมันมุสลิมจากต้นศตวรรษที่ 14 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 รูปแบบพื้นที่ปกครองตนเองในยุคสมัยใหม่เพิ่งจะเกิดขึ้นต้นศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และการล่มสลายของหลายจักรวรรดิ ในทางภูมิศาสตร์พื้นที่ปกครองตนเองจำนวนมากอยู่ห่างไกลจากแผ่นดินแม่ เช่น เกาะ เป็นต้น หรือมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่หนาแน่น โดยมากแล้ว สถานะของพื้นที่ปกครองตนเองจะขึ้นอยู่กับการตกลงกับประเทศแม่แต่จะไม่ได้รับการรับรองจากนานาประเทศ ยกเว้นกรณีของ “พื้นที่ปกครองตนเองแบบพิเศษ” (special territorial autonomy) ซึ่งเป็นรูปแบบ*การกระจายอำนาจสู่พื้นที่ปกครองตนเอง*ที่เข้มข้นมากขึ้น

Thomas Benedikter (2009) ได้ยกระดับสถานะของการปกครองตนเองมากขึ้น โดยให้คำจำกัดความของ “ระบบการปกครองตนเองสมัยใหม่” (modern autonomy system) ว่าเป็นระบบการปกครองที่ตั้งอยู่บนตัวชี้วัด 4 ประการ คือ 1) กลไกโครงสร้างและบทบาทหน้าที่หลักๆ ของการปกครองตนเองถูกบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ 2) มีการจัดตั้งสภานิติบัญญัติท้องถิ่นที่ประชาชนในพื้นที่สามารถเลือกผู้แทนของตนเองได้อย่างอิสระ 3) อยู่ในระบบการเมืองของประเทศที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และ 4) มีหลักประกันว่าประชาชนทุกกลุ่มวัฒนธรรมจะมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งภายในพื้นที่ปกครองตนเองและทั่วทั้งประเทศ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางคนได้ให้นิยามที่ยืดหยุ่นกว่านี้ โดยเฉพาะในแง่ของการบรรจุสถานะของพื้นที่ปกครองตนเองในรัฐธรรมนูญ

Consociationalism – การแบ่งสรรอำนาจ

นักรัฐศาสตร์ชาวดัตช์ Arend Lijphart เป็นผู้ใช้นี้เพื่ออธิบายปัจจัยที่ช่วยให้การปกครองมีเสถียรภาพ ในประเทศอย่างเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีกลุ่มศาสนาและกลุ่มการเมืองที่แตกต่างขัดแย้งกันมานาน เขาระบุว่า มี 4 ปัจจัยที่ช่วยสร้างสมดุลแก่การเมืองแบบประชาธิปไตย คือ 1) การตั้งรัฐบาลผสม 2) การใช้อำนาจวิโถ้วงการเมืองที่ชาญฉลาด 3) การกระจายตำแหน่งทางการเมืองที่สมลัดส่วน และ 4) การผลักดันให้มีการใช้กฎหมายชุมชนที่แตกต่างกัน ในทางปฏิบัติแล้วแนวคิดนี้จะใกล้เคียงมากกับแนวคิด*การร่วมใช้อำนาจ* อย่างไรก็ตาม ประเทศที่ใช้แนวคิดลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่มีกลุ่มการเมืองหรืออัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไม่มากนัก เช่น สวิตเซอร์แลนด์ เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์

Decentralization – การกระจายอำนาจ

เช่นเดียวกับคำว่า*การปกครองตนเอง* การกระจายอำนาจเป็นคำที่ถูกใช้ในหลายบริบทมาก ซึ่งโดยหลักแล้วเป็นเรื่องที่ว่า จะจัดโครงสร้างอำนาจการปกครองกันอย่างไรระหว่างส่วนกลางกับพื้นที่อื่นๆ ในประเทศ การกระจายอำนาจมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ จะโยกย้ายอำนาจ (transfer of power) ในการบริหาร การเมือง การเงิน และการศาลกันอย่างไร

ในบางครั้ง รัฐก็เข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจทางการตลาดด้วย (market decentralization) เช่น การเข้าไปแปรรูปกิจการ หรือการผ่อนคลายมาตรการบางอย่าง เป็นต้น

การกระจายอำนาจมีสองวัตถุประสงค์หลัก ซึ่งทับซ้อนกันอยู่ ข้อแรกคือ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการบริการของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและเปิดกว้างต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของสาธารณะมากขึ้น ข้อสองคือ เพื่อมีพื้นที่ให้กับกลุ่มอัตลักษณ์ที่แตกต่างซึ่งอาจมีความต้องการเฉพาะของกลุ่มตน ข้อหลังนี้ยังเป็นคำตอบต่อคำถามที่ว่า ทำไมจึงต้องมีการกระจายอำนาจในรูปแบบที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ของประเทศดังเช่นพื้นที่ปกครองตนเองด้วย การที่แนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจมีความหลากหลายมาก ทั้งในแง่รูปแบบ โครงสร้างและความมากน้อยของอำนาจที่กระจายไปสู่พื้นที่ ทำให้คำว่ากระจายอำนาจมีขอบเขตความหมายที่กว้างมากตามไปด้วย

Devolution – การถ่ายโอนอำนาจ

แนวคิดเรื่องการมีคณะผู้บริหารระดับภูมิภาค/ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นมาจากการมีรัฐบาลส่วนกลางนั้นเป็นรูปแบบการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค/ท้องถิ่นในขั้นที่ไปไกลสุดของ *การกระจายอำนาจ* การถ่ายโอนอำนาจจะแตกต่างจาก *สหพันธรัฐ* ตรงที่การถ่ายโอนอำนาจจะไม่ได้ถูกบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม บางฝ่ายตั้งข้อสังเกตว่า ในทางปฏิบัติ แทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการถ่ายโอนอำนาจนี้ในหลายประเทศ เช่นกรณีของสหราชอาณาจักร แม้จะไม่มีภาระบัญญัติชัดเจนในรัฐธรรมนูญและรัฐสภา Westminster (รัฐสภาของสหราชอาณาจักร) จะมีอำนาจยกเลิกการกระจายอำนาจแบบถ่ายโอนอำนาจนี้ได้ก็ตาม

Federalism – สหพันธรัฐ

แนวคิดเรื่องสหพันธรัฐจะอยู่บนพื้นฐานของการปกครองสองระดับที่
เติมเต็มกัน หนึ่งคือรัฐบาลระดับภูมิภาค อีกหนึ่งคือรัฐบาลระดับชาติ
ตามหลักการนี้ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้คณะผู้บริหารที่ส่วนกลางและ
คณะผู้บริหารที่ภูมิภาค (ซึ่งอาจมีชื่อเรียกหน่วยการปกครองในภูมิภาค
ที่ไม่เหมือนกันในแต่ละประเทศ เช่น มลรัฐ มณฑล เมือง จังหวัด
ฯลฯ) ใช้*อำนาจอธิปไตย*ร่วมกัน หลายสหพันธรัฐมีหลักประกัน
ว่าคณะผู้บริหารระดับภูมิภาคจะมีอำนาจไม่ใช่แค่ “ปกครองดูแลตัว
เอง” (self-rule) เท่านั้น แต่ยังสามารถ “ปกครองร่วม” (share-rule)
กับส่วนกลางในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ผ่านกลไกการปกครองที่ถูก
ออกแบบด้วย เช่น การมีที่นั่งเฉพาะในรัฐสภา เป็นต้น

Indigenous People – ชนพื้นเมือง

องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้ให้คำจำกัดความ “ชนพื้นเมือง” ไว้ว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งมานานแต่ดั้งเดิม ไม่ใช่กลุ่มที่อพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานใหม่ เข้าไปยึดครองพื้นที่หรือเข้าไปครอบครองเป็นอาณานิคม กลุ่มที่ได้ชื่อว่าคนพื้นเมืองคือกลุ่มคนที่รักษาวัฒนธรรมประเพณีที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ที่อยู่อาศัยนั้นตั้งแต่ในช่วงต้นๆ คำประกาศขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมือง (the UN Declaration on the Rights of Indigenous People - UNDRIP) ในปี 2007 มีหลายประเด็นที่น่าสนใจซึ่งรวมถึงสิทธิในการกำหนดชะตากรรมตนเองของคนพื้นเมืองและสิทธิที่จะมีรูปแบบการบริหารปกครองของตัวเอง (the right to their own type of governance) อย่างไรก็ตาม คำประกาศนี้ก็แค่เพียงข้อมติสหประชาชาติที่ไม่ใช่กฎหมาย

Minority Rights – สิทธิของชนกลุ่มน้อย

ประเด็นเรื่องสิทธิของชนกลุ่มน้อยเกี่ยวข้องกับอย่างมากกับลักษณะพื้นฐานของความเป็นรัฐ ในขณะที่สหพันธรัฐและรัฐที่ประกอบไปด้วยหลายกลุ่มวัฒนธรรมจะให้การรับรองสิทธิทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของชนกลุ่มน้อยทั้งในแง่ของปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล รัฐเดี่ยวจะทำความเข้าใจเรื่องนี้ได้ยากกว่าอันเนื่องมาจากการมีมุมมองต่ออัตลักษณ์ที่ค่อนข้างแข็งตัว การถกเถียงเรื่องสิทธิของชนกลุ่มน้อยนี้ยังเชื่อมโยงกับวาทกรรมเรื่องสิทธิใน*การกำหนดชะตากรรมตนเอง*และถูกตีกรอบด้วยตัวบทกฎหมายที่แตกต่างกันไปในแต่ละรัฐและในแต่ละภูมิภาคด้วย

Multiculturalism – พหุวัฒนธรรม

คำนี้มีการใช้กันในหลายวัตถุประสงค์ บางคนใช้อธิบายอย่างง่ายว่าเป็นสถานการณ์หรือความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมต่างๆ แต่หากมองจากมุมมองปรัชญาการเมือง แนวคิดนี้จะเป็นประเด็นถกเถียงกันว่า วิธีในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์และการเมืองภายในรัฐที่ดีที่สุดคืออะไร หรืออีกนัยหนึ่งคือ การพยายามหาคำตอบว่ารัฐควรมีรูปแบบลักษณะอย่างไรจึงจะตอบสนองต่อลักษณะสังคมพหุวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์และการเมืองได้ดีที่สุด

Nation-States (and State-Nations) – รัฐชาติ (และชาติรัฐ)

ตั้งแต่การเกิดขึ้นของรัฐสมัยใหม่ที่อยู่บนฐานแนวคิด*อำนาจอธิปไตย* รัฐบาลในประเทศก็ได้พยายามปรับรัฐของตนให้มีลักษณะเป็น “รัฐชาติ” ซึ่งมีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และระบบการศึกษาพื้นฐานที่เป็นแบบเดียวกัน และอาจรวมไปถึงการมีศาสนาร่วมกัน ทำให้ความหลากหลายของกลุ่มอัตลักษณ์ต่างๆ ลดลงโดยปริยาย ตัวชี้วัดหนึ่งที่เราเห็นได้ชัด คือ ภาษาพูดในโลกนี้ได้ลดจำนวนลง และจำนวนคนที่พูดภาษาของชนกลุ่มน้อยได้ก็ลดลงด้วยเช่นกัน แต่ในขณะเดียวกัน โลกก็ได้เห็นคลื่นการอพยพข้ามชาติของชนกลุ่มน้อยและผู้ลี้ภัยมากมาย ปรากฏการณ์ทั้งหมดนี้ได้กระตุ้นให้นักวิชาการบางกลุ่มพยายามแยกแนวคิดดั้งเดิมของรัฐชาติดังกล่าวที่ให้ความสำคัญกับการสร้างรัฐที่มีอัตลักษณ์วัฒนธรรม ภาษา หรือศาสนาเดียวกัน ออกมาเป็นแนวคิดใหม่คือ ชาติรัฐที่ให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันของอัตลักษณ์ที่หลากหลายภายใต้ระบบการเมืองประชาธิปไตยที่ทุกคนเห็นร่วมกัน (Stepan, Linz, Yadav, 2011)

Power Sharing – การร่วมใช้อำนาจ

คำว่ากรร่วมใช้อำนาจ แท้จริงแล้วมีแนวคิดและแนวปฏิบัติที่ใกล้เคียงกันมากกับการแบ่งสรรอำนาจ กล่าวคือเป็นระบบการเมืองที่ออกแบบมาให้คู่ขัดแย้งสองฝ่ายใช้อำนาจร่วมกันในการบริหารปกครอง แต่ในช่วงหลังมานี้ คำว่ากรร่วมใช้อำนาจจะใช้ในกรณีที่สังคมแตกแยก ร้าวลึก โดยมีเป้าหมายที่จะแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมายาวนาน เช่น การจัดการกับความขัดแย้งเกี่ยวกับผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งล่าสุดในอัฟกานิสถาน เป็นต้น

รูปแบบของการประนีประนอมลักษณะนี้นับว่าเป็นประโยชน์มากในการป้องกันไม่ให้ความขัดแย้งขยายตัว แต่อย่างไรก็ตาม ในหลายกรณีกลับแสดงให้เห็นว่ารูปแบบนี้อาจเป็นประโยชน์แค่ชั่วคราวในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านเท่านั้น ในระยะยาวกรจัดสรรอำนาจมีโอกาสก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นอีกว่า ในท้ายที่สุด ฝ่ายใดจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ ทางการเมือง

Referendum – ประชามติ

ประชามติ คือ การลงคะแนนเสียงโดยตรงของประชาชนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งแบบทั่วประเทศหรือแบบเฉพาะพื้นที่ โดยจะเป็นการบังคับหรือสมัครใจก็ได้ การทำประชามติจำเป็นจะต้องมีหลักเกณฑ์กำหนดไว้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ใช้กลไกประชาธิปไตยแบบทางตรงบ่อยครั้ง เช่น สวิตเซอร์แลนด์ หลักเกณฑ์ที่ว่า เช่น ใครจะเป็นผู้มีอำนาจให้จัดทำประชามติได้ คณะผู้บริหารระดับภูมิภาคสามารถจัดให้มีการลงประชามติได้หรือไม่ ดังกรณีของสกอตแลนด์และคาตาโลเนีย อีกประเด็นหนึ่งคือใครจะมีสิทธิลงคะแนนเสียงบ้าง ทั้งสองประเด็นนี้มีความสำคัญและอาจก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างผู้เกี่ยวข้องได้ โดยเฉพาะถ้าเป็นการทำประชามติเกี่ยวกับ*การแยกตัวเป็นอิสระ*

Self-administration and Self-governance – การจัดการตนเอง

คำว่าจัดการตนเองนี้มีความหมายที่กว้าง ครอบคลุมการปกครองดูแลตัวเอง (self-rule) ในหลายระดับโดยกลุ่มบุคคลที่ปกติแล้วจะเป็นกลุ่มซึ่งมีอัตลักษณ์แตกต่างจากกลุ่มที่เป็นคนส่วนใหญ่ที่มีอิทธิพลทางการเมืองและมีอำนาจปกครองประเทศอยู่

แม้คำนี้มักจะถูกนำมาสะท้อนถึงข้อจำกัดของความเป็นรัฐแบบดั้งเดิม แต่รัฐบาลในหลายๆ รัฐก็ใช้คำนี้เช่นเดียวกันในการนิยามการจัดการบริหารปกครองระดับท้องถิ่นที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังมานี้ คำนี้ก็ถูกนำไปใช้กับบางพื้นที่ที่ประกาศตัวเป็นรัฐใหม่แต่ไม่ได้รับการรับรองจากนานาชาติ (หรือมีรัฐรับรองน้อยมาก) ด้วย

ตัวอย่างเช่น Somaliland และ Puntland (แยกตัวจากประเทศโซมาเลีย) ในแอฟริกา หรือ Abkhazia และ Transnistria ในยุโรปตะวันออก ความขัดแย้งที่ดำเนินอยู่ในตะวันออกกลางโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับชุมชนชาวเคิร์ดทางตอนเหนือของอิรักสะท้อนว่า ความพยายามสร้างรัฐใหม่แบบสั่งการจากข้างบน (top-down process) นั้นเป็นเพียงทางเลือกหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่คำตอบเดียว อีกแนวทางที่เป็นไปได้คือ กรณีที่กลุ่มชาวเคิร์ดในซีเรียกำลังพยายามสร้างความเข้มแข็งในการจัดการตนเองระดับท้องถิ่นและจัดตั้งพื้นที่ที่คนหลายวัฒนธรรมอยู่ร่วมกัน

Self-determination – การกำหนดชะตากรรมตนเอง

คำนี้เป็นคำที่ถูกอ้างถึงมากที่สุดเมื่อพูดถึง “สิทธิ” ในการเรียกร้องของกลุ่มอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ สิทธินี้ได้รับการส่งเสริมมากขึ้นโดยเฉพาะจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ในปี 1960 สมัชชาสหประชาชาติได้รับรองข้อมติที่ 1514 (ปฏิญญาการให้เอกราชแห่งดินแดนอาณานิคม) และ 1541 (ปฏิญญาการให้เอกราชแก่ประเทศและประชาชนที่ตกอยู่ใต้อาณานิคม) ซึ่งให้ความสำคัญกับสิทธิของประเทศและประชาชนที่ตกเป็นอาณานิคมที่จะได้รับเอกราช (rights of colonial countries and people to achieved independence)

การเกิดขึ้นของรัฐใหม่ๆ จำนวนมากหลังการสิ้นสุดของสงครามเย็นระหว่างสหภาพโซเวียตและกลุ่มประเทศในองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization - NATO) ได้สร้างความขัดแย้งขึ้นมากจากคำถามที่ว่า จะจัดการอย่างไรกับสิทธิการกำหนดชะตากรรมตนเองของกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ข้อท้าทายแรกเลยคือ กลุ่มคนที่เรียกร้องสิทธิในการกำหนดชะตากรรมตนเองนั้นมีมากกว่าจำนวนรัฐที่มีอยู่ ซึ่งรัฐสมาชิกในองค์การสหประชาชาติได้คาดการณ์ไว้แล้วว่า ในหลายพื้นที่จะมีปัญหาขัดแย้งกันระหว่างสองหลักการสำคัญ คือ หลักการกำหนดชะตากรรมตนเองและหลักบูรณภาพแห่งดินแดน ด้วยเหตุนี้ บรรดาชาติสมาชิกจึงมีการระบุไว้ในข้อมติที่ 1514 ว่าการกำหนดชะตากรรมตนเองดังกล่าวนี้จะไม่ครอบคลุมถึงชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในรัฐมาแต่เดิม

Separatism – การแยกตัวเป็นอิสระ

ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อแยกตัวเป็นอิสระนั้นเกิดขึ้นในหลายประเทศ โดยมากจะเป็นนักเคลื่อนไหวกลุ่มเล็กๆ ที่แทบจะไม่ปรากฏเป็นข่าว อย่างเช่นกรณีบาวาเรียในเยอรมนีตอนใต้ก็มีกลุ่มที่ผลักดันให้มีการปกครองตนเองมากกว่า 60 ปีแล้วแต่ก็ไม่เกิดผลอะไรมากนัก แต่ภายหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียตและยูโกสลาเวีย หลายฝ่ายก็ได้เห็นแล้วกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อแยกตัวเป็นอิสระนั้นเข้มแข็งแค่ไหน สาเหตุของการจะแยกตัวเป็นอิสระนั้น จะเชื่อมโยงกับปัจจัยเรื่อง อัตลักษณ์เป็นหลัก ในส่วนของชาติพันธุ์ ภาษา วัฒนธรรม และศาสนา “การแบ่งแยกทางเชื้อชาติ” (racial separatism) หรือการเหยียดผิวที่เกิดขึ้นในหลายประเทศก็เคยเป็นปัจจัยหนึ่ง แต่พัฒนาการที่ดีขึ้นใน สังคมสหรัฐอเมริกาและอีกหลายประเทศที่เคยตกเป็นอาณานิคมก็ ทำให้ปัจจัยนี้มีน้ำหนักน้อยลงไป เป้าหมายของการแยกตัวเป็นอิสระ อาจจะไม่ใช่การแยกดินแดน (secession) แต่อาจจะเป็นการปกครองตนเองในระดับใดระดับหนึ่งก็ได้ ดังจะเห็นได้ว่าข้อตกลงหลายฉบับ ที่นำไปสู่การปกครองตนเองนั้น เป็นผลจากการเจรจาต่อรองที่ข้อ เรียกร้องเดิมคือการแยกดินแดน

Sovereignty – อำนาจอธิปไตย

การประชุม Westphalian ได้นิยามอำนาจอธิปไตยว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งของ “รัฐชาติ” โดยมีรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นกับประชากรกลุ่มหนึ่งภายในเขตแดนที่ชัดเจน และสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับรัฐชาติอื่นๆ ซึ่งมีอำนาจอธิปไตยเท่าเทียมกันอย่างไรก็ดี ลักษณะของอำนาจอธิปไตยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากตั้งแต่การประชุมครั้งนั้นในศตวรรษที่ 17 รัฐต่างๆ เปลี่ยนรูปไปจากเดิมเนื่องด้วยสภาพบริบททางการเมืองสังคมภายในของแต่ละรัฐ ทำให้มีการมอบอำนาจนั้นให้กับสังคมภายในและภายนอกประเทศมากขึ้น แม้ถึงที่สุดแล้วรัฐจะยังคงมีอิทธิพลและอยู่ในสถานะที่ไม่มีสิ่งใดมาเปรียบเทียบได้อยู่ก็ตาม การใช้อำนาจของรัฐต่างๆ ในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา เป็นเครื่องตอกย้ำถึงความจริงดังกล่าว

กรณีศึกษา : Aceh

นังโกรอาจะห์ดารุสซาลาม
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่น ของกรณีศึกษา	ประเด็นปัญหาใกล้เคียงกับติมอร์ตะวันออก คือ นอกจากจะเป็นเรื่องความรู้สึกในการเป็นเจ้าของดินแดนและการดำรงรักษาวิถีวัฒนธรรมของตนแล้วยังมีเรื่องความเป็นเจ้าของในทรัพยากรธรรมชาติที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมหาศาลเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่ผลลัพธ์ออกมาแตกต่างกันกับติมอร์ตะวันออกที่ได้เป็นเอกราช โดยกรณีอาจะห์เป็นการได้มาซึ่งการปกครองตนเองที่ผ่านกระบวนการเจรจาต่อรองอย่างเป็นทางการกับรัฐบาลควบคู่ไปกับการต่อสู้ด้วยอาวุธ นอกจากอำนาจในการบริหารปกครองและโครงสร้างทางการเมืองที่สะท้อนลักษณะเฉพาะทางประเพณีวัฒนธรรมแล้ว ยังมีการจัดสรรรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ใหม่ในสัดส่วนที่อาจะห์ได้รับประโยชน์มากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมด้วย
ปัจจัยสำคัญ ที่เอื้อต่อการต่อสู้ ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีขบวนการต่อสู้ที่เข้มแข็งทั้งทางการเมืองและการทหาร และค่อนข้างเป็นหนึ่งเดียวกับประชาชนส่วนใหญ่ในแง่การสะท้อนเสียงความต้องการต่อรัฐบาล 2. มีรัฐบาลที่จริงจังกับการเจรจาทางออกกับกลุ่มขบวนการ และมีท่าทีที่เปิดกว้างซึ่งสะท้อนจากความพยายามในการปฏิรูปกองทัพและกฎหมายต่างๆ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้นานาชาติได้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการเจรจา
ภูมิหลัง ความขัดแย้ง โดยย่อ	ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 อาจะห์มีการปกครองโดยสุลต่านที่เป็นอิสระ เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมและศาสนาอิสลามในภูมิภาค มีภาษาและวัฒนธรรมของตัวเอง ปี 1873 ดัตช์เข้ายึดครองอาจะห์เป็นอาณานิคม เกิดการสู้รบเรื่อยมา โดยสุดท้ายอาจะห์ได้ตกเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่นในปี 1942 จนหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ดัตช์ลงนามยกอาจะห์ซึ่งมีน้ำมันและแก๊สธรรมชาติจำนวนมากให้เป็นส่วนหนึ่งของอินโดนีเซีย ในปี 1949 เกิดขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราช หลักๆ คือ GAM (Gerakan Aceh Merdeka) จนสุดท้ายบรรลुข้อตกลงสันติภาพกับรัฐบาลอินโดนีเซียได้ในปี 2005

ประเด็น	รายละเอียด
<p>สถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>กลางปี 2019 ศาลคอร์รัปชันที่จาการ์ตาได้ตัดสินจำคุก 7 ปี อดีตผู้ว่าการอาเจะห์ที่เป็นอดีตผู้นำขบวนการ GAM ในข้อหารับสินบนระหว่างที่อยู่ในตำแหน่งผู้ว่าฯ สองสมัย¹ นอกจากข้อวิจารณ์ต่อจริยธรรมและประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาในพื้นที่ของคณะผู้บริหารแล้ว อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นกระแสในช่วงหลังมากขึ้นคือ กฎหมายชารีอะห์ ซึ่งแม้คนส่วนใหญ่จะสนับสนุนให้ใช้กฎหมายชารีอะห์ แต่ข้อวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ของการบังคับใช้นั้นกลับมีมากขึ้นเรื่อยๆ จนอาเจะห์ได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดที่อนุรักษ์นิยมมากที่สุดในประเทศอินโดนีเซียขณะนี้²</p>
<p>ข้อมูลพื้นฐาน</p>	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p><i>อินโดนีเซีย</i>: 1,811,570 ตารางกิโลเมตร ประชากร 269 ล้านคน (2019)³ มีจาการ์ตาเป็นเมืองหลวง</p> <p><i>อาเจะห์</i>: 58,376 ตารางกิโลเมตร ประชากร 5.19 ล้านคน (2017)⁴ มีบันดาอาเจะห์เป็นเมืองหลวง</p> <p>แผนที่อาเจะห์</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p><i>อินโดนีเซีย:</i> เชื้อชาติหลัก - ชาว (42.65%) ชุนดา (15.51%) มาเลย์ (3.45%) ศาสนาหลัก - อิสลาม (87.18%) คริสต์ (9.87%) ฮินดู (1.69%) และพุทธ (0.72%) โดยเป็นประเทศที่มีประชากรนับถือศาสนาอิสลามมากเป็นอันดับ 1 ของโลก⁵</p> <p><i>อาเจะห์:</i> เชื้อชาติหลัก - อาเจะห์ (70.6%) ชาว (8.9%) และอื่นๆ อีกประมาณ 8 ชาติพันธุ์</p> <p>ศาสนาหลัก - อิสลาม (98.1%) คริสต์โปรเตสแตนต์ (1.12%) และพุทธ (0.16%)⁶</p>
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>อินโดนีเซียปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น มีการเลือกตั้งผู้บริหารในทุกระดับ แบ่งออกเป็นระดับจังหวัด (Provinces หรือ Daerah Provinsi) มี 32 จังหวัดโดยมีผู้ว่าการจังหวัด (Governor) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นผู้บริหารระดับ Regencies (Kabupaten) มี 413 Countries โดยผู้บริหารซึ่งมาจากการเลือกตั้งระดับเมืองใหญ่ (Cities) มี 98 เมืองใหญ่ โดยมีนายกเทศมนตรี (Mayor) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นผู้บริหารทั้ง Regency และเมืองใหญ่ถือว่าอยู่ในระดับเดียวกัน แต่เมืองใหญ่จะเป็นชุมชนเมืองรองลงมาเป็นระดับอำเภอ โดยนายอำเภอก็มาจากการเลือกตั้ง ส่วนระดับตำบลจะเป็นกำนัน (Lurah) ที่นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีแต่งตั้ง และระดับเล็กสุดคือหมู่บ้าน ซึ่งผู้ใหญ่บ้าน (Kepala Desa) จะมาจากการเลือกตั้ง นอกจากนี้ก็มีเทศบาล (Municipality) ด้วย⁷ และรวมถึงเขตปกครองพิเศษ (Special Regions หรือ Daerah-daerah Istimewa) ได้แก่ กรุงจาการ์ตา เมืองยอกยาคาร์ตา และอาเจะห์⁸</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>อินโดนีเซีย:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 932,300 ล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 3,603 เหรียญสหรัฐ (2018)⁹</p> <p><i>อาเจะห์:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 10.3 ล้านเหรียญสหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 1,600 เหรียญสหรัฐ (2017)¹⁰</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจาก่อนจะบรรลุข้อตกลง¹¹</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1949 หลังจากที่อาเจะห์ได้ร่วมกับรัฐบาลอินโดนีเซียในการต่อต้านการยึดครองจากต่างชาติ อาเจะห์ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอินโดนีเซีย โดยรัฐบาลได้ให้สถานะปกครองตนเอง (Autonomy) แก่อาเจะห์ ● ปี 1950 รัฐบาลซูการ์โนยกเลิกสถานะการปกครองตนเองของอาเจะห์ และผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของแคว้นสุมาตราเหนือ ● ปี 1953 กลุ่ม Darul Islam ในชวาตะวันตกพยายามจะก่อตั้งรัฐอิสลามซึ่งชาวอาเจะห์สนับสนุนกลุ่มนี้เพื่อจะเป็นเอกราชจากอินโดนีเซีย ● ปี 1959 รัฐบาลซูการ์โนมอบสถานะเขตพื้นที่พิเศษ (Special Territory) แก่อาเจะห์อีกครั้งแต่ไม่ได้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง ● ปี 1966 นายพลซูฮาร์โตยึดอำนาจการปกครอง ประชาชนหลายแสนทั่วประเทศถูกสังหารด้วยข้อหาคอมมิวนิสต์ ● ปี 1971 มีการค้นพบแก๊สธรรมชาติในอาเจะห์ พื้นที่ที่มี Arun Gas เหล่านี้กลายมาเป็นแหล่งผลิตแก๊สธรรมชาติชนิดเหลว (Liquid Natural Gas – LNG) ถึง 1 ใน 3 ของที่ผลิตได้ในอินโดนีเซีย และทำให้อินโดนีเซียกลายเป็นผู้ส่งออก LNG รายใหญ่ที่สุดของโลก แต่ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติในอาเจะห์ได้ถูกขุดไปใช้ประโยชน์ ประชาชนกลับไม่ได้ค่าชดเชยหรือผลตอบแทนใด และผลักให้จำนวนมากกลายเป็นคนยากจน

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>การขูดเจาะนี้ดำเนินการโดยบริษัทในสหรัฐฯ Mobil ซึ่งเป็นหุ้นส่วนร่วมมือกันกับบริษัทน้ำมันของรัฐบาลอินโดนีเซีย (Pertamina) และบริษัทญี่ปุ่นแห่งหนึ่ง สัญญาที่ทำกับบริษัท Mobil (ซึ่งต่อมาควบรวมเข้าเป็น ExxonMobil ในปี 1999) ระบุว่าทหารอินโดนีเซียจะเป็นผู้ดูแลความปลอดภัยสถานที่ขูดเจาะ และทรัพย์สินของบริษัท ทหารประมาณ 5,000 คนได้รับเงินจากบริษัท โดยกลุ่มปกป้องสิทธิมนุษยชนได้กล่าวหาทหารเหล่านี้ว่าเกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมทุบตีทรมาน และข่มขืนพลเรือนจำนวนมาก (โดยเฉพาะช่วงปี 90) นอกจากนี้ทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ในอาเจะห์ เช่น ป่าไม้และแร่ต่างๆ ก็ถูกนำไปใช้ประโยชน์โดยบริษัทต่างชาติและชนชั้นนำในจาการ์ตา กำไรเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่ถูกนำมาใช้อาเจะห์</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1976 เกิดขบวนการปลดปล่อยอาเจะห์ (Gerakan Aceh Merdeka - GAM) ซึ่งมีเป้าหมายคือเอกราช ● ปี 1990 รัฐบาลซูฮาร์โตประกาศให้อาเจะห์เป็นเขตปฏิบัติการทางทหาร (Daerah Operasi Militer - DOM) ซึ่งทำให้อาเจะห์ต้องอยู่ภายใต้กฎอัยการศึกในอีกหนึ่งทศวรรษจากนี้ ● ปี 1998 ซูฮาร์โตลงจากตำแหน่งประธานาธิบดีจากการต่อต้านของประชาชน ฮาบิบีรับหน้าที่ต่อและได้ยกเลิกประกาศ DOM แต่มีหน่วยทหารของอินโดนีเซียสร้างสถานการณ์ความรุนแรงเพื่ออ้างความชอบธรรมในการคงกำลังทหารต่อไป ซึ่งทำให้ GAM มีมวลชนสนับสนุนมากขึ้น ● ปี 1999 รัฐบาลวาฮิดออกกฎหมายให้อาเจะห์ได้รับสัดส่วนรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น แต่ข้อเสนอของวาฮิดที่จะให้มีการทำประชามติในอาเจะห์ได้ถูกรัฐสภาปฏิเสธ ชาวอาเจะห์กว่าล้านคนได้ชุมนุมกันที่บันดาอาเจะห์ เรียกร้องให้มีการทำประชามติว่าจะเป็นเอกราชหรือไม่ ● ปี 2000 รัฐบาลวาฮิดเปิดการพูดคุยกับ GAM โดยมี HD (Centre for Humanitarian Dialogue) เป็นผู้อำนวยการความสะดวก

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2001 รัฐบาลเมกาวาตีลงนามกฎหมายให้อาเจะห์มีสถานะการปกครองพิเศษ (Special Autonomy) ซึ่งมีผลให้รายได้ร้อยละ 70 จากน้ำมันและแก๊สธรรมชาติเป็นของอาเจะห์ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อถกเถียงเรื่องการบังคับใช้กฎหมายชาરીอะห์อยู่ โดยชาวอาเจะห์จำนวนมากบอกว่าไม่ต้องการ ● ปี 2002 รัฐบาลเมกาวาตีกับ GAM ลงนามข้อตกลงยุติการเป็นปฏิปักษ์ (Cessation of Hostilities Agreement - CoHA) ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะหยุดยิง แต่ความไม่ไว้วางใจระหว่างกันยังมีอยู่สูง ● ปี 2003 ข้อตกลงหยุดยิงล้มเหลว ผู้แทนคณะเจรจาของ GAM ถูกจับขณะกำลังเดินทางไปเจรจากับรัฐบาลอินโดนีเซียที่โตเกียว มีการประกาศกฎอัยการศึกในอาเจะห์อีกครั้ง กำลังทหารตำรวจประมาณ 50,000 นาย เริ่มปฏิบัติการกวาดล้าง (Operasi Terpadu) GAM ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนและสร้างความไม่พอใจให้แก่ชาวอาเจะห์อย่างกว้างขวาง ● ปี 2004 ยูโดโยโนชนะการเลือกตั้งและสัญญาว่าจะสร้างสันติภาพในอาเจะห์ให้สำเร็จ ปลายปีเกิดสึนามิ มีผู้เสียชีวิตในอาเจะห์ประมาณ 170,000 คน ● ปี 2005 การเจรจาระหว่างรัฐบาลกับ GAM เริ่มต้นอีกครั้งที่เฮลซิงกิโดยมี CMI (Conflict Management Initiatives) ที่นำโดยอดีตนายกรัฐมนตรีฟินแลนด์เป็นผู้อำนวยความสะดวก ในเดือนสิงหาคม ทั้งสองฝ่ายลงนามบันทึกความเข้าใจร่วม (Memorandum of Understanding – MOU) ซึ่งระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อตกลงต่างๆ เพื่อสร้างสันติภาพในอาเจะห์ ● ปี 2006 รัฐสภาอินโดนีเซียผ่านกฎหมายว่าด้วยการบริหารปกครองอาเจะห์ (Law on Governing Aceh - LoGA) ซึ่งให้อำนาจปกครองแก่อาเจะห์ รวมถึงส่วนแบ่งรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น (รวมระยะเวลาตั้งแต่การถูกผนวกรวมกับอินโดนีเซียจนถึงการบรรลุข้อตกลงสันติภาพ 1949-2005 จำนวน 56 ปี)

ประเด็น	รายละเอียด
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>จังหวัดอาเจะห์ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือสุดของเกาะสุมาตรา</p> <hr/> <p>ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่?</p> <p>ข้อตกลงจากการเจรจาระหว่างรัฐบาลอินโดนีเซียกับขบวนการ GAM (เขตแดนยึดตามที่กำหนดไว้เมื่อ 1 ก.ค.1956)¹²</p> <hr/> <p>เรียกชื่อเขตการปกครองนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>Nanggroe Aceh Darussalam (NAD) (Special territory)</p> <p>การตั้งชื่อเรียกพื้นที่ที่จะเป็นอำนาจของสภานิติบัญญัติอาเจะห์หลังการเลือกตั้งครั้งแรก โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญและความเป็นรัฐเดี่ยวของอินโดนีเซีย ซึ่งก่อนหน้านี้มีชื่อว่า Province Nanggroe Aceh Darussalam¹³ ซึ่งสภาอาเจะห์ได้ตัดคำว่า “จังหวัด” (province) ออกไปหลังจากได้รับอำนาจปกครองตนเอง</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ผู้ว่าการ (Governor)</p> <hr/> <p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรง วาระ 5 ปี อยู่ได้ 2 วาระ¹⁴</p> <hr/> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>มีรองผู้ว่าการ 1 คน โดยมีแผนกต่างๆ เช่น แผนกป่าไม้และการเพาะปลูก/แผนกเขื่อนและฝายกั้นน้ำ/แผนกพลังงานและเหมืองแร่/แผนกกฎหมายและสิทธิมนุษยชน/แผนกกฎหมายซารีอะห์/แผนกกิจการสังคม/แผนกการศึกษา/แผนกสาธารณสุข/แผนกการจัดการการเงิน/แผนกถนนและที่อยู่อาศัย/แผนกการวางแผนผังเมือง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกว่าอะไร?</p> <p>สภาผู้แทนราษฎรภูมิภาคแห่งอาเจะห์ (Aceh Regional House of Representatives หรือ Dewan Perwakilan Rakyat Aceh – DPR A)¹⁵</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรง วาระ 5 ปี¹⁶</p> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 69 คน¹⁷</p>
1.4) ผู้ว่าฯ เดิม/นอก/ กำหนด/ผยุบ.	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ไม่มีส่วนภูมิภาค¹⁸</p>
1.5) หน่วยปกครองย่อย	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีหน่วยปกครองย่อยลงมา คือ District/Municipality ซึ่งมี Regent/ Major เป็นผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง¹⁹</p>
1.6) ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p>● อาเจะห์มีอำนาจในกิจการสาธารณะทุกประเภท (all sectors of public affairs) รวมถึงการจัดโซนนิ่งพื้นที่การจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางทะเลตราบเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายการบริหารจัดการหรือสร้างท่าเรือ และสนามบินในอาเจะห์ ยกเว้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ 1) ลักษณะของชาติ (national character) 2) การต่างประเทศ 3) การป้องกันประเทศ 4) ความมั่นคงแห่งชาติ 5) การเงินการคลัง 6) ความยุติธรรม และ 7) กิจการบางอย่างที่เกี่ยวกับศาสนา (ซึ่งไม่มีการระบุชัดเจนในตัวกฎหมายแต่เข้าใจว่าเป็นประเด็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอิสลาม)²⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>● อำนาจเฉพาะของอาจะห์ - การวางแผนใช้ประโยชน์ และกำกับการโซนนิ่ง/การวางแผนและควบคุมการพัฒนาและการก่อสร้าง/การรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมและชุมชน/โครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ/การสาธารณสุข/การจัดการศึกษาและจัดสรรทรัพยากรมนุษย์/การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และกฎหมายอิสลาม/การแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเมืองและเทศบาลต่าง ๆ/การบริการการจ้างงานและแรงงานระหว่างเมืองและเทศบาลต่าง ๆ/การพัฒนาสภกรณ์และวิสาหกิจชุมชน/การจัดการสิ่งแวดล้อม/การบริหารที่ดิน/การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ/การทะเบียนราษฎรและการบริการประชาชน/การบริการทั่วไป/การบริหารจัดการกิจการศาสนา/กิจการฮัจญ์ อุมเราะห์²¹</p>
<p>1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการตรวจสอบ และเสนอแนะ การบริหาร</p>	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>● มีสภาอูลามาห์เพื่อการปรึกษาหารือ (Ulama Deliberation Council/ Majelis Permusyawaratan Ulama) ประกอบด้วยอูลามาห์และปัญญาชนมุสลิมที่เข้าใจศาสนวิทยาแห่งอิสลาม (Islamic Religious Science) โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนผู้หญิงด้วย ถือว่าเป็นองค์กรอิสระที่สมาชิกจะมาจากการเลือกสรรผ่านกระบวนการปรึกษาหารือโดยอูลามาห์ มีหน้าที่พิทวาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่างๆ²²</p> <p>● มีสถาบันวาลี นังโกร (Wali Nanggroe Institution) ซึ่งเป็นสถาบันผู้นำตามประเพณี เพื่อเป็นตัวเชื่อมชุมชนต่างๆ และรักษาวินัยธรรมและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ โดยสถาบันนี้จะไม่ใช่องค์กรทางการเมืองหรือเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ ผู้นำของสถาบันนี้จะต้องเป็นวาลี นังโกรที่เป็นอิสระ²³</p>
<p>1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่</p>	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มี</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไม่มีการกำหนดสัดส่วนที่นั่งในรัฐสภาให้กับผู้แทนจากเขตปกครองเป็นกรณีเฉพาะ ในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้แทนที่ได้รับเลือกในระดับจังหวัด²⁴</p>
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนสัญชาติอินโดนีเซียซึ่งมีอายุเกิน 21 ปีและมีภูมิลำเนาอยู่ในอาเจาะห์ จำนวนไม่น้อยกว่า 50 คน สามารถรวมตัวกันขอตั้งพรรคการเมืองท้องถิ่นได้ โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนของผู้หญิงอย่างน้อยร้อยละ 30 ด้วย ผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองท้องถิ่น สามารถเป็นสมาชิกพรรคการเมืองระดับชาติได้ในเวลาเดียวกัน²⁵ ● ผู้สมัครตำแหน่งผู้ว่าฯ จะลงนามพรรคการเมืองท้องถิ่น หรือพรรคการเมืองระดับชาติก็ได้ (โดยอนุญาตให้ไม่ต้องสังกัดพรรคใดในการเลือกตั้งครั้งแรกเพราะผู้สมัครอาจจะตั้งพรรคการเมืองไม่ทัน)²⁶ ทั้งนี้อาเจาะห์เป็นพื้นที่เดียวในอินโดนีเซียที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งพรรคการเมืองท้องถิ่นเพื่อลงเลือกตั้งในอาเจาะห์ได้²⁷
1.11) ระบบบริหารงาน บุคคล	<p>ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>สำนักงานเจ้าหน้าที่พลเรือนอาเจาะห์ถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานเจ้าหน้าที่พลเรือนอินโดนีเซีย แต่การควบคุมการปฏิบัติงานจะเป็นหน้าที่ของผู้ว่าฯ²⁸</p>
1.12) ระบบตำรวจ	<p>มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตำรวจในอาเจาะห์ถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอินโดนีเซีย แต่การปฏิบัติหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยในอาเจาะห์และการบริหารจัดการต่างๆ ตลอดจนการคัดเลือกผู้ที่จะมาปฏิบัติงานจะอยู่ภายใต้นโยบายของผู้ว่าฯ โดยผู้บัญชาการตำรวจอาเจาะห์จะต้องรับผิดชอบต่อผู้ว่าฯ ทั้งนี้ผู้บัญชาการตำรวจอาเจาะห์จะได้รับการแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผ่านการอนุมัติจากผู้ว่าฯ

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจะห์ จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบริบทในพื้นที่ และเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของพื้นที่ในช่วงความขัดแย้งที่ผ่านมา ● การส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจากส่วนกลางมาประจำในอาจะห์เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยต้องคำนึงหลักอิสลามและวิถีวัฒนธรรมในพื้นที่ด้วย²⁹ ● มีตำรวจชาอือห์ (Sharia Police) ซึ่งทำงานกับศาลชาอือห์
1.13) ระบบเงินตรา	<p>มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่?</p> <p>ใช้สกุลเงินรูเปียห์ แต่อาจะห์มีสิทธิที่จะกำหนดอัตราผลตอบแทนที่แตกต่างไปจากของธนาคารกลางได้³⁰</p>
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>เขตปกครองไม่สามารถมีกองทัพเป็นของตนเอง ทหารที่ถูกส่งมาประจำการในอาจะห์จะมีหน้าที่หลักคือ การปกป้องอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนตามหลักความเป็นรัฐเดี่ยวของอินโดนีเซีย ในส่วนบทบาทนอกเหนือจากนี้ เช่น การบรรเทาภัยพิบัติ การโยธา หรือการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมใดๆ จะกระทำได้หลังจากผ่านการปรึกษาหารือกับผู้ว่าฯ แล้ว³¹</p>
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โดยทั่วไป กฎหมายส่วนกลางยังมีผลบังคับใช้อยู่ แต่จะมีศาลชาอือห์และศาลสิทธิมนุษยชนในอาจะห์ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบศาลของประเทศ ● ศาลสิทธิมนุษยชนที่ตั้งขึ้นมาหลังข้อตกลงสันติภาพ จะไม่มีอำนาจตัดสินคดีการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นก่อนหน้า ● ผู้พิพากษาศาลชาอือห์ จะมาจากการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีด้วยการเสนอแนะจากประธานศาลฎีกา

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ○ อัยการในอาเจาะห์ จะมาจากการแต่งตั้งโดยส่วนกลางด้วยความยินยอมจากผู้ว่าฯ³²
<p>1.16) การต่างประเทศ</p>	<p>มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>เขตปกครองไม่สามารถออกนโยบายต่างประเทศของตนเองได้ แต่สามารถเข้าร่วมงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬาได้ ทั้งนี้ หากมีการทำเอกสารความร่วมมือใดๆ กับองค์กรต่างชาติ จะต้องระบุในเอกสารทุกครั้งว่า อาเจาะห์เป็นส่วนหนึ่งของรัฐเดี่ยวแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย³³</p>
<p>1.17) กลไกความสัมพันธ์ กับส่วนกลาง</p>	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ รัฐบาลกลางจะต้องหารือกับอาเจาะห์ เมื่อ 1) จะทำข้อตกลงระหว่างประเทศใดที่เกี่ยวข้องกับอาเจาะห์ 2) จะออกมาตรการใดที่บังคับใช้กับอาเจาะห์ และ 3) จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย³⁴ ○ ประธานาธิบดีสามารถปลดผู้ว่าฯ ได้ทันทีหากพบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน การก่อการร้าย และการกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งรัฐ³⁵
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
<p>2.1) รายได้และการ จัดเก็บรายได้</p>	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ อาเจาะห์สามารถกำหนดอัตราผลตอบแทนของธนาคารและสถาบันการเงินในอาเจาะห์เองได้ ตราบเท่าที่ธนาคารและสถาบันการเงินเหล่านั้นยอมรับและไม่ขัดกับกฎหมาย ○ อาเจาะห์สามารถทำการค้าได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงเปิดรับนักท่องเที่ยวและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้³⁶ ○ อาเจาะห์มีรายได้ทั้งหมดประมาณ 6,244.64 พันล้านรูเปียห์ (2010)³⁷

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่อย่างไร?</p> <p>อาจะห์ที่ได้ส่วนแบ่งรายได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ร้อยละ 80 จากการประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ พลังงานความร้อนใต้พิภพ ที่เหลือส่งให้กับส่วนกลางร้อยละ 20 (เหมือนกับพื้นที่อื่น) ● ร้อยละ 70 จากน้ำมัน (ที่อื่นได้ร้อยละ 15.5) ที่เหลือส่งให้กับส่วนกลางร้อยละ 30 ● ร้อยละ 70 จากแก๊สธรรมชาติ (ที่อื่นได้ร้อยละ 30.5) ที่เหลือส่งให้กับส่วนกลางร้อยละ 30³⁸ <p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>สามารถกู้เงินจากต่างประเทศได้ แต่ต้องทำผ่านรัฐบาลกลางโดยต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหลังผ่านการพิจารณาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว³⁹</p>
<p>2.2)</p> <p>เงินอุดหนุน จากส่วนกลาง</p>	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตั้งแต่ปี 2008-2023 (15 ปี) อาจะห์จะได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาลส่วนกลาง (General Allocation Fund - DAU) เพิ่มเติมจากที่พื้นที่อื่นได้รับอีกร้อยละ 2 และตั้งแต่ปี 2023-2028 (5 ปี) จะได้รับเพิ่มร้อยละ 1 รวมทั้งหมดแล้ว ประเมินการว่าอาจะห์จะได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางทั้งสิ้นกว่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ⁴⁰
<p>2.3)</p> <p>การจัดสรร ทรัพยากร</p>	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● อาจะห์ที่ได้ส่วนแบ่งรายได้ ร้อยละ 80 จากการประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ พลังงานความร้อนใต้พิภพ ที่เหลือส่งให้กับส่วนกลางร้อยละ 20 (เหมือนกับพื้นที่อื่น)

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ร้อยละ 70 จากน้ำมัน (ที่อื่นได้ร้อยละ 15.5) ที่เหลือส่งให้กับส่วนกลางร้อยละ 30 ● ร้อยละ 70 จากแก๊สธรรมชาติ (ที่อื่นได้ร้อยละ 30.5) ที่เหลือส่งให้กับส่วนกลางร้อยละ 30
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>มีอำนาจในการบริหารที่ดินและการกำหนดโซนนิ่งภายในเขตปกครอง</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● อาจะห์เป็นพื้นที่เดียวในอินโดนีเซียที่ประกาศใช้กฎหมายชารีอะห์อย่างเป็นทางการ ● คนอาจะห์ที่เป็นมุสลิมจะอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายอิสลามทั้งคดีครอบครัว (Ahwal al-syakhsiyah) แพ่ง (Mu'amalah) และอาญา (Jinayah) โดยจะบังคับใช้กับศาสนิกอื่นได้ในกรณีที่ยินยอมพร้อมใจเท่านั้น ทั้งนี้ผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมทั้งที่อาศัยในอาจะห์หรือมาท่องเที่ยว จะต้องเคารพให้เกียรติ (honor) การบังคับใช้กฎหมายอิสลามด้วย ● อย่างไรก็ตาม คนอาจะห์ที่ไม่ใช่มุสลิมจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายอาญาอิสลาม (Jinayah law) ในส่วนที่ว่าด้วยการพนัน การผลิตขาย หรือบริโภคแอลกอฮอล์ การอยู่ในที่ลับตากันสองคนกับเพศตรงข้ามที่ไม่ใช่คู่แต่งงาน รักร่วมเพศ การช่มชู้ และการล่วงละเมิดทางเพศ ● คนอาจะห์ที่กระทำความผิดอาญานอกอาจะห์จะขึ้นกับกฎหมายอาญาของอินโดนีเซีย⁴¹

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีสภาอุลามาห์เพื่อการปรึกษาหารือ (Ulama Deliberation Council/ Majelis Permasyarakatan Ulama) ประกอบด้วยอุลามาห์และปัญญาชนมุสลิมที่เข้าใจศาสนาวิทยาแห่งอิสลาม (Islamic Religious Science) โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนผู้หญิงด้วย ถือว่าเป็นองค์กรอิสระที่สมาชิกจะมาจากการเลือกสรรผ่านกระบวนการปรึกษาหารือโดยอุลามาห์มีหน้าที่พิทักษ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่าง ๆ
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <p>ภาษาอินโดนีเซียเป็นภาษาทางการ (Official) แต่ก็มีการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ในขณะที่ภาษาอาเจห์เองซึ่งเป็นภาษาแม่ของคนในพื้นที่ก็มีความเสี่ยงที่จะเลือนหายไป จากงานวิจัยหนึ่งพบว่าคนอาเจห์ในปัจจุบันพูดภาษาอินโดนีเซียมากกว่าภาษาอาเจห์หรือภาษาถิ่นอื่นๆ เด็กเยาวชนถูกเลี้ยงมาในครอบครัวที่ภาษาอินโดนีเซียเริ่มกลายมาเป็นภาษาแรกทีพูดกัน โดยอาจส่งผลให้อีกหนึ่งหรือสองชั่วคนจากนี้ คนในเมืองใหญ่อาจจะไม่พูดภาษาอาเจห์อีกต่อไป ซึ่งก็จะมีผลให้คนในหมู่บ้านพูดกันน้อยลงตามไปด้วยในเวลาต่อมา⁴²</p>
3.3) การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● ระบบการศึกษาของอาเจห์ถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศ ● คนอาเจห์ทุกคนมีสิทธิที่จะเรียนอิสลามศึกษาที่มีคุณภาพควบคู่ไปกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี⁴³ ● มีความพยายามจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาอิสลามให้มากขึ้น (Madrasah ibtdaiyah และ madrasah tsanawiyah) โดยเพิ่มชั่วโมงเรียนเกี่ยวกับศาสนาอิสลามให้มากกว่าสองชั่วโมงต่อสัปดาห์ซึ่งเป็นมาตรฐานของพื้นที่อื่นในอินโดนีเซีย⁴⁴ ● โรงเรียนในอาเจห์มีอิสระที่จะบรรจุวิชาภาษาอาเจห์ ภาษาอาหรับหรือประวัติศาสตร์อารยธรรมอิสลาม เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรได้⁴⁵

ประเด็น	รายละเอียด
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีสถาูลามะห์เพื่อการปรึกษาหารือ ● มีสถาบันวาลี นังโกร (Wali Nanggroe Institution)
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>
3.6) สัญลักษณ์ทาง อัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีธงของตัวเองเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์และความพิเศษของพื้นที่ แต่อินโดนีเซียได้ย้าว่าธงนี้ไม่ใช่สัญลักษณ์ของอำนาจอธิปไตย และไม่ถือเป็นธงชาติของอาเจะห์ ธงชาติยังเป็นธงแดงและขาวแห่งอินโดนีเซีย ● มีเพลงประจำของตัวเองเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์และความพิเศษของพื้นที่ แต่ไม่ถือเป็นเพลงชาติของอาเจะห์ เพลงชาติยังคงเป็นเพลง Indonesia Raya⁴⁶
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เมื่อรัฐบาลอินโดนีเซียบรรลุข้อตกลงสันติภาพกับ GAM ในเดือน ส.ค. 2005 ทางรัฐสภาอินโดนีเซียก็ได้ออกกฎหมาย “Laws on the Governing of Aceh (LoGA)” เพื่อนำข้อตกลงไปสู่การปฏิบัติ โดยประกาศนริโทษกรรมแก่สมาชิก GAM 3,000 คนให้กลับคืนสู่สังคมโดยห้ามไม่ให้แต่งเครื่องแบบ GAM อีก ทั้งนี้ จะมีโครงการสนับสนุนด้วยงบประมาณประมาณ 366 ล้านเหรียญสหรัฐ จากทั้งแหล่งทุนต่างชาติ เอกชนและรัฐบาล⁴⁷ มีการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อตกลงนำโดยผู้แทนสหภาพยุโรป มีกระบวนการวางอาวุธของ GAM และการถอนทหารออกจากอาเจะห์ตามลำดับ ซึ่งกระบวนการทั้งหมดจะเสร็จสิ้นภายใน 31 ธ.ค. 2005 ตามที่ได้วางแผนไว้⁴⁸

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● กฎหมายที่ใช้ปกครองอาจะห้อยู่ก่อนหน้านี้ให้ยกเลิกและบังคับใช้ LoGA แทน จากนั้นได้มีการเลือกตั้งผู้ว่าฯ ขึ้นเป็นครั้งแรกในเดือน ธ.ค. 2006 ซึ่งมีผู้สมัครทั้งหมด 8 คน โดยผู้ชนะการเลือกตั้งคือ Irwandi Yusuf แกนนำรุ่นใหม่คนหนึ่งของ GAM⁴⁹
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ ข้อตกลง	หากต้องการแก้ไขกฎหมาย จะต้องออกเป็นกฎหมายผ่านรัฐสภาของอินโดนีเซีย

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2019

(Endnotes)

1 <https://www.thejakartapost.com/news/2019/04/09/irwandi-yusuf-ex-aceh-rebel-who-became-governor-jailed-for-corruption.html>

2 <https://www.efe.com/efe/english/world/disobeying-sharia-law-in-indonesia-s-aceh-district/50000262-3953410>

3 <https://www.worldometers.info/world-population/indonesia-population/>

4 <https://en.wikipedia.org/wiki/Aceh>

5 https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_Indonesia

6 <https://en.wikipedia.org/wiki/Aceh>

7 http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4468&filename=index

8 <http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/17/>

9 <http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/17/>

10 <https://knoema.com/atlas/Indonesia/Special-Region-of-Aceh/GDP>

11 <http://www.worldwatch.org/node/3929>

12 http://www.acehpeaceprocess.net/pdf/mou_final.pdf

13 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt

14 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc

15 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc

16 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc

- 17 <http://peacebuilding.asia/10-years-since-aceh-peace-agreement/>
- 18 http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=4468&filename=index
- 19 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc
- 20 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 21 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc
- 22 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 23 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 24 <http://www.dpr.go.id/en/anggota/index/dapil/80>
- 25 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 26 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 27 <https://www.asiafoundation.org/resources/pdfs/AcehCaseStudyFullReport.pdf>
- 28 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc
- 29 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 30 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 31 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 32 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 33 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc
- 34 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 35 http://www.conflict recovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc
- 36 http://www.conflict recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt

- 37 <http://www.acehpeaceprocess.net/pdf/islamuddin.pdf>
- 38 http://www.conflictrecovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 39 http://www.conflictrecovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 40 <https://www.asiafoundation.org/resources/pdfs/AcehCaseStudyFullReport.pdf>
- 41 http://www.conflictrecovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 42 https://www.researchgate.net/publication/316024572_The_Effects_of_a_Linguistic_Tsunami_on_the_Languages_of_Aceh
- 43 http://www.conflictrecovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- 44 https://books.google.co.th/books?id=VBeLAWAAQBAJ&pg=PT147&lpg=PT147&dq=Madrasah+ibtidaiyah+aceh&source=bl&ots=k9YTQwlpzM&sig=ACfU3U2ficcpojaFyrZQzq04_dcY4Put6g&hl=th&sa=X&ved=2ahUKEwjC3trw_5LjAhXCOY8KHdSgASsQ6AEwFnoECAcQAQ#v=onepage&q=Madrasah%20ibtidaiyah%20aceh&f=false
- 45 https://books.google.co.th/books?id=D2-LAWAAQBAJ&pg=PA98&lpg=PA98&dq=teaching+aceh+language+in+aceh&source=bl&ots=JkUicGul8_&sig=ACfU3U2_DuHCQblmd1xJQ5PiZ_jpthbN_g&hl=th&sa=X&ved=2ahUKEwig55bl_pLjAhVCOI8KHSEwA-I4FBDoATAFegQIBxAB#v=onepage&q=teaching%20aceh%20language%20in%20aceh&f=false
- 46 http://www.conflictrecovery.org/bin/Aceh_Government_Law-Unofficial_English_Translation.doc
- 47 <https://www.asiafoundation.org/resources/pdfs/AcehCaseStudyFullReport.pdf>
- 48 <http://www.worldwatch.org/node/3929>
- 49 <http://www.worldwatch.org/node/4774>

กรณีศึกษา : Åland

เขตปกครองตนเองโอลันด์
สาธารณรัฐฟินแลนด์

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่น ของกรณีศึกษา	<p>โอลันด์ (เกาะของฟินแลนด์ที่คนส่วนใหญ่พูดสวีเดน) ได้รับการยอมรับจากนานาชาติว่าเป็นตัวอย่างของการปกครองตนเอง “The Aland Example” ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความขัดแย้งกับชนกลุ่มน้อยโดยไม่มีความรุนแรงผ่านการต่อรองทางการเมืองทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีกลไกความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับพื้นที่ที่ถ่วงดุลกันอย่างเป็นระบบ และเป็นเขตปกครองตนเอง (และเขตปลอดทหาร) ที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลกในยุคสมัยใหม่ และจะยังคงมีแนวโน้มที่จะพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้นต่อไป¹ ทั้งนี้กระทรวงการต่างประเทศของฟินแลนด์ได้ตั้ง Contact Group ขึ้นระหว่างกระทรวงกับฝ่ายบริหารโอลันด์ เพื่อส่งเสริมให้ต่างชาติที่สนใจได้ศึกษากรณีโอลันด์เป็นตัวอย่าง²</p>
ปัจจัยสำคัญ ที่เอื้อ ต่อการต่อสู้ ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการสนับสนุนช่วยเหลือจากนานาชาติทั้งในระดับองค์การระหว่างประเทศและประเทศเพื่อนบ้านคือสวีเดน 2. รัฐบาลฟินแลนด์เปิดกว้างและพยายามประนีประนอมตั้งแต่ต้น 3. มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจเป็นอันดับหนึ่งของฟินแลนด์
ภูมิหลัง ความขัดแย้งโดยย่อ	<p>โอลันด์อยู่ภายใต้กษัตริย์สวีเดนตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 13 ต่อมาถูกยึดครองโดยรัสเซีย หลังเกิดการปฏิวัติรัสเซียชาวโอลันด์ต้องการกลับไปอยู่กับสวีเดน แต่ในปี 1921 องค์การสันนิบาตชาติมีมติให้โอลันด์เป็นส่วนหนึ่งของฟินแลนด์ ซึ่งจากนั้นมา รัฐบาลฟินแลนด์ก็ให้อิสระแก่โอลันด์ในการปกครองตนเองค่อนข้างมากเพื่อการอยู่ร่วมกัน</p>
สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>ประธานพรรค Alands Flamtid (Future of Alands) ที่สนับสนุนเอกราชโอลันด์ออกมากล่าวว่า คาดาโลเนียและสกอตแลนด์เป็นกรณีตัวอย่างแก่ชาวโอลันด์ให้เรียนรู้ถึงกระบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชที่ไม่ใช้ความรุนแรง ทั้งนี้แม้ประชาชนส่วนใหญ่ในขณะนี้จะไม่ได้นับสนุนเอกราชและพรรคยังไม่สามารถครองเสียงข้างมากได้ในสภา แต่ก็สะท้อนถึงความพยายามที่จะไปสู่เป้าหมายในอนาคต โดยระหว่างนี้พรรคการเมืองต่างๆ ในโอลันด์ก็กำลังต่อรองกับรัฐบาลฟินแลนด์ให้ได้อำนาจปกครองมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่³</p>

ประเด็น	รายละเอียด
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>ฟินแลนด์: 338,145 ตารางกิโลเมตร ประชากร 5.5 ล้านคน (2019)⁴ มีเฮลซิงกิเป็นเมืองหลวง</p> <p>ไอแลนด์: 1,580 ตารางกิโลเมตร ประชากร 29,789 คน (2019)⁵ มี Mariehamn เป็นเมืองหลวง</p> <p style="text-align: center;">แผนที่ไอแลนด์</p>
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>ฟินแลนด์ปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง มีวาระ 6 ปี รับผิดชอบนโยบายต่างประเทศ มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง มีวาระ 4 ปี รับผิดชอบการบริหารประเทศ¹⁰ แบ่งการปกครองออกเป็น 6 จังหวัด 90 เขตปกครองท้องถิ่น โดยผู้ว่าการจังหวัดจะได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง¹¹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p><i>ฟินแลนด์:</i> เชื้อชาติหลัก - ฟินแลนด์ (87.6%) สวีเดน (5.2%) รัสเซีย (1.4%) ศาสนาหลัก - คริสต์อิวานเจลิคัลลูเธอรัน (69.8%) คริสต์กรีกออร์ทอด็อกซ์ (1.1%) ไม่ระบุ (27.4%)⁶</p> <p><i>โอลันด์:</i> เชื้อชาติหลัก - สวีเดน (86.7%) ฟินแลนด์ (4.71%) โรมานีเย (1.5%) แลตเวีย (1.3%) เอสโตเนีย (0.6%) ไทย (0.5%)⁷ แม้คนโอลันด์จะถือสัญชาติฟินแลนด์ ร้อยละ 88.5 แต่กลับพูดภาษาฟินแลนด์เพียงร้อยละ 4.7 เท่านั้น⁸ ศาสนาหลัก - คริสต์อิวานเจลิคัลลูเธอรัน (78.3%) คริสต์กรีกออร์ทอด็อกซ์ (0.3%) ไม่ระบุ (20.5%)⁹</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>ฟินแลนด์:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 223,843 ล้านยูโร (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 40,600 ยูโร (2017)</p> <p><i>โอลันด์:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 1,383 ล้านยูโร (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 47,100 ยูโร (2017) มากกว่าตัวเลขเฉลี่ยของประเทศ¹² และถือเป็นจังหวัดที่มั่งคั่งที่สุดอันดับหนึ่งในฟินแลนด์และอันดับ 20 ในสหภาพยุโรป (จากทั้งหมด 268 regions)¹³</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง^{14 15}</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1809 โอลันด์กลายเป็นส่วนหนึ่งของ the Grand Duchy of Finland เมื่อสวีเดนถูกบีบให้ปล่อยฟินแลนด์และโอลันด์แก่จักรวรรดิรัสเซีย ● ปี 1856 โอลันด์ถูกกำหนดให้เป็นเขตปลอดทหารจากการเจรจาสันติภาพที่ปารีสหลังจากสงครามไครเมีย ● ปี 1917 เมื่อฟินแลนด์ได้รับเอกราช ตัวแทนจากเทศบาลต่างๆ ในโอลันด์มีการประชุมร่วมกันที่โรงเรียนมัธยม Aland Folk ตกลงใจที่จะกลับไปเป็นส่วนหนึ่งของสวีเดนอีกครั้ง โดยผู้แทนคณะได้นำเสนอเอกสารความต้องการที่ลงนามโดยประชาชนโอลันด์จำนวนมากต่อกษัตริย์และรัฐบาลสวีเดนแต่ถูกฟินแลนด์ปฏิเสธ

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1920 รัฐสภาฟินแลนด์ออกกฎหมายปกครองตนเองสำหรับโอลันด์ (Autonomy Act for Åland) แต่ชาวโอลันด์ไม่ยอมรับ โดยสถานะของโอลันด์ได้นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างฟินแลนด์และสวีเดนจนถูกหยุดยั้งขึ้นหาหรือในองค์การสันนิบาตชาติที่เพิ่งตั้งขึ้นใหม่ ● ปี 1921 องค์การสันนิบาตชาติให้การยอมรับอำนาจอธิปไตยของฟินแลนด์เหนือโอลันด์ โดยมีเงื่อนไขว่าฟินแลนด์จะต้องรับประกันว่าประชาชนในหมู่เกาะโอลันด์ซึ่งมีวัฒนธรรม ภาษา และประเพณีของสวีเดนจะได้รับการปกป้อง และจะได้มีการปกครองตนเอง (self-government) อย่างเป็นทางการ ● ปี 1947 สถานะของโอลันด์ที่เป็นเขตปลอดทหารได้รับการยืนยันอีกครั้งจากสนธิสัญญาสันติภาพปารีส ● ปี 1951 กฎหมายปกครองตนเองปี 1920 ถูกแก้ไขเป็นครั้งแรก¹⁶ ● ปี 1993 กฎหมายปกครองตนเองปี 1920 ถูกแก้ไขเป็นครั้งที่สอง¹⁷ ● ปี 2018 สภาโอลันด์ส่งร่างกฎหมายปกครองตนเอง ฉบับปรับปรุงครั้งที่สามให้รัฐสภาฟินแลนด์พิจารณา ซึ่งมีเนื้อหาที่ต้องการมีอำนาจมากขึ้น เช่น การให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แก่แพทย์ชาวสวีเดนที่ปัจจุบันต้องขออนุญาตจากฟินแลนด์เท่านั้นหากต้องการทำงานในโอลันด์ ในขณะที่พรรคการเมืองโอลันด์บางพรรคต้องการที่จะให้เขตปกครองตนเองโอลันด์พัฒนาต่อไป เพื่อเป็นหนทางสู่การเป็นอิสระจากฟินแลนด์ในอนาคต¹⁸
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>หมู่เกาะโอลันด์ (กว่า 6,700 เกาะ) และน่านน้ำ 3 ไมล์ทะเลจากแผ่นดิน¹⁹ อยู่ตรงกลางระหว่างฟินแลนด์และสวีเดน</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่?</p> <p>สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่แยกออกจากแผ่นดินใหญ่ (mainland) ของฟินแลนด์อย่างชัดเจน</p> <p>เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>เขตปกครองตนเองโอลันด์ (Autonomy of Åland) เป็นพื้นที่ปลอดทหารและเป็นกลางทางการเมือง (ในเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศฟินแลนด์ระบุว่า เป็น “Autonomous area belonging to Finland”)²⁰</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>Lantradet (หัวหน้าคณะผู้บริหาร)</p> <p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>รัฐบาลเป็นองค์คณะไม่เกิน 8 คน แต่งตั้งจากสภานิติบัญญัติ²¹ ซึ่งโดยมากจะเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง</p> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>คณะผู้บริหาร (Landskapsregeringen) ประกอบด้วย 6 กระทรวง (department) ทำงานภายใต้กำกับของสภาโอลันด์ คือ การบริหาร/การเงิน/กิจการสิ่งแวดล้อมและสังคม/การศึกษาและวัฒนธรรม/การค้าและอุตสาหกรรม/การสื่อสาร²²</p>
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่ออะไร?</p> <p>สภาแห่งหมู่เกาะโอลันด์ (Parliament of the Åland Islands/Åland Lagtinget)²³</p> <p>จะมาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยคนโอลันด์ในระบบสัดส่วน ซึ่งผู้มีสิทธิโหวตจะต้องมีสิทธิภูมิลำเนา (Right of Domicile) ในโอลันด์เท่านั้น²⁴ มีพรรคการเมืองที่แข่งขันกันเข้ามาเป็นตัวแทนไม่ต่ำกว่า 7 พรรค</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 30 คน วาระ 4 ปี มีประธาน 1 คน และรองประธาน 2 คน โดยทั้งหมดจะดำรงตำแหน่งครั้งละ 1 ปีเท่านั้น²⁵</p>
<p>1.4) ผู้ว่าฯเดิม/นอภ./ กำนัน/ผญบ.</p>	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>มีผู้ว่าการจังหวัด (Provincial Governor) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีฟินแลนด์โดยการปรึกษาหารือกับประธานสภาโอลันด์ ซึ่งอาจจะเลือกจาก 5 รายชื่อที่เสนอโดยสภาโอลันด์²⁶ มีวาระ 6 ปี รับเงินเดือนจากรัฐบาลกลาง</p> <p>ทำหน้าที่เปิดและปิดการประชุมสภาโอลันด์ในนามของประธานาธิบดีฟินแลนด์ มีหน่วยงานคือ the State Department of Aland ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างส่วนกลางกับโอลันด์²⁷</p> <p>ผู้ว่าการจังหวัดที่มาจากการแต่งตั้งนี้ จะมีอำนาจน้อยกว่าผู้ว่าการจังหวัดอื่นๆ อีก 5 แห่งของฟินแลนด์ เพราะงานกิจการโอลันด์ส่วนใหญ่จะอยู่ในอำนาจของผู้บริหารเขตปกครอง²⁸</p>
<p>1.5) หน่วยปกครองย่อย</p>	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>เทศบาลมี 16 แห่ง บริหารงานภายใต้กฎหมายโอลันด์ (Alandic Law) ที่ออกโดยสภาโอลันด์ มีสภาท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทำงาน มีวาระ 4 ปี ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากโอลันด์²⁹</p>
<p>1.6) ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่</p>	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p>● สภามีอำนาจในการออกกฎหมายและบริหารคล้ายกับเป็นรัฐอิสระ (functions practically like an independent state) ในเรื่องการศึกษา วัฒนธรรมและการอนุรักษ์อนุสาวรีย์โบราณ/สาธารณสุขและการดูแลทางการแพทย์/สิ่งแวดล้อม/การส่งเสริมอุตสาหกรรม/การคมนาคมขนส่งภายใน/การปกครองท้องถิ่น/การตำรวจ/การไปรษณีย์/วิทยุและโทรทัศน์³⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>อย่างไรก็ตาม ร่างกฎหมายที่ออกโดยสภาโอลันด์ต้องได้รับการอนุมัติจากประธานาธิบดีก่อน ซึ่งจะสามารถใช้สิทธิยับยั้งได้ในกรณีที่เห็นว่าร่างกฎหมายนั้นขัดรัฐธรรมนูญ หรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศฟินแลนด์ แต่ก่อนที่จะยับยั้ง โดยทั่วไปแล้วประธานาธิบดีจะขอความเห็นชอบจากคณะผู้แทนโอลันด์ (Aland Delegation) และศาลฎีกาก่อน</p> <p>● อำนาจที่เป็นของรัฐบาลฟินแลนด์ คือ การต่างประเทศ กฎหมายอาญาและแพ่งส่วนใหญ่ ระบบศาล การสำรวจที่ดิน การตรวจตราชายฝั่ง การอากาศยาน ศุลกากร และภาษีรัฐ³¹</p>
1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>ไม่มีกลไกเพิ่มเติม การสะท้อนเสียงประชาชนทำผ่านสมาชิกสภาโอลันด์</p>
1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไม่มีการกำหนดเป็นพิเศษ</p>
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีโควตาผู้แทนโอลันด์ 1 คนเข้าไปนั่งในรัฐสภาฟินแลนด์ โดยผู้แทนจากโอลันด์จะมาจากการเลือกตั้งด้วยเสียงข้างมากทั่วไป (Simple majority vote) ในโอลันด์ ซึ่งจะต่างจากผู้แทนจากพื้นที่อื่นๆ อีก 199 คนที่เหลือที่จะมาจากการเลือกตั้งด้วยระบบสัดส่วน (Proportional representation) จาก 14 เขตเลือกตั้ง³²</p>
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่น ซึ่งแยกต่างหากจากพรรคการเมืองนอกโอลันด์ แต่ก็สามารถเป็นเครือข่ายกันได้³³</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	<p>ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>การบริหารงานบุคคล จะมี Aland Provincial Enforcement Office จากส่วนกลาง ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และฝึกอบรมบุคลากรที่ปฏิบัติงานในระบบ³⁴</p>
1.12) ระบบตำรวจ	<p>มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีตำรวจเป็นของตนเอง (Police Authority of the Aland Islands) ทำงานภายใต้คณะผู้บริหารโอลันด์ ซึ่งเป็นอิสระจากหน่วยงานตำรวจฟินแลนด์ แต่จะใช้เครื่องแบบและพาหนะแบบเดียวกันกับตำรวจฟินแลนด์ และจะต้องผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันตำรวจฟินแลนด์เช่นกัน³⁵</p>
1.13) ระบบเงินตรา	<p>มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง ใช้สกุลเงินยูโร</p>
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง</p>
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง</p>
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง แต่โอลันด์มีผู้แทนของตัวเองใน EU ด้วย ซึ่งในกรณีนี้เป็นลักษณะ win-win เนื่องจากโอลันด์มีความเชี่ยวชาญด้านประมงกว่ารัฐบาลกลาง การเข้าไปนั่งใน EU จึงมีผลต่อการต่อรองเรื่องประมงให้กับประเทศฟินแลนด์ ในขณะที่เดียวกันโอลันด์ก็ได้มีสถานะอย่างเป็นทางการใน EU ในส่วนของการต่างประเทศ</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>หากฟินแลนด์มีการลงนามในสนธิสัญญาระหว่างประเทศใด ๆ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของโอลันด์ จะต้องผ่านการเห็นชอบจากสภาโอลันด์ด้วย³⁶ นอกจากนี้ยังมีคณะผู้แทนของตัวเองในสภานอร์ดิก (Nordic Council) ซึ่งเป็นหน่วยงานความร่วมมือระหว่างรัฐสภาต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศนอร์ดิก (ฟินแลนด์ สวีเดน เดนมาร์ก ไอซ์แลนด์ และนอร์เวย์) อีกด้วย³⁷</p>
<p>1.17) กลไกความสัมพันธ์ กับส่วนกลาง</p>	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีคณะผู้แทนโอลันด์ (Aland Delegation) เป็นกลไกร่วมระหว่างรัฐบาลกลางและคณะผู้บริหารโอลันด์ โดย 2 คนมาจากการแต่งตั้งโดยรัฐบาลฟินแลนด์ อีก 2 คนมาจากการเสนอชื่อโดยสภาโอลันด์ มีผู้ว่าการจังหวัดโอลันด์ที่มาจากการแต่งตั้งเป็นประธาน ทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายที่จะออกจากสภาโอลันด์ให้เป็นไปตามกรอบของอำนาจที่กฎหมายกำหนด เสนอต่อประธานาธิบดีและให้คำปรึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางและโอลันด์ และทำหน้าที่กำหนดกรอบเงินจัดสรรที่รัฐบาลกลางจะส่งให้โอลันด์ในแต่ละปี ซึ่งขึ้นอยู่กับภาษีที่จัดเก็บได้³⁸ ● หากร่างกฎหมายของสภาโอลันด์นั้นอยู่นอกเหนือขอบเขตอำนาจ ขัดรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายการปกครองตนเอง หรือกฎหมายท้องถิ่นนั้นอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในและภายนอกประเทศโดยรวม ประธานาธิบดีฟินแลนด์สามารถใช้สิทธิยับยั้งได้ โดยอาศัยความเห็นจากคณะผู้แทนโอลันด์และความเห็นจากศาลฎีกา³⁹ ● โอลันด์สามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดจากการทำงานของรัฐบาลกลางได้ผ่านตัวแทนของพวกเขาในรัฐสภาฟินแลนด์

ประเด็น	รายละเอียด
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
<p>2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้</p>	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นอกจากการเก็บภาษีในโอลันด์แล้ว รายได้หลักมาจากภาคบริการที่เกี่ยวข้องอุตสาหกรรมขนส่งทางทะเล คิดเป็นร้อยละ 30 ของ GDP ในโอลันด์⁴⁰ ● ในปี 2017 มีรายรับทั้งปีอยู่ที่ 321 ล้านยูโร⁴¹ <p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>รัฐบาลส่วนกลางมีการเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในโอลันด์ด้วยเช่นกัน⁴²</p> <p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>ไม่พบข้อมูล</p>
<p>2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง</p>	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>โอลันด์ได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลฟินแลนด์เป็นก้อนในอัตราร้อยละ 0.45 ของรายได้ทั้งหมดของรัฐบาล⁴³ แต่หากปีใดโอลันด์จัดเก็บภาษีมั่งคั่ง (wealthtax) ได้สูงกว่าของประเทศโดยเปรียบเทียบ ก็จะได้รับการจัดสรรคืนมาให้</p>
<p>2.3) การจัดสรรทรัพยากร</p>	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่จะหารายได้?</p> <p>โอลันด์มีจุดแข็งทางเศรษฐกิจคือ ภาคบริการขนส่งทางทะเล อย่างไรก็ตาม โอลันด์มีอำนาจในการออกกฎหมายเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งโดยมากจะเป็นพืชพันธุ์ ต้นไม้ ป่าไม้ และสัตว์ชนิดต่าง ๆ⁴⁴</p>

ประเด็น	รายละเอียด
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>ผู้ที่ครอบครองที่ดินได้ จะต้องเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในโอลันด์เท่านั้น (Right of Domicile) เพื่อให้มั่นใจว่าที่ดินจะยังคงอยู่ในมือของคนโอลันด์ สิทธินี้จะได้โดยกำเนิดในกรณีที่พ่อหรือแม่เป็นผู้มีสิทธินี้เท่านั้น ผู้ที่มีสัญชาติฟินแลนด์ ซึ่งเข้ามาอาศัยในโอลันด์ไม่ต่ำกว่า 5 ปีและพูดภาษาสวีเดนได้ สามารถยื่นสมัครเพื่อขอรับสิทธินี้ได้ ผู้มีสิทธินี้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ในโอลันด์ก่อนอายุ 12 จะได้รับยกเว้นการเกณฑ์ทหาร ผู้มีสิทธินี้ที่อาศัยอยู่นอกโอลันด์เกินกว่า 5 ปี จะถูกเพิกถอนสิทธิ แต่อย่างไรก็ตาม กฎข้อนี้ไม่ได้ปิดกั้นการเข้ามาอยู่อาศัยในโอลันด์ เช่น การซื้อคอนโดมิเนียม หรือบ้านจัดสรร และอาจมีการยกเว้นในบางกรณีสำหรับผู้ที่ต้องการเข้ามาทำธุรกิจในโอลันด์⁴⁵</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชาโระห์หรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p> <p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาในโครงสร้างปกครองหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <p>ใช้ภาษาสวีเดนเป็นภาษาราชการเพียงภาษาเดียวทั้งในหน่วยงานระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และจากส่วนกลาง การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางกับโอลันด์จะใช้ภาษาสวีเดนเท่านั้น ซึ่งรวมถึงเอกสารทั้งหมดด้วย⁴⁶ (ทั้งนี้ ประเทศฟินแลนด์กำหนดว่าภาษาราชการมีสองภาษาคือ ฟินแลนด์ และสวีเดน)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>โอลันด์มีอำนาจในการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทุกโรงเรียนจะใช้ภาษาสวีเดนในการเรียนการสอน มีวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ โดยภาษาฟินแลนด์ ฝรั่งเศส และเยอรมันเป็นวิชาเลือก⁴⁷ หนึ่ง ผู้ว่าการจังหวัดโอลันด์จากส่วนกลางเคยแสดงความเห็นว่า การที่คนโอลันด์สนใจภาษาฟินแลนด์น้อยลง ทำให้โอกาสในการทำงานมีจำกัด แต่คนโอลันด์จำนวนหนึ่งก็เลือกไปศึกษาและทำงานต่อที่ประเทศสวีเดน ไม่ใช่ฟินแลนด์</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีความพยายามอนุรักษ์วัฒนธรรมโอลันด์ โดยเรียกว่าสิทธิแห่งภูมิลำเนา (Domicile Right) กล่าวคือ มีการใช้กฎหมายสิทธิแห่งภูมิลำเนา (right to domicile) ทำให้การเข้ามาอยู่ต้องมีเงื่อนไขกำกับ และอาจไม่มีสิทธิเสมอภาคเท่ากับคนโอลันด์ สิทธิแห่งภูมิลำเนานี้เป็นเงื่อนไขสำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การลงคะแนนเสียง การสมัครผู้แทน การครอบครองทรัพย์สิน ที่ดิน และการดำเนินธุรกิจออนไลน์ ทั้งนี้ มีผู้ที่ได้รับสิทธิเป็นคนโอลันด์จริงๆ ประมาณร้อยละ 68 เท่านั้น และเป็นที่น่าสังเกตว่าคนโอลันด์จะไม่เรียกตนเองว่าเป็นคนสวีเดนแม้ส่วนใหญ่จะพูดสวีเดนก็ตาม เขาเชื่อว่าตนเองมีอัตลักษณ์วัฒนธรรมที่ต่างไปจากคนในประเทศสวีเดน⁴⁸ ● ผู้ชายโอลันด์ไม่ต้องเกณฑ์ทหาร เนื่องจากเป็นเขตปลอดทหาร ● ผู้ที่จะทำธุรกิจในโอลันด์ได้ จะต้องเป็นผู้มีสิทธิแห่งภูมิลำเนาของโอลันด์เท่านั้น ยกเว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากสภาโอลันด์เป็นรายการณีไป
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>มีอำนาจในการสร้างพิพิธภัณฑ์ของตัวเองได้มีทั้งหมด 8 พิพิธภัณฑ์รวมถึงพิพิธภัณฑ์การต่อเรือและเดินเรือ พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมแห่งโอลันด์ (The Cultural History Museum of Åland) โดยมีจำนวนการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทั้งหมด 147,136 ครั้ง (2016)⁴⁹ (จากจำนวนประชากรทั้งหมดประมาณสองหมื่นกว่าคน)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <div data-bbox="757 380 973 537" style="text-align: center;"> </div> <p>มีธง (1954) แสตมป์ (1984) และเพลงประจำ (Song of the Ålander) ของตัวเอง</p>
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <p>กฎหมายปกครองออนไลน์ต้องผ่านทั้งสภาโอลันด์ และสภาผู้แทนของฟินแลนด์ ด้วยเสียงสองในสามของทั้งสองสภา การเริ่มต้นผลักดันการแยกตัวเป็นอิสระและการปกครองตนเองนั้นมาจากกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นในโอลันด์ จากนั้นได้มีรัฐบาลสวีเดน รัฐบาลฟินแลนด์ รวมถึงองค์การสันติภาพชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง</p> <p>อย่างไรก็ตาม หลังจากที่รัฐบาลฟินแลนด์ได้ยินยอมให้โอลันด์ปกครองตนเองแล้ว สถานะการปกครองตนเองของโอลันด์ก็มีการปรับปรุงพัฒนาเป็นระยะผ่านการต่อรองทางการเมืองทั้งในระดับพื้นที่และระดับชาติ ซึ่งทั้งหมดนี้เกิดขึ้นได้ด้วยกระบวนการตัดสินใจที่อยู่บนฐานของการเห็นพ้องต้องกันในระบอบประชาธิปไตย</p>
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	<p>การแก้ไขกฎหมายปกครองตนเองโอลันด์ จะต้องได้รับการยินยอมจากสภาโอลันด์ จากนั้นจะต้องผ่านรัฐสภาฟินแลนด์ ซึ่งเท่ากับว่าทั้งสภาโอลันด์และสภาฟินแลนด์จะต้องมีฉันทามติร่วมกัน (consensual basis) จึงจะสามารถแก้ไขได้⁵⁰</p>

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2019

(Endnotes)

- 1 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/alands-autonomy/the-aland-example/>
- 2 <https://um.fi/the-special-status-of-the-aland-islands>
- 3 <https://newsnowfinland.fi/editors-pick/viva-aland-independence-dream-not-dead-but-more-autonomy-comes-first>
- 4 <https://www.worldometers.info/world-population/finland-population/>
- 5 <https://www.asub.ax/en/statistics/population/size-and-structure-population>
- 6 https://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto_en.html
- 7 <https://www.asub.ax/en/statistics/population/size-and-structure-population>
- 8 <https://www.citypopulation.de/php/finland-admin.php?adm1id=21>
- 9 <https://www.worlddata.info/europe/aland/index.php>
- 10 <http://www.thaiembassy.org/helsinki/th/thai-people>
- 11 https://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2559/oct2559-4.pdf
- 12 <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9618249/1-26022019-AP-EN.pdf/f765d183-c3d2-4e2f-9256-cc6665909c80>
- 13 https://books.google.co.th/books?id=o8B3DAAAQBAJ&pg=PA84&lpg=PA84&dq=foreign+investment+in+aland&source=bl&ots=UP7KZtfgAd&sig=ACfU3U3fq5Er9cXZsh3Qzs4HlVCy-69oMWg&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwi44_3TusDjAhV173MBHeJGDfUQ6AEwAnoECAgQAQ#v=onepage&q=foreign%20investment%20in%20aland&f=false
- 14 <https://um.fi/the-special-status-of-the-aland-islands#brief>
- 15 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/alands-autonomy/alands-autonomy-the-background/>

- 16 <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1991/en19911144.pdf>
- 17 <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1991/en19911144.pdf>
- 18 <https://newsnowfinland.fi/editors-pick/viva-aland-independence-dream-not-dead-but-more-autonomy-comes-first>
- 19 https://um.fi/documents/35732/48132/technical_delimitation/f5d1df94-204a-4aa8-d428-ea7dd026dbe8?t=1514886709507
- 20 <https://um.fi/the-special-status-of-the-aland-islands#brief>
- 21 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/the-government-of-aland/>
- 22 <https://www.asub.ax/en/statistics/public-finance>
- 23 <https://um.fi/the-special-status-of-the-aland-islands#brief>
- 24 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/lagtinget-a-parliament/how-is-the-aland-parliament-elected/>
- 25 <https://www.lagtinget.ax/briefly-english>
- 26 <http://www.peace.ax/en/the-aland-example/status-of-aland>
- 27 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/finland-and-aland/>
- 28 “การคุ้มครองชนกลุ่มน้อยและการเมืองการปกครองบนความแตกต่างทางอัตลักษณ์: ประสบการณ์จากยุโรป” โดยฉันทนา บรรพศิริโชติ, ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560
- 29 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/the-municipalities/>
- 30 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/lagtinget-a-parliament/in-which-areas-is-the-parliament-entitled-to-pass-laws/>
- 31 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/finland-and-aland/>
- 32 http://archive.ipu.org/parline-e/reports/2111_B.htm

33 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/lagtinget-a-parliament/how-is-the-aland-parliament-elected/>

34 <https://www.ambetsverket.ax/english/aland-provincial-enforcement-office>

35 https://en.wikipedia.org/wiki/Law_enforcement_in_%C3%85land

36 “การคุ้มครองชนกลุ่มน้อยและการเมืองการปกครองบนความแตกต่างทางอัตลักษณ์: ประสบการณ์จากยุโรป” โดยฉันทนา บรรพศิริโชติ, ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560

37 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/aland-the-nordic-council-and-the-eu/>

38 <http://www.peace.ax/en/the-aland-example/status-of-aland>

39 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/lagtinget-a-parliament/legislative-control/>

40 https://books.google.co.th/books?id=o8B3DAAAQBAJ&pg=PA84&lpg=PA84&dq=foreign+investment+in+aland&source=bl&ots=UP7KZtfgAd&sig=ACfU3U3fq5Er9cXZsh3Qzs4HlvCy-69oMWg&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwi44_3TusDjAhV173MBHeJGDfUQ6AEwAnoECAgQAQ#v=onepage&q=foreign%20investment%20in%20aland&f=false

41 <https://www.asub.ax/en/statistics/public-finance>

42 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/lagtinget-a-parliament/economic-autonomy/>

43 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/lagtinget-a-parliament/economic-autonomy/>

44 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/nature-culture-education-and-sports/nature/>

45 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/aland-autonomy/right-of-domicile/>

46 <https://um.fi/the-special-status-of-the-aland-islands#brief>

47 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/nature-culture-education-and-sports/education/>

48 “การคุ้มครองชนกลุ่มน้อยและการเมืองการปกครองบนความแตกต่างทางอัตลักษณ์: ประสบการณ์จากยุโรป” โดยฉันทนา บรรพศิริโชติ, ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560

49 <https://www.asub.ax/en/statistics/culture>

50 <http://www.aland.ax/en/facts-about-aland/aland-autonomy/>

กรณีศึกษา : Basque

แคว้นบาสก์
ราชอาณาจักรสเปน

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของกรณีศึกษา	<p>บาสก์กับคาตาโลเนียเป็นแคว้นที่อยู่ในประเทศสเปนเหมือนกัน โดยต่างก็มีภาษาและอัตลักษณ์วัฒนธรรมที่โดดเด่นของตัวเอง ซึ่งแตกต่างจากคนส่วนใหญ่ของสเปน มีศักยภาพและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจมากกว่าส่วนอื่น ๆ ของประเทศ และมีความพยายามที่จะแยกตัวเป็นเอกราชเช่นเดียวกัน แต่ที่บาสก์แตกต่างจากคาตาโลเนีย คือมีขบวนการต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรงด้วย ซึ่งแม้ในแง่หนึ่งจะทำให้ได้อำนาจการปกครองที่มากกว่าคาตาโลเนีย (สามารถจัดเก็บภาษีไว้ใช้ในพื้นที่ได้มากกว่า) แต่ก็ต้องเผชิญกับแรงกดดันอย่างหนักจากทั้งภายในบาสก์เอง ภายในสเปน และนานาชาติ อันส่งผลต่อเป้าหมายทางการเมืองสูงสุดของตนด้วย</p>
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลสเปนเปิดโอกาสให้มีการปกครองตนเอง 2. มีเศรษฐกิจเข้มแข็ง สามารถอยู่ได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงรัฐบาลกลาง 3. ประชาชนและกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีความเข้มแข็ง สามารถกดดันกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหว และมีอำนาจในการกำหนดทิศทางความต้องการของตนเองได้อย่างแท้จริง
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	<p>แคว้นบาสก์ทางตอนเหนือซึ่งเป็นส่วนที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสไม่มีความขัดแย้ง แต่ส่วนทางใต้ที่ติดกับสเปนเป็นพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ขบวนการชาตินิยมสเปนได้พัฒนามาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ความพยายามทำให้อาณาจักรสเปนเป็นหนึ่งเดียวก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งโดยเฉพาะในบาสก์ กฎหมายที่ถูกบังคับใช้ในปี 1839 และ 1876 ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบทางการเมือง ขบวนการชาตินิยมของบาสก์เข้มแข็งมากขึ้นตั้งแต่ครึ่งหลังศตวรรษที่ 19 ต่อมา กลางศตวรรษที่ 20 ระบอบเผด็จการของนายพลฟรังโกได้กดทับอัตลักษณ์ชนชาติและภาษาบาสก์อย่างหนัก นำมาสู่การก่อกำเริบฝ่ายซ้ายใหม่เพื่อต่อต้าน นายพลฟรังโกด้วยการใช้ความรุนแรง ชื่อ ETA (Euskadi Ta Askatasuna) หรือ “ขบวนการปลดปล่อยแห่งปิตุภูมิ” ในปี 1962¹ เพื่อเรียกร้องเอกราชจากสเปน</p>

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ การเมือง ในปัจจุบัน	<p>สถานการณ์ภาพรวมของกลุ่ม ETA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เดือนตุลาคม 2011 ETA ได้หยุดยิงเป็นการถาวร ● ปี 2017 ได้ประกาศแผนการวางอาวุธเต็มรูปแบบ ● เมษายน 2018 ETA ได้ออกแถลงการณ์สลายกลุ่ม รวมถึงได้แสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ความรุนแรงในอดีตที่ผ่านมา “เราต้องการแสดงความเคารพต่อผู้ที่ถูกสังหาร ผู้ได้รับบาดเจ็บ และผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงที่กระทำโดย ETA เราเสียใจอย่างสุดซึ้ง” ● 3 พฤษภาคม 2018 Josu Ternera หนึ่งในผู้นำของ ETA ได้ออกคำประกาศว่า ETA จะยุติโครงสร้างทั้งหมดและจะไม่มีกิจกรรมทางการเมืองใดๆ อีก ซึ่งวันต่อมาได้มีกิจกรรมเพื่อจะแสดงให้เห็นว่า ETA ต้องการยุติบทบาททั้งหมด เหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ ETA ตัดสินใจยุติบทบาทของตนเองก็เพราะแรงสนับสนุนที่มีต่อกลุ่มลดลงอย่างมาก เนื่องมาจากการใช้ความรุนแรงของขบวนการในอดีตได้สร้างความเจ็บปวดให้กับประชาชนบาסקเป็นอย่างมาก² หนึ่ง การสลายกลุ่ม ETA ยังไม่ได้รับอะไรเป็นการแลกเปลี่ยนจากรัฐบาล <p>เป้าหมายทางการเมือง</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การเกิดขึ้นของสหภาพยุโรปทำให้เขตแดนในภูมิภาคหายไป การใช้ระบบการเงินร่วมกัน และการมีกองกำลังติดอาวุธข้ามชาติมีส่วนอย่างมากต่อการยุติปัญหาความขัดแย้งในบาסק ● ประเด็นที่ถกเถียงกันในคว้นบาסקไม่ใช่เป็นเรื่องการสร้างรัฐชาติใหม่อีกต่อไป แต่เปลี่ยนไปเป็นเรื่องการหาแนวทางปรับใช้กับอำนาจอธิปไตยร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความซับซ้อนและความเป็นจริงทางสังคมที่หลากหลายมากขึ้น

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>● ในปี 2003 ประชากรบาสก์ 32% ไม่ต้องการเอกราช มี 23% ที่สนับสนุนการเป็นเอกราช และ 34% ไม่แสดงจุดยืนชัดเจน ผลการสำรวจครั้งนี้ชี้ให้เห็นความแตกต่างทางความคิดภายในบาสก์เป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มหนึ่งยังต้องการให้สเปนมีอำนาจอธิปไตยหนึ่งเดียวในแคว้นบาสก์ และอีกกลุ่มต้องการอธิปไตยใหม่ที่ต้องตกลงกันระหว่างสถาบันต่างๆ ของสเปนและบาสก์ กลุ่มชาตินิยมบาสก์ไม่พอใจที่กระบวนการตัดสินใจในการนิยามสถานะปกครองตนเองของบาสก์ตามรัฐธรรมนูญถูกควบคุมโดยรัฐ แม้จะอยู่ใต้สถาบันประชาธิปไตยก็ตาม กลุ่มชาตินิยมเห็นว่ายังคงจำกัดเสรีภาพโดยรวมของคนบาสก์ ขณะที่รัฐบาลกลางมองว่าแนวคิดแบบชาตินิยมนั้นไม่เป็นจริงในทางปฏิบัติและมีข้อจำกัด³</p> <p>● กระแสเรียกร้องเอกราชในแคว้นคาตาลเนียในช่วงปี 2017 ส่งผลให้มีความพยายามจะทำแบบเดียวกันในแคว้นบาสก์ โดยการฟื้นฟูการรณรงค์ที่เรียกว่า “สิทธิที่จะตัดสินใจ” หรือ “Right to Decide” ขึ้นมา แต่จากผลการสำรวจความคิดเห็นของมหาวิทยาลัย Deusto ในเมือง Bilbao ในเดือนธันวาคม 2017 ได้ชี้ให้เห็นว่า มีประชาชนเพียง 14% เท่านั้นที่ต้องการเอกราช และมีเพียง 17% ที่รู้สึกว่าเป็นคนบาสก์อย่างเดียว (ไม่ใช่คนสเปน) กระแสเรียกร้องเอกราชในบาสก์ไม่เป็นผล⁴</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p><i>สเปน:</i> 504,782 ตารางกิโลเมตร ประชากร 46 ล้านคน (2012) มีมาดริดเป็นเมืองหลวง⁵</p> <p><i>บาสก์:</i> 7,235 ตารางกิโลเมตร⁶ ประชากร 2,178,048 คน (2018)⁷ มี Vitoria-Gasteiz เป็นเมืองหลวง บาสก์ได้ชื่อว่าเป็นพื้นที่ปกครองพิเศษที่มีขนาดเล็กมากที่สุด ขณะที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดเป็นอันดับ 8 จากทั้งหมด 19 แคว้น⁸</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p style="text-align: center;">แผนที่แคว้นบาสก์</p>
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>สเปน: เชื้อชาติหลัก - สเปน (74%) คาตาลัน (15.9%) กาลิเซีย (6.3%) บาสก์ (4.8%) ศาสนาหลัก - คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก 56.8% ไม่นับถือศาสนาใด (non-religious) 24.6% เป็นอเทวนิยม (atheist) 12.3%</p> <p>บาสก์: เชื้อชาติหลัก - ส่วนใหญ่เป็นคนบาสก์</p>

ประเด็น	รายละเอียด																																								
	<p>เมื่อถามความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสเปนหรือไม่ จากงานวิจัยข้างล่างชี้ให้เห็นว่า คนบาสก์มีความรู้สึกว่าเป็นพลเมืองของสเปนน้อยที่สุด โดยรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของชุมชนปกครองตนเอง (Autonomous Community: AC) มากกว่าเป็นคนสเปนร้อยละ 22 และรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของชุมชนปกครองตนเองอย่างเดีย্বর้อยละ 32.7</p> <p><i>Table 1: Subjective national feelings of citizens (as percentages)</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Andalusia</th> <th>Catalonia</th> <th>Basque Country</th> <th>Galicia</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Only feel Spanish</td> <td>5.9</td> <td>5.3</td> <td>3.5</td> <td>4.7</td> </tr> <tr> <td>Feel more Spanish than a member of their Autonomous Community (AC)</td> <td>12.1</td> <td>8.9</td> <td>5.0</td> <td>6.4</td> </tr> <tr> <td>Feel both Spanish and a member of their AC</td> <td>61.6</td> <td>47.3</td> <td>31.3</td> <td>58.9</td> </tr> <tr> <td>Feel more a member of their AC than Spanish</td> <td>17.1</td> <td>19.0</td> <td>22.0</td> <td>22.8</td> </tr> <tr> <td>Only feel a member of their AC</td> <td>1.4</td> <td>11.6</td> <td>32.7</td> <td>5.2</td> </tr> <tr> <td>Don't know/No reply</td> <td>1.8</td> <td>8.0</td> <td>5.5</td> <td>2.0</td> </tr> <tr> <td>Total (No.)</td> <td>3,200</td> <td>2,000</td> <td>1,200</td> <td>2,000</td> </tr> </tbody> </table> <p>Source: <i>Observatorio Político Autonómico, año 2008</i> [Regional Political Observatory, year 2008], Universitat Autònoma de Barcelona-Universidad de Granada-UPV-Universidade de Santiago de Compostela, Barcelona, p. 38. Available at: www.opal51.com.</p>		Andalusia	Catalonia	Basque Country	Galicia	Only feel Spanish	5.9	5.3	3.5	4.7	Feel more Spanish than a member of their Autonomous Community (AC)	12.1	8.9	5.0	6.4	Feel both Spanish and a member of their AC	61.6	47.3	31.3	58.9	Feel more a member of their AC than Spanish	17.1	19.0	22.0	22.8	Only feel a member of their AC	1.4	11.6	32.7	5.2	Don't know/No reply	1.8	8.0	5.5	2.0	Total (No.)	3,200	2,000	1,200	2,000
	Andalusia	Catalonia	Basque Country	Galicia																																					
Only feel Spanish	5.9	5.3	3.5	4.7																																					
Feel more Spanish than a member of their Autonomous Community (AC)	12.1	8.9	5.0	6.4																																					
Feel both Spanish and a member of their AC	61.6	47.3	31.3	58.9																																					
Feel more a member of their AC than Spanish	17.1	19.0	22.0	22.8																																					
Only feel a member of their AC	1.4	11.6	32.7	5.2																																					
Don't know/No reply	1.8	8.0	5.5	2.0																																					
Total (No.)	3,200	2,000	1,200	2,000																																					
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>สเปนปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง) มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของรัฐ มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 แคว้นและ 2 จังหวัด</p> <p>แคว้นต่างๆ มีสิทธิในการปกครองตนเองได้ในระดับที่ต่างกันตามภูมิหลังของแต่ละแคว้นในฐานะ “ชุมชนปกครองตนเอง” (Autonomous Communities) โดยจะมีผู้บริหารและสมาชิกสภาเป็นของตนเองที่มาจากการเลือกตั้ง¹⁰</p> <p>ทั้งนี้ นักวิชาการสเปน (Carlos Montero) วิเคราะห์ว่าสภาพบริบทที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจไปสู่การเป็นชุมชนปกครองตนเองมี 3 ประการคือ 1) สเปนเป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะทางภาษาวัฒนธรรมแตกต่างกัน และชุมชนเหล่านั้นก็มีถิ่นที่อยู่อาศัยเกาะกลุ่มกันชัดเจน (แต่ไม่มีความต่างทางศาสนา) 2) ชุมชนเหล่านั้นได้ตั้งรกรากอยู่ในพื้นที่ของตน</p>																																								

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ตั้งแต่อดีตช่วงศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบัน ไม่เปลี่ยนแปลง 3) สเปนต้องการปฏิรูปการปกครองจากรัฐรวมศูนย์เป็นรัฐที่กระจายอำนาจสู่ประชาชนในแคว้นต่างๆ</p> <p>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสเปน ค.ศ.1978 ให้กำหนดแนวทางที่ชุมชนจะปกครองตนเองได้ไว้ 2 แนวทาง คือ 1) ชุมชนที่มีอัตลักษณ์และความเป็นมาประวัติศาสตร์ของตนชัดเจน และได้เรียกร้องที่จะปกครองตนเองมาตั้งแต่ก่อนปี 1930 ซึ่งได้แก่ แคว้นบาสก์ คาตาโลเนีย และกาลิเซีย 2) ชุมชนที่ไม่ได้มีความชัดเจนทางอัตลักษณ์และประวัติศาสตร์เหมือนกรณีแรก แต่ต้องการปกครองตนเอง ก็เปิดโอกาสให้ชุมชนต่างๆในพื้นที่ใกล้เคียงรวมตัวกันเพื่อทำข้อเสนอขอปกครองตนเอง ซึ่งอำนาจปกครองตนเองจะน้อยกว่าของกรณีแรก¹¹</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>สเปน: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 1,425,870 ล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 6,551 เหรียญสหรัฐ (2018)</p> <p>บาสก์: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 81,048 ล้านเหรียญสหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 37,334 เหรียญสหรัฐ (2017) คิดเป็นร้อยละ 7 ของทั้งประเทศ ถือว่าเป็นแคว้นที่ร่ำรวยที่สุดในประเทศสเปน</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง¹⁵</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้นกำเนิดของบาสก์และภาษา Euskara สืบกลับไปได้ตั้งแต่ยุคโบราณ จากหลักฐานของภาพเขียนบนหินเป็นเครื่องบ่งบอกถึงการดำรงอยู่ของแคว้นบาสก์ ● อิทธิพลของคนบาสก์ได้มาถึงจุดสูงสุดในยุคกลางช่วงสมัยกษัตริย์ซานโช (Sancho) ที่ 3 แห่ง Navarre ราวๆ ปี 1000 อาณาจักร Navarre ได้ผนึกแคว้นบาสก์ทั้งหมด (ในปัจจุบัน) และบางส่วนของ Aragon และ Castile ของสเปนตลอดจนได้ขยายไปสู่เมือง Bordeaux ซึ่งนี่เป็นครั้งแรกและครั้งเดียวในประวัติศาสตร์ที่บาสก์ถูกรวมเป็นหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกเป็นเจ้าของ/เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางวัฒนธรรมไม่ได้เข้มข้นมากนัก กษัตริย์ซานโชที่ 3 ได้ตั้งตนเป็น “กษัตริย์แห่งสเปน” และมีวิสัยทัศน์ที่ต้องการขยายอาณาจักรไปไกลกว่าดินแดนของคนพูดภาษาบาสก์

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปลายอาณาจักรซานโชที่ 3 เกิดความแตกแยกใน Navarre เกิดความขัดแย้งภายในเหนือดินแดนและสงครามระหว่างกษัตริย์ Navarre และ Castile กับขุนนางของบาสก์ ● ศตวรรษที่ 14 ก่อนจะเป็นสเปนสมัยใหม่ (modern Spain) แคว้นบาสก์ตอนใต้ถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักร Castile เพื่อแลกกับสิทธิพิเศษบางอย่าง (เรียกว่า fueros) ของคนบาสก์ โดยคนบาสก์ได้ส่งสิ่งของให้กับบรรดากษัตริย์ของสเปนหลายปีเพื่อการันตีถึงการสวามิภักดิ์ สิทธิพิเศษที่ว่าก็เช่นการได้รับยกเว้นภาษี การปกครองตนเองของท้องถิ่น และสิทธิทั่วไปของบรรดาชนชั้นสูงก็ได้รับการปกป้อง สิทธิเหล่านี้แตกต่างกันไปในแต่ละแคว้น หรือแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งขัดกับความพยายามรวมแคว้นต่างๆ ที่หลากหลายให้เป็นหนึ่งของบาสก์ ● ระบบ fueros ส่งผลสะท้อนอย่างมากต่อวิวัฒนาการของแคว้นบาสก์ และถูกปกป้องอย่างมาก จนถึงช่วงความขัดแย้งด้วยอาวุธ ในศตวรรษที่ 19 สังคมบาสก์ได้เผชิญกับการเข้ามาของเสรีนิยมซึ่งกำลังแผ่ขยายไปทั่วยุโรป กระแสเสรีนิยมก่อให้เกิดสงคราม ชาว Carlist ต่อต้านพวกอนุรักษซึ่งพยายามจะรักษาระบบ Fueros เอาไว้ ชัยชนะของฝ่ายเสรีนิยมปี 1876 ได้ทำลายระบบ fueros ไปหมดสิ้น ● ขณะเดียวกัน ทางตอนเหนือของแคว้นบาสก์ เป็นพื้นที่ที่พยายามจะรักษาสมาคมอันน่าหวาดระหว่างสเปนและฝรั่งเศส จนกระทั่งศตวรรษที่ 17 ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของฝรั่งเศสอย่างถาวรเมื่อกษัตริย์เฮนรีที่ 3 ของ Navarre กลายเป็นกษัตริย์เฮนรีที่ 4 ของฝรั่งเศส การปฏิวัติฝรั่งเศสในปี 1789 ได้ทำให้ระบบสวามิภักดิ์ต่อส่วนกลางสิ้นสุดลงและกลายเป็นส่วนหนึ่งของรัฐฝรั่งเศส ● ปลายศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 การปฏิวัติอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมขนาดใหญ่ทั่วยุโรป ฝรั่งเศสและสเปนอยู่ในช่วงการรวมชาติและวัฒนธรรมให้เป็นหนึ่งในแคว้นบาสก์ แต่การปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้แรงงานอพยพจำนวนมากจากทั่วทั้งสเปนเข้ามาอยู่ในบาสก์ กลายเป็นภัย

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>คุกคามต่ออัตลักษณ์วัฒนธรรมบาสก์ รวมทั้งสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมอย่างมาก บริบทเช่นนี้ทำให้เกิดขบวนการชาตินิยมบาสก์ขึ้นภายใต้การนำของ Sabino Arana ลูกชายเจ้าของเรือผู้มั่งคั่งจากเมือง Bilbao และนับถือคาทอลิกอย่างเคร่งครัด วิสัยทัศน์ของเขาวางอยู่บนฐานของประเพณีนิยมแบบคนเมืองและนิกายคาทอลิก เขาต่อต้านข่มขู่สังคมนิยม ลัทธิแยกศาสนาจากการเมือง (Secularism) และการผสมผสานผู้อพยพสเปนกับคนบาสก์ Arana ก่อตั้งกลุ่มที่เรียกว่า Partido Nacionalista Vasco (PNV) หรือพรรคชาตินิยมบาสก์ และเริ่มกระบวนกรฟื้นฟูอัตลักษณ์ตามแนวคิดชาตินิยมบาสก์ Arana และพรรค PNV ได้ปกป้องการปกครองตนเองของแคว้นบาสก์ ด้วยการนำสัญลักษณ์สมัยใหม่ เช่น ธงชาติและเพลงชาติ ได้ตั้งชื่อดินแดนของบาสก์ว่า “Euzkadi” พรรคยังคงเป็นแบบอนุรักษนิยมและคาทอลิกโดยดูได้จากสกุลเงินที่เรียกว่า Jaungoikoa Eta Lege Zarra ซึ่งหมายถึง “พระเจ้าและกฎหมายเก่า”</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 (1914-1918) แคว้นบาสก์เป็นหนึ่งในศูนย์กลางทางการค้าและอุตสาหกรรมของสเปน การเกิดสาธารณรัฐสเปนที่สอง (1931-1939) ได้แบ่งสเปนออกเป็นฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา แคว้นบาสก์เป็นการต่อสู้ระหว่างนักสังคมนิยมกับอนุรักษนิยม ● ในปี 1936 นายพลฟรังโกได้ประกาศ “คนคริสเตียนรณรงค์ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์” และโจมตีสาธารณรัฐสเปนที่สอง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของสงครามกลางเมืองสเปน ลูร์บเป็นเวลา 3 ปี จบลงด้วยชัยชนะของนายพลฟรังโกซึ่งเป็นเผด็จการยาวนานจนถึงปี 1975 ● นายพลฟรังโกใช้มาตรการหลายอย่างเพื่อกำจัดงานทางวัฒนธรรมของบาสก์ สัญลักษณ์ของบาสก์ถูกห้ามใช้ รวมทั้งธงและภาษาบาสก์ถูกห้ามใช้ที่สาธารณะ ลิทธิของพ่อแม่ที่จะตั้งชื่อลูกด้วยภาษาบาสก์ถูกปฏิเสธ ความไม่ฝักใฝ่ที่จะปกครองตนเองถูกรัฐบาลสเปนทำลาย คนบาสก์หลายร้อยคนได้ย้ายไปอยู่บาสก์ส่วนที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสหรือย้ายไปนอกประเทศ

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● หมัดเหล็กของนายพลฟรังโกก่อให้เกิดขบวนการปลดปล่อย ซึ่งได้แรงบันดาลใจมาจากมาร์กซิสม์ เรียกว่า Euskadi Ta Askatasuna หรือ ETA ปี 1959 ETA ได้ยื่นแนวคิดชาตินิยมบาสก์และเรียกร้องเอกราชให้กับบาสก์ 7 เมือง <p>ขบวนการ ETA ได้เรียกร้องอย่างเข้มข้นและใช้ความรุนแรงต่อต้านระบอบฟรังโก มีการโจมตีหน่วยรบตำรวจสเปนหลายครั้ง และลัทธิชาตินิยมบาสก์ก็โดนดูถูกว่าเป็นพวกก่อการร้าย</p> ● ปี 1973 ETA ได้สังหารนาย Luis Carrero Blanco มือขวาของฟรังโก และถูกวางตัวให้เป็นผู้สืบทอดอำนาจต่อจากฟรังโกกลางกรุงมาดริด ต่อมาในปี 1975 นายพลฟรังโกเสียชีวิต และอำนาจก็ตกไปอยู่ในมือของกษัตริย์ Juan Carlos ซึ่งได้ฟื้นฟูประชาธิปไตยมาให้สเปนอีกครั้งหนึ่ง ภาษาบาสก์ได้กลายเป็นภาษาหนึ่งของชาติสเปน รัฐธรรมนูญใหม่ให้บาสก์ปกครองพิเศษ ● ปี 1979 จังหวัด Guipúzcoa, Biscaye และ Alava ได้ตกลงลงนามใน พ.ร.บ.ปกครองพิเศษแคว้นบาสก์ (Statute of Autonomy of Gernika) ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้รับการรับรองจากการทำประชามติวันที่ 25 ตุลาคม 1979¹⁶ จังหวัด Navarre ปฏิเสธเข้าร่วมเป็นแคว้นบาสก์และต่อรองขอสถานะแยกออกไป ● เมื่อได้เขตปกครองพิเศษ เกิดความแตกแยกภายในขบวนการ ETA บางส่วนยอมรับสถานะปกครองพิเศษ ขณะที่บางส่วนยังคงต่อสู้เรียกร้องเอกราชต่อไป ETA ยังคงมีปฏิบัติการใช้ความรุนแรง ● ฝ่ายการเมืองของ ETA คือ พรรค Batasuna ก่อตั้งปี 1978 โดยประกาศต่อสาธารณะและมีที่นั่งในรัฐสภา

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ความรุนแรงทางการเมืองเลวร้ายมากขึ้นเมื่อมีการตั้งกลุ่ม Antiterrorist Liberation Groups (GAL) หรือขบวนการปลดปล่อยเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งเป็นกองกำลังกึ่งทหารของตำรวจสเปน ไล่ล่าและกำจัดผู้นำของ ETA ซึ่งซ่อนตัวอยู่ในดินแดนของฝรั่งเศส ในเวลาเดียวกัน กลุ่มนิยมความรุนแรงในบาสก์ได้ใช้ความรุนแรงต่อเนื่อง แต่ก็ถูกตามจับโดยเจ้าหน้าที่ของสเปนและฝรั่งเศส เป้าหมายก็เพื่อทำให้ขบวนการอ่อนแอลง ● ปี 2003 ปีการเมืองของ ETA หรือ Batasuna ถูกทำให้กลายเป็นองค์กรผิดกฎหมายและไม่ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง มีการลงนามสงบศึก 2 ครั้ง (ปี 1998 และ 2006) แต่การกระทำรุนแรงและการตามล่าฝ่ายนิยมความรุนแรงยังคงอยู่ กองกำลังของ ETA ก็ถูกต่อต้านมากขึ้นจากประชาสังคม โดยดำเนินการใช้ความรุนแรงเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง ● ปี 2011 ETA ประกาศยุติวิธีการต่อสู้ด้วยอาวุธและการทหาร โดยหันมาสนับสนุนการเรียกร้องเอกราชของบาสก์ด้วยหนทางประชาธิปไตยและไม่ใช้ความรุนแรง (หลังจากสังหารคนไปกว่า 800 คน ซึ่งมีทั้งนักการเมือง นักข่าว และเจ้าหน้าที่ความมั่นคงของสเปนที่ต่อต้านชาตินิยมบาสก์) แต่ตัวขบวนการ ETA นั้นยังคงมีอยู่ต่อไป ● แม้ว่าความขัดแย้งและข้อถกเถียงเรื่องสถานะยังคงอยู่ แต่นับแต่ปลายศตวรรษที่ 20 บาสก์เป็นหนึ่งในแคว้นที่มีนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมหนักที่ก้าวหน้าของสเปน บาสก์รักษาการผลิตเหล็กกล้าและการประมงแบบดั้งเดิม แต่ในเวลาเดียวกันก็ได้ปรับใช้นวัตกรรมใหม่และเปิดรับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ แนวทางเช่นนี้ทำให้บาสก์ประสบความสำเร็จ และการเก็บภาษีของตนเองทำให้แคว้นบาสก์เป็นเพียงแคว้นเดียวที่ไม่ได้เจ็บตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินของสเปนในปี 2008

ประเด็น	รายละเอียด
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>แคว้นบาสก์ (Basque Country) ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ 1) กิพูซโกอา (Gipuzkoa) เมืองหลวงชื่อ Donostia-San Sebastián 2) บิซกายา (Biscay /Bizkaia) เมืองหลวงชื่อ Bilbao และ 3) อาลาวา (Alava/Araba) เมืองหลวงชื่อ Vitoria-Gasteiz</p> <p style="text-align: center;">แผนที่การบริหารการปกครองแคว้นบาสก์¹⁷</p> <p>ใช้วิธีอะไรในการกำหนดขอบเขตพื้นที่การปกครอง?</p> <p>พื้นที่สามจังหวัดของบาสก์เป็นดินแดนเก่ายุคประวัติศาสตร์ ไม่ได้มีการกล่าวถึงการแบ่งเขตหลังจากเป็นเขตปกครองพิเศษแต่ให้ยอมรับดินแดนที่มีมาแต่เดิม และมีพระราชบัญญัติว่าด้วยดินแดนทางประวัติศาสตร์ (Historical Territories Act) เพื่อเคารพประวัติศาสตร์ของแต่ละจังหวัดโดยวางอยู่บนหลักการความร่วมมือและความเป็นหนึ่งเดียวกัน¹⁸</p> <p>เรียกชื่อเขตการปกครองนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>สหพันธรัฐ (Federation of The Three Constituent Provinces)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ประธานาธิบดีแห่งแคว้นบาสก์ (Basque Regional President)¹⁹</p> <hr/> <p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>ประธานาธิบดีมาจากการเลือกของรัฐสภาบาสก์ และเป็นผู้นำสภาการปกครองซึ่งมาจากการแต่งตั้งของกษัตริย์</p> <p>รัฐสภามาจากการเลือกตั้งระบบสัดส่วนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไปและทางตรงแต่ละชุดมีวาระ 4 ปี</p> <hr/> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 8 แผนก คือ นโยบายสาธารณะ/กฎหมาย/เศรษฐกิจ/สังคมสงเคราะห์/การเงิน/การศึกษาและภาษา/ความมั่นคง/สิ่งแวดล้อมและเขตแดน</p>
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p>รัฐสภาบาสก์ (Basque Parliament)</p> <hr/> <p>มาจากไหน?</p> <p>ตัวแทนแต่ละจังหวัดมาจากการเลือกตั้งทางตรงโดยใช้ระบบสัดส่วน</p> <hr/> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 75 คน โดยเป็นผู้แทนจากแต่ละจังหวัด จังหวัดละ 25 คน สัดส่วนจำนวนผู้แทนเท่ากัน ไม่ว่าจะเป็จังหวัดเล็กหรือใหญ่ และสภาจะเลือกสมาชิก 3 คนไปนั่งในวุฒิสภาของสเปน กฎหมายระบุว่า ให้ประธานาธิบดีเป็นผู้ออกพ.ร.บ. การเลือกตั้ง</p> <p>การเลือกตั้งจะเกิดขึ้นภายใน 54 ถึง 60 วันหลังประกาศ พ.ร.บ. การหาเสียงเลือกตั้งมีระยะเวลา 15 วันและใช้พื้นที่โฆษณาที่เป็นสาธารณะ พื้นที่หาเสียงจะจัดสรรให้แต่ละพรรคตามสัดส่วนของคะแนนเสียงที่ได้รับในการเลือกตั้งครั้งก่อนหน้า²⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>การเสนอข้อกฎหมายอาจจะมาจากรัฐสภา รัฐบาล และในบางกรณีมาจากตัวแทนของแต่ละจังหวัด ส.ส.ของบาสก์อาจจะยื่นข้อเสนออย่างเป็นทางการในการตั้งคำถาม ขอให้มีการอธิบายอย่างเป็นทางการ และยื่นคำร้องได้ ทั้งในการประชุมใหญ่หรือในชั้นกรรมาธิการ เนื่องจากทั้งสองส่วนเชื่อมกับระบบรัฐสภา²¹</p>
<p>1.4) ผู้ว่าฯเดิม/นอก./ กำหนด/ผญบ.</p>	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น (Self rule) ไม่มีส่วนภูมิภาค เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ส่วนกลางก็จะเข้ามาปกครองโดยตรง (Direct rule)</p>
<p>1.5) หน่วยปกครองย่อย</p>	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น อย่างไร?</p> <p>โครงสร้างเชิงสถาบันของบาสก์ทำให้ระบบที่เกี่ยวข้องกับ Fueros ในอดีตยังคงทำงานได้ เรียกว่า foral ประกอบด้วย</p> <p>1. สมัชชาใหญ่ (General Assembly) หรือ Juntas Generales ทำหน้าที่ให้ความสัมพันธ์ระหว่าง foral และสถาบันต่างๆ ของแต่ละจังหวัดเป็นไปอย่างราบรื่น และให้เป็นไปตามหลักการของความเท่าเทียมกันทางการเมืองระหว่างดินแดนประวัติศาสตร์ทั้งสามจังหวัดบนความแตกต่างของแต่ละจังหวัดหน้าที่คล้ายกับเป็นรัฐสภาของจังหวัด มีอำนาจในการอนุมัติข้อบังคับท้องถิ่น อภิปราย และออกกฎหมาย</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● สมัชชาใหญ่มีสมาชิกทั้งหมด 51 คน มาจากการเลือกตั้งระบบสัดส่วนของแต่ละจังหวัด ● การเลือกตั้งสมัชชาใหญ่ประกาศโดยหัวหน้าสภาจังหวัดของแต่ละจังหวัด วันเลือกตั้งและระยะเวลาเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง จะเป็นช่วงเดียวกับการเลือกตั้งเทศบาล ● ผู้สมัครลงเลือกตั้งสมัชชาใหญ่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขเหมือนกับการเลือกตั้งอื่นๆ เช่น เหมือนกับกฎข้อบังคับการเลือกตั้งสเปน ● ผู้สมัครจะได้รับการประกาศชื่ออย่างเป็นทางการ 27 วัน หลังการเลือกตั้ง การหาเสียงเริ่มต้น 38 วันหลังจากที่มีการประกาศการเลือกตั้ง ซึ่งพรรคต่างๆ ต้องส่งรายชื่อผู้สมัครในเวลาเดียวกัน การหาเสียงใช้เวลา 15 วัน และสิ้นสุดตอนเที่ยงคืนก่อนวันลงคะแนน²² <p>2. สภาจังหวัด/แคว้น (Provincial Council) หรือ Diputaciones นำโดยประธานสภาหรือ Diputado General (Chief Councillor) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารเพื่อให้แต่ละจังหวัดทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่ครอบคลุมทั้งแคว้น ไม่ว่าจะเป็นรัฐสภาและรัฐบาลของบาสก์ เป็นองค์กรของรัฐบาลของทั้งสามจังหวัด มีอำนาจหน้าที่หลายอย่าง ได้แก่ การวางผังเมือง งานก่อสร้างถนนและสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม ประเด็นมรดกวัฒนธรรม สวัสดิการสังคม รวมทั้งจัดเก็บภาษีทางตรงและทางอ้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ทั้งสามจังหวัดมีโครงสร้างการบริหารการเมืองการปกครองที่เท่าเทียมกัน ซึ่งทำให้มีโครงสร้างแบบสมาพันธรัฐ (confederation)

ประเด็น	รายละเอียด
1.6) ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สมาชิกรัฐสภา, สภาการปกครอง และสถาบันดินแดนประวัติศาสตร์ มีสิทธิในการริเริ่มการออกกฎหมายต่างๆ ● ทำหน้าที่ออกกฎหมายและอนุมัติงบประมาณ ● แต่งตั้งวุฒิสมาชิกเพื่อเป็นตัวแทนแคว้นเข้าไปนั่งในสภาที่มาดริต ● ยื่นข้อเรียกร้องรัฐสภาสเปนรับร่างพระราชบัญญัติ ● ส่งร่างพ.ร.บ. ให้คณะกรรมการรัฐสภา ● อุตสาหกรรมเมื่อเรื่องต่างๆ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย²³ ● ตัวแทนแต่ละจังหวัดจะพิจารณางบประมาณและการบริหารปกครองตามพื้นที่ตนเอง สิทธิในทรัพย์สินและระบบการเลือกตั้ง
1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>ใช้ประชามติเมื่อต้องการแก้ไขบทบัญญัติ</p>
1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูลส่วนนี้</p>
1.9) สัดส่วนที่นั่งใน รัฐสภา	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดสัดส่วนตัวแทนของบาסקีในรัฐสภาสเปนเป็นการเฉพาะ แต่สามารถเลือกตัวแทนเข้าไปในสภาเหมือนพลเมืองอื่นๆ ของสเปน</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>พรรคการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่นสามารถส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งได้หมดทุกระดับ (สภาท้องถิ่นปัจจุบันมีสมาชิกทั้งจากพรรคระดับชาติและท้องถิ่น)</p>
1.11) ระบบบริหาร งานบุคคล	<p>ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>รัฐบาลบาสก์มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเป็นของตนเอง</p>
1.12) ระบบตำรวจ	<p>มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีกองกำลังตำรวจของตนเอง (Ertzaintza) รับผิดชอบความมั่นคงภายในของทั้งแคว้น โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ 7,000 นาย²⁴</p>
1.13) ระบบเงินตรา	<p>มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่?</p> <p>อัตราแลกเปลี่ยน และนโยบายการเงินดูแลโดยส่วนกลาง</p>
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง</p>
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● พ.ร.บ.ปกครองตนเองอนุญาตให้รัฐบาลบาสก์แต่งตั้งผู้พิพากษาและฝ่ายบริหารงานยุติธรรมในแคว้นบาสก์ ● มีศาลสูงที่ดูแลงานด้านยุติธรรมทั้งหมดของแคว้น ● โครงสร้างของศาลเป็นไปตามกฎหมายลูก ● ประธานศาลสูงมาจากการแต่งตั้งของกษัตริย์

ประเด็น	รายละเอียด
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง ส่วนกลางยังควบคุมเรื่องการออกพาสปอร์ต วีซ่า ศุลกากร การควบคุมเขตแดน</p> <p>อย่างไรก็ตาม ก็มีหน่วยงานที่ชื่อว่า The Office for the Basque Community Abroad เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักเลขาธิการใหญ่เพื่อกิจการต่างประเทศของรัฐบาลบาสก์ รับผิดชอบในการรักษาและส่งเสริมความสัมพันธ์กับคนบาสก์พลัดถิ่นในประเทศต่าง ๆ กว่า 25 ประเทศ ซึ่งจะมีการประชุม World Congress ชุมชนคนบาสก์ต่างแดนทุก ๆ 4 ปี²⁵</p>
1.17) กลไก ความสัมพันธ์ กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีคณะกรรมการร่วมเฉพาะเรื่องกฎหมายภาษีและการเงินการคลัง ● ชุมชนปกครองตัวเองและกระทรวงยุติธรรมของสเปนต้องร่วมมือกันตามความจำเป็นเพื่อให้ความยุติธรรมเป็นไปตามระเบียบ ● หากรัฐบาลบาสก์ต้องการแก้ไขบทบัญญัติใด ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบ 1 ใน 5 ของสมาชิกรัฐสภาหรือของรัฐบาลสเปน รัฐบาลสเปนจะอนุมัติหรือไม่ขึ้นอยู่กับกฎหมายลูก และต้องผ่านการทำประชามติของประชาชน
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และ การจัดเก็บรายได้	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● บาสก์มีข้อตกลงด้านเศรษฐกิจกับรัฐบาลสเปน (Economic Agreement)²⁶ ซึ่งเป็นระบบสนับสนุนการเงินของแคว้นให้สถาบันการเงินของบาสก์มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารจัดการงบประมาณได้เอง ● จัดเก็บภาษีได้เองทั้งหมด

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● แต่ละจังหวัดเมื่อเก็บภาษีในจังหวัดได้แล้ว ต้องส่งให้ชุมชนปกครองตนเองก่อนแล้วจึงจัดสรรให้ส่วนกลาง ● รายได้และภาษีที่จัดเก็บได้ในแคว้นบาสก์ดีกว่าส่วนกลาง ทำให้รายได้ของแคว้นเป็นอิสระจากส่วนกลาง มีภาษีทางตรง (รายได้ และภาษีธุรกิจ) และทางอ้อม (VAT แอลกอฮอล์หรือน้ำมัน) ● บาสก์มีองค์กรสหกรณ์เอกชนธุรกิจที่ใหญ่อันดับ 10 ของสเปนชื่อว่า “The Mondragon Corporation” ซึ่งมีพนักงานกว่า 70,000 คน (2015)²⁷ และนอกจากนี้ ยังมีบริษัทรถไฟเป็นของรัฐบาลบาสก์เองชื่อ “Euskotren Trena” ที่ดูแลระบบรถไฟในบาสก์ทั้งหมด รวมทั้งรับทำกิจการรถไฟให้กับต่างประเทศด้วย²⁸ <p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>รายได้ที่จัดเก็บบางส่วนต้องแบ่งให้ส่วนกลาง ปัจจุบันจ่ายภาษีให้กับรัฐบาลกลางปีละ 10% ของภาษีที่จัดเก็บได้ (ข้อมูลปี 2013)²⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สภาการเงินระดับสูงของบาสก์ทำหน้าที่แจกจ่ายเงินที่เก็บได้โดยหน่วยงานต่างๆ หลังจากส่งให้รัฐบาลกลางแล้ว สภาจังหวัดและรัฐบาลบาสก์จะกำหนดวิธีจัดสรรเงินที่เหลือสำหรับใช้จ่ายในแคว้นต่อไป <p>กู้หรือรับเงินจากต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>มีเงินลงทุนต่างชาติในบริษัทที่มีลูกจ้างเกิน 10 คนมากกว่า 1,000 บริษัท คิดเป็น 10% ของบริษัททั้งหมดและทำให้เกิดการจ้างงานกว่า 52,000 งาน การลงทุนของบริษัทต่างชาติในแคว้นบาสก์มีมากถึง 46% และมีขนาดใหญ่กว่าโดยเฉลี่ยทั่วไป ในปี 2015 บริษัทเหล่านี้ให้ผลตอบแทนคิดเป็น 13% ของ GDP และคิดเป็นการจ้างงาน 9.9% ในช่วงปี 2008-2015³⁰</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p>ได้เงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>

ประเด็น	รายละเอียด
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่จะหารายได้ได้บ้าง? (ต้องสำรวจ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● อำนาจนิติบัญญัติและบริหารของบาสก์มีอำนาจมาก สามารถบริหารจัดการด้านการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ที่ดินการเกษตรกรรมประมงการจัดการน้ำ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสุขและอนามัยการขนส่งมวลชนในพื้นที่ สังคมสงเคราะห์ การประกันสังคม และนโยบายอื่นๆ ● ทรัพยากรด้านสุขภาพและบริการด้านสาธารณสุขบริหารโดยรัฐบาลบาสก์ ประกอบด้วยโรงพยาบาล 51 แห่ง³¹ อย่างไรก็ตาม แม้แต่วันบาสก์จะมีอำนาจมาก แต่ละเรื่องก็ยังคงใช้เวลาและมีอีกหลายเรื่องที่ยังคงอยู่ในระยะการถ่ายโอนอำนาจจากรัฐบาลกลางอย่างค่อยเป็นค่อยไป เช่นการจ้างงาน อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐาน และการวิจัย
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชาโระห์หรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นนี้</p>
	<p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นนี้</p>
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาษาบาสก์และภาษาสเปนเป็นภาษาทางการร่วม ● ในกิจการสาธารณะและตุลาการ ประชาชนต้องใช้ภาษาทางการภาษาใดภาษาหนึ่ง ● มีสถานีวิทยุและโทรทัศน์เป็นของตนเอง Euskal Irrati Telebista - EITB - (Basque Radio and Television)

ประเด็น	รายละเอียด
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาษาในระบบการศึกษาขึ้นอยู่กับนโยบายสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้กับการใช้ภาษาบาสก์ ● ในระดับประถม พ่อแม่และเด็กสามารถเลือกได้ว่าจะเข้าโรงเรียนแบบไหน <ul style="list-style-type: none"> • แบบ A ใช้ภาษาสเปนเป็นสื่อกลาง • แบบ D ใช้ภาษาบาสก์เป็นสื่อกลาง • แบบ B ผสมทั้งสองภาษา
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>รัฐบาลบาสก์มีอำนาจเต็มด้านวัฒนธรรม</p>
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีธงชาติบาสก์ เรียกว่า “Ikurri-ga” ธงนี้สะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละจังหวัดและสะท้อนความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของแคว้น ธงประกอบด้วย 3 สี คือ กากบาททแยงสีเขียว กากบาทแนวตั้งสีขาว และมีสีแดงเป็นพื้นหลัง รัฐบาลบาสก์ประกาศใช้ธงนี้อย่างเป็นทางการในปี 1936 ● มีเพลงชาติบาสก์ ได้รับการอนุมัติจากรัฐสภาบาสก์ในปี 1983 หลังสิ้นสุดยุคเผด็จการและบาสก์เป็นเขตปกครองตนเอง แต่อุบัติเฉพาะดนตรีที่ไม่มีเนื้อร้องเท่านั้น เพื่อป้องกันการถูกมองว่าเอียงข้างพรรคการเมืองใดหรือเน้นเรื่องศาสนามากเกินไป³²

ประเด็น	รายละเอียด
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ ขับเคลื่อน	มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? ไม่มีข้อมูล
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ ข้อตกลง	ไม่มีข้อมูล

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2019

(Endnotes)

1 Eduardo J. Ruiz Vieytez, “Recent developments in the autonomy of the Basque Country,” Thomas Benedikter (ed.), *Solving Ethnic Conflict through Self-Government: A Short Guide to Autonomy in South Asia and Europe*, (Bozen/Bolzano: EURAC, June 2009.), pp.41-42.

2 <https://www.worldpoliticsreview.com/insights/25106/after-eta-the-dream-of-a-basque-state-lives-on>

3 Gorka Espiau Idoiaga, “The Basque Conflict: New Ideas and Prospects for Peace,” *Special Report 161*, April 2006, p.5.

4 <https://www.latimes.com/world/europe/la-fg-spain-basques-20180613-story.html>

5 https://dtn.go.th/files/59/Country%20Profile/spain_sep12.pdf

6 <https://www.britannica.com/place/Basque-Country-region-Spain> (accessed 18 July 2019)

7 <https://countryeconomy.com/demography/population/spain-autonomous-communities/basque-country> (accessed 18 July 2019)

8 <https://countryeconomy.com/countries/spain-autonomous-communities/basque-country>

9 <https://www.ecmi.de/fileadmin/downloads/publications/JEMIE/2013/Ruiz.pdf> p.83.

10 https://dtn.go.th/files/59/Country%20Profile/spain_sep12.pdf

11 “การคุ้มครองชนกลุ่มน้อยและการเมืองการปกครองบนความแตกต่างทางอัตลักษณ์: ประสบการณ์จากยุโรป” โดยฉันทนา บรรพศิริโชติ, ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560

12 <https://countryeconomy.com/gdp/spain>

13 <https://countryeconomy.com/countries/spain-autonomous-communities/basque-country>

- 14 <https://www.reuters.com/article/us-spain-economy-basque/analysis-basque-economy-has-lessons-for-spain-idUSBRE85R0K120120628>
- 15 <http://discoverthebasquecountry.com/basics/history/> (accessed 26 August 2019)
- 16 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/sistema_politico/en_10107/sistema_politico.html (accessed 26 August 2019)
- 17 <https://www.alamy.com/stock-photo/basque-country-map.html>
- 18 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/ley_terr_historicos/en_10106/ley_terr_historicos.html
- 19 <https://www.bizkaiatalent.eus/en/pais-vasco-te-espera/conocenos/organizacion-administrativa-vasco/>
- 20 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/parlamento_vasco/en_473/parlamento_i.html
- 21 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/parlamento_vasco/en_473/parlamento_i.html
- 22 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/juntas_generales/en_465/juntas_i.html
- 23 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/parlamento_vasco/en_473/parlamento_i.html
- 24 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/sistema_politico/en_10107/sistema_politico.html
- 25 <https://aemi.eu/office-for-the-basque-community-abroad-basque-government/>
- 26 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/sistema_politico/en_10107/sistema_politico.html
- 27 <https://www.mondragon-corporation.com/en/about-us/>

28 <https://www.euskotren.eus/en/que-es-euskotren>

29 <https://digitalcommons.library.umaine.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1151&context=honors> , น.35

30 <https://www.spri.eus/en/invest-in-the-basque-country-en/the-financial-times-continues-to-rank-the-basque-country-as-an-attractive-region-for-foreign-investments/>

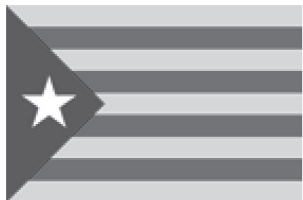
31 http://www.basquecountry.eus/t32-448/en/contenidos/informacion/sanidad_lh/en_5823/sanidad_lh.html

32 <http://www.nationalanthems.info/eus.htm>

กรณีศึกษา : Catalonia

แคว้นคาตาลันเนีย

ราชอาณาจักรสเปน

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของ กรณีศึกษา	ภายใต้โครงสร้างการปกครองของสเปนที่เป็นราชอาณาจักรและเป็นรัฐเดี่ยวที่แบ่งออกเป็นชุมชนปกครองตนเองต่างๆ (Autonomous Communities) คาตาลเนียเป็นแคว้นที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเฉพาะที่ต่างไปจากแคว้นอื่นๆ ของประเทศ การมีศักยภาพด้านเศรษฐกิจที่โดดเด่นกว่าส่วนอื่นๆ ของประเทศทำให้เกิดความรู้สึกไม่เป็นที่พึงปรารถนาที่ต้องจ่ายภาษีจำนวนมากไปให้กับส่วนกลางและแคว้นอื่นๆ ใช้จ่าย คาตาลเนียได้ชื่อว่าเป็นเขตปกครองตนเองที่ก้าวหน้ามากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก และการต่อสู้เพื่อเอกราชในยุคสมัยใหม่ของชาวคาตาลันเพื่อสร้าง “สาธารณรัฐคาตาลัน” นี้เป็นการใช้สันติวิธี ไม่มีกองกำลังติดอาวุธและการใช้ความรุนแรง ซึ่งจะต่างจากวิธีที่ชาวบาสก์ใช้ในการต่อสู้ แม้จะมีเป้าหมายเดียวกันและอยู่ในประเทศเดียวกันก็ตาม
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อ ต่อการต่อสู้ของ พื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลสเปนเปิดโอกาสให้มีการปกครองตนเอง 2. มีเศรษฐกิจเข้มแข็ง สามารถอยู่ได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงรัฐบาลกลาง 3. ประชาชนและกลุ่มการเมืองต่างๆ มีความเข้มแข็งสามารถกดดันกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวและมีอำนาจในการกำหนดทิศทางความต้องการของตนเองได้อย่างแท้จริง
ภูมิหลัง ความขัดแย้งโดยย่อ	มีการบันทึกไว้ตั้งแต่ปี 1131 ว่าคาตาลเนียเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรอารากอนและคาตาลเนียในคาบสมุทรไอบีเรีย (พื้นที่สเปนและโปรตุเกสในปัจจุบัน) เป็นศูนย์กลางการค้าและศูนย์อำนาจทางทะเล มีภาษาและประเพณีวัฒนธรรมของตัวเอง ในปี 1714 คาตาลเนียแพ้สงครามและถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสเปนอย่างเป็นทางการโดย King Philip V ได้บังคับให้ใช้วัฒนธรรมและภาษาสเปนเรื่อยมา โดยเฉพาะในช่วงรัฐบาลทหาร หลังจากนั้นมีการให้อำนาจคาตาลเนียปกครองตนเอง แต่ก็ยังมีความต้องการเป็นรัฐอิสระอยู่เรื่อยมา สาเหตุหลักนอกจากเป็นเพราะประเด็นทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมแล้ว ยังมีประเด็นทางเศรษฐกิจที่ชาวคาตาลันไม่พอใจที่แคว้นคาตาลเนียต้องส่งภาษีจำนวนมากให้กับมาดริด (ส่วนกลาง) เพื่อส่งไปให้กับส่วนอื่นของสเปนด้วย ¹

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ การเมืองในปัจจุบัน	<p>หลังการทำประชามติในปี 2017 ซึ่งมีผู้มาใช้สิทธิร้อยละ 42.3 ผลปรากฏว่า เกือบร้อยละ 90 สนับสนุนการแยกตัวเป็นเอกราช แต่ศาลรัฐธรรมนูญสเปน ได้ตัดสินว่าการลงคะแนนเสียงครั้งนี้ผิดกฎหมาย รัฐบาลสเปนอาศัยอำนาจ ตามรัฐธรรมนูญประกาศเข้าปกครองคาตาโลเนียโดยตรง (direct rule) ปลด ผู้นำคาตาลันออกจากตำแหน่งและออกหมายจับ และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในปี 2018 แต่พรรคชาตินิยมก็ชนะการเลือกตั้งกลับมาอีก โดยพรรคที่สนับสนุน การเป็นเอกราชได้ 70 ที่นั่ง (เกินเสียงข้างมากมา 2 ที่นั่ง) ในขณะที่พรรคที่ต่อต้านการเป็นเอกราชได้ 65 ที่นั่ง</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>สเปน: 504,782 ตารางกิโลเมตร ประชากร 46 ล้านคน (2012) มีมาดริด เป็นเมืองหลวง²</p> <p>คาตาโลเนีย: 32,108 ตารางกิโลเมตร ประชากร 7.6 ล้านคน (2019)³ มีบาร์เซโลนาเป็นเมืองหลวง</p> <p>แผนที่คาตาโลเนีย</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>สเปน: เชื้อชาติหลัก - สเปน (74%) คาตาลัน (15.9%) กาลิเซีย (6.3%) บาสก์ (4.8%) ศาสนาหลัก - คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (94%)⁴</p> <p>คาตาโลเนีย: เชื้อชาติหลัก - ส่วนใหญ่เป็นคนคาตาลัน รองลงมาคือคนสเปน ฝรั่งเศส และ Aranese⁵</p> <p>จากการสำรวจความคิดเห็นในปี 2019 ต่อคำถามว่าประชาชนนิยมตัวตนของตัวเองอย่างไร?</p> <p>พบว่าร้อยละ 40.5 นิยามตัวเองว่าเป็นคนคาตาลัน (มากกว่าเป็นคนสเปน) ส่วนอีกร้อยละ 39.9 ระบุว่าตนเองเป็นคนคาตาลันพอๆ กับเป็นคนสเปน⁶</p> <p>ศาสนาหลัก - คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (52.4%) อเทวนิยม (30.2%) มุสลิม (7.3%) คริสต์นิกายอีวานเจลิคัล (2.5%) พุทธ (1.3%) และคริสต์นิกายออร์ทอด็อกซ์ (1.2%)⁷</p> <p>แผนที่แสดงพื้นที่การพูดภาษาต่างๆ ภายในประเทศสเปน</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>สเปนปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง) มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของรัฐ</p> <p>มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 แคว้น และ 2 จังหวัด แคว้นต่าง ๆ มีสิทธิในการปกครองตนเองได้ในระดับที่ต่างกัน ตามกฎหมายของแต่ละแคว้นในฐานะ “ชุมชนปกครองตนเอง” (Autonomous Communities) โดยจะมีผู้บริหารและสมาชิกสภาเป็นของตนเองที่มาจากการเลือกตั้ง⁹</p> <p>ทั้งนี้ นักวิชาการสเปน (Carlos Montero) วิเคราะห์ว่า สภาพบริบทที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจไปสู่การเป็นชุมชนปกครองตนเองมี 3 ประการ คือ 1) สเปนเป็นประเทศที่ประกอบไปด้วยชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะทางภาษาวัฒนธรรมแตกต่างกัน และชุมชนเหล่านั้นก็มีถิ่นที่อยู่อาศัยเกาะกลุ่มกันชัดเจน (แต่ไม่มีความต่างทางศาสนา) 2) ชุมชนเหล่านั้นได้ตั้งรกรากอยู่ในพื้นที่ของตนตั้งแต่อดีตช่วงศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบัน ไม่เปลี่ยนแปลง 3) สเปนต้องการปฏิรูปการปกครองจากรัฐรวมศูนย์เป็นรัฐที่กระจายอำนาจสู่ประชาชนในแคว้นต่าง ๆ</p> <p>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสเปน ค.ศ.1978 ให้กำหนดแนวทางที่ชุมชนจะปกครองตนเองได้ไว้ 2 แนวทาง คือ 1) ชุมชนที่มีอัตลักษณ์และความเป็นมาประวัติศาสตร์ของตนชัดเจน และได้เรียกร้องที่จะปกครองตนเองมาตั้งแต่ก่อนปี 1930 ซึ่งได้แก่ แคว้นบาสก์ คาตาโลเนีย และกาลิเซีย 2) ชุมชนที่ไม่ได้มีความชัดเจนทางอัตลักษณ์และประวัติศาสตร์เหมือนกรณีแรก แต่ต้องการปกครองตนเอง ก็เปิดโอกาสให้ชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงรวมตัวกันเพื่อทำข้อเสนอขอปกครองตนเอง ซึ่งอำนาจปกครองตนเองจะน้อยกว่าของกรณีแรก⁹</p>
	<p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>สเปน: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 1,425,870 ล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 6,551 เหรียญสหรัฐ (2018)¹⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>คาตาโลเนีย: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 252,080 ล้านเหรียญสหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 33,661 เหรียญสหรัฐ (2017)¹¹ คิดเป็นร้อยละ 19 ของทั้งประเทศ¹²</p> <p>คาตาโลเนียเป็นแคว้นที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในประเทศสเปนและมีประชากรมากที่สุดแห่งหนึ่ง มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 25.6 ของทั้งประเทศ มีต่างชาติเข้ามาลงทุนคิดเป็นร้อยละ 20.7 ของทั้งประเทศ¹³</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง¹⁴¹⁵</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1283 King Peter III แห่งอารากอนก่อตั้งสภาแห่งคาตาโลเนีย ซึ่งคาตาโลเนียมีอำนาจในการปกครองตนเองระดับหนึ่งในราชอาณาจักรอารากอน ● ปี 1469 คาตาโลเนียซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอารากอนถูกรวมเข้ากับราชอาณาจักรกัสติลเป็นราชอาณาจักรสเปนจากการแต่งงานกันระหว่าง Ferdinand II แห่งอารากอนและ Queen Isabella แห่งกัสติล ซึ่งแม้จะผูกพันรวมเป็นส่วนหนึ่งของสเปนแล้ว แต่สถาบันต่างๆ ในคาตาโลเนียก็ยังคงมีอิสระในการปกครองอยู่เช่นเดิม ● ปี 1640 คาตาโลเนียประกาศสงครามเพื่อเอกราชเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวซึ่งมีสาเหตุจากการประท้วงนโยบายภาษีของ King Philip IV แห่งสเปน คาตาโลเนียประกาศตัวเป็นสาธารณรัฐในช่วงสั้นๆ ภายใต้การอารักขาของฝรั่งเศส ● ปี 1651 หลังจากที่ King Philip IV เข้ายึดเมืองบาร์เซโลนามาเป็นเวลานาน ชาวคาตาลันก็ยอมรับการปกครองของ King Philip IV ซึ่งก็ได้ให้ “อภิสิทธิ์” แก่แคว้นคาตาโลเนียเป็นการตอบแทน ● ปี 1659 สเปนและฝรั่งเศสได้ทำสนธิสัญญา Pyrenees ยุติสงคราม 30 ปีระหว่างกัน มีผลทำให้แคว้นคาตาโลเนียถูกตัดแบ่งออกไปโดยไม่มีการหารือกับผู้ปกครองคาตาลันมาก่อน

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1714 King Philip V เข้ายึดบาร์เซโลนาหลังจบสงครามสืบราชบัลลังก์สเปน จากนั้นคาตาลโลเนียก็ถูกริบอำนาจและเสรีภาพต่างๆ ที่เคยได้ในอดีต ภาษาคาตาลันถูกแทนที่ด้วยภาษาสเปนคาสตีล ทั้งในการปกครอง กฎหมาย และการค้า เพราะในช่วงสงครามชาวคาตาลันไปให้การสนับสนุนศัตรูของ King Philip V ในวันที่ถูกยึดครอง คือ 11 กันยายน Rafael Casanova ได้ลุกขึ้นต่อต้านสเปน ซึ่งต่อมา 11 กันยายน ได้กลายเป็นวันชาติของคาตาลโลเนีย (Diada) ● ปี 1814 King Ferdinand VII ทวงคืนคาตาลโลเนียกลับมาจากฝรั่งเศสอีกครั้งหลังจากที่ถูกขับไล่เสียหนึ่งปีเมื่อสองปีก่อนหน้า ซึ่งถึงตอนนี้ คาตาลโลเนียและบาสก์ต่างเป็นแคว้นที่มีพลวัตทางเศรษฐกิจสูงสุดในสเปนแล้วจากการที่เกาะกระแสนปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในยุโรปตะวันตก ในขณะที่พื้นที่อื่นๆ ของสเปนยังติดพันอยู่กับสงครามสืบราชบัลลังก์ ● ปี 1914 พรรค Regionalist League ของคาตาลโลเนียสามารถเจรจากับมาดริดให้สร้าง Common wealth of Catalonia ได้ ● ปี 1931 สเปนกลายมาเป็นสาธารณรัฐและมีการตั้งรัฐบาลปกครองตนเองคาตาลโลเนียได้สำเร็จ พระราชบัญญัติปกครองตนเองสำหรับคาตาลโลเนีย (Statute of Autonomy for Catalonia) ฉบับแรกได้ถูกร่างขึ้นในปีต่อมา ● ปี 1934 ประธานาธิบดี (President) Lluís Companys ของรัฐบาลคาตาลโลเนียได้ประกาศว่าแคว้นคาตาลโลเนียเป็นรัฐภายใต้สาธารณรัฐสเปน (a state within the Spanish republic) ซึ่งรัฐบาลสเปนได้ยกเลิกสถานะปกครองตนเองของคาตาลโลเนียและจับประธานาธิบดีทันที ● ปี 1936 เกิดสงครามกลางเมืองสเปนระหว่างฝ่ายสาธารณรัฐและฝ่ายชาตินิยมที่นำโดยนายพลฟรานซิสโก ฟรังโก ซึ่งชาวคาตาลันสนับสนุนฝ่ายสาธารณรัฐและต่อต้านฝ่ายชาตินิยมที่ต้องการรวบอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1939 นายพลฟรังโก้ส่งกองกำลังเข้าควบคุมคาตาลเนีย Companys หนีไปฝรั่งเศสแต่สุดท้ายถูกจับประหารชีวิตโดยรัฐบาลฟรังโก้ ในช่วงจากนี้ถึงปี 1975 (37 ปี) ภายใต้รัฐบาลเผด็จการฟรังโก้ สถานะการปกครองตนเองได้ถูกยกเลิก ภาษาและวัฒนธรรมของชาวคาตาลันถูกห้ามพูดและแสดงออกในที่สาธารณะ ชาวคาตาลันถือเป็นแนวหน้าในการต่อต้านระบอบเผด็จการ แม้ว่าโดยรวมแล้วจะไม่เห็นด้วยกับการต่อสู้ด้วยอาวุธของแคว้นบาสก์ ● ปี 1979 สี่ปีหลังจากการเสียชีวิตของนายพลฟรังโก้ คาตาลเนียได้กลับมาปกครองตนเองอีกครั้ง อำนาจของรัฐบาลท้องถิ่นมีมากขึ้น มีอำนาจเต็มในการจัดการศึกษา และกำหนดให้ภาษาคาตาลันเป็นภาษาราชการควบคู่กับภาษาสเปน ● ปี 2006 มีการปฏิรูปพระราชบัญญัติปกครองตนเอง (The Statute of Autonomy of Catalonia by Organic Law 6/2006) ให้อำนาจมากขึ้น โดยมีเนื้อหาที่ยอมรับคาตาลเนียในฐานะชนชาติหนึ่ง (nation) ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้ผ่านประชามติในคาตาลเนียด้วย ซึ่งก็เป็นที่ถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง ● ปี 2010 ศาลรัฐธรรมนูญสเปนตัดสินว่าส่วนหนึ่งของการปฏิรูปนั้นไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ● ปี 2012 ชาวคาตาลันกว่าหนึ่งล้านห้าแสนคนได้ออกมาชุมนุมในวันชาติคาตาลเนียในกรุงบาร์เซโลนาเพื่อแสดงความไม่พอใจที่เงินจำนวนมากของแคว้นต้องถูกนำไปจ่ายให้กับส่วนกลาง ● ปี 2014 ชาวคาตาลันมากกว่าร้อยละ 80 ออกเสียงประชามติที่ไม่มีผลผูกพัน (non-binding referendum) (มีผู้มาใช้สิทธิ์ร้อยละ 40) ว่าต้องการแยกตัวเป็นเอกราช โดยสองปีต่อมา สเปนลงโทษอดีตนายกรัฐมนตรีคาตาลเนีย Artur Mas ห้ามไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลาสองปี

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>● ปี 2017 มีการจัดทำประชามติอีกครั้ง ซึ่งมีชาวคาตาลันมาลงคะแนนเสียงกว่า 2.2 ล้านคนจากผู้มีสิทธิทั้งหมด 5.3 ล้านคน (มีผู้มาใช้สิทธิร้อยละ 42.3) โดยเกือบร้อยละ 90 สนับสนุนการแยกตัวเป็นเอกราช ทั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญสเปนได้ออกมาบอกว่าการลงคะแนนเสียงนั้นเป็นเรื่องผิดกฎหมาย¹⁶</p> <p>อย่างไรก็ตาม รัฐบาลคาตาลันอาศัยผลครั้งนี้ประกาศเอกราช ซึ่งทำให้รัฐบาลสเปนอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญประกาศเข้าปกครองคาตาลันโดยตรง (direct rule) ปลดผู้นำคาตาลันออกจากตำแหน่ง ออกหมายจับ Carles Puigdemont อดีตประธานาธิบดีคาตาลันและคณะอีก 4 คนที่ลี้ภัยออกนอกประเทศ จับแกนนำ 12 คนขึ้นศาลที่มาดริด ยุบสภาคาตาลัน และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่พรรคชาตินิยมก็ชนะการเลือกตั้งกลับมาอีก¹⁷</p> <p>● ปี 2018 รัฐบาลท้องถิ่นคาตาลันที่ชนะการเลือกตั้ง นำโดย Quim Torra ซึ่งใกล้ชิดกับ Puigdemont ได้กลับมาปกครองคาตาลันอีกครั้ง หลังการเลือกตั้งปี 2018 พรรคที่สนับสนุนการเป็นเอกราชได้ 70 ที่นั่ง (เกินเสียงข้างมากมา 2 ที่นั่ง) ในขณะที่พรรคที่ต่อต้านการเป็นเอกราชได้ 65 ที่นั่ง¹⁸ (รวมระยะเวลาการต่อสู้เพื่อเอกราชตั้งแต่ปี 1640-2019 เป็นจำนวน 379 ปี)</p>
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>แคว้นคาตาลันเนียทั้งหมดประกอบไปด้วย 4 จังหวัด (Barcelona, Lleida, Girona, Tarragona)¹⁹</p> <p>ใช้วิธีอะไรในการกำหนดขอบเขตพื้นที่การปกครอง?</p> <p>ประวัติศาสตร์ของสเปนทำให้พื้นที่ต่าง ๆ แยกออกเป็นแคว้นที่มีการปกครองตัวเองและมีกฎหมายปกครองตัวเอง (Statutes of Autonomy) ของแต่ละแคว้น</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>เรียกชื่อเขตการปกครองนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>“The Generalitat of Catalonia”²⁰ รัฐบาลคาตาลุญญา (Catalonia government) เรียกตัวเองว่าเป็น “nation” (ชาติ) (ไม่มีผลในทางกฎหมาย) แต่รัฐบาลสเปนเรียกว่าเป็น “nationality” (สัญชาติ)</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ประธานาธิบดี (President)</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกโดยสภาคาตาลุญญาและแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์²¹</p> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>มีรองประธานาธิบดี และมีคณะผู้บริหารชื่อว่า Executive Council of Catalonia (Government of Catalonia) ซึ่งประกอบไปด้วย Ministers กระทรวงต่างๆ 12 กระทรวงคือ สำนักประธานาธิบดี/กระทรวงกิจการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน และความโปร่งใส/กระทรวงการบริหารราชการและนโยบายดิจิทัล/กระทรวงกิจการภายใน/กระทรวงศึกษาธิการ/กระทรวงสาธารณสุข/กระทรวงเขตแดนและความยั่งยืน/กระทรวงวัฒนธรรม/กระทรวงยุติธรรม/กระทรวงแรงงาน กิจการสังคมและครอบครัว/กระทรวงธุรกิจและความรู้/กระทรวงเกษตร ปศุสัตว์ ประมง และอาหาร²²</p>
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p>สภาคาตาลุญญา (Parlament de Catalunya)²³</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งระบบสัดส่วนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไปและทางตรง มีวาระ 4 ปี</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>โครงสร้างสถานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 135 คน หลังการเลือกตั้งปี 2018 พรรคที่สนับสนุนการเป็นเอกราชได้ 70 ที่นั่ง (เกินเสียงข้างมากมา 2 ที่นั่ง) ในขณะที่พรรคที่ต่อต้านการเป็นเอกราชได้ 65 ที่นั่ง²⁴</p>
1.4) ผู้ว่าฯเดิม/ นอก/ กำหนด/ผจญ.	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น (Self rule) ไม่มีส่วนภูมิภาค เมื่อเกิดปัญหาขึ้นส่วนกลางก็จะเข้ามาปกครองโดยตรง (Direct rule)</p>
1.5) หน่วยปกครองย่อย	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีหน่วยปกครองย่อยลงมา คือ เทศบาล 947 แห่ง ซึ่งมีนายกเทศมนตรี (Major) ที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร²⁵</p>
1.6) ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p>อำนาจเฉพาะของคาตาโลเนีย – การรักษา แก้ไขและพัฒนากฎหมายแพ่งของคาตาโลเนีย/วัฒนธรรม/มรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ อนุสาวรีย์ สถาปัตยกรรม โบราณคดี และวิทยาศาสตร์/หอจดหมายเหตุ หอเพลง หอศิลป์ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ การจัดเก็บหนังสือพิมพ์และศูนย์ต่างๆ ที่จัดเก็บรักษาวัตถุทางวัฒนธรรมที่ไม่ใช่สมบัติของรัฐสเปน/งานวิจัย/สถาบันวิชาการที่มีสำนักงานใหญ่อยู่คาตาโลเนีย/ระบบการปกครองท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ชื่อทางการของเทศบาลและสถานที่ต่างๆ/การวางผังเมืองและชายฝั่ง การพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัย/ภูเขา ป่าไม้ ปศุสัตว์ การดูแลพื้นที่พหุวัฒนธรรมชาติต่างๆ/สาธารณสุข/การท่องเที่ยว/งานสาธารณะที่ไม่ได้เป็นหน้าที่ของรัฐสเปนและไม่ได้กระทบกับเขตปกครองอื่น/ถนนและเส้นทางคมนาคมทางบกทั่วทั้งเขตคาตาโลเนีย/การขนส่งทางบก ทะเล แม่น้ำ และเคเบิล ท่าเรือ ท่าจอดเฮลิคอปเตอร์ ท่าอากาศยาน การอุดหนุนมหาวิทยาลัยของคาตาโลเนีย/การบริหารจัดการน้ำลำคลอง และฝายกักเก็บน้ำต่างๆ ในส่วน</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ของน้ำที่อยู่เขตคาตาโลเนีย รวมถึงการผลิต แจกจ่าย และขนส่งพลังงาน/การประมงในแม่น้ำ การเพาะพันธุ์และเก็บหอยและปลา/งานหัตถกรรม/เกอส์ซกรรม/การประกันภัย/สหกรณ์/หอการค้า อุตสาหกรรม การขนส่งสินค้า/สมาคมอาชีพ/มูลนิธิและสมาคมที่เกี่ยวกับการสอน วัฒนธรรม ศิลปะต่าง ๆ/สังคมสงเคราะห์/กิจการเยาวชน/การส่งเสริมสตรี/การดูแลคุ้มครองเด็ก/กีฬาและสันตนาการ/การโฆษณา/การแสดง/บ่อนการพนัน/การสถิติที่เกี่ยวกับรัฐบาลคาตาโลเนีย/กิจการอื่น ๆ ที่อาจจะมีการถ่ายโอนมาจากรัฐบาลสเปนในอนาคต ทั้งนี้ การใช้อำนาจทั้งหมด จะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญของสเปน²⁶ ในขณะที่รัฐบาลสเปนมีอำนาจด้านการต่างประเทศ การป้องกันประเทศ และการเงินการคลัง²⁷</p>
<p>1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน</p>	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>ไม่มีกลไกเพิ่มเติม การสะท้อนเสียงประชาชนผ่านสมาชิกสภาคาตาโลเนีย</p>
<p>1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อยใน พื้นที่</p>	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไม่มีการกำหนดเป็นพิเศษ แต่รัฐบาลคาตาโลเนียได้ออกกฎหมายให้สิทธิในการปกครองตนเองแก่ชาวอาราน (Aran) ซึ่งอาศัยอยู่ในหุบเขาประมาณ 10,000 คน โดยชาวอารานมองว่าเป็นการให้การยอมรับความเป็นชนชาติออกซิทาน (Occitan nationality) กฎหมายระบุถึงการปกป้องอัตลักษณ์อารานและให้อำนาจมากขึ้นแก่ Aranese General Council ในการจัดการกิจการต่างๆ ภายในเขตของตน</p> <p>ทั้งนี้ ประธานาธิบดีคาตาโลเนียในสมัยนั้น (Artur Mas) ได้ออกมากล่าวว่า หากรัฐบาลสเปนให้อำนาจกับชาวคาตาลัน ดังที่รัฐบาลคาตาโลเนียให้อำนาจแก่ชาวอาราน ก็จะทำให้เกิดการเคารพให้เกียรติกันและทำให้อยู่ร่วมกันได้ง่ายขึ้นกว่านี้²⁸</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.9) สัดส่วนที่หนึ่งใน รัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดสัดส่วนตัวแทนของคาตาโลเนียในรัฐสภาสเปนเป็นการเฉพาะ แต่สามารถเลือกตัวแทนเข้าไปในสภาเหมือนพลเมืองอื่นๆของสเปน
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่? พรรคการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่นสามารถส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งได้หมดทุกระดับ (สภาท้องถิ่นปัจจุบันมีสมาชิกทั้งจากพรรคระดับชาติและท้องถิ่น)
1.11) ระบบบริหาร งานบุคคล	ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร? คาตาโลเนียมีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเป็นของตนเอง ²⁹ โดยมีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่อยู่ภายใต้การบริหารของฝ่ายคาตาโลเนียจำนวน 28,677 คน (ปี 2016) ³⁰
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ถ้ามี จะมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างไร? มีตำรวจเป็นของตนเอง (Autonomous Police Force - Generalitat Police Force ชื่อหน่วย Mossos d'Esquadra) ทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยภายในแคว้น ผู้บัญชาการตำรวจคาตาโลเนียทำงานภายใต้รัฐบาลคาตาโลเนีย แต่จะได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลสเปน ³¹ มีกำลังพลกว่า 17,000 นาย อย่างไรก็ตาม ตำรวจแห่งชาติสเปนภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สามารถที่จะเข้าพื้นที่ได้เสมอในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ การก่อการร้ายสากล และการตรวจคนเข้าเมือง ³² ทั้งนี้ จะมีคณะกรรมการความมั่นคง ประกอบไปด้วยผู้แทนคาตาโลเนียและสเปนในจำนวนเท่ากัน มีหน้าที่ในการประสานการปฏิบัติของตำรวจคาตาโลเนียและตำรวจสเปน ³³

ประเด็น	รายละเอียด
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? โดยส่วนกลาง ใช้สกุลเงินยูโร
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? โดยส่วนกลาง ไม่สามารถมีกองทัพเป็นของตนเอง
1.15) การศาล	มีศาลของตัวเองหรือไม่? โดยทั่วไป กฎหมายส่วนกลางยังมีผลบังคับใช้อยู่ แต่ก็มีกฎหมายแพ่งของตัวเอง ซึ่งแตกต่างจากแคว้นอื่น อย่างไรก็ตาม หากกฎหมายแพ่งของคาตาลเนีย เบี่ยงเบนไปจากของสเปน ก็ขึ้นอยู่กับพิจารณาของศาล ประธานศาลสูงแห่งคาตาลเนียจะมาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ด้วยการเสนอแนะจาก General Judiciary Council ส่วนการแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลสูงแห่งคาตาลเนียจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติ General Judiciary Council ³⁴
1.16) การต่างประเทศ	มีนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่? โดยส่วนกลาง แต่คาตาลเนียมีผู้แทนของตัวเองในสหภาพยุโรป (EU) ด้วย ³⁵ (The High Representative of the Catalan Regional Government) ซึ่งมีหน้าที่ในการเสนอ ปกป้อง และส่งเสริมผลประโยชน์ของคาตาลเนียใน EU ตลอดจนสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับองค์กรและสถาบันต่าง ๆ
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร? รัฐบาลสเปนสามารถใช้อำนาจเข้าปกครองโดยตรง (Direct rule) ได้ในกรณีที่ได้รับการร้องขอจากคาตาลเนีย หรือในกรณีที่รัฐบาลสเปนพิจารณาเห็นว่าการดำเนินการใดๆ ในคาตาลเนียจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งรัฐ ³⁶ ทั้งนี้จะมีศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ตีความพระราชบัญญัติการปกครองตนเอง อยู่อีกชั้นหนึ่ง

ประเด็น	รายละเอียด
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และ การจัดเก็บรายได้	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p>คาตาโลเนียมีรายได้ในปี 2017 จำนวน 24,143 ล้านยูโร³⁷ โดยในภาพรวมจะมีรายได้หลักๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดเก็บภาษีภายในคาตาโลเนียด้วยระบบการจัดเก็บภาษีที่เรียกว่า “ConcertoEconomico” คิดเป็นร้อยละ 86 ของรายได้ทั้งหมดในคาตาโลเนีย (ปี 2017)³⁸ โดยคาตาโลเนียต้องการเก็บภาษีส่วนนี้ไว้เองเหมือนกับเขตปกครองอื่นๆ เช่น บาสก์ แต่รัฐบาลสเปนไม่ยอม³⁹ ● ภาษีที่รัฐบาลส่วนกลางกระจายให้กับเขตปกครองพิเศษต่างๆ ซึ่งมีสัดส่วนที่น้อยกว่าภาษีที่คาตาโลเนียต้องส่งให้กับส่วนกลาง⁴⁰ ● ธุรกิจอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 21 ของ GDP ในคาตาโลเนีย โดยกว่าครึ่งของเศรษฐกิจคาตาโลเนียจะเกี่ยวข้องไม่ทางตรงก็ทางอ้อมกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม เช่น อาหาร เคมี เครื่องยนต์ พลังงาน และยา⁴¹ ● ธุรกิจการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 12 ของ GDP ในคาตาโลเนีย โดยปี 2018 มีนักท่องเที่ยวเข้ามากว่า 19 ล้านคน ซึ่งถือเป็นสถานที่ติดอันดับในทวีปยุโรป ● การส่งออกในปี 2018 คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 71,624 ล้านยูโร จาก 17,200 ธุรกิจ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.1 ของการส่งออกของประเทศสเปนทั้งหมด ● ระบบการดูแลสุขภาพ โดยเมืองบาร์เซโลนาได้ชื่อว่ามีคุณภาพก้าวหน้าทางนวัตกรรมทางเทคโนโลยีในการดูแลสุขภาพ ซึ่งมีคนไข้จากต่างประเทศกว่า 10,000 คนมาใช้บริการ

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่จะต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>ภาษีที่คาตาโลเนียจัดเก็บได้บางส่วนต้องแบ่งให้ส่วนกลาง⁴²</p> <ul style="list-style-type: none"> • ร้อยละ 50 ของ VAT • ร้อยละ 42 ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และภาษีไฮโดรคาร์บอน <p>ผู้หรือรับเงินจากต่างประเทศได้หรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติเข้ามาที่คาตาโลเนียเฉลี่ยปีละ 4,639 ล้านยูโร (2014-2018)⁴³</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่อย่างไร?</p> <p>รัฐบาลคาตาโลเนียและรัฐบาลสเปนต้องตกลงกันว่าจะได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางเพื่อการบริการสาธารณะ (The Guarantee Fund of Essential Public Services) เป็นจำนวนเท่าไร ซึ่งแต่ละแคว้นจะได้ในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ โดยบางปีคาตาโลเนียก็อาจจะไม่ได้งบประมาณ⁴⁴ โดยทั่วไปแล้ว ภาษีที่คาตาโลเนียจ่ายนั้น คิดเป็นร้อยละ 20 ของภาษีที่เก็บได้ทั่วประเทศ แต่ได้งบประมาณกลับคืนมาเพียงร้อยละ 14⁴⁵</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <p>คาตาโลเนียมีจุดแข็งทางเศรษฐกิจคือด้านอุตสาหกรรม ไม่มีศักยภาพทางด้านน้ำมัน แก๊สธรรมชาติ ปิโตรเลียม หรือป่าไม้⁴⁶</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>แคว้นต่างๆ ในสเปนสามารถออกกฎหมายจัดการที่ดินภายในเขตของตัวเองได้ ภายใต้กรอบที่ส่วนกลางกำหนด⁴⁷</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชาธิอะห์หรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาในโครงสร้างปกครองหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาษาคาตาลัน ภาษาสเปน และภาษา Occitan (Aranese) เป็นภาษาทางการร่วม⁴⁸ เจ้าหน้าที่รัฐต้องใช้ได้ทั้งสองภาษาคือคาตาลันและสเปน⁴⁹ ในทางปฏิบัติระดับเทศบาลใช้ภาษาคาตาลันเป็นหลัก แต่กฎหมายต่างๆ ต้องมีสองภาษา ● ปี 1983 คาตาลันออกพระราชบัญญัติมาตรฐานทางภาษา (Language Standardization Act) ซึ่งส่งเสริมให้ใช้ภาษาคาตาลันในทุกมิติของชีวิต รวมถึงในระบบราชการ การพิจารณาคดีในศาล และการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการพิจารณาคดีในศาล มีเพียงไม่กี่คดีเท่านั้นที่ใช้ภาษาคาตาลัน⁵⁰ ● จากการสำรวจทางสถิติ พบว่าประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.73) พูดภาษาสเปนในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 36.29 พูดภาษาคาตาลันในชีวิตประจำวัน โดยมีคนที่พูดทั้งภาษาสเปนและคาตาลันในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 6.82⁵¹ ทั้งนี้ ในภาพรวม ประชาชนส่วนใหญ่รู้และพูดภาษาคาตาลันได้ (ร้อยละ 95.12 และ 73.16 ตามลำดับ)⁵² ทั้งนี้ตามกฎหมายแล้ว ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะใช้และมีหน้าที่ที่จะต้องเรียนทั้งสองภาษานี้⁵³ ● มีหนังสือพิมพ์ภาษาคาตาลัน 8 ฉบับ ส่วนหนังสือพิมพ์ภาษาสเปนหลายฉบับจะมีคอลัมน์หรือส่วนขยายที่เป็นภาษาคาตาลันด้วย มีสถานีโทรทัศน์ของรัฐบาลคาตาลัน 6 ช่อง และสถานีวิทยุอีกจำนวนมาก รวมถึงสถานีโทรทัศน์อิสระกว่า 100 ช่อง และสถานีวิทยุอิสระอีกเกือบ 250 แห่ง ซึ่งส่วนมากออกอากาศด้วยภาษาคาตาลัน

ประเด็น	รายละเอียด
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>ในระดับประถมศึกษา จะใช้ภาษาแม่ของเด็กเป็นภาษาในการสอน(คาตาลันหรือสเปน) เด็กที่พูดภาษาคาตาลันเป็นภาษาแม่ จะได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่ใช้ภาษาคาตาลันในการสอน ส่วนเด็กที่พูดภาษาสเปนเป็นภาษาแม่ ก็จะได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่ใช้ภาษาสเปนในการสอน จะไม่อนุญาตให้เข้าเรียนสลับกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนโดยใช้ภาษาแม่อย่างเต็มที่ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ในทุกระดับจะใช้ภาษาคาตาลันในการสอน แต่อย่างไรก็ตาม หลังจากจบระดับประถมศึกษาแล้ว นักเรียนจะต้องใช้ทั้งภาษาคาตาลันและสเปนได้อย่างคล่องแคล่ว โดยนักเรียนทุกคนจะต้องเรียนวิชาภาษาคาตาลันและวิชาภาษาสเปนเป็นวิชาบังคับ⁵⁴</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่?</p> <p>ไม่มี</p>
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>มีอำนาจในการสร้างพิพิธภัณฑ์ของตัวเองได้</p>
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <p>มีธง เพลง และวันหยุดของตัวเองในฐานะ “National Symbols of Catalonia” โดยธงนี้ สามารถประดับที่อาคารของรัฐและใช้ในงานของทางราชการในคาตาโลเนียได้ (เพลงชื่อ Els segadors วันหยุดคือ วัน Diada 11 กันยายน)⁵⁵</p>

ประเด็น	รายละเอียด
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
<p>4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ ขับเคลื่อน</p>	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? รัฐบาลสเปนจัดให้แคว้นต่าง ๆ มีอิสระในการปกครองตนเองในระดับที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับภูมิหลังและสภาพบริบทในพื้นที่ โดยในส่วนของคาตาลเนีย ได้มีการออกกฎหมายปกครองตนเองมาสามฉบับในช่วงตลอดระยะเวลา 80 ปี (1931, 1979, 2006) โดยการขับเคลื่อนเพื่อการปกครองและเอกราชของชาวคาตาลันนั้น ในภาพรวมเป็นไปโดยกระบวนการทางการเมือง เช่น ผ่านการเดินขบวนโดยสงบ การต่อสู้ทางรัฐสภาสเปนเพื่อร่างและผ่านกฎหมายปกครองตนเอง การเลือกตั้งภายในคาตาลเนียเอง และการออกเสียงประชามติ (2014, 2017)</p>
<p>4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ ข้อตกลง</p>	<p>กฎหมายที่ออกจะผ่านการลงประชามติโดยคนคาตาลัน และต้องผ่านรัฐบาลสเปน หากต้องการแก้ไขพ.ร.บ.ต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้งสภาคาตาลันและรัฐบาลกลาง โดยในท้ายที่สุด ศาลสูงสุดจะเป็นฝ่ายอนุมัติให้แก้หรือไม่แก้</p>

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2019

(Endnotes)

- 1 <https://www.telegraph.co.uk/news/0/does-catalonia-want-independence-spain/>
- 2 https://dtn.go.th/files/59/Country%20Profile/spain_sep12.pdf
- 3 <https://www.idescat.cat/?lang=en>
- 4 https://dtn.go.th/files/59/Country%20Profile/spain_sep12.pdf
- 5 <https://en.wikipedia.org/wiki/Catalans>
- 6 <https://www.statista.com/statistics/326790/catalans-on-the-political-spectrum/>
- 7 <https://en.wikipedia.org/wiki/Catalans>
- 8 https://dtn.go.th/files/59/Country%20Profile/spain_sep12.pdf
- 9 “การคุ้มครองชนกลุ่มน้อยและการเมืองการปกครองบนความแตกต่างทางอัตลักษณ์: ประสบการณ์จากยุโรป” โดยฉันทนา บรรพศิริโชติ, ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560
- 10 <https://countryeconomy.com/gdp/spain>
- 11 <https://countryeconomy.com/countries/spain-autonomous-communities/catalonia>
- 12 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41584864>
- 13 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41584864>
- 14 <https://www.euronews.com/2017/10/27/history-repeating-a-timeline-of-catalonia-s-un-easy-relationship-with-spain>
- 15 <https://minorityrights.org/minorities/catalans/>
- 16 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41463719>
- 17 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41584864>
- 18 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41584864>

- 19 <http://worldpopulationreview.com/regions/catalonia-population/>
- 20 <https://www.barcelonas.com/parliament-of-catalonia.html>
- 21 http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxius/Annual_Financial_Report_2017.pdf
- 22 <https://catalangovernment.eu/catalangovernment/government/executive-council>
- 23 <https://www.barcelonas.com/parliament-of-catalonia.html>
- 24 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41584864>
- 25 https://en.wikipedia.org/wiki/Municipalities_of_Catalonia
- 26 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut1979/titol_primer/
- 27 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41754124>
- 28 <http://www.cataloniavotes.eu/en/mas-says-relationship-between-catalonia-and-the-val-daran-is-based-on-recognition-and-respect/>
- 29 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut1979/titol_primer/
- 30 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41754124>
- 31 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut1979/titol_primer/
- 32 <https://www.bbc.com/news/world-europe-41754124>
- 33 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut1979/titol_primer/
- 34 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut1979/titol_primer/
- 35 http://exteriors.gencat.cat/en/ambits-dactuacio/afers_exteriors/delegacions_govern/ue/
- 36 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut1979/titol_primer/
- 37 http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxius/Annual_Financial_Report_2017.pdf
- 38 http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxius/Annual_Financial_Report_2017.pdf

- 39 <https://www.marketplace.org/2017/09/29/big-reason-catalonia-wants-secede-economic-richest-regions-in-spain/>
- 40 http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxiu/Annual_Financial_Report_2017.pdf
- 41 <http://catalonia.com/catalonia-barcelona/catalonia-barcelona/Catalonia-facts-figures.jsp>
- 42 http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxiu/Annual_Financial_Report_2017.pdf
- 43 <http://catalonia.com/catalonia-barcelona/catalonia-barcelona/Catalonia-facts-figures.jsp>
- 44 http://economia.gencat.cat/web/.content/70_relacio_inversors/arxiu/Annual_Financial_Report_2017.pdf
- 45 <https://www.marketplace.org/2017/09/29/big-reason-catalonia-wants-secede-economic-richest-regions-in-spain/>
- 46 <http://webs.racocatala.cat/cat1714/d/salamartin2.pdf>
- 47 <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/land-use-Spain.pdf>
- 48 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut2006/titol_preliminar/
- 49 <https://minorityrights.org/minorities/catalans/>
- 50 <https://minorityrights.org/minorities/catalans/>
- 51 <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals&n=10364&lang=en&tema=cultu>
- 52 <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals&n=10363&lang=en&tema=cultu>
- 53 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut2006/titol_preliminar/
- 54 <https://minorityrights.org/minorities/catalans/>
- 55 https://web.gencat.cat/en/generalitat/estatut/estatut2006/titol_preliminar/

กรณีศึกษา : Hong Kong

เวทบริหารพิเศษฮ่องกง
สาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของ กรณีศึกษา	ฮ่องกงไม่เคยเป็นรัฐอิสระมาก่อนเหมือนกรณีอื่น ๆ แต่มีจุดแข็งที่จีนไม่ต้องการ และต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อผลประโยชน์ของเงินทั้งประเทศเอง คือ เศรษฐกิจ เสรีนิยม การเงินและการค้า แต่ในด้านการเมือง ยังคงเป็นประเด็นที่ขัดแย้งกัน จากการที่ฝ่ายฮ่องกงต้องการความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นจากที่เคยมีอิสระ เสรีภาพทางการเมืองระดับหนึ่งขณะอยู่ภายใต้ปกครองของอังกฤษ แต่ฝ่ายจีน ก็ต้องการจำกัดสิทธิเสรีภาพของชาวฮ่องกงอยู่เป็นระยะ สภาพทั้งหมดนี้ดำเนิน ไปผ่านการปะทะต่อรองตั้งเครียดและประนีประนอมระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ภายใต้รูปแบบการปกครอง “1 ประเทศ 2 ระบบ” ทำให้ฮ่องกงมีรูปแบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่พิเศษแตกต่างจากแผ่นดินใหญ่มาก มีศักยภาพทาง เศรษฐกิจที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางการค้าของเอเชีย มีระบบภาษีศุลกากรเป็นของ ตนเอง มีตลาดหุ้นใหญ่เป็นอันดับ 4 ของเอเชีย และอันดับ 8 ของโลก
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อ ต่อการต่อสู้ของ พื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ มีเสรีภาพทางการเงินเต็มที่ เป็นศูนย์กลาง การเงินและการบริการซึ่งจีนต้องรับประกันเสรีภาพทางเศรษฐกิจนี้ เพราะเอื้อ ประโยชน์ต่อจีนด้วยเช่นกัน 2. มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ค่อนข้างเป็นประชาธิปไตยที่อังกฤษได้วาง รากฐานไว้ 3. ประชาชนพร้อมที่จะใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออก ทางการเมือง
ภูมิหลัง ความขัดแย้งโดยย่อ	พื้นที่เกาะฮ่องกงนี้เป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิจีนมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นช่วง 206 ปีก่อนคริสตกาล แต่ต่อมาต้องตกเป็นของจักรวรรดิอังกฤษหลังจากจีน แพ้อังกฤษในสงครามฝิ่น ทำให้ฮ่องกงมีระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเต็มรูปแบบและ มีระบบการเมืองที่ค่อนข้างมีสิทธิเสรีภาพ หลังจากอังกฤษส่งมอบฮ่องกงคืน แก่จีนเมื่อปี 1997 ก็มีการขัดแย้งต่อรองกันมาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการปะทะ กันรุนแรงในบางครั้งระหว่างชาวฮ่องกงที่ต้องการรักษาและพัฒนาประชาธิปไตย ให้ก้าวหน้ากับรัฐบาลจีนที่ต้องการจำกัดและควบคุมสิทธิเสรีภาพทางการเมือง

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ การเมืองในปัจจุบัน	<p>ชาวฮ่องกงหลายแสนคนออกมาประท้วงครั้งใหญ่ เพื่อต่อต้านร่างกฎหมายการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปจีนแผ่นดินใหญ่ เกิดการปะทะหลายจุดกับตำรวจที่ทางการฮ่องกงใช้ควบคุมการชุมนุม ขณะนี้ร่างกฎหมายได้ถูกถอนออกแล้วพักไว้ชั่วคราว แต่ผู้ชุมนุมยังต้องการให้ผู้บริหารสูงสุดลาออก ทั้งนี้กระแสประชาชนที่สนับสนุนการแยกตัวเป็นอิสระจากจีนได้มีมากขึ้นหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว เนื่องจากมองว่าไม่มีทางที่จะได้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นหากยังคงอยู่ใต้การปกครองของจีน</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>จีน: 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร (อันดับ 3 ของโลก) ประชากร 1,400 ล้านคน (2019)</p> <p>ฮ่องกง: 1,104 ตารางกิโลเมตร (อันดับ 32 ของจีน จากทั้งหมด 33 เขตพื้นที่) ประชากร 7.4 ล้านคน¹</p> <p style="text-align: center;">แผนที่ฮ่องกง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>จีน: ประชาชนจีนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายานและวัชรยาน โดยนับถือปนไปกับลัทธิขงจื้อ และลัทธิเต๋า กว่า 300 ล้านคน นอกนั้นนับถือนิกายเถรวาท มีนับถือศาสนาอิสลามกว่า 11 ล้านคน และนับถือศาสนาคริสต์อีก 5.2 ล้านคน</p> <p>ฮ่องกง: ร้อยละ 95 เป็นคนจีน นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายานและลัทธิเต๋า²</p> <p>ระบบการปกครอง</p> <p>จีนปกครองด้วยระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ โดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ ของประเทศอย่างเบ็ดเสร็จ มีรัฐบาลและรัฐสภา (สภาประชาชนแห่งชาติ) คอยปฏิบัติหน้าที่ตามมติและนโยบายที่พรรคกำหนด โดยยึด “หลักประชาธิปไตยรวมศูนย์” (Democratic Centralism) ตามธรรมนูญพรรค เลขานุการพรรคจะดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีด้วย ในส่วนของสภาประชาชนแห่งชาติ จะมีสมาชิกทั้งหมด 2,985 คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นชั้น ๆ 5 ชั้นจากระดับตำบลหมู่บ้าน อำเภอ เมือง ขึ้นไปถึงมณฑล/เขตปกครองตนเอง และระดับชาติ ประชุมกันปีละครั้ง</p> <p>การปกครองจะแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น ส่วนภูมิภาคจะมีคณะผู้บริหารแต่ละระดับ แต่ส่วนกลางจะมีอำนาจเหนือภูมิภาคทั้งหมด สำหรับพื้นที่ปกครองจะแบ่งออกเป็น 23 มณฑล (รวมไต้หวัน) 5 เขตปกครองตนเอง ซึ่งเป็นเขตที่ประชาชนส่วนมากเป็นชนกลุ่มน้อย (มองโกเลียใน, หกซิง, ซินเจียง, กวางสี และทิเบต) 4 มหานคร ซึ่งมีสถานะเทียบเท่ามณฑล แต่ขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง และ 2 เขตบริหารพิเศษ (ฮ่องกงและมาเก๊า) ซึ่งอยู่ภายใต้อธิปไตยของจีน แต่คงวิถีการปกครองและเศรษฐกิจของตนเองตามหลัก “1 ประเทศ 2 ระบบ”</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ในแต่ละมณฑล (ยกเว้นไต้หวัน) เขตปกครองตนเอง และมหานครจะมีผู้ว่าการมณฑล ประธานเขตปกครอง หรือนายกเทศมนตรีมหานคร ทำหน้าที่บริหาร โดยมาจากการเสนอชื่อโดยสภาประชาชนในแต่ละพื้นที่ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากพรรคคอมมิวนิสต์ก่อน และยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเลขาธิการพรรค</p> <p>ในส่วนของผู้ว่าการเขตบริหารพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า ถึงแม้จะได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน แต่ก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากพรรคคอมมิวนิสต์ก่อน จึงจะทำหน้าที่ได้</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>จีน: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 13,608,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 7,755 ดอลลาร์สหรัฐ (2018)³</p> <p>ฮ่องกง: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 341.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 46,193.6 ดอลลาร์สหรัฐ (2017) มากประมาณ 6 เท่าของค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ</p>
<p>พลวัตของการจัดการความขัดแย้ง/ความรุนแรง⁴</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1842 จีนจำต้องยกเกาะฮ่องกงให้แก่อังกฤษหลังจากสงครามฝิ่นครั้งแรก ● ปี 1898 จีนทำสัญญาเช่าพื้นที่ที่เป็นเกาะฮ่องกงในปัจจุบันนี้ทั้งหมดให้กับอังกฤษเป็นเวลา 99 ปี ● ปี 1941 ญี่ปุ่นเข้ายึดครองฮ่องกง ภาวะขาดแคลนอาหารบนเกาะทำให้ประชากรอพยพไปสู่แผ่นดินใหญ่จำนวนมาก ● ปี 1946 อังกฤษจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนขึ้นมาใหม่ ประชากรหลายแสนเริ่มอพยพกลับเข้ามาสู่เกาะดั้งเดิม รวมถึงประชาชนจีนบางส่วนที่หนีสงครามกลางเมืองในจีนระหว่างกลุ่มชาตินิยมและคอมมิวนิสต์ก็อพยพเข้ามาด้วย

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1970 เป็นต้นมา ฮองกงได้รับการขนานนามว่าเป็น “เสือเอเชีย” เพราะสถานะทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งอันมีฐานจากอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง ● ปี 1984 อังกฤษและจีนลงนามในคำประกาศร่วม (Sino-British Joint Declaration) ซึ่งจะส่งผลให้ฮองกงกลับไปอยู่กับจีนโดยมีสถานะเป็นเขตบริหารพิเศษ (Special Administrative Region - SAR) ภายใต้หลักการ “หนึ่งประเทศสองระบบ” (One Country, Two Systems) และมีกฎหมายสูงสุดคือ Basic Law กล่าวคือ ฮองกงจะเป็นส่วนหนึ่งของประเทศคอมมิวนิสต์จีน แต่จะรักษาระบบเศรษฐกิจทุนนิยมและระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยระดับหนึ่งไว้เป็นเวลา 50 ปีหลังจากที่อังกฤษคืนให้กับจีน ● ปี 1989 เหตุการณ์ปราบปรามผู้ชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน ทำให้มีเสียงเรียกร้องให้รับประกันความเป็นประชาธิปไตยของฮองกงมากขึ้น ● ปี 1990 ปักกิ่งให้การรับรองธรรมนูญขนาดย่อมหือกฎหมายพื้นฐาน (Basic Law) ของฮองกงอย่างเป็นทางการ ● ปี 1992 ผู้ว่าการฮองกงคนสุดท้ายของอังกฤษได้เสนอให้มีการปฏิรูปประชาธิปไตยในฮองกง เพื่อขยายฐานในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้มากขึ้น ซึ่งจีนได้ประท้วงอย่างรุนแรง ● ปี 1994 หลังจากสองปีของความสัมพันธ์ที่ไม่ค่อยดีระหว่างจีนกับอังกฤษ อันเนื่องมาจากข้อเสนอของผู้ว่าการฯ ในที่สุดฮองกงก็ได้ออกกฎหมายที่ขยายฐานเสียงลงคะแนนเลือกตั้งออกไปมากขึ้น แต่ก็ป็นเนื้อหาสาระที่ประนีประนอมลงไปมาก ● ปี 1995 ฮองกงมีการเลือกตั้งสภานิติบัญญัติ (Legislative Council – LegCo) ชุดใหม่

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1997 อังกฤษคืนฮ่องกงให้กลับคืนสู่จีนอย่างเป็นทางการหลังจากที่เข้าปกครองอยู่กว่า 150 ปี โดยจีนได้เลือก ดุงฉีหว่า อดีตเศรษฐี นักธุรกิจชาวเซี่ยงไฮ้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อน ให้เป็นผู้ปกครองฮ่องกงคนต่อไป ● ปี 2002 จีนได้ดำเนินคดีกับสมาชิกสภาหลุนกง ซึ่งเป็นองค์กรกฎหมายในฮ่องกงแต่ผิดกฎหมายในจีน ซึ่งกรณีนี้เป็นรูปธรรมที่สะท้อนว่าจีนไม่ลังเลที่จะเข้าควบคุมเสรีภาพในฮ่องกง ● ปี 2003 ดุงฉีหว่าได้เสนอแก้กฎหมาย Basic Law มาตรา 23 โดยมีเนื้อหา “ให้เขตบริหารพิเศษฮ่องกงสามารถออกกฎหมายห้ามมิให้มีการกบฏ แยกตัว ปลุกระดม หรือล้มล้างการปกครองของรัฐบาลกลาง และห้ามมิให้องค์กรทางการเมืองต่างชาติเข้ามาทำกิจกรรมการเมืองในฮ่องกง รวมทั้งห้ามองค์กรทางการเมืองในฮ่องกงติดต่อสัมพันธ์กับองค์กรทางการเมืองต่างชาติ” กฎหมายซึ่งถูกขนานนามว่า “มาตรา 23” นี้ ได้ถูกต่อต้านจากชาวฮ่องกงเป็นจำนวนมาก จนต้องถูกพับไปอย่างไม่มีกำหนด ● ปี 2004 จีนยืนยันว่าการจะแก้กฎหมายการเลือกตั้งในฮ่องกง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลจีนก่อน ซึ่งทำให้จีนมีสิทธิวิไลการเคลื่อนไหวใดๆ ที่เรียกร้องประชาธิปไตยมากขึ้น เช่น ความต้องการเลือกตั้งผู้บริหารสูงสุดของเขตโดยตรง เป็นต้น ในขณะที่อังกฤษก็กล่าวหาจีนว่าพยายามแทรกแซงกระบวนการปฏิรูปของฮ่องกง ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงเดิมก่อนการส่งมอบจากเหตุการณ์ทั้งหมดนี้ ทำให้ประธานาธิบดีจิ้นหูจินเทา ออกมาตำหนิดุงฉีหว่าต่อสาธารณะ พร้อมบอกให้เขาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารให้ดีกว่านี้ ● ปี 2005 ดุงฉีหว่าประกาศลาออกด้วยเหตุผลด้านสุขภาพ โด널ด์ จางเข้ามาทำหน้าที่ต่อ ต่อมาในช่วงปลายปี สมาชิกสภา LegCo ที่อยู่ฝ่ายสนับสนุนประชาธิปไตย ได้เดินทางเข้าจีนแผ่นดินใหญ่เป็นครั้งแรก ส่งผลให้สมาชิกจำนวน 11 คนถูกแบนไม่ให้เข้าจีนแผ่นดินใหญ่อีกเป็นเวลา 16 ปี จากนั้นสมาชิกสภาที่สนับสนุนประชาธิปไตยได้ต่อต้านแผนปฏิรูปธรรมนูญอย่างจำกัด

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ที่เสนอโดยโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งอาจได้ให้เหตุผลว่า แผนนี้มีการปรับกระบวนการเลือกตั้งให้ดีขึ้นแม้จะไม่ได้ให้สิทธิแก่ทุกคนในการออกเสียง แต่ก็ถือว่าไปไกลสุดเท่าที่จีนจะยอมได้แล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2006 ประชาชนหลายหมื่นเดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตยเต็มรูปแบบ (full democracy) ● ปี 2007 จีนออกกฎหมายใหม่ จำกัดจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่จะเดินทางมาคลอดบุตรที่ฮ่องกง ในขณะที่โดนัลด์ ทรัมป์ ชนะการเลือกตั้งได้เป็นผู้บริหารสูงสุดต่อไปอีก 5 ปี ในช่วงปลายปี จีนประกาศว่าจะอนุญาตให้ชาวฮ่องกงทุกคนได้เลือกผู้บริหารสูงสุดในปี 2017 และเลือกสมาชิกสภาในปี 2020 ซึ่งฝ่ายประชาธิปไตยในฮ่องกงต่างผิดหวังกับระยะเวลาที่เนิ่นนานออกไป ● ปี 2016 มีการประกาศว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา 6 คนที่สนับสนุนการแยกตัวเป็นเอกราช ไม่ผ่านคุณสมบัติ แต่อย่างไรก็ตาม ฝ่ายนักเคลื่อนไหวที่สนับสนุนการแยกตัวเป็นเอกราชก็สามารถชนะการเลือกตั้งสมาชิกสภา โดยได้ที่นั่งมากที่สุดนับแต่ปี 1997 เป็นต้นมา ในช่วงปลายปี ศาลสูงได้ตัดสินว่าสมาชิกสภาที่สนับสนุนเอกราชสองคน ไม่สามารถเข้าทำหน้าที่ได้เนื่องจากไม่ยอมสาบานตนต่อจีน ● ปี 2017 แครรี่ แลม ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารสูงสุด ● ปี 2019 ชาวฮ่องกงออกมาประท้วงครั้งใหญ่ เพื่อต่อต้านข้อเสนอที่จะอนุญาตให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปจีนแผ่นดินใหญ่ และยกระดับข้อเรียกร้องให้แครรี่ แลมลาออกจากตำแหน่งด้วย

ประเด็น	รายละเอียด
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>เกาะฮ่องกง คาบสมุทรเกาลูน ดินแดนที่เรียกว่า New Territories ซึ่งเป็นส่วนที่ติดชายแดนจีน และเกาะเล็ก ๆ อีก 235 เกาะ เกาะที่ใหญ่ที่สุดคือเกาะลันเตา⁵</p> <p>ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่?</p> <p>สภาพทางภูมิศาสตร์และพรมแดนทางประวัติศาสตร์</p> <p>เรียกชื่ออย่างไร?</p> <p>เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China - HKSAR)</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร⁶	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive)⁷</p> <p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งแบบ Electoral College โดยคณะผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเป็นตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ มีทั้งหมด 1,200 คน โดยในจำนวนนี้มีสมาชิกสภาฮ่องกง 70 คน นักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มนักธุรกิจ สมาคมอาชีพต่างๆ ศิลปิน นักร้อง นักบวช และนักวิชาการ แต่ส่วนใหญ่ถูกวิจารณ์ว่าเป็นคนวงจำกัดที่สนับสนุนปักกิ่งแม้จะมาจากการเลือกตั้งของกลุ่มภาคส่วนสาขาอาชีพต่างๆ ในฮ่องกงก็ตาม⁸ นอกจากนี้สัดส่วนคณะผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ไม่ได้สะท้อนสัดส่วนอาชีพในฮ่องกงอย่างแท้จริง เช่น กลุ่มภาคเกษตรกรรมและประมงมี 60 ที่นั่ง ทั้งๆ ที่มีสัดส่วนในเศรษฐกิจของฮ่องกงเพียงร้อยละ 0.1 ในขณะที่กลุ่มภาคการเงินและประกันภัยมีเพียง 47 ที่นั่ง เป็นต้น⁹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>หลังจากผู้บริหารได้รับเลือกตั้งก็จะได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการโดยรัฐบาลกลาง มีวาระ 5 ปี ทั้งนี้ ผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งได้จะต้องถือสัญชาติจีนและมีภูมิลำเนาอยู่ที่ฮ่องกงเท่านั้น แต่รัฐบาลจีนก็จะมีผู้สมัครที่ตนต้องการให้ได้รับเลือกอยู่ทุกครั้งและจะใช้อำนาจทุกทางในการลอบบีให้ผู้สมัครคนดังกล่าวได้รับเลือกแม้จะขัดต่อกฎหมาย Basic Law ของฮ่องกงก็ตาม ซึ่งผู้บริหารสูงสุดคนล่าสุดคือ แครรี่ แลม ก็เป็นคนที่ทางการจีนให้การสนับสนุนตั้งแต่ก่อนเลือกตั้งเช่นกัน¹⁰</p> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>สภาผู้บริหาร (Executive Council) ประกอบไปด้วยสมาชิกหลักอย่างเป็นทางการ 16 คน และสมาชิกที่ไม่ได้เป็นทางการอีก 16 คน โดยผู้บริหารสูงสุดของเขตจะคัดเลือกมาจากเจ้าหน้าที่ระดับสูง สมาชิกสภานิติบัญญัติ หรือบุคคลสาธารณะ มีหน่วยงานหลักคือ กรมกิจการพลเรือน/กรมกิจการแผ่นดินใหญ่และรัฐธรรมนูญ/กรมการศึกษา/กรมสิ่งแวดล้อม/กรมสุขภาพและอาหาร/กรมกิจการภายใน/กรมสงเคราะห์และแรงงาน/กรมความมั่นคง/กรมที่อยู่อาศัยและคมนาคม/กรมพัฒนาเศรษฐกิจและการค้า/กรมการพัฒนการเงิน/กรมบริการการเงินและการคลัง/กรมเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>
<p>1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ¹¹</p>	<p>เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p>สภานิติบัญญัติ (Legislative Council - LegCo)</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรงตามเขตพื้นที่ (geographical constituencies) และมาจากการเลือกตั้งโดยกลุ่มอาชีพ (functional constituencies)</p> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มีทั้งหมด 70 คน โดยจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงตามเขตพื้นที่ 35 คน และอีก 35 คนจะมาจากการเลือกตั้งโดยกลุ่มอาชีพซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการค้า โดยมีวาระ 4 ปี</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.4) ผู้ว่าฯเดิม/ นอก./กำนัน/ผญบ.	ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่? ไม่มี แต่รัฐบาลจีนมีอิทธิพลอยู่เบื้องหลังการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารเขตมาโดยตลอดผ่านคณะผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีที่มาและจำนวนคนจำกัด
1.5) หน่วยปกครองย่อย	หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น? มี 2 ระดับ (ระดับเขตบริหารกับระดับอำเภอ) โดยระดับอำเภอจะมีสภาอำเภอ (District Council) ทั้งหมด 18 อำเภอ ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 458 คน แบ่งเป็นมาจากการเลือกตั้ง 431 คนและมาจากอดีตเจ้าหน้าที่ 27 คน ¹²
1.6) ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่	มีอำนาจทำอะไรบ้าง? ฮ่องกงมีอำนาจในการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจ/การค้า/การเงินการคลัง/การท่องเที่ยว/การศึกษา/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี/วัฒนธรรม/กีฬา/สังคมสงเคราะห์และแรงงาน โดยรัฐบาลกลางจะยังคงมีอำนาจด้านการทหารและการต่างประเทศ ¹³
1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน	มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่? ไม่มี
1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างหรือไม่อย่างไร? ไม่มี
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? ไม่มี

ประเด็น	รายละเอียด
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีพรรคการเมืองที่ส่งคนลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มความคิดหลัก คือ กลุ่มสนับสนุนปักกิ่ง และกลุ่มสนับสนุนประชาธิปไตย แต่พรรคการเมืองในฮ่องกงจะจดทะเบียนกันในรูปแบบของสมาคมหรือองค์กรทางสังคม เนื่องจากไม่มีกฎหมายพรรคการเมือง¹⁴</p>
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	<p>ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>มีเจ้าหน้าที่จำนวน 174,900 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ของแรงงานทั้งหมดในฮ่องกง¹⁵</p>
1.12) ระบบตำรวจ	<p>มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่?</p> <p>มีตำรวจเป็นของตัวเอง คือ “Hong Kong Police Force” โดยผู้ที่จะมาเป็นตำรวจฮ่องกงได้ จะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ที่ฮ่องกงและอาศัยอยู่ที่ฮ่องกงไม่น้อยกว่า 7 ปี¹⁶</p>
1.13) ระบบเงินตรา	<p>มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่?</p> <p>มีเงินตราของตนเองคือ ดอลลาร์ฮ่องกง (เงินจีนคือ หยวน) ไม่ต้องอยู่ภายใต้นโยบายของรัฐบาลในเรื่องการเงินการคลัง รวมถึงอัตราแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศ และมีระบบภาษีศุลกากรเป็นของตนเอง¹⁷</p>
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง เขตไม่สามารถมีกองทัพเป็นของตนเอง¹⁸</p>
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <p>มีกฎหมายธรรมนูญเป็นของตัวเอง (Basic Law) โดยจะสิ้นสุดลงในปี 2047 มีศาลสูงเป็นของตัวเอง (Court of Final Appeal และ High Court) ซึ่งผู้พิพากษาจะมาจากการแต่งตั้งโดยสภานิติบัญญัติ การพิจารณาคดีใดๆ ในฮ่องกงจะเป็นอิสระแต่ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบกฎหมายประเทศจีน¹⁹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง แต่ฮ่องกงสามารถมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้ในนามของ “Hong Kong, China” เพื่อรักษาสถานะการเป็นศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อฮ่องกงได้เองในนามของ “Hong Kong, China” ในฐานะสมาชิกของคณะผู้แทนประเทศจีน²⁰</p>
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>แม้โครงสร้างอำนาจจะดูเหมือนมีอิสระเป็นของตัวเอง แต่การดำเนินงานต่าง ๆ จะยังคงอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนทั้งหมดเนื่องจากระบบการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาที่ยังคงเอื้อให้รัฐบาลส่วนกลางเข้ามามีอิทธิพลต่อตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้</p>
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้ ²¹	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p>ฮ่องกงมีระบบภาษีศุลกากรของตัวเอง มีอิสระเสรีภาพเต็มที่ในการดำเนินนโยบายจัดเก็บภาษีและการค้าเสรี การขนส่งสินค้าต่าง ๆ ยังคงทำได้ภายใต้ชื่อของ “Hong Kong, China” การเคลื่อนย้ายเงินทุนทั้งหมดเป็นไปอย่างเสรี</p> <p>รายได้ส่วนใหญ่จะมาจากภาษีที่เก็บจากบริษัทธุรกิจการค้า²² ทั้งนี้ ฮ่องกงได้ประมาณการว่าจะมีรายได้ในปี 2019-20 จำนวน 626,100 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง²³</p> <p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>รายได้ทั้งหมดเก็บไว้ใช้สำหรับฮ่องกงเอง ไม่ต้องส่งให้กับส่วนกลางและรัฐบาลจีนจะไม่เก็บภาษีใดๆ ในฮ่องกง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ผู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>สามารถทำได้หากเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <p>ฮ่องกงไม่มีจุดเด่นด้านทรัพยากรธรรมชาติ</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>คณะผู้บริหารฮ่องกงมีอำนาจในการจัดการ²⁴</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชาธิอะไรหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>
	<p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <p>ใช้ 2 ภาษาทางการ (official) คือ ภาษาจีนกวางตุ้ง (แต่คนส่วนใหญ่เข้าใจภาษาจีนกลางเป็นอย่างดี) และภาษาอังกฤษ²⁵</p>
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะของพื้นที่หรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.5) ประวัติศาสตร์	มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่? ฮ่องกงสามารถกำหนดนโยบายทางการศึกษาของตัวเองได้ ²⁶
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่อย่างไร? ฮ่องกงมีธงประจำเขตอย่างเป็นทางการ และเมื่อใดก็ตามที่ปรากฏธงของจีนและฮ่องกงอยู่ด้วยกัน ธงจีนจะต้องอยู่เหนือกว่าและมีขนาดใหญ่กว่าธงฮ่องกงเสมอ ²⁷ อย่างไรก็ตาม มีความพยายามจากส่วนกลางที่จะปลุกฝังความรักชาติแก่ประชาชนทั่วประเทศ โดยการออกกฎหมายว่าด้วยเพลงชาติจีน ซึ่งฮ่องกงก็ได้แก้ออกกฎหมาย Basic Law เพิ่มเติมในปี 2017 ว่าด้วยการแสดงความเคารพต่อเพลงชาติตามไปแล้ว เช่น ให้มีการปลุกฝังประวัติของเพลงชาติและร้องเพลงชาติจีนในทุกโรงเรียนที่ฮ่องกง ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนรัฐหรือเอกชน และได้กำหนดบทลงโทษทางอาญาไว้ด้วยหากฝ่าฝืน ²⁸
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? รัฐบาลอังกฤษถือว่ามีความท้าทายอย่างมากต่อการกำหนดกฎหมายสูงสุด ตลอดจนโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจของฮ่องกงก่อนที่จะถูกส่งมอบให้กับรัฐบาลจีน ซึ่งหลังจากที่ฮ่องกงกลับมาอยู่ภายใต้การปกครองจีนแล้วก็มีกระบวนการเจรจาต่อรองระหว่างชาวฮ่องกงกับรัฐบาลจีนอย่างต่อเนื่องในการปกป้องไม่ให้ฮ่องกงถูกลิดรอนสิทธิเสรีภาพที่มี และผลักดันให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	การตีความกฎหมาย Basic Law จะเป็นอำนาจของคณะกรรมการธิการของสภาประชาชนแห่งชาติ (Standing Committee of the National People's Congress - SCNPC) โดย SCNPC จะพิจารณามอบอำนาจดังกล่าวให้กับศาลสูงฮ่องกงก็ได้ ²⁹

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2019

(Endnotes)

- 1 <https://www.worldatlas.com/articles/chinese-administrative-divisions-by-size.html>
- 2 <http://www.thai-consulate.org.hk/internet/attachments/590.pdf>
- 3 <https://tradingeconomics.com/china/gdp>
- 4 <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-16526765>
- 5 <http://www.thai-consulate.org.hk/internet/attachments/590.pdf>
- 6 <https://www.basiclaw.gov.hk/en/facts/index.html>
- 7 <http://www.thai-consulate.org.hk/internet/attachments/590.pdf>
- 8 https://en.wikipedia.org/wiki/Election_Committee
- 9 <https://www.theguardian.com/world/2017/mar/22/hong-kong-chief-executive-election-what-you-need-to-know>
- 10 <https://www.theguardian.com/world/2017/mar/22/hong-kong-chief-executive-election-what-you-need-to-know>
- 11 <https://www.gov.hk/en/about/govdirectory/govstructure.htm>
- 12 <https://www.gov.hk/en/about/govdirectory/govstructure.htm>
- 13 <https://www.basiclaw.gov.hk/en/facts/index.html>
- 14 https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_political_parties_in_Hong_Kong
- 15 <https://www.gov.hk/en/about/govdirectory/govstructure.htm>
- 16 https://www.police.gov.hk/ppp_en/15_recruit/er.html

- 17 https://www.basiclaw.gov.hk/en/basiclawtext/images/basiclaw_full_text_en.pdf
- 18 <https://www.basiclaw.gov.hk/en/facts/index.html>
- 19 <https://www.basiclaw.gov.hk/en/facts/index.html>
- 20 <https://www.basiclaw.gov.hk/en/facts/index.html>
- 21 https://www.basiclaw.gov.hk/en/basiclawtext/images/basiclaw_full_text_en.pdf
- 22 https://en.wikipedia.org/wiki/Taxation_in_Hong_Kong#cite_note-1
- 23 <https://www.reuters.com/article/hongkong-economy-budget/hong-kong-budget-for-fiscal-2019-20-idUSL3N20M24X>
- 24 https://www.basiclaw.gov.hk/en/basiclawtext/images/basiclaw_full_text_en.pdf
- 25 <http://www.thai-consulate.org.hk/internet/attachments/590.pdf>
- 26 <https://www.basiclaw.gov.hk/en/facts/index.html>
- 27 https://en.wikipedia.org/wiki/Flag_of_Hong_Kong
- 28 <https://www.scmp.com/news/hong-kong/politics/article/3013586/how-national-anthem-law-being-applied-more-strictly-hong>
- 29 <https://www.basiclaw.gov.hk/en/facts/index.html>

กรณีศึกษา : Kosovo

สาธารณรัฐโคโซโว

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่น ของกรณีศึกษา	<p>โคโซโว (เกือบทั้งหมดเป็นชาวแอลเบเนีย) ต่อสู้เพื่อแยกตัวเป็นเอกราชจากเซอร์เบีย (เกือบทั้งหมดเป็นชาวเซิร์บ) จนในที่สุดได้ประกาศเอกราชฝ่ายเดียว และจัดตั้งสถาบันทางการเมืองต่างๆ ขึ้นมาภายใต้การช่วยเหลือของนานาชาติ ซึ่งก็มีทั้งชาติที่ให้การรับรองและไม่รับรอง ในขณะที่ภายในโคโซโวเองก็มีประเด็นขัดแย้งทางชาติพันธุ์กับชาวเซิร์บซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ในภาคเหนือของโคโซโวด้วยอีกชั้นหนึ่ง</p>
ปัจจัยสำคัญ ที่เอื้อต่อการต่อสู้ ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. อยู่ในบริบทการล่มสลายของประเทศยูโกสลาเวีย 2. มีนานาชาติที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการเมืองในพื้นที่โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติ NATO และสหรัฐอเมริกา 3. มีกลุ่มการเมืองที่นำการต่อสู้มาอย่างต่อเนื่อง
ภูมิหลัง ความขัดแย้งโดยย่อ	<p>ทั้งเซอร์เบียและโคโซโวเคยถูกจักรวรรดิออตโตมันเข้ายึดครอง หลังจากออตโตมันออกไป เซอร์เบียก็เข้าผนวกโคโซโวซึ่งอยู่ทางตอนใต้ และได้รวมตัวกันกับรัฐอื่นๆ เป็นยูโกสลาเวีย หลังการล่มสลายของยูโกสลาเวีย รัฐต่างๆ แต่เดิมได้แยกตัวเป็นเอกราช ยกเว้นโคโซโวที่ยังคงอยู่ภายใต้เซอร์เบีย โคโซโวได้ต่อสู้กับเซอร์เบียเรื่อยมาเพื่อต้องการเป็นเอกราช แต่ก็ถูกเซอร์เบียยกกองทัพเข้าปราบปรามจนเหตุการณ์บานปลายที่นานาชาติเข้ามาแทรกแซงเพื่อคลี่คลายสถานการณ์สุดท้ายโคโซโวประกาศเอกราชฝ่ายเดียวและเดินทางตั้งสถาบันทางการเมืองต่างๆ ของตน</p>
สถานการณ์ การเมืองในปัจจุบัน	<p>ณ เดือนมิถุนายน 2019 การเจรจาระหว่างเซอร์เบียกับโคโซโวยังไม่คืบหน้า เซอร์เบียได้โน้มน้าวให้องค์การตำรวจสากลปฏิเสธการรับโคโซโวเข้าเป็นสมาชิก โคโซโวก็ตอบโต้โดยการเรียกเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากเซอร์เบีย 100% และจะไม่ลดภาษีจนกว่าเซอร์เบียจะรับรองเอกราชโคโซโว</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>เซอร์เบียได้ขอให้องค์การสหประชาชาติ (UN) คงภารกิจรักษาสันติภาพในโคโซโวไว้ต่อไป (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo - UNMIK) เพื่อควบคุมสถานการณ์ที่เปราะบาง โดยเฉพาะเหตุการณ์ทางภาคเหนือของโคโซโวที่มีชาวเซิร์บอาศัยอยู่จำนวนมาก ในขณะที่ทูตโคโซโวประจำสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่ UN จะต้องคงกำลังเอาไว้ในโคโซโว เพราะโคโซโวเป็นรัฐอิสระที่ไม่ได้มีวิกฤติหรือเปราะบางอะไร¹</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>เซอร์เบีย: 77,474 ตารางกิโลเมตร ประชากร 7.2 ล้านคน (2014) มีเบลเกรดเป็นเมืองหลวง²</p> <p>โคโซโว: 10,887 ตารางกิโลเมตร ประชากร 1.9 ล้านคน (2018) มีพริสตีนาเป็นเมืองหลวง³</p> <p style="text-align: center;">แผนที่โคโซโว</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p style="text-align: center;">แผนที่ก่อนและหลังการล่มสลายของยูโกสลาเวีย</p> <div style="text-align: center;"> <p>The breakup of Yugoslavia ■ Independence</p> <p>1991 Croatia, Slovenia, Macedonia</p> <p>1992 Bosnia</p> <p>2006 Montenegro</p> <p>Feb. 17 2008 Kosovo (self-declared)</p> <p>© AFP</p> </div>
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>เซอร์เบีย: เชื้อชาติหลัก - เซิร์บ (83%) ฮังการี (2.1%) โรมานี (2%) บอสเนีย (0.8%) โครแอต (0.7%) สโลว์ค (0.5%)</p> <p>ศาสนาหลัก - คริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์ (84%) คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (5%) มุสลิม (3%)⁴</p> <p>โคโซโว: เชื้อชาติหลัก - แอลเบเนีย (92%) บอสเนีย (1.6%) เซิร์บ (1.5%) เติร์ก (1.1%)</p> <p>ศาสนาหลัก - มุสลิม (95.6%) คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (2.2%) คริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์ (1.5%)</p>
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>สาธารณรัฐเซอร์เบียปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุขซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยรัฐสภา วาระ 5 ปี มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยรัฐสภาเช่นกัน ส่วนรัฐสภาก็เป็นสภาเดี่ยว มีสมาชิก 250 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ก่อนปี 1991 เซอร์เบียเป็นรัฐหนึ่งของยูโกสลาเวีย ร่วมกับอีก 5 รัฐ คือสโลเวเนีย โครเอเชีย บอสเนีย เฮอร์เซโกวีนา มอนเตเนโกร และมาเซโดเนีย โดยมีมณฑลโคโซโวและวอยวอดีนาเป็นส่วนหนึ่งของเซอร์เบีย⁵</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ในปี 2008 โคโซโวได้ประกาศเอกราชฝ่ายเดียวจากเซอร์เบีย ตั้งแต่นั้นมาก็มีความเห็นที่หลากหลายจากนานาชาติ จนถึงปัจจุบัน (ก.ค.2019) มีประเทศที่รับรองสถานะเอกราชของโคโซโวอย่างเป็นทางการทั้งหมด 115 ประเทศ ซึ่งในจำนวนนี้มีสหรัฐฯ จีน รัสเซีย และชาติหลักๆ ในยุโรป (แต่มีอีก 12 ประเทศถอนการรับรองภายหลัง) โดยรัฐบาลเซอร์เบียยังคงยืนยันว่าโคโซโวเป็นส่วนหนึ่งของประเทศเซอร์เบีย⁶</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>เซอร์เบีย: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 44,120 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 6,284 ดอลลาร์สหรัฐ (2017)⁷</p> <p>โคโซโว: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 7,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 3,877 ดอลลาร์สหรัฐ (2017)⁸</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง^{9 10 11}</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ช่วงศตวรรษที่ 12 เซอร์เบียเข้าควบคุมพื้นที่โคโซโว และได้สร้างโบสถ์ออร์ทอดอกซ์ขึ้นมาจำนวนมากหลังจากนั้น ● ปี 1389 เซิร์บพ่ายแพ้ให้แก่จักรวรรดิออตโตมันในสมรภูมิที่โคโซโวต้องอพยพจากโคโซโวไปที่โครเอเชีย และส่งผลให้มีชาวมุสลิมและแอลเบเนียในพื้นที่นี้เพิ่มมากขึ้น โดยเซิร์บกล่าวหาชาวแอลเบเนียว่าช่วยเหลือการเข้ารุกรานของตุรกี แต่จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่าทั้งชาวเซิร์บและชาวแอลเบเนียต่างเข้าร่วมรบกับทั้งสองฝ่าย ● ปี 1459 พื้นที่ของเซอร์เบียทั้งหมดรวมถึงโคโซโวถูกผนวกรวมเข้ากับจักรวรรดิออตโตมัน ● ปี 1878 เซอร์เบียกลายเป็นรัฐเอกราชอีกครั้ง แต่โคโซโวซึ่งมีจำนวนประชากรแอลเบเนียเพิ่มมากขึ้น ยังคงอยู่ภายใต้การปกครองของออตโตมัน ● ปี 1912 เซอร์เบียและรัฐอิสระแถบบอลข่านอื่นๆ รวมกันขับไล่เติร์กออกจากเขตยุโรป กองกำลังเซิร์บเข้าครอบครองโคโซโว ซึ่งรับรองโดยสนธิสัญญาลอนดอน (Treaty of London)

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1915 ในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เซอร์เบียถอยร่นออกจากโคโซโว โดยชาวแอลเบเนียเข้าร่วมโจมตีกองกำลังเซอร์เบียที่กำลังถอนตัวด้วย ● ปี 1918 ยูโกสลาเวียถูกก่อตั้งขึ้น และได้ส่งกองกำลังเซอร์เบียกลับเข้าโคโซโว ดั้งเดิม พร้อมกันนั้นก็มีการอพยพชาวเซอร์เบียเข้ามาตั้งถิ่นฐานในโคโซโวมากขึ้น เพื่อลดจำนวนชาติพันธุ์แอลเบเนียในพื้นที่ ● ปี 1941 ช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง โคโซโวถูกยึดครองโดยอิตาลี เยอรมนี และบัลแกเรีย ตีโต (Tito) หัวหน้ากองกำลังปลดปล่อยยูโกสลาเวียได้ระดม ชาวแอลเบเนียมาเป็นทหารร่วมรบ โดยเสนอว่าโคโซโวอาจจะไปรวมกับประเทศ แอลเบเนียได้หลังสงครามยุติลง ● ปี 1945 การชุมนุมประท้วงของชาวแอลเบเนียในโคโซโวกลับถูกปราบ โดยกองกำลังคอมมิวนิสต์ของตีโต ● ปี 1974 มีการแก้รัฐธรรมนูญให้โคโซโวได้รับสถานะปกครองตนเอง ภายใต้ยูโกสลาเวียเป็นรัฐสุดท้ายในหกรัฐ แต่ชาวแอลเบเนียโคโซวก็ยังคง เรียกร้องที่จะแยกตัวเป็นรัฐเอกราชต่อไป ● ปี 1981 การชุมนุมประท้วงของชาวแอลเบเนียในโคโซโวถูกปราบโดย เจ้าหน้าที่ตำรวจ ● ปี 1989 ประธานาธิบดีมิลโลเซวิช (Milosevic) ยกเลิกสถานะปกครองตนเอง ของโคโซโวและให้อยู่ภายใต้การปกครองของเซอร์เบียแทน เกิดการประท้วงขึ้นทันที และมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก จากนั้นมิลโลเซวิชได้ส่งกำลังทหาร รถถัง เครื่องบิน และตำรวจกว่า 2,000 นายเข้าควบคุมสถานการณ์ ● ปี 1990 กลุ่มนักการเมืองโคโซโวแอลเบเนียประกาศเอกราชและก่อตั้ง สถาบันต่างๆ ขึ้นมาปกครอง ยูโกสลาเวียตอบโต้โดยการยุบรัฐบาลท้องถิ่นและ สภาของโคโซโว

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1991 แอลเบเนียเป็นประเทศแรกที่ประกาศรับรองสถานะเอกราชของโคโซโว ในขณะที่สโลเวเนีย โครเอเชีย และบอสเนียแยกตัวออกจากยูโกสลาเวียและประกาศเอกราชของตนเอง ● ปี 1992 โคโซโวจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีของตัวเองขึ้น โดย Ibrahim Rugova ซึ่งเป็นนักวิชาการได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนแรกด้วยเสียงท่วมท้น ในขณะที่ประธานาธิบดีบุชแห่งสหรัฐฯ ได้แจ้งต่อประธานาธิบดีมิโลเชวิชว่า เหตุการณ์ความขัดแย้งในโคโซโวเกิดจากการกระทำของเซอร์เบียสหรัฐฯ พร้อมทั้งจะส่งกำลังทหารไปโคโซโวเพื่อหยุดเซอร์เบีย ● ปี 1995 ศาลยูโกสลาเวียตัดสินจำคุกชาวแอลเบเนีย 68 คนในข้อหาพยายามจัดตั้งกองกำลังตำรวจขึ้นในโคโซโว ● ปี 1996 กองกำลังปลดปล่อยโคโซโว (The Kosovo Liberation Army - KLA) ถูกจัดตั้งขึ้นโดยเป็นองค์กรลับที่ต่อสู้เพื่อเอกราชด้วยกำลังอาวุธ ● ปี 1998 ทูตพิเศษของสหรัฐฯ ได้จัดการเจรจาระหว่างมิโลเชวิชกับรูโกว่า แต่ก็ไม่สำเร็จ ทั้ง UN และ NATO (องค์กรสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ-North Atlantic Treaty Organization) ต่างออกมาเตือนมิโลเชวิชให้ยุติการโจมตีโคโซโว ● ปี 1999 NATO เริ่มปฏิบัติการโจมตีทางอากาศต่อยูโกสลาเวียกินเวลามากกว่า 78 วัน ในขณะที่ชาวแอลเบเนียโคโซโวหลายแสนคนได้ลี้ภัยไปประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหนีการสังหารหมู่ จนช่วงกลางปี มิโลเชวิชตกลงที่จะถอนกำลังออกจากโคโซโว UN และ NATO เข้ามาตรึงกำลังในโคโซโว และ KLA ตกลงที่จะวางอาวุธ ● ปี 2002 รูโกว่าได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีอีกครั้ง ● ปี 2006 มีการเจรจากันอีกครั้งที่กรุงเวียนนาระหว่างผู้นำของเซอร์เบียและโคโซโวถึงสถานะในอนาคตของโคโซโว

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2008 โคโซโวประกาศเอกราชอีกครั้ง ขณะที่เซอร์เบียประกาศว่าเป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่สหรัฐอเมริกาและชาติหลักๆ ในยุโรปต่างรับรองการประกาศครั้งนี้ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้ให้อำนาจแก่ชาวโคโซโวแอลเบเนียในการจัดตั้งรัฐบาลหลังจากที่ต้องอยู่ภายใต้การบริหารของ UN มา 9 ปี โดยสหภาพยุโรป (EU) ได้เข้ามาจับคู่ดูแลต่อในเรื่องของกิจการตำรวจงานยุติธรรมและศุลกากร อย่างไรก็ตาม ชาวโคโซโวเซิร์บไม่ยอมรับการประกาศและได้จัดตั้งสภาของตัวเองขึ้นมาเป็นคูนานที่เมืองมิโตรวีกา ● ปี 2012 กลุ่มชาติยุโรป 23 ประเทศ สหรัฐฯ และตุรกีซึ่งได้ช่วยกำกับดูแลรัฐบาลในช่วงเปลี่ยนผ่านตั้งแต่ปี 2008 ได้ยุติบทบาทลง ● ปี 2013 โคโซโวและเซอร์เบียได้ตกลงที่จะให้พื้นที่ตอนเหนือของโคโซโวที่มีชาวเซิร์บอาศัยอยู่จำนวนมากได้ปกครองตนเอง (Association of Serbs Municipalities) แต่อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงนี้ยังไม่ได้เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ ซึ่งชาวโคโซโวแอลเบเนียจำนวนหนึ่งรู้สึกว่าการให้เซิร์บตอนเหนือปกครองตนเองจะกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของโคโซโวได้¹² ● ปี 2019 ความสัมพันธ์ระหว่างโคโซโวกับเซอร์เบียตึงเครียดขึ้นอีกครั้งหลังจากตำรวจโคโซโวได้เข้าจับกุมชาวเซิร์บที่อยู่ทางภาคเหนือ (รวมระยะเวลาการต่อสู้เพื่อเอกราชในยุคสมัยใหม่ตั้งแต่ปี 1912-2008 เป็นจำนวน 96 ปี)
	1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)
1.1) เขตการปกครอง	ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง? โคโซโวมี 7 districts ¹³
	ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่? เขตแดนตามประวัติศาสตร์
	เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร? สาธารณรัฐโคโซโว (Republic of Kosovo)

ประเด็น	รายละเอียด
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ประธานาธิบดี (President)</p> <hr/> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกโดยรัฐสภา มีวาระ 5 ปี¹⁴</p> <hr/> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>มีนายกรัฐมนตรีซึ่งได้รับเลือกจากรัฐสภาเป็นหัวหน้ารัฐบาล มีทั้งหมด 21 กระทรวง คือ กิจการต่างประเทศ/ชุมชนและการกลับคืนถิ่น/โคโซโวโพ้นทะเล (diaspora)/กองกำลังความมั่นคง/โครงสร้างพื้นฐาน/การเงิน/สาธารณสุข/วัฒนธรรมเยาวชนและการกีฬา/การรวมตัวกับยุโรป/ยุติธรรม/นวัตกรรมและผู้ประกอบการ/แรงงานและสวัสดิการสังคม/การศึกษา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี/การค้าและอุตสาหกรรม/กิจการภายใน/การพัฒนาเศรษฐกิจ/สิ่งแวดล้อมและผังเมือง/การบริหารปกครองท้องถิ่น/การเกษตร/การบริหารงานภาครัฐ/การพัฒนาชนบท</p>
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่อว่าจะอะไร?</p> <p>รัฐสภาโคโซโว (The Assembly of Kosovo) แรกเริ่มก่อตั้งโดย UNMIK ในปี 2001</p> <hr/> <p>มาจากไหน?</p> <p>มี 2 ส่วน คือมาจากการเลือกตั้งโดยตรงทั่วประเทศและมาจากการเลือกโดยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีวาระ 3 ปี¹⁵</p> <hr/> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 120 คน ในจำนวนนี้ 100 คนมาจากการเลือกตั้งทั่วประเทศ ในขณะที่อีก 20 คนมาจากการเลือกโดยกลุ่มชาติพันธุ์ดังนี้ คือ ชุมชนเซิร์บ 10 คน/ชุมชนโรมา แอชคาลี และอีบีปต์รวมกัน 4 คน/ชุมชนบอสเนีย 3 คน/ชุมชนเติร์ก 2 คน/ชุมชนโกราน (สลาฟมุสลิม) 1 คน</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.4) ผู้ว่าฯเดิม/นอภ./ กำนัน/ผอ.บ.	ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่? ไม่มี การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
1.5) หน่วยปกครองย่อย	หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น? มีหน่วยปกครองย่อยลงมา คือ เทศบาล 38 แห่ง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระ 4 ปี ¹⁶ อย่างไรก็ตาม ทางโคโซโวก็ยังไม่ยอมให้ชาวเซิร์บทางตอนเหนือของประเทศได้ปกครองตนเอง (Association of Serbs Municipalities) ซึ่งชาวแอลเบเนียจำนวนหนึ่งรู้สึกว่าการให้เซิร์บทางตอนเหนือปกครองตนเอง จะกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของโคโซโวได้ ¹⁷
1.6) ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่	มีอำนาจทำอะไรบ้าง? ตามปกติของรัฐอธิปไตย แม้เซอร์เบียจะคัดค้านการประกาศเอกราช แต่ก็ไม่สามารถเข้ามามีอิทธิพลเหนือโคโซโวได้
1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน	มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่? ไม่มีกลไกเพิ่มเติม การสะท้อนเสียงประชาชนผ่านสมาชิกรัฐสภา
1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่อย่างไร? มีการกำหนดที่นั่งในรัฐสภาให้กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ แต่ยังไม่มีการจัดการในทางการเมืองการปกครองในส่วนของคนกลุ่มน้อยชาวเซิร์บในพื้นที่ภาคเหนือที่เรียกร้องการปกครองตนเอง
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? มีการกำหนดที่นั่งในรัฐสภาให้กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ 20 ที่ (ชุมชนเซิร์บ 10 ที่/ชุมชนโรมา แอชคาลี และอียิปต์รวมกัน 4 ที่/ชุมชนบอสเนีย 3 ที่/ชุมชนเติร์ก 2 ที่/ชุมชนโกราน (สลาฟมุสลิม) 1 ที่

ประเด็น	รายละเอียด
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่? พรรคการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่นสามารถส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งได้หมดทุกระดับ
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอิตาลี
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจในพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอิตาลีซึ่งมี UNMIK ให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้ง
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอิตาลี ใช้สกุลเงินยูโรแม้จะยังไม่ได้เป็นสมาชิกของ EU ก็ตาม ช่วงแรกที่ตัดสินใจใช้สกุลเงินยูโรเพราะต้องการที่จะเลิกใช้สกุลเงิน Dinar ของเซอร์เบีย จึงเลือกใช้ยูโรแทน ¹⁸
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? เมื่อปี 2018 โคโซโวประกาศว่าจะปรับกองกำลังความมั่นคงของตัวเอง (Kosovo Security Force) มาเป็นกองทัพ (Army) เต็มรูปแบบ ซึ่งแม้จะผ่านรัฐสภา แต่ก็ถูกคัดค้านจากสมาชิกรัฐสภาชาวเซิร์บ ในขณะที่ UN และ NATO ก็แสดงความกังวลว่าการตั้งกองทัพอาจจะเป็นเหตุให้ความขัดแย้งกับเซอร์เบียตึงเครียดยิ่งขึ้นไปอีก ¹⁹
1.15) การศาล	มีศาลของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอิตาลี

ประเด็น	รายละเอียด
1.16) การต่างประเทศ	มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่? ตามปกติของรัฐอิตาลี แต่ทาง UN ยังไม่รับโคโซโวเข้าเป็นสมาชิกจนกว่าโคโซโวจะสามารถคลี่คลายปัญหาเกี่ยวกับเซอร์เบียได้ ²⁰ รวมทั้งยังไม่ได้เป็นสมาชิกของ EU ด้วยเช่นกัน (ทั้งสองประเทศ)
1.17) กลไกความสัมพันธ์ กับส่วนกลาง	มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร? ไม่มีประเด็นด้านนี้ ขณะนี้เซอร์เบียไม่มีอำนาจควบคุมโคโซโว
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการ จัดเก็บรายได้	ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง? โคโซโวมีรายได้จากการส่งออก 428 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2017) โดยสินค้าส่งออกหลักคือ เหล็กและเครื่องหนัง ²¹ ในส่วนงบประมาณประจำปี 2019 ได้ตั้งไว้ที่ 2,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ²²
	รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่จะต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
	กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่? ตามปกติของรัฐอิตาลี
2.2) เงินอุดหนุน จากส่วนกลาง	ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้

ประเด็น	รายละเอียด
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่จะหารายได้ได้บ้าง? (ต้องสำรวจ)</p> <p>มีทรัพยากรนิกเกิล ตะกั่ว ซิงค์ โดยมีการขุดเหมืองแร่เหล็กเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้หลัก²³</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>ตามปกติของรัฐอุษิปไทย</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่?</p> <p>แม้จะมีประชากรเป็นมุสลิมเกือบทั้งหมด แต่โคโซโวเลือกที่จะเป็นรัฐโลกวิสัย (secular state) ซึ่งบางคนถึงกับกล่าวว่าการคลุมผมในที่สาธารณะนั้นขัดกับประเพณี secular ของประเทศ²⁴</p> <p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาในโครงสร้างปกครองหรือไม่?</p> <p>ไม่พบข้อมูล</p>
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <p>ใช้ภาษาแอลเบเนียและเซอร์เบียเป็นภาษาราชการ ซึ่งกฎหมายการใช้ภาษา (Law on the Use of Languages) ปี 2006 กำหนดให้ทั้งสองภาษาเป็นภาษาราชการ และต้องใช้ในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ในทางปฏิบัติยังไม่เกิดขึ้น ยังคงมีช่องว่างทางภาษาระหว่างคนทั้งสองกลุ่มอยู่ต่อไปโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือที่มีชาวแอลเบเนียเป็นคนส่วนน้อย และพื้นที่อื่นๆ ของประเทศที่ชาวเซอร์เบียเป็นคนส่วนน้อย ทั้งนี้ภาครัฐได้พยายามแก้ปัญหานี้โดยจัดให้มี Language Commissioner ของรัฐบาลเข้ามาดูแล แต่ความสำเร็จในการแก้ปัญหาส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศคือโคโซโวและเซอร์เบียว่าจะร่วมมือกันทำงานด้านสิทธิทางภาษานี้ได้มากน้อยเพียงใด</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	จากการสำรวจพบว่า เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร้อยละ 89 ต่างเห็นความสำคัญของการใช้ทั้งสองภาษาอย่างเท่าเทียมกัน แต่มีเพียงร้อยละ 20 เท่านั้นที่ใช้ทั้งสองภาษาจริงๆ ในการปฏิบัติงาน และตัวเลขนี้ก็มีแนวโน้มที่จะน้อยลงเรื่อยๆ ²⁵
3.3) การศึกษา	มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่? ระบบการศึกษามีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะแยกกันเรียนมากขึ้น (segregation) ระหว่างกลุ่มนักเรียนต่างวัฒนธรรมกัน แม้จะมีเป้าหมายที่จะสร้างโรงเรียนที่เรียนร่วมกัน แต่ในทางปฏิบัติยังคงทำได้ยาก ²⁶
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มี
3.5) ประวัติศาสตร์	มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่? ตามปกติของรัฐอุธิปไตย
3.6) สัญลักษณ์ทาง อัตลักษณ์วัฒนธรรม	มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่? ตามปกติของรัฐอุธิปไตย
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการ จัดตั้ง/ขับเคลื่อน	มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? กลุ่มการเมืองของโคโซโวเริ่มต้นประกาศเอกราชฝ่ายเดียว หลังจากนั้นก็ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศและชาติต่างๆ ในการจัดตั้งสถาบันทางการเมืองเพื่อบริหารประเทศ
4.2) การแก้ไข โครงสร้าง/ข้อตกลง	ไม่มีประเด็นด้านนี้

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2019

(Endnotes)

- 1 <https://www.securitycouncilreport.org/chronology/kosovo.php>
- 2 <https://www.infoplease.com/world/countries/serbia>
- 3 <https://www.infoplease.com/world/countries/kosovo>
- 4 https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/population-demographic-situation-languages-and-religions-66_en
- 5 <http://www.dooasia.com/country/Serbia.shtml>
- 6 https://en.wikipedia.org/wiki/International_recognition_of_Kosovo#targetText=As%20of%2027%20July%202019,12%20have%20since%20been%20withdrawn.
- 7 <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?locations=RS>
- 8 <https://www.worldbank.org/en/country/kosovo/overview>
- 9 <https://www.timelines.ws/countries/KOSOVO.HTML>
- 10 <https://www.theguardian.com/world/1999/jan/20/balkans2>
- 11 <https://www.bbc.com/news/world-europe-18331273>
- 12 <https://www.dw.com/en/serbia-aleksandar-vucic-ready-to-protect-peace-in-north-kosovo/a-44951658>
- 13 https://en.wikipedia.org/wiki/Administrative_divisions_of_Kosovo
- 14 <https://www.rks-gov.net/EN/f42/republic-of-kosovo/president>
- 15 <https://www.rks-gov.net/EN/f41/republic-of-kosovo/assembly>
- 16 <https://www.rks-gov.net/EN/f50/republic-of-kosovo/local-government>

17 <https://www.dw.com/en/serbia-aleksandar-vucic-ready-to-protect-peace-in-north-kosovo/a-44951658>

18 <https://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/europe/kosovo/articles/fascinating-facts-about-kosovo-pristina-independence/>

19 <https://www.reuters.com/article/us-kosovo-army/kosovo-approves-new-army-despite-serb-opposition-nato-criticism-idUSKBN1OD16S>

20 <https://www.latimes.com/world/la-fg-serbia-kosovo-tensions-20190529-story.html>

21 <https://www.infoplease.com/world/countries/kosovo>

22 <https://www.reuters.com/article/us-kosovo-budget/kosovos-parliament-approves-2019-budget-avoids-crisis-idUSKCN1PS065>

23 <https://www.infoplease.com/world/countries/kosovo>

24 <https://www.rferl.org/a/kosovo-split-islamic-identity-secular-traditions/27906304.html>

25 <https://balkaninsight.com/2018/05/04/languages-the-kosovo-problem-nobody-talks-about-04-26-2018/>

26 <https://balkaninsight.com/2019/03/28/un-shares-blame-for-segregated-education-in-kosovo/>

กรณีศึกษา : Mindanao

เขตปกครองตนเอง
บังซามูโรในมุสลิมมินดาเนา
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของกรณีศึกษา	มินดาเนา (คนส่วนใหญ่เป็นชาวโมโรมุสลิมซึ่งแตกต่างจากคนส่วนใหญ่ของฟิลิปปินส์ที่เป็นชาวคริสต์) เป็นกรณีตัวอย่างล่าสุดที่มีการบรรลุข้อตกลงทางการเมืองหลังจากผ่านกระบวนการเจรจาต่อรองอย่างเป็นทางการควบคู่กับการสู้รบทางทหารกันมายาวนานระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์กับกลุ่มขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราช โครงสร้างการปกครองออกแบบมาเพื่อตอบโจทย์คนส่วนใหญ่ในพื้นที่ โดยในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงกลุ่มที่เป็นคนส่วนน้อยในพื้นที่และสะท้อนประเพณีวัฒนธรรมที่หลากหลายอย่างเป็นรูปธรรม
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีขบวนการต่อสู้ที่เข้มแข็งทั้งทางการเมืองและการทหาร ควบคู่กับการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เข้มแข็งของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม 2. มีรัฐบาลที่จริงจังกับการเจรจาทางออกกับกลุ่มขบวนการ และมีท่าทีที่เปิดกว้างซึ่งสะท้อนจากความพยายามในการปฏิรูปกองทัพและกฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้นานาชาติได้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการเจรจา
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	ศาสนาอิสลามเข้ามาที่มินดาเนาช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 สองร้อยปีก่อนที่มินดาเนาจะตกเป็นอาณานิคมของสเปน มีการต่อต้านจากสุลต่านในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งสหรัฐฯ เข้ามามีอำนาจเหนือประเทศฟิลิปปินส์ในปี 1898 โดยเดิมทีคนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นชาวมุสลิมหลายชาติพันธุ์และชนพื้นเมืองดั้งเดิม ซึ่งอาศัยอยู่ที่หมู่เกาะมินดาเนา ซูลู และเกาะใกล้เคียง เรียกรวมกันว่าเป็นชนชาติโมโร (Bangsamoro) ¹ แต่สหรัฐฯ และรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้อพยพชาวคริสเตียนเข้ามาในพื้นที่ตั้งแต่ปี 1946 จนถึงประมาณช่วงปี 1960 คนที่อยู่ดั้งเดิมก็กลายเป็นคนส่วนน้อยไป และในปี 1968 เกิดเหตุการณ์ฆ่าทหารโมโรอย่างน้อย 28 คน ซึ่งรู้จักกันต่อมาว่าเป็นการสังหารหมู่ Jabidah อันเป็นการจุดชนวนให้เกิด “การปฏิวัติมุสลิม” ขึ้นในมินดาเนา ² เกิดขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชแห่งชาติโมโร MNLF (Moro National Liberation Front) ในปี 1969 และมีการต่อต้านด้วยอาวุธกับรัฐบาลฟิลิปปินส์เรื่อยมา จนในที่สุด MILF (Moro Islamic Liberation Front) ซึ่งเป็นกลุ่มขบวนการต่อสู้ในช่วงต่อมาได้บรรลุข้อตกลงสันติภาพ (The Comprehensive Agreement on the Bangsamoro) กับรัฐบาลในปี 2014 ³ โดยตกลงว่าจะมีการให้ประชาชนลงประชามติว่าเห็นด้วยและพร้อมจะอยู่ในเขตปกครองที่จะตั้งขึ้นหรือไม่

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>พื้นที่ที่มีคนมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ได้ลงประชามติร้อยละ 85 ว่ารับเขตปกครองตนเองบังซาโมโร⁴ และได้ข้อสรุปว่า เขตปกครองตนเองบังซาโมโรจะครอบคลุมพื้นที่ 5 จาก 6 จังหวัดทางใต้ของฟิลิปปินส์ และเมืองต่างๆ ในเขตปกครองเดิม แต่ข้อท้าทายคือ มี 6 เมืองในจังหวัด Lanao del Norte ปฏิเสธไม่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของเขตปกครองใหม่ โดยผู้นำ MILF ของเมืองซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เหล่านี้ มองว่าขบวนการ MILF ประนีประนอมกับรัฐบาลเกินไป⁵ อย่างไรก็ตาม ระหว่างนี้จนถึงการเลือกตั้งคณะผู้บริหารและสภาบังซาโมโรตามที่กำหนดไว้ในปี 2022 เขตปกครองจะอยู่ในการบริหารของคณะผู้บริหารเฉพาะกาล (Bangsamoro Transition Authority- BTA) จำนวน 80 คน ซึ่งประกอบด้วยคนที่ MILF แต่งตั้ง 41 คน และรัฐบาลแต่งตั้งอีก 39 คน⁶ หลังการเลือกตั้ง BTA จะยุติบทบาท MILF จะส่งมอบอาวุธและกลับคืนสู่สังคม อย่างไรก็ตาม ความรุนแรงในพื้นที่บางส่วนยังคงมีอยู่ในปัจจุบันจากกลุ่ม Abu Sayyaf และ IS (The Islamic State) ทำให้รัฐบาลยังไม่มีการยกเลิกกฎอัยการศึก</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>ฟิลิปปินส์: 298,170 ตร.กม. ประชากร 107 ล้านคน (2017)⁷ มีมะนิลาเป็นเมืองหลวง</p> <p>มินดาเนา: ประมาณ 95,000 ตร.กม. ประชากร 24.1 ล้านคน (2015)⁸ คาดว่า Cotabato City จะเป็นเมืองหลวง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p style="text-align: center;">แผนที่มินดาเนา⁹</p>
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>ฟิลิปปินส์: คริสต์คาทอลิก ร้อยละ 83, คริสต์โปรเตสแตนต์ ร้อยละ 9, มุสลิม ร้อยละ 5 อื่นๆ ร้อยละ 3 โดยเป็นประเทศที่มีประชากรนับถือศาสนาคริสต์โรมันคาทอลิกมากเป็นอันดับ 4 ของโลก¹⁰</p> <p>มินดาเนา: มุสลิม ร้อยละ 23.39 (2015)¹¹ จากเดิมร้อยละ 76 (ในปี 1903)¹²</p>
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>ระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าคณะผู้บริหารประเทศ มีการเลือกตั้งในทุกระดับชั้น รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละจังหวัดมีอิสระในการปกครองตนเองภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย ฟิลิปปินส์แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 เขต (Region) 80 จังหวัดและ 120 เมือง และแบ่งการปกครองย่อยออกเป็น 1,499 เทศบาล (Municipality) และ 41,919 บารังไก (Barangay) ซึ่งเทียบเท่าตำบลหรือหมู่บ้าน¹³</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>ฟิลิปปินส์: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 329,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 3,102 ดอลลาร์สหรัฐ (2017)¹⁴</p> <p>มินดาเนา: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 6,608 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 1,696 ดอลลาร์สหรัฐ (2017) โดยมินดาเนาถือว่าเป็นพื้นที่ที่ยากจนที่สุดในฟิลิปปินส์¹⁵</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง^{16 17 18}</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1969 MNLF เริ่มต่อสู้กับรัฐบาลทหารมาร์กอสเรื่อยมาจนถึงรัฐบาลประชาธิปไตย ● ปี 1975 MNLF ประกาศเปลี่ยนชื่อเรียกร้องเรื่องเอกราชมาเป็นการปกครองตนเองอย่างจริงจัง ● ปี 1976 MNLF และรัฐบาลมาร์กอสลงนามข้อตกลง “Tripoli Agreement” ที่ลิเบีย มีผลให้ 13 จังหวัดและ 9 เมืองในมินดาเนาและปาลาวันปกครองตนเอง ซึ่งต่อมาเรียกว่า Regional Autonomous Government (RAG)¹⁹ ● ปี 1977 OIC (Organization of Islamic Cooperation) ได้มอบสถานะผู้สังเกตการณ์แก่ MNLF โดยในปีเดียวกันมีกลุ่มภายใน MNLF ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางและอุดมการณ์ ได้แตกตัวออกมาเป็นกลุ่มใหม่ (ช่วงแรกใช้ชื่อ New MNLF แต่เปลี่ยนมาเป็นชื่อ MILF ในปี 1984) โดยมีเอกราชและอิสลามเป็นวาระสำคัญ ● ปี 1989 มีการทำประชามติเพื่อรับรองร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจัดตั้งเขตปกครองตนเองสำหรับมุสลิมมินดาเนา (Autonomous Region for Muslim Mindanao - ARMM) ซึ่งเป็นความพยายามของรัฐบาลอากิโน แต่ทั้ง MNLF และ MILF ไม่ยอมรับ ● ปี 1990 เกิดกลุ่ม Abu Sayyaf

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1996 MNLF ลงนามข้อตกลงสันติภาพ “The Final Peace Agreement” กับรัฐบาลรามอส โดยยอมรับข้อเสนอของรัฐบาลที่จะปรับปรุงรูปแบบการปกครองตนเองที่เป็นอยู่เดิม (ARMM) โดยประธาน MNLF (Nur Misuari) จะเป็นผู้ว่าการเขต แต่กลุ่ม MILF ไม่ยอมรับและต้องการสู้ต่อไป ● ปี 1997 MILF ลงนามข้อตกลงหยุดยิง “The General Cessation of Hostilities” ซึ่งส่งสัญญาณการเริ่มต้นเจรจาสันติภาพระหว่างรัฐบาลกับ MILF ● ปี 2000 รัฐบาลเอสตราดาประกาศทำสงครามเต็มรูปแบบกับ MILF ประชาชนกว่าหนึ่งล้านคนต้องพลัดถิ่น ● ปี 2001 รัฐบาลอาร์โรโยและ MILF ลงนามข้อตกลง “Agreement on the General Framework for the Resumption of Peace Talks” เพื่อฟื้นคืนกระบวนการเจรจากับ MILF อย่างเป็นทางการอีกครั้ง และในขณะเดียวกัน อาร์โรโยก็ลงนามขยายขอบเขตของ ARMM ออกไปครอบคลุมเมืองอื่นเพิ่มเติม ● ปี 2008 MILF กับรัฐบาลอาร์โรโยได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ MOA-AD (Memorandum of Agreement for Ancestral Domain) ในทางลับที่มาเลเซีย ซึ่งขยายเขตแดนของ ARMM ที่ตกลงกันออกไปและจะทดแทนเขต ARMM โดยสมบูรณ์ โดยข้อตกลงนี้จะให้ชาวโมโรมีอิสระและอำนาจมากขึ้น รวมทั้งมีตำรวจ ทหาร และกระบวนการยุติธรรมเป็นของตัวเอง แต่สุดท้ายศาลฎีกาฟิลิปปินส์ได้พิพากษาว่าบันทึกนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ²⁰ ● ปี 2010 ภายใต้รัฐบาลเบนิโน การเจรจากลับมาเป็นวาระเร่งด่วนอีกครั้ง และ MILF ได้ประกาศอย่างเป็นทางการที่จะปรับชื่อเรียกตัวเองเป็นเอกราชมาเป็นการปกครองตนเองอย่างจริงจังแทน ซึ่งมีส่วนหนึ่งใน MILF นำโดยหัวหน้ากองกำลังคนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับการประกาศครั้งนี้ได้แยกตัวออกมาเป็นกลุ่มใหม่ชื่อ Bangsamoro Islamic Freedom Fighters (BIFF)

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="470 305 1309 393">● ปี 2011 มีการพบกันระหว่างประธานาธิบดีเบนิกโนและประธาน MILF ที่โตเกียว ซึ่งเบนิกโนนับเป็นประธานาธิบดีฟิลิปปินส์คนแรกที่ได้พบกับ MILF <li data-bbox="470 423 1309 893">● ปี 2012 รัฐบาลเบนิกโนและ MILF ได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยชนชาติโมโร “The Framework Agreement on the Bangsamoro” (FAB) ซึ่งเปรียบเสมือนโรดแมปไปสู่ข้อตกลงฉบับสมบูรณ์ มีการตั้งคณะกรรมการเปลี่ยนผ่านบังซาโมโร (Bangsamoro Transition Commission) เพื่อยกร่างกฎหมายพื้นฐาน Bangsamoro Basic Law²¹ โดยในปีเดียวกันนี้ กระทรวงกลาโหมได้มีนโยบาย “ปฏิรูปกองทัพ” ฟิลิปปินส์ (Philippines Defense Transformation) ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งแนวทางหนึ่งคือการ “ยึดมั่นในความสำคัญสูงสุดของกระบวนการสันติภาพ” (Upholding the Primacy of the Peace Process) ตามนโยบายของรัฐบาล²² <li data-bbox="470 923 1309 1011">● ปี 2013 เกิดการสู้รบระหว่างกองทัพฟิลิปปินส์กับ MNLF ทำให้มีประชาชนพลัดถิ่นกว่าแสนคน <li data-bbox="470 1040 1309 1413">● ปี 2014 รัฐบาลเบนิกโนและ MILF ได้ลงนามข้อตกลงว่าด้วยชนชาติโมโร “The Comprehensive Agreement on the Bangsamoro” (CAB) ภายใต้ข้อตกลงเหล่านี้ จะเกิดเขตปกครองตนเองที่เรียกว่า บังซาโมโร (ชนชาติโมโร) ขึ้นมาแทนที่เขตปกครองเดิม (ARMM) โดยมีการแชร์อำนาจมากขึ้นระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์และคณะผู้บริหารบังซาโมโร หนึ่ง กลุ่ม MNLF ไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงนี้ และยังคงยืนยันว่าข้อตกลงปี 1996 นั้นเป็นข้อยุติของปัญหาแล้ว และได้ส่งตัวแทนไปคัดค้านข้อตกลงล่าสุดกับวุฒิสภาฟิลิปปินส์และ OIC (Organization of Islamic Cooperation) ด้วย <li data-bbox="470 1442 1309 1677">● ปี 2015 สภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์ได้มีการพิจารณาร่างกฎหมาย Basic Law on the Bangsamoro Autonomous Region (BLBAR) ซึ่งก่อนหน้านี้รู้จักกันในนาม Bangsamoro Basic Law (BBL) ซึ่งหากกฎหมายฉบับนี้ผ่านสภา ก็จะมีผลยกเลิก ARMM และเริ่มต้นกระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่การตั้งคณะผู้บริหารบังซาโมโรที่มีแนวโน้มว่าจะนำโดยสมาชิก MILF

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ซึ่งในระหว่างการพิจารณาก็เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกองกำลังของฟิลิปปินส์กับกองกำลังผสมของ MILF กับ BIFF โดยมีกองกำลังทั้งสองฝ่ายและพลเรือนเสียชีวิตรวม 67 คน สร้างกระแสวิพากษ์วิจารณ์ส่งผลต่อการพิจารณาของสภาย และสุดท้ายก็มีการยุบสภาย ก่อนที่จะมีข้อสรุป</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2018 ในช่วงรัฐบาลดูเตอร์เต หลังจากผ่านกระบวนการปรึกษาหารือสาธารณะอย่างกว้างขวาง รัฐสภาฟิลิปปินส์ก็ผ่านร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ “The Organic Law of the Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao (OLBARRM) ในที่สุด ● ปี 2019 มีการจัดทำประชามติว่าจะมีพื้นที่ใดเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเขตปกครองหรือไม่ ซึ่งได้ข้อสรุปแล้ว (รวมระยะเวลาตั้งแต่การเกิดกลุ่มขบวนการติดอาวุธต่อสู้กับรัฐ การบรรลุข้อตกลง และการปฏิบัติตามข้อตกลง จำนวน 50 ปี (1969-2019)
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>รวมพื้นที่ต่างๆ บางส่วนในมินดาเนาเป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ คือพื้นที่ส่วนใหญ่ของ ARMM เดิมซึ่งเป็นมุสลิมร้อยละ 91.2 (2015)²³ (5 จังหวัด (Maguindanao, Lanao del Sur, Basilan, Sulu, TawiTawi โดยจังหวัด Lanao del Norte ลงคะแนนคัดค้าน) 2 เมือง (Marawi, Lamitan) และ 116 town Autonomous Region ใน Muslim Mindanao) เมือง Cotabato และ 63 บารังไกใน 6 เมืองทางตอนเหนือของ Cotabato จากทั้งหมด 27 จังหวัด 33 เมือง 422 towns และ 10,084 บารังไก²⁴</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ใช้วิธีอะไรในการกำหนดขอบเขตพื้นที่การปกครอง?</p> <p>ใช้การทำประชามติเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ของเขตปกครอง ซึ่งส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนขอบเขตพื้นที่มาเป็นระยะ (1977, 1989, 2001, 2019) โดยจะให้แต่ละพื้นที่ทำประชามติด้วยเสียงข้างมากกว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของเขตปกครองหรือไม่²⁵</p> <p>เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>เขตปกครองตนเองบังซาโมโรในมุสลิมมินดาเนา (Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao - BARMM)</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>มุขมนตรี (Chief Minister) มีอำนาจแต่งตั้งหัวหน้ากระทรวงและหน่วยงานต่างๆ ออกคำสั่งทางการบริหาร กำหนดนโยบาย และประกาศภาวะฉุกเฉิน²⁶</p> <p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยสภา BARMM มีวาระ 3 ปี²⁷</p> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>มีรองมุขมนตรี 2 คน ซึ่งต้องมาจากคนละพื้นที่กัน และคนละพื้นที่กับมุขมนตรีด้วย²⁸ ทั้งนี้ในบังซาโมโรมี 3 พื้นที่ คือ มินดาเนาตะวันตกเฉียงใต้ มินดาเนากลางตอนเหนือ และมินดาเนากลางตอนใต้²⁹</p> <p>มี 12 กระทรวง คือ กระทรวงเกษตร ประมง และการปฏิรูปที่ดิน/กระทรวงการศึกษาขั้นพื้นฐาน อุดมศึกษา และอาชีวศึกษา/กระทรวงสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน/กระทรวงการบริหารการคลังและงบประมาณ/กระทรวงสาธารณสุข/กระทรวงกิจการชนพื้นเมือง/กระทรวงแรงงานและการจ้างงาน/กระทรวงการปกครองท้องถิ่น/กระทรวงความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยสาธารณะ/กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี/กระทรวงการบริการสังคม/กระทรวงกิจการสาธารณะ³⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p>สภา BARMM มีอำนาจในการเลือกมนตรีและอภิปรายไม่ไว้วางใจมนตรี จัดทำงบประมาณ อภิปรายและออกกฎหมายต่าง ๆ จัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน³¹</p> <hr/> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรงมีวาระ 3 ปี จำกัด 3 วาระ</p> <hr/> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 80 คน ร้อยละ 50 มาจากผู้สมัครจากพรรค ไม่เกินร้อยละ 40 มาจากผู้สมัครจากเขต อีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 กำหนดเป็นสัดส่วนให้กับคนพื้นเมืองที่ไม่ใช่โมโรและชุมชนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่กลุ่มละ 2 คน และให้กับสตรีเยาวชน ผู้นำตามประเพณี และอุลามะห์ อีกกลุ่มละ 1 คน (รวมทั้งหมด 8 คน)³²</p>
1.4) ผู้ว่าฯ/เดิม/นอก./กำนัน/ผญบ.	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี</p>
1.5) หน่วยปกครองย่อย	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีการปกครองระดับเทศบาล (Municipality) รองจากระดับเขตภูมิภาค (Region)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.6) ภารกิจ/ อำนาจ/หน้าที่	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p>มีอำนาจที่สงวนไว้ (Reserved power) เป็นของรัฐบาล 9 ด้าน มีอำนาจเฉพาะ (Exclusive power) ของบังซาโมโร 55 ด้าน และมีอำนาจร่วมกัน (Concurrent power) 14 ด้าน³³</p> <p>อำนาจเฉพาะของบังซาโมโร - กิจการฮัจญ์ อุมเราะห์/งานบริหารความยุติธรรม/งานบริหารองค์กร/เกษตรกรรม ประมง ความมั่นคงทางอาหาร/การเพาะปลูก/การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ป่าไม้ สัตว์ป่า/การจัดการแหล่งน้ำ ลำน้ำ แม่น้ำทั่วไป/ระบบการเก็บกักน้ำ การควบคุมน้ำท่วม และการจัดการน้ำ/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ/การค้า การพาณิชย์/การจัดทำงบประมาณ /การลงทะเบียนชื่อธุรกิจ/การสำรวจการถือครองที่ดินรังวัด สอบเขต/การจัดสรรที่ดินสาธารณะ/ที่ดินของบรรพบุรุษ/การเวนคืนที่ดิน/การปฏิรูปที่ดินในเมืองและการใช้ประโยชน์จากที่ดิน งานบริการประชาชน/ทะเบียนราษฎร/สหกรณ์และผู้ประกอบการสังคม/การจัดการเขตแดนพื้นที่เทศบาล และหมู่บ้านภายในเขตปกครอง/การตั้งบริษัทธุรกิจ วิสาหกิจร่วม/การเงิน การธนาคารอิสลาม/ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม/ภาษาและวัฒนธรรม/กฎหมายจารีตดั้งเดิมของชุมชน/โครงการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน คนชรา ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการและคนพื้นเมือง/กลไกปรึกษาหารือสำหรับสตรีคนชายขอบ/การจัดการบรรเทาสาธารณภัย/การจัดการสิ่งแวดล้อม ชยะ มลภาวะ/การจัดการเขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ท่าเรือ/การสร้างและจัดหารายได้/แรงงาน การจ้างงาน อาชีพ/การศึกษาและฝึกทักษะอาชีพ/การให้ทุนและการบริจาค/ สุขภาพ สาธารณสุข/ที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐาน/การทำงานด้านมนุษยธรรม/สิทธิมนุษยชน/สิทธิคนพื้นเมือง/การคมนาคมทางน้ำ/ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โบราณคดี/การกุ๊ยมและการปล่อยกู้/องค์กรประชาชน/การจำหน่ายและผลิตแจกจ่ายอาหาร เครื่องดื่ม ยา และยาสูบ/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สภาวิจัย และโครงการให้ทุน/งานบริการทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และงานการกุศล/กีฬาและสันตนาการ/ความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์/การพัฒนาการท่องเที่ยว/การพัฒนาผังเมืองและชนบท</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>อำนาจร่วมกัน - บำนาญและประกันสังคม/การป้องกันโรคระบาดติดต่อ/การออกโฉนดที่ดิน/การควบคุมมลพิษ/การส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรม/การควบคุมอาชญากรรม/การบริหารระบบข้าราชการ/การตรวจเงินแผ่นดิน/การดูแลชายฝั่ง/การบริหารงานยุติธรรม/การดูแลรักษาถนน สะพาน เขื่อน และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ/การจัดการภัยพิบัติ/การดูแลความสงบเรียบร้อยในสังคม/การจัดการแหล่งน้ำที่สร้างพลังงานไฟฟ้าสำหรับพื้นที่อื่นของประเทศ/การจัดการทะเลสาบ Lanao และแม่น้ำ Agus ที่ร่วมกันแล้วสร้างพลังงานไฟฟ้ารวมร้อยละ 70 ของทั้งเกาะ/การบริหารจัดการพลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิลและยูเรเนียม</p> <p>อำนาจที่สงวนไว้ - การทหารป้องกันประเทศและความมั่นคงภายนอก/นโยบายต่างประเทศ/นโยบายเงินตรา/การไปรษณีย์/การให้สัญชาติ/การตรวจคนเข้าเมือง/ภาษีบางส่วนตามที่กำหนดไว้/การตลาดและการค้าระหว่างประเทศ เว้นแต่การทำข้อตกลงทางเศรษฐกิจบางส่วนที่ยกเว้นให้บังซาโมโรทำได้/สิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญา³⁴</p>
<p>1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการ ตรวจสอบและ เสนอแนะการบริหาร</p>	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>มี “สภาผู้นำ” (Council of Leaders) ซึ่งจะให้คำแนะนำมุขมนตรีในการบริหารปกครอง โดยประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Chief Minister ในฐานะประธานสภา 2) สมาชิกรัฐสภาจากเขตปกครอง 3) ผู้ว่าการจังหวัดและนายกเทศมนตรีจากเมืองที่อยู่ในเขตปกครอง 4) ผู้แทนผู้นำชุมชน ผู้นำชนพื้นเมืองที่ไม่ใช่โมโร สตรี อุลามะห์ เยาวชน และชุมชนบังซาโมโรที่อยู่นอกเขตปกครอง 5) ผู้แทนจากภาคส่วนอื่นๆ³⁵

ประเด็น	รายละเอียด
1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีรองมุขมนตรี 2 คน ซึ่งต้องมาจากคนละพื้นที่กัน และคนละพื้นที่กับมุขมนตรีด้วย</p> <p>มีกระทรวงกิจการชนพื้นเมือง (Ministry of Indigenous Peoples' Affairs)</p> <p>มีโควตาในสภา BARMM ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (8 คน)</p> <p>มีตัวแทนผู้นำชนพื้นเมืองที่ไม่ใช่โมโรใน “สภาผู้นำ” (Council of Leaders) ซึ่งจะให้คำแนะนำมุขมนตรีในการบริหารปกครอง</p>
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไม่มีการกำหนดสัดส่วนที่นั่งในรัฐสภาให้กับผู้แทนจากเขตปกครองเป็นกรณีเฉพาะ ในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้แทนที่ได้รับเลือกในระดับจังหวัด³⁶</p>
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>พรรคการเมืองในฟิลิปปินส์มี 3 ประเภท คือ ระดับชาติ (national) ระดับภูมิภาค (regional) และระดับกลุ่ม (sectoral) ซึ่งทั้งสามระดับสามารถส่งผู้แทนลงสมัครได้หมด รวมถึงส่งปาร์ตี้ลิสต์ด้วย³⁷ ในส่วนของการจัดการเลือกตั้ง จะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ ซึ่งจะตั้งสำนักงานของตนขึ้นในเขตปกครองเพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการการเลือกตั้ง³⁸</p>
1.11) ระบบบริหาร งานบุคคล	<p>ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>รัฐบาลบังซาโมโรจะต้องออกกฎหมายข้าราชการพลเรือนที่สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศ และคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Civil Service Commission) จะตั้งสำนักงานของตนขึ้นในเขตปกครองเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลด้วย³⁹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่ว่างไร? สำนักงานตำรวจ BARMM ขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์ แต่หากมีเรื่องใดกระทบกับสำนักงานตำรวจ BARMM จะต้องปรึกษามุขมนตรีก่อน ในส่วนของบุคลากรจะเป็นคนในพื้นที่ที่แต่งตั้งโดยผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจ BARMM ซึ่งกระบวนการรับสมัครและคัดเลือกจะต้องสอดคล้องกับระเบียบส่วนกลาง ⁴⁰
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? โดยส่วนกลาง ใช้สกุลเงินเปโซ
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? โดยส่วนกลาง เขตปกครองไม่สามารถมีกองทัพเป็นของตนเอง ⁴¹
1.15) การศาล	มีศาลของตัวเองหรือไม่? โดยส่วนกลาง ประชาชนในเขตปกครองขึ้นกับกฎหมายและศาลของประเทศ เว้นแต่กรณีของคดีที่เกี่ยวข้องกับคนมุสลิมเท่านั้นจะขึ้นศาลชาร์อะห์ (ถือว่าศาลชาร์อะห์เป็นส่วนหนึ่งของระบบกระบวนการยุติธรรมฟิลิปปินส์) และกรณีข้อพิพาทระหว่างคนพื้นเมืองด้วยกันเองจะใช้ระบบยุติธรรมจารีตชนเผ่าอย่างไรก็ตาม บางคดีจะให้ศาลชาร์อะห์หรือศาลจารีตชนเผ่าตัดสินได้ในฐานะกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ⁴²
1.16) การต่างประเทศ	มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่? โดยส่วนกลาง เขตปกครองไม่สามารถออกนโยบายต่างประเทศของตนเองได้ ⁴³

ประเด็น	รายละเอียด
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>กำกับดูแลโดยประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ให้การดำเนินงานของ BARMM ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายของประเทศ โดยจะสามารถระงับการปฏิบัติหน้าที่ของมุขมนตรีได้ไม่เกิน 6 เดือนกรณีละเมิดกฎหมาย มีคณะกรรมการร่วมระหว่างสภา/นโยบายการเงิน/ความร่วมมือเรื่องพื้นที่พัฒนาร่วม/การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พลังงาน/การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเขตปกครอง BARMM จะมีอำนาจในการปกครองตนเองมากกว่าพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ⁴⁴ มี “กลไกความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหาร” (Intergovernmental Relations Body) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นด้วยท่าทีที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน หากหาข้อสรุปไม่ได้ มุขมนตรีจะเป็นผู้ส่งเรื่องนั้นๆ ให้ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์เป็นผู้ตัดสิน⁴⁵</p>
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p>รัฐบาลบังซามูโรสามารถจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อใช้ภายในเขตปกครองของตนเองได้ ซึ่งจะรวมถึงภาษี capital gain, ภาษีสแตมป์, donor's tax, ภาษีที่ดิน นอกจากนี้ยังสามารถเก็บรายได้ทั้งหมดที่ส่วนกลางมาขูดเจาะ พัฒนาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในเขตปกครอง ซึ่งรวมถึงเหมืองแร่ต่างๆ ด้วย (ยกเว้นพลังงานฟอสซิลและยูเรเนียมที่ต้องบริหารและแบ่งรายได้ร่วมกันกับส่วนกลาง)⁴⁶</p>
	<p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>(75:25) National tax ต่างๆ ที่เก็บได้ภายในเขตปกครอง จะเป็นของเขตปกครองร้อยละ 75 โดยที่เหลือร้อยละ 25 ส่งให้กับส่วนกลาง⁴⁷</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>สามารถรับเงินบริจาคและเงินทุนให้เปล่าต่างๆ (grants) ได้ และสามารถกู้เงินเพื่อการพัฒนาทั้งจากในและต่างประเทศได้ ยกเว้นเงินกู้เงินต่างประเทศที่ต้องการ Sovereign guarantee ที่ต้องขออนุญาตรัฐบาลส่วนกลาง⁴⁸</p>
2.2) เงินอุดหนุน จากส่วนกลาง	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>ในแต่ละปี BARMM จะได้บัก่อน (Block Grant) อีกร้อยละ 5 ของรายได้จากการจัดเก็บภาษีทั่วประเทศ (ประมาณ 6-7 หมื่นล้านบาท) สำหรับการพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่⁴⁹</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <p>รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ทั้งหมด รวมถึงการขุดเหมืองแร่ต่างๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของรัฐบาลกลาง จะเป็นของรัฐบาลท้องถิ่น ส่วนน้ำมันพลังงาน แก๊ส ถ่านหินอาจจะเป็นการจัดการร่วมและแบ่งรายได้คนละครึ่ง</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>เขตปกครองมีอำนาจในการสำรวจการถือครองที่ดิน รั้ววัด สอบเขต จัดสรรที่ดินสาธารณะ คูคลองที่ดินของบรรพบุรุษ เวนคืนที่ดิน ปฏิรูปที่ดินในเมือง และการใช้ประโยชน์จากที่ดิน⁵⁰</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่?</p> <p>คนมุสลิมจะอยู่ภายใต้กฎหมายอิสลาม (ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมฟิลิปปินส์ โดยจะบังคับใช้กับศาสนิกอื่นได้ในกรณีที่ยินยอมพร้อมใจเท่านั้น)⁵¹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่?</p> <p>จะมีการตั้งหน่วยงานแสวงบุญบังซาโมโร (Bangsamoro Pilgrim Authority) ขึ้นมาเพื่อประสานงานกับรัฐบาลกลาง โดยบังซาโมโรจะมีอำนาจจัดการกิจการฮัจญ์และอุมเราะห์ของมุสลิมในเขตปกครอง ส่วนรัฐบาลกลางจะดูแลในส่วนของมุสลิมนอกเขตปกครอง</p> <p>มีโควตาในสภา BARMM 1 คนในฐานะตัวแทนอุลามาห์ (ผู้นำศาสนาอิสลาม)⁵²</p>
<p>3.2) ภาษา</p>	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <p>ภาษาทางการ (official) คือ ฟิลิปปินส์และอังกฤษ เหมือนกับส่วนอื่นๆ ของประเทศ⁵³</p>
<p>3.3) การศึกษา</p>	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จะมีการจัดระบบการศึกษาที่ตอบสนองต่อชาวบังซาโมโรและความเป็นเอกภาพของชาวฟิลิปปินส์ทั้งหมด ● จะใส่เนื้อหา Peace education เข้าไปในการศึกษาทุกระดับ จะจัดหลักสูตรบูรณาการระดับประถมและมัธยมศึกษาที่สอนเกี่ยวกับเรื่องอิสลามและอาหรับแก่เด็กมุสลิมในโรงเรียนของรัฐ และจะสร้าง Madaris education (ระบบและสถาบันการศึกษาอิสลามที่เก่าแก่ที่สุดของมินดาเนา)⁵⁴ ให้อยู่ในระบบการศึกษาของบังซาโมโร ● จะสร้างระบบมหาวิทยาลัยชนเผ่า เพื่อให้การศึกษาขั้นสูงต่อชนพื้นเมืองที่ไม่ใช่ชาวโมโรในบังซาโมโร⁵⁵

ประเด็น	รายละเอียด
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มี “วาลี” (Wali) ทำหน้าที่คล้ายประมุขของเขต เป็นประธานพิธีต่าง ๆ จัดพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งของมุขมนตรี เปิดสภา BARMM และยุบสภา ตามคำแนะนำของมุขมนตรี โดยมาจากการคัดเลือกของสภาจากรายชื่อผู้นำที่โดดเด่นของบังซาโมโรซึ่งเสนอโดยสภาผู้นำ ● มีศาลชนเผ่าซึ่งมีอยู่ดั้งเดิมในกรณีเกิดข้อพิพาทในชุมชน ● มีกระทรวงกิจการชนพื้นเมืองเพื่อดูแลกิจการที่เกี่ยวข้องกับชนพื้นเมืองในเขตปกครอง ● มีโควตาในสภา BARMM 2 คนในฐานะตัวแทนชุมชนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ ● มีโควตาในสภา BARMM 1 คนในฐานะตัวแทนผู้นำตามประเพณี⁵⁶
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>จะมีการตั้งคณะกรรมการบังซาโมโรสำหรับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (Bansamoro Commission for the Preservation of Cultural Heritages) ซึ่งจะทำหน้าที่อนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และมรดกทางวัฒนธรรมของชาวบังซาโมโรและสุลต่านต่างๆ เช่น สุลต่านแห่งซูลู, มากินดาเนา, Kabuntalan, Buayan, Royal Houses ของ Ranao และของ Iranun, และชนพื้นเมืองดั้งเดิมที่ไม่ใช่ชาวโมโร โดยรวมถึงการเขียนประวัติศาสตร์ของบังซาโมโรและการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>มีอำนาจในการดูแลจัดการสถานที่ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมทั้งหมด ซึ่งจะมีการโอนอำนาจการจัดการมาสู่รัฐบาลบังซาโมโรจากเดิมที่อยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง⁵⁷</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่? สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีธงประจำเขตปกครองบังซาโมโร ซึ่งจะต้องตั้งคู่กับธงชาติฟิลิปปินส์เสมอ ● มีเพลงประจำเขตปกครอง ซึ่งหากจะร้อง ต้องร้องเพลงชาติก่อนเสมอ⁵⁸
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <p>ช่วงเปลี่ยนผ่าน ประธานาธิบดีจะตั้งคณะผู้บริหารเฉพาะกาล (Bangsamoro Transition Authority- BTA) ขึ้นจำนวน 80 คน ซึ่ง 41 คนเป็นคนของ MILF โดยต้องไม่กีดกัน MNLF และมีผู้แทนจากชุมชนที่ไม่ใช่โมโร สตรี เยาวชน ผู้นำตามประเพณี และผู้นำจากภาคส่วนต่างๆ เข้าร่วมด้วย จากนั้นคณะผู้บริหารนี้จะต้องเสนอ “แผนการดำเนินงานช่วงเปลี่ยนผ่าน” เพื่อนำไปสู่การเลือกตั้งผู้แทนสภา BARMM อย่างเป็นทางการในปี 2022 พร้อมกับการเลือกตั้งระดับชาติ จากนั้น BTA จะยุติบทบาท MILF จะส่งมอบอาวุธและกลับคืนสู่สังคม โดยหลังจากนั้น รัฐบาลกลางจะจัดสรรเงินทุนพิเศษเพื่อการพัฒนา (Special Development Fund) ให้กับรัฐบาลบังซาโมโร จำนวน 50,000 ล้านดอลลาร์ ซึ่งจะแบ่งจ่ายปีละ 5,000 ล้านดอลลาร์ เป็นเวลาทั้งหมด 10 ปี⁵⁹</p>
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	หากต้องการแก้ไขข้อตกลง จะต้องออกเป็นกฎหมายผ่านรัฐสภาของฟิลิปปินส์ ⁶⁰

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2019

(Endnotes)

1 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

2 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

3 <https://www.c-r.org/where-we-work/southeast-asia/history-mindanao-conflict-and-moro-islamic-liberation-front>

4 <https://www.reuters.com/article/us-philippines-politics-autonomy/philippine-referendum-returns-big-yes-vote-on-bangsamoro-self-rule-idUSKCN1PK068>

5 <https://www.benarnews.org/english/commentaries/asean-security-watch/Zachary-Abu-za-02122019150032.html>

6 <https://www.benarnews.org/english/commentaries/asean-security-watch/Zachary-Abu-za-02122019150032.html>

7 <http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/11/>

8 <http://rssoarmm.psa.gov.ph/release/54739/factsheet/muslim-population-in-mindanao-%28based-on-popcen-2015%29>

9 <https://www.bbc.com/news/world-asia-17038024>

10 http://web.senate.go.th/w3c/senate/pictures/content/file_1442460595.pdf

11 <http://rssoarmm.psa.gov.ph/release/54739/factsheet/muslim-population-in-mindanao-%28based-on-popcen-2015%29>

12 <http://rssoarmm.psa.gov.ph/release/54739/factsheet/muslim-population-in-mindanao-%28based-on-popcen-2015%29>

13 http://web.senate.go.th/w3c/senate/pictures/content/file_1442460595.pdf

- 14 <http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/11/>
- 15 https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_regions_of_the_Philippines_by_GDP
- 16 https://c-r.org/downloads/Summary_MNLF.pdf
- 17 <http://peacebuilding.asia/brief-chronology-of-the-conflict-in-the-southern-philippines/>
- 18 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>
- 19 <https://www.mindanews.com/peace-process/2019/02/bangsamoro-is-armm-cotabato-city-63-villages-in-north-cotabato1/>
- 20 <https://www.pna.gov.ph/articles/1059598>
- 21 <http://peacebuilding.asia/brief-chronology-of-the-conflict-in-the-southern-philippines/>
- 22 http://www.dnd.gov.ph/pdf/PDT%20White%20Paper_Final_23Jul12.pdf
- 23 <http://rssoarmm.psa.gov.ph/release/54739/factsheet/muslim-population-in-mindanao-%28based-on-popcen-2015%29>
- 24 <https://www.mindanews.com/peace-process/2019/02/bangsamoro-is-armm-cotabato-city-63-villages-in-north-cotabato1/>
- 25 <https://www.mindanews.com/peace-process/2019/02/bangsamoro-is-armm-cotabato-city-63-villages-in-north-cotabato1/>
- 26 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>
- 27 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>
- 28 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>
- 29 <https://peace.gov.ph/wp-content/uploads/2018/01/BBL-FINAL-DRAFT-2017.pdf>

30 <https://bangsamoro.gov.ph/>

31 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

32 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

33 <https://pia.gov.ph/news/articles/1018364>

34 <https://www.peaceagreements.org/masterdocument/868>

35 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

36 https://en.wikipedia.org/wiki/House_of_Representatives_of_the_Philippines#District_representation

37 <https://www.comelec.gov.ph/?r=References/RelatedLaws/ElectionLaws/RA7941>

38 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

39 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

40 <https://peace.gov.ph/wp-content/uploads/2018/01/BBL-FINAL-DRAFT-2017.pdf>

41 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

42 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

43 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

44 <https://pia.gov.ph/news/articles/1018364>

45 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

46 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

47 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

48 <https://peace.gov.ph/wp-content/uploads/2018/01/BBL-FINAL-DRAFT-2017.pdf>

49 <https://pia.gov.ph/news/articles/1018364>

50 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

51 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

52 <https://www.peaceagreements.org/masterdocument/868>

53 https://en.wikipedia.org/wiki/Autonomous_Region_in_Muslim_Mindanao

54 <http://www.muslimmindanao.ph/madrasa.html>

55 <https://peace.gov.ph/wp-content/uploads/2018/01/BBL-FINAL-DRAFT-2017.pdf>

56 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

57 <https://peace.gov.ph/wp-content/uploads/2018/01/BBL-FINAL-DRAFT-2017.pdf>

58 <http://www.officialgazette.gov.ph/downloads/2018/07jul/20180727-RA-11054-RRD.pdf>

59 <http://www.jjcicsi.org.ph/wp-content/uploads/2018/09/Vol-V-No-3-Bangsamoro-Organic-Law-online.pdf>

60 <http://www.officialgazette.gov.ph/downloads/2018/07jul/20180727-RA-11054-RRD.pdf>

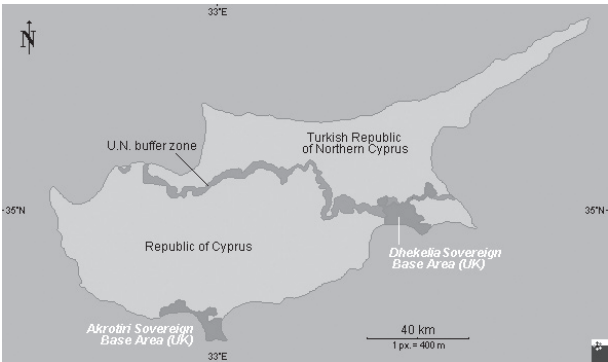
กรณีศึกษา :
Northern cyprus

สาธารณรัฐตุรกี
แห่งไซปรัสเหนือ

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของกรณีศึกษา	ไซปรัสเหนือ (คนส่วนใหญ่เป็นตุรกีมุสลิม) ประกาศตัวเองเป็นรัฐอิสระแยกจากประเทศไซปรัส (คนส่วนใหญ่เป็นกรีกคริสต) ในนามสาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ โดยมีหนึ่งประเทศที่ให้การรับรองเอกราชของไซปรัสเหนืออย่างเป็นทางการคือตุรกี ความขัดแย้งยืดเยื้อในไซปรัสระหว่างชุมชนไซปรัสกรีกซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ กับชุมชนไซปรัสตุรกีซึ่งเป็นคนส่วนน้อย ในแง่หนึ่งถือเป็นมรดกจากการปกครองของอังกฤษ กรีซและตุรกีเป็นสองประเทศหลักๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งนี้ โดยมีเป้าหมายเหมือนกันคือ ปกครองคนกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับตน อย่างไรก็ตาม กระบวนการเจรจาระหว่างไซปรัสกับไซปรัสเหนือที่จะกลับมารวมกันอีกครั้งบนหลักการ “หนึ่งอธิปไตยสองสัญชาติ” ยังคงดำเนินต่อไปแม้ไซปรัสเหนือจะประกาศตัวเป็นเอกราชฝ่ายเดียวมาแล้ว 36 ปี
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้ามาเกี่ยวข้องของต่างชาติอย่างเข้มข้นในความขัดแย้ง โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติและตุรกี 2. ชุมชนไซปรัสตุรกีมีศักยภาพทางการเมืองพอที่จะสร้างและดำเนินการระบบการบริหารปกครองที่เป็นของตัวเองคู่ขนานไปกับระบบการปกครองของประเทศไซปรัส (ในช่วงแรก) และแยกระบบออกมาเป็นอิสระได้ในที่สุด (ในช่วงปลาย)
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	ในปี 1960 ไซปรัสได้รับเอกราชจากอังกฤษ (จากการเป็นอาณานิคมของจักรวรรดิอังกฤษมาตั้งแต่ปี 1925) ออกมาเป็นประเทศอิสระในนามสาธารณรัฐไซปรัส จากผลของการเจรจกันระหว่างตุรกี กรีซ และอังกฤษ ไซปรัสจะเป็นรัฐสองชุมชนที่อยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างชาวไซปรัสกรีกคริสเตียน (ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ประมาณสองในสามของประเทศ) และชาวไซปรัสตุรกีมุสลิม (ซึ่งเป็นคนส่วนน้อยของประเทศ) รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐไซปรัสถูกออกแบบมาเพื่อรับรองความเสมอภาคกันทางการเมืองของสองชุมชนดังกล่าวในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนร่วม (co-founding partners) ในการก่อตั้งประเทศใหม่

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไป ชาวไซปรัสกรีกกลับเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งส่งผลให้สถานะของชาวไซปรัสตุรกีถูกลดทอนลงจากหุ้นส่วนร่วมก่อตั้งประเทศกลายเป็นชนกลุ่มน้อยไป สถานการณ์ดังกล่าวถูกหยิบยกเข้าสู่ที่ประชุมคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ อันนำไปสู่การตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพในไซปรัสขึ้น (UN Peace Keeping Force in Cyprus - UNFICYP) หลังจากนั้นชุมชนไซปรัสตุรกีได้จัดตั้งกลไกการบริหารเพื่อบริหารกิจการในแต่ละวัน ซึ่งในภายหลังได้กลายเป็นคณะผู้บริหารไซปรัสตุรกี แต่ปี 1974 ก็ได้เกิดรัฐประหารโดยไซปรัสกรีกซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลทหารของกรีซ ในเวลานั้น โดยมีความพยายามที่จะจัดตั้งสาธารณรัฐเฮเลนนิคแห่งไซปรัส (รัฐที่มีความเป็นกรีก) ความพยายามดังกล่าวทำให้ตุรกีใช้สิทธิในฐานะชาติผู้ปกป้อง Guarantor Nation) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญไซปรัส เข้าแทรกแซงสถานการณ์ในไซปรัสเพื่อหยุดการสังหารหมู่ชาวไซปรัสตุรกี ในปี 1983 ไซปรัสเหนือจึงประกาศแยกตัวเป็นอิสระจากไซปรัส ก่อตั้งเป็นสาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ (Turkish Republic of Northern Cyprus – TRNC) ด้วยการสนับสนุนจากตุรกี แต่องค์การสหประชาชาติไม่ยอมรับการประกาศครั้งนี้</p> <p>ตั้งแต่ปี 1997 เป็นต้นมา ได้เกิดพลวัตใหม่เมื่อไซปรัสเริ่มเจรจาเพื่อขอเข้าร่วมสหภาพยุโรป ซึ่งประสบความสำเร็จในปี 2004 จากนั้นทั้งสองรัฐบาลคือ ไซปรัสและไซปรัสเหนือต่างพยายามที่จะหาทางออกที่จะประนีประนอมกันในรูปของสหพันธรัฐด้วยการสนับสนุนจากสหภาพยุโรปและองค์การสหประชาชาติ เพื่อที่ไซปรัสเหนือจะได้เข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปได้ด้วย ทางองค์การสหประชาชาติได้เสนอทางออกในรูปของสหพันธรัฐและให้มีการจัดทำประชามติขึ้นในไซปรัส (แผนอันนั้น) ชาวไซปรัสตุรกีร้อยละ 65 เห็นด้วยกับข้อเสนอสหพันธรัฐ ในขณะที่ชาวไซปรัสกรีกร้อยละ 76 ไม่เห็นด้วย ระหว่างปี 2014-17 รัฐบาลทั้งสองฝ่าย รวมถึงภาคประชาสังคม หอการค้า และนักธุรกิจจำนวนมาก ต่างก็พยายามแสวงหาทางออกที่ทั้งสองฝ่ายจะพอยอมรับได้ แต่สุดท้ายก็ล้มเหลว ขณะที่ผู้สังเกตการณ์ส่วนใหญ่ต่างมองว่า การแยกกันแบบนี้อาจจะ เป็นทางออกที่ดีที่สุด</p>

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>ครั้งแล้วครั้งเล่าที่นักการเมือง นักกิจกรรมภาคประชาสังคม ตัวแทนนักธุรกิจ จากทั้งสองฝ่ายต่างพยายามแสวงหาทางออกในรูปของสหพันธรัฐเพื่อที่จะทำให้สถานะของประชาชนในไซปรัสเหนือดีขึ้น แต่จนกระทั่งถึงตอนนี้ ก็ยังไม่มีที่ท่าว่าจะมีข้อเสนอใดที่จะได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ในทั้งสองฝ่าย ทางเลือกล่าสุดที่ถูกยกขึ้นมาอีกทางเลือกหนึ่งคือ ในระยะยาว ให้ไซปรัสเหนือไปรวมเป็นส่วนหนึ่งของประเทศตุรกี</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>ไซปรัส: 9,251 ตร.กม. ประชากร 1,204,024 คน (2020) มีนิโคเซียเป็นเมืองหลวง¹</p> <p>ไซปรัสเหนือ: 3,355 ตร.กม. ประชากร 326,000 คน (2017) มีนิโคเซียเหนือเป็นเมืองหลวง²</p> <p style="text-align: center;">แผนที่ไซปรัสเหนือ³</p> <p>The map shows the island of Cyprus with the Republic of Cyprus in the south and the Turkish Republic of Northern Cyprus in the north. A U.N. buffer zone separates the two. Two UK Sovereign Base Areas are also shown: Akrotiri in the southwest and Dhekelia in the southeast. The map includes a north arrow, a scale bar for 40 km, and a resolution of 1 px = 400 m. Coordinates 33°E, 35°N, and 37°E are marked.</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p><i>ไซปรัส:</i> ชาติพันธุ์ – กรีก(77%) ตุรกี (18%) อื่นๆ (5%)⁴ ศาสนา– คริสต์ออร์ทอดอกซ์ (89.1%) โรมันคาทอลิก (2.9%) โปรเตสแตนต์ (2%) อิสลาม (1.8%)⁵</p> <p><i>ไซปรัสเหนือ:</i> ชาติพันธุ์ – ตุรกี (99.2%) กรีก (0.2%) อังกฤษ (0.2%) อื่นๆ (0.3%)⁶ ศาสนา – อิสลาม (99%) อื่นๆ (1%)⁷</p> <p>ระบบการปกครอง</p> <p>ไซปรัสเหนือมีการปกครองระบบสาธารณรัฐประชาธิปไตยกึ่งประธานาธิบดี มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลที่เป็นระบบหลายพรรค⁸</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>ไซปรัส:</i> GDP = 24,280 ล้านเหรียญสหรัฐ (2019) รายได้ต่อหัว 27,720 เหรียญสหรัฐ (2016)⁹</p> <p><i>ไซปรัสเหนือ:</i> GDP = 4,254 ล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ต่อหัว 14,942 เหรียญสหรัฐ (2018)¹⁰</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง^{11 12 13 14}</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1878 อังกฤษเข้าปกครองเกาะไซปรัส แม้เกาะแห่งนี้ในทางกฎหมายจะยังคงเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรออตโตมันในช่วงนั้น จนกระทั่งในปี 1914 ไซปรัสก็ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอังกฤษและถูกประกาศอย่างเป็นทางการว่าเป็นอาณานิคมของจักรวรรดิอังกฤษ ● ในปี 1925 ชาวไซปรัสกรีกก่อการจลาจลต่อต้านอังกฤษ รวมไปถึงการเผาทำเนียบผู้ว่าการของอังกฤษในปี 1931 และในที่สุด ได้ก่อตั้งองค์กรนักต่อสู้ไซปรัสกรีก (EOKA) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกาะไซปรัสไปรวมเป็นประเทศเดียวกันกับกรีซ

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ในขณะที่มีขบวนการเคลื่อนไหวไซปรัสกรีกเพื่อแยกตัวเป็นเอกราชจากอังกฤษด้วยการใช้กำลัง อังกฤษก็ใช้ชาวไซปรัสตุรกีในการทำงานเพื่อรักษากฎหมายและเสถียรภาพภายใน ซึ่งส่งผลให้เกิดความบาดหมางกันรุนแรงขึ้นระหว่างสองกลุ่มชาติพันธุ์ คือ ไซปรัสกรีกกับไซปรัสตุรกี ● ชาวไซปรัสตุรกีในฐานะที่เป็นเจ้าของเกาะนี้ร่วมกับไซปรัสกรีก ปฏิเสธที่จะให้เกาะนี้ไปรวมตัวกับประเทศกรีซ และยืนยันที่จะมีสิทธิในการกำหนดอนาคตของไซปรัสเช่นกัน แต่การต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธของไซปรัสกรีกก็ทำให้สถานการณ์การเมืองและความสัมพันธ์กับชาวไซปรัสตุรกีแย่ลงไปเรื่อยๆ ● ปี 1959 มีการเจรจาประนีประนอมระหว่างตุรกี กรีซ และอังกฤษ อันนำไปสู่ข้อตกลงลอนดอนและซุริคที่มีผลให้เกิดการจัดตั้งสาธารณรัฐไซปรัสในปีถัดมา โดยเป็นรัฐที่ประกอบไปด้วยสองชุมชนที่เป็นหุ้นส่วนกันระหว่างชุมชนไซปรัสกรีกและไซปรัสตุรกี โดยรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐไซปรัสถูกออกแบบมาให้เป็นรัฐสหพันธรัฐ ให้สิทธิทางการเมืองแก่ทั้งสองชุมชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียม มีระบบการบริหารจัดการที่รองรับและตอบสนองต่อลักษณะวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ● อย่างไรก็ตาม ในปี 1963 ชุมชนไซปรัสกรีกได้เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญจำนวน 13 ประเด็น ซึ่งมีผลในการจำกัดสิทธิและลดสถานะของชาวไซปรัสตุรกีจากที่เท่าเทียมกันกับไซปรัสกรีก กลายเป็นชนกลุ่มน้อยบนเกาะไซปรัสไป การแก้ไขครั้งนี้ นำไปสู่เหตุปะทะกันระหว่างสองชุมชน ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากโดยเฉพาะชาวไซปรัสตุรกี และส่งผลให้ชาวไซปรัสตุรกีต้องถูกจำกัดเขตแดนที่อยู่อาศัยเหลือเพียงร้อยละ 3 ของพื้นที่ทั้งเกาะ เกิดการลากเส้นเขตแดนแบ่งแยกประชากรในเมืองนิโคเซีย โดยเส้นนี้เป็นที่รู้จักในชื่อ Green Line ● จากความตึงเครียดระหว่างชุมชนที่มีมากขึ้น สถานการณ์บนเกาะไซปรัสได้ถูกหยิบยกขึ้นสู่ที่ประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพในไซปรัสแห่งสหประชาชาติ (UN Peace Keeping Force in Cyprus – UNFICYP)

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● หลังจากถูกลดสถานะจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ชุมชนไซปรัสตุรกีก็เริ่มจัดตั้งกลไกการบริหารปกครองขึ้นมาบริหารจัดการกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชุมชนตน ในช่วงแรกเป็นเพียงรูปแบบคณะกรรมการทั่วไปในปี 1963 แต่หลังจากนั้น ได้พัฒนามาเป็นคณะผู้บริหารไซปรัสตุรกี (Cyprus Turkish Administration) ในปี 1971 ● ปี 1974 เกิดการรัฐประหารในไซปรัสโดยชุมชนไซปรัสกรีกที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลทหารกรีซ โดยประกาศเป็นสาธารณรัฐเฮเลนนิคแห่งไซปรัส (Hellenic Republic of Cyprus) ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ประเทศตุรกีใช้สิทธิตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งไซปรัส ปี 1960 มาตรา 4 เข้าแทรกแซงสถานการณ์เพื่อหยุดการสังหารหมู่ชาวไซปรัสตุรกี ● ปี 1983 สาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ (Turkish Republic of Northern Cyprus - TRNC) ได้ถูกจัดตั้งขึ้น โดยรัฐสภาไซปรัสเหนือได้ประกาศเอกราชฝ่ายเดียว แยกตัวเป็นอิสระจากประเทศไซปรัส แต่ก็ยังมีเป้าหมายที่จะฟื้นฟูความสัมพันธ์อันดีระหว่างไซปรัสตุรกีกับไซปรัสกรีกผ่านการเจรจา ในช่วงแรก ตุรกี ปากีสถาน และบังกลาเทศให้การยอมรับเอกราชของไซปรัสเหนือ แต่สหรัฐฯ บังคับให้ปากีสถานและบังกลาเทศถอนการรับรองในภายหลัง ● ปี 2008 เกิดกระบวนการเจรจาระหว่างทั้งสองฝ่ายรอบใหม่ภายใต้การดูแลของเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ซึ่งทั้งสองฝ่ายก็เห็นชอบในหลักการ “หนึ่งอียิปต์ สองสัญชาติ” แต่การพูดคุยหาข้อตกลงในรายละเอียดนั้น ใช้เวลานานเกือบสิบปีถึงปี 2017 และสุดท้ายทั้งสองฝ่ายก็ไม่สามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ ทำให้การเจรจาต้องหยุดชะงักลง ● ปี 2019 กรีซและตุรกีต่างแถลงว่า ทั้งสองประเทศต่างมีความต้องการที่จะลดความตึงเครียดหลายเรื่องระหว่างกันผ่านการพูดคุย ซึ่งรวมถึงกรณีปัญหาความขัดแย้งในไซปรัสด้วย แต่สุดท้ายความพยายามที่จะพูดคุยกันก็ไม่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากข้อพิพาทระหว่างกันเรื่องการค้นพบแก๊สและน้ำมันในน่านน้ำไซปรัส

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2020 ทูตพิเศษองค์การสหประชาชาติกรณีไซปรัสได้ออกมากล่าวว่าไม่แน่ใจว่าความพยายามที่จะกลับมารวมกันเป็นหนึ่งประเทศของไซปรัสและไซปรัสเหนือจะเกิดขึ้นได้จริงหลังจากการเจรจามาถึงทางตัน ● ทั้งนี้ ประธานาธิบดีไซปรัสได้ให้สัมภาษณ์ว่า หากการเจรจารวมประเทศล้มเหลว ไซปรัสเหนืออาจจะต้องพึ่งพาตุรกีมากขึ้น และก็อาจจะถูกกลืนเข้าไปเป็นจังหวัดหนึ่งของตุรกีในท้ายที่สุด ในขณะที่รองประธานาธิบดีตุรกีได้ออกมากล่าวว่า ตุรกีไม่มีความปรารถนาที่จะครอบครองดินแดนของประเทศอื่นใด
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>ไซปรัสเหนือแบ่งออกเป็น 6 เขต; Lefkoşa, Gazimağusa, Girne, Güzelyurt, İskele และ Lefke</p> <p>ใช้วิธีอะไรในการกำหนดขอบเขตพื้นที่การปกครอง?</p> <p>ไซปรัสเหนือครอบครองพื้นที่ 1 ใน 3 ของเกาะทางตอนเหนือ ทางองค์การสหประชาชาติเป็นผู้กำหนดตรวจสอบเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างสองฝ่าย ซึ่งเรียกกันว่า เส้นเขียว (Green Line)¹⁵</p> <p>เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>สาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ (Turkish Republic of Northern Cyprus - TRNC) <i>Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, KKTC</i> (ภาษาตุรกี)</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรี</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงด้วยเสียงข้างมาก หากการเลือกครั้งแรก ไม่มีผู้ที่ได้เสียงเกินครึ่ง ก็จะต้องจัดให้มีการเลือกรอบสองระหว่างผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดสองคนแรกจากการเลือกตั้งครั้งแรก (two-round system) มีวาระ 5 ปี ส่วนนายกรัฐมนตรีจะถูกเลือกโดยประธานาธิบดี¹⁶</p> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>ประมุขของรัฐคือ ประธานาธิบดี ส่วนหัวหน้ารัฐบาลคือ นายกรัฐมนตรี สำหรับคณะผู้บริหารจะประกอบด้วยรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ, การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และกีฬา, มหาตมไทย, การเงิน, การต่างประเทศ, สาธารณสุข, เกษตรและพลังงาน, กิจการสาธารณะและการคมนาคม, การศึกษา, กิจการและความมั่นคงทางสังคม, สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ¹⁷</p>
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่อว่าจะอะไร?</p> <p>สภาแห่งสาธารณรัฐ The Assembly of the Republic (<i>Cumhuriyet Meclisi</i>)</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>สมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งด้วยระบบสัดส่วน มีวาระ 5 ปี มีทั้งผู้สมัครจากปาร์ตี้ลิสต์และเขต กฎหมายปี 2015 กำหนดว่าแต่ละพรรคจะต้องมีสัดส่วนผู้สมัครที่เป็นผู้หญิงไม่น้อยกว่าร้อยละ 30¹⁸</p> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>สมาชิก 50 คนจาก 6 เขตเลือกตั้ง¹⁹</p>
1.4) ผู้ว่าฯเดิม/นอก./กำนัน/ผญบ.	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี</p>
1.5) หน่วยปกครองย่อย	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีเขตย่อย 6 เขต แต่ละเขตมีผู้ว่าการเป็นผู้ปกครองเขต</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.6) ภารกิจ/ อำนาจ/หน้าที่	มีอำนาจทำอะไรบ้าง? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
1.7) กลไกการมี ส่วนร่วม ของประชาชน ในการตรวจสอบ และเสนอแนะ การบริหาร	มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคม หรือไม่? ไม่มี
1.8) ความเป็น ตัวแทนของคน ส่วนน้อยในพื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างบริหารปกครอง หรือไม่อย่างไร? ไม่มี
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? ไม่มี
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร? มีพรรคการเมืองหลายพรรค ปัจจุบันมีอยู่ 6 พรรค ซึ่งมีอุดมการณ์แตกต่างกัน อยู่ในรัฐสภา
1.11) ระบบบริหาร งานบุคคล	ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอธิปไตย ใช้สกุลเงิน ลีราตุรกี (TRY)

ประเด็น	รายละเอียด
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>ตามปกติของรัฐอียิปต์ แต่ก็มีกำลังทหารของตุรกีประจำอยู่ในไซปรัสเหนือ 30,000 นายด้วย²⁰</p>
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <p>ตามปกติของรัฐอียิปต์</p>
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>นโยบายต่างประเทศขณะนี้ แม้จะสามารถติดต่อสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับประเทศตุรกีเท่านั้นเนื่องจากตุรกีเป็นประเทศเดียวที่รับรองเอกราชของไซปรัสเหนือ แต่ก็สามารถประสานติดต่อกับองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ได้ เช่น องค์การสหประชาชาติ หรือองค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) เป็นต้น</p>
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>สาธารณรัฐไซปรัสปฏิเสธที่จะให้สถานะทางการใดๆ แก่ไซปรัสเหนือ โดยปฏิบัติต่อไซปรัสเหนือเป็นเสมือน “องค์กรผิดกฎหมาย” “เขตพื้นที่ที่ถูกกองทัพตุรกีครอบครอง” หรือ “รัฐหุ่นเชิดของตุรกี” ในขณะเดียวกัน ไซปรัสเหนือก็ไม่รับรองสถานะทางการใดๆ แก่ไซปรัส และเรียกไซปรัสว่าเป็น “คณะบริหารไซปรัสกรีกแห่งไซปรัสใต้” และเรียกประธานาธิบดีของไซปรัสว่าเป็นผู้นำของไซปรัสกรีกไมไซของไซปรัส</p>

ประเด็น	รายละเอียด
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	<p data-bbox="470 374 840 413">ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p data-bbox="470 446 1309 819">ธุรกิจภาคบริการรวมถึงการท่องเที่ยวเป็นภาคธุรกิจหลักของไซปรัสเหนือคิดเป็นเกือบร้อยละ 80 ของ GDP และมีจ้างงานในภาคนี้มากกว่าร้อยละ 70 ของตลาดแรงงานทั้งหมด ส่วนภาคการเกษตร จะคิดเป็นร้อยละ 2.1 ของ GDP และร้อยละ 8.5 ของตลาดแรงงาน²¹ TRNC วางแผนที่จะสร้างรายได้ประมาณหนึ่งพันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2019 จากนักศึกษาจากกว่า 102,000 คนที่กำลังศึกษาอยู่ใน 21 มหาวิทยาลัย และนักศึกษาประมาณ 55,000 คน จากตุรกีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเหล่านี้เช่นกัน ถือว่าภาคธุรกิจการศึกษานี้ เป็นกำลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจหนึ่งที่สำคัญของประเทศ²²</p> <p data-bbox="470 852 1062 891">รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p data-bbox="470 925 520 964">ไม่มี</p> <p data-bbox="470 985 828 1025">กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p data-bbox="470 1058 1309 1136">เศรษฐกิจของไซปรัสเหนือจะเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของตุรกีและไซปรัสเป็นอย่างมาก</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p data-bbox="470 1168 945 1207">ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p data-bbox="470 1240 1309 1319">เศรษฐกิจของไซปรัสเหนือจำเป็นต้องพึ่งพาการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและความช่วยเหลือทางการเงินจากตุรกี²³</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p data-bbox="470 1358 1032 1397">ในพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <p data-bbox="470 1430 1309 1607">สหรัฐอเมริกาได้ตัดสินว่า ไซปรัสเหนือมีสิทธิที่จะหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ขุดค้นพบภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Exclusive Economic Zone-EEZ) ได้ แต่รายได้เหล่านั้นควรต้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งชุมชนไซปรัส ตุรกีและไซปรัสกรีก²⁴</p>

ประเด็น	รายละเอียด
2.4) การจัดสรรที่ดิน	การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่? ไม่มี มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มี
3.2) ภาษา	ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง? ภาษาทางการ (official) คือ ตุรกี
3.3) การศึกษา	มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ในช่วงที่ยังอยู่กับไซปรัส นักเรียนในไซปรัสเหนือต้องเรียนประวัติศาสตร์กรีซเป็นหลัก และระบบการศึกษาก็จะถูกออกแบบมาให้ตอบสนองต่อความเป็นไซปรัสกรีก มาปัจจุบัน ไซปรัสเหนือจึงออกแบบระบบการศึกษาและตำราเรียนใหม่ให้สอดคล้องกับประวัติความเป็นมาและวิถีวัฒนธรรมของประชาชนของตนมากขึ้น ²⁵
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? เรื่องชนกลุ่มน้อยยังเป็นปัญหาในไซปรัสเหนือ เนื่องจากมีชาวไซปรัสกรีกจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในไซปรัสเหนือ คนกลุ่มนี้จะถือบัตรประจำตัวพิเศษและไม่สามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ ²⁶
3.5) ประวัติศาสตร์	มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย

ประเด็น	รายละเอียด
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? ไซปรัสเหนือจัดตั้งระบบการบริหารปกครองของตัวเองขึ้นมาคู่ขนานกับระบบการบริหารปกครองที่มีอยู่ของไซปรัสด้วยการสนับสนุนจากประเทศตุรกี เนื่องจากรู้สึกว่าเป็นพลเมืองชั้นสองและไม่ได้รับการตอบสนองจากระบบที่มีอยู่เดิม หลังจากนั้นก็พัฒนาต่อไปเป็นคณะผู้บริหารไซปรัสเหนือและสุดท้ายก็ประกาศแยกตัวเป็นเอกราชในที่สุด
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	ตามปกติของรัฐอธิปไตย

ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2020

(Endnotes)

1 <http://worldpopulationreview.com/countries/cyprus-population/>

2 https://en.wikipedia.org/wiki/Northern_Cyprus

3 [https://fotw.info/flags/cy\(.html](https://fotw.info/flags/cy(.html)

4 <http://worldpopulationreview.com/countries/cyprus-population/>

5 <https://www.cyprusisland.net/cyprus-religion>

6 “Tablo – 8 : Yaş Grubu, Milliyet ve Cinsiyete Göre Sürekli İkamet Eden (de-jure) KKTC Vatandaşı Nüfus. TOPLAM”. Archived from the original on 14 March 2016.

7 Kevin Boyle; Juliet Sheen (2013). *Freedom of Religion and Belief: A World Report*. Routledge. p. 290. ISBN 978-1-134-72229-7. Archived from the original on 25 February 2017.

8 <https://www.britannica.com/biography/Dervis-Eroglu>

9 “Report for Selected Countries and Subjects”. *World Economic Outlook Database, October 2019*. Washington, D.C.: International Monetary Fund. 11 October 2019.

10 “Historical Background”. Turkish Republic of Northern Cyprus Ministry of Foreign Affairs. Archived from the original on 22 March 2016.

11 <https://mfa.gov.ct.tr/cyprus-negotiation-process/cyprus-negotiations/2008-negotiation-process/>

12 <https://mfa.gov.ct.tr/cyprus-negotiation-process/historical-background/>

13 <https://dailytimes.com.pk/141748/cypruss-current-situation/>

14 https://en.wikipedia.org/wiki/Cyprus_dispute#cite_note-82

- 15 <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10749.pdf>
- 16 <http://www.electionguide.org/election.php?ID=2073>
- 17 <http://www.cypnet.co.uk/ncyprus/main/polsyst/gov/index.html>
- 18 <http://www.electionguide.org/election.php?ID=2073>
- 19 https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_political_parties_in_Northern_Cyprus
- 20 <https://www.bbc.com/news/world-europe-38609828>
- 21 https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Northern_Cyprus#cite_note-autogenerated1-9
- 22 <https://www.dailysabah.com/business/2019/08/22/northern-cyprus-expects-to-generate-1b-in-education-revenue-this-year>
- 23 <https://ahvalnews.com/northern-cyprus-turkey/turkey-delays-funding-northern-cyprus-leverage-impose-political-control>
- 24 <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10749.pdf>
- 25 <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED589150.pdf>
- 26 <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2019/northern-cyprus>

กรณีศึกษา :
Northern Ireland

แคว้นไอร์แลนด์เหนือ
สหราชอาณาจักร

ประเด็น	รายละเอียด
<p>เหตุผลที่เลือก มาเป็นกรณีศึกษา</p>	<p>ปัญหาของไอร์แลนด์เหนือเป็นหนึ่งในกรณีความขัดแย้งที่นานาชาติรู้จักกันมากที่สุดแห่งหนึ่ง มีความพยายามในการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการเจรจาอย่างเป็นทางการระหว่างพรรคการเมืองต่างขั้วในพื้นที่ด้วยตัวเองและกับรัฐบาลสหราชอาณาจักรจนบรรลุข้อตกลง โดยรัฐบาลยอมถ่ายโอนอำนาจ (Devolution) ให้ไอร์แลนด์เหนือมีการปกครองแบบแชร์อำนาจ (power sharing) ซึ่งมีผู้บริหารสูงสุด 2 คน จากต่างกลุ่มที่ขัดแย้งกัน มาร่วมกันบริหารด้วยอำนาจที่เท่ากัน และมีกลไกทางการเมืองต่างๆ ที่ถูกออกแบบมาไม่ให้มีกลุ่มการเมือง/ชาติพันธุ์ใดมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด</p>
<p>ปัจจัยสำคัญที่เอื้อ ต่อการต่อสู้ของพื้นที่</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการต่อสู้ทางการเมืองทั้งในและนอกระบบคือ พรรคการเมืองในสภา การเจรจาสันติภาพ และกองกำลังติดอาวุธ 2. รัฐบาลสหราชอาณาจักรที่มีท่าทีเปิดกว้างและดำเนินนโยบายถ่ายโอนอำนาจ 3. การเข้ามามีบทบาทของสหรัฐอเมริกา ไอร์แลนด์ และกลุ่มคนไอริชที่อยู่นอกประเทศ
<p>ภูมิหลังความขัดแย้ง โดยย่อ</p>	<p>ไอร์แลนด์เคยเป็นดินแดนอิสระมาก่อนที่จะถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอังกฤษ จากนั้นได้เกิดการต่อต้านเรื่อยมา ส่งผลให้มีความขัดแย้งรุนแรงระหว่างชาวไอริชคาทอลิก (ฝ่าย Nationalist ชาตินิยมที่ต้องการแยกตัวจากอังกฤษ) กับกลุ่มชาวอังกฤษโปรเตสแตนต์ (ฝ่าย Unionist/ Loyalist สหภาพนิยมที่ภักดีต่ออังกฤษ) อังกฤษพยายามแก้ปัญหาโดยการแบ่งพื้นที่ไอร์แลนด์เป็นสองส่วน ในขณะที่ไอร์แลนด์ทางตอนใต้ได้เป็นเอกราช แต่ไอร์แลนด์ทางตอนเหนือกลับยังคงเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรต่อไป (และส่งผลให้ชาวไอริชคาทอลิกกลายเป็นคนส่วนน้อยในไอร์แลนด์เหนือไป) ความรุนแรงได้ทวีความเข้มข้นมากขึ้นควบคู่ไปกับความพยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>สุดท้ายเกิดกระบวนการเจรจาที่ทุกพรรคการเมืองในไอร์แลนด์เหนือมาหาทางออกร่วมกันโดยมีรัฐบาลไอร์แลนด์ รัฐบาลอังกฤษ และรัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุน จนได้ข้อตกลงที่จะแชร์อำนาจกัน (Power Sharing) ระหว่างสองกลุ่มดังกล่าวในที่สุด</p>

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน	<p>มีการสำรวจความคิดเห็นคนไอร์แลนด์เหนือในปี 2018 พบว่า ร้อยละ 45 ต้องการจะอยู่กับสหราชอาณาจักรต่อไป ในขณะที่ร้อยละ 42 ต้องการจะแยกตัวไปรวมกับประเทศไอร์แลนด์ โดยมีร้อยละ 13 ที่ยังไม่ตัดสินใจแต่ขณะเดียวกันร้อยละ 62 มองว่าระบบการเมืองในส่วนกลางไม่ได้ตอบสนองต่อความต้องการของไอร์แลนด์เหนืออย่างที่ควร¹ อย่างไรก็ตาม ชาวไอร์แลนด์เหนือก็ยังคงต่อสู้ต่อไปด้วยวิธีทางการเมืองเพื่อแยกตัวไปรวมกับประเทศไอร์แลนด์ ส่วนหนึ่งด้วยความหวังว่าในอนาคตข้างหน้า สัดส่วนโครงสร้างประชากรอาจจะกลับด้านกันโดยคนไอร์แลนด์เหนือจะกลายเป็นคนส่วนใหญ่ ในขณะที่คนอังกฤษโปรเตสแตนต์จะเป็นคนส่วนน้อยแทนตามการคาดการณ์ของนักวิชาการ² ในขณะที่ระบบการเมืองแบบแชร์อำนาจซึ่งมีอุปสรรคมาโดยตลอดก็ต้องหยุดชะงักไป เนื่องจากความขัดแย้งกันระหว่างสองพรรคใหญ่ (Democratic Unionist กับซินเฟน) ในปี 2017 ทำให้ไอร์แลนด์เหนือไม่มีรัฐบาลบริหารเป็นเวลานานถึงสามปี³</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร⁴</p> <p><i>สหราชอาณาจักร</i>: 243,305 ตารางกิโลเมตร ประชากรรวม 66 ล้านคน (2017) มีลอนดอนเป็นเมืองหลวง</p> <p><i>อังกฤษ</i> 130,395 ตร.กม. ประชากร 55.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 84.2/ <i>สกอตแลนด์</i> 78,313 ตร.กม. ประชากร 5.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 8.2/ <i>เวลส์</i> 20,574 ตร.กม. ประชากร 3.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 4.7/ <i>ไอร์แลนด์เหนือ</i> 13,843 ตร.กม. ประชากร 1.8 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 2.8)</p> <p><i>ไอร์แลนด์เหนือ</i>: 13,843 ตารางกิโลเมตร (มีขนาดเล็กและประชากรน้อยที่สุดใน 4 แคว้น) ประชากร 1.8 ล้านคน มีเบลฟาสต์เป็นเมืองหลวง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p style="text-align: center;">แผนที่สหราชอาณาจักร</p> <p style="text-align: center;">UNITED KINGDOM MAP by www.freeworldmaps.net</p>
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>สหราชอาณาจักร: อังกฤษและเวลส์ มองว่าตัวเองเป็นคนขาว (White) ร้อยละ 91.3 รองลงมาคือเอเชียใต้ ร้อยละ 4.4 ในสกอตแลนด์ มองว่าตัวเองเป็นคนขาว ร้อยละ 98 และในไอร์แลนด์เหนือ ร้อยละ 99⁵ จากการสำรวจ (ปี 2018) พบว่า ประชาชนในอังกฤษเกือบทั้งหมดนิยามว่าตัวเองเป็นคนอังกฤษ รองลงมาคือเวลส์ซึ่งมีจำนวนมากเช่นกัน ในขณะที่สกอตแลนด์มีจำนวนเกินครึ่งเพียงเล็กน้อย และที่น้อยสุดคือประชาชนในไอร์แลนด์เหนือซึ่งมีจำนวนไม่ถึงครึ่งที่มองว่าตัวเองเป็นคนอังกฤษ⁶</p> <p>ศาสนาหลัก – คริสต์ ร้อยละ 71.1 (ส่วนใหญ่เป็นนิกายแองกลิคัน/ Church of England) ไม่มีศาสนา ร้อยละ 15.5 ไม่ระบุ ร้อยละ 7.3 อิสลาม ร้อยละ 2.7⁷</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ไอร์แลนด์เหนือ: จากการสำรวจ (ปี 2011) พบว่าประชาชนในไอร์แลนด์เหนือ นิยามว่าตัวเองเป็นคนไอริช (ร้อยละ 47) เป็นคนอังกฤษ (ร้อยละ 41) เป็นทั้งคนไอริชและอังกฤษ (ร้อยละ 8) และไม่ระบุ (ร้อยละ 4)⁸ ทั้งนี้ในกรุงเบลฟาสต์ สัดส่วนโครงสร้างประชากรได้กลับด้านกันจากที่คนไอริชคาทอลิกเป็นคนส่วนน้อย (ร้อยละ 47 ในปี 2001) และคนอังกฤษโปรเตสแตนต์เป็นคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ (ร้อยละ 49) นั้น กลายเป็นคนอังกฤษโปรเตสแตนต์เป็นคนส่วนน้อย (ร้อยละ 42 ในปี 2011) และคนไอริชคาทอลิกกลายเป็นคนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 49) แทน⁹</p> <p>ศาสนาหลัก – คริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ (ร้อยละ 48) ซึ่งคนอังกฤษส่วนใหญ่นับถือ คริสต์นิกายคาทอลิก (ร้อยละ 45) ซึ่งคนไอริชส่วนใหญ่นับถือ ทั้งนี้เป็นตัวเลขในปี 2011 ซึ่งเมื่อดูจากแนวโน้มที่ผ่านมา มีโอกาสสูงที่ลำดับจะเปลี่ยนไปในอนาคตอันใกล้ จากการสำรวจในปี 2016 พบว่าตัวเลขสัดส่วนประชากรในวัยทำงานนั้นเปลี่ยนไปเป็นคาทอลิกร้อยละ 44 และโปรเตสแตนต์ร้อยละ 40¹⁰</p>
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) ประกอบไปด้วย 4 ดินแดนคือ อังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ มีสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 เป็นประมุขของประเทศ ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ในส่วนของการปกครองท้องถิ่น กรณีของอังกฤษและเวลส์ จะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ County (เทียบเท่าจังหวัด) มี 53 จังหวัด ระดับ District (เทียบเท่าอำเภอ) มี 369 อำเภอ และระดับ Parish (ในอังกฤษ) และ Community (ในเวลส์) กรณีของสกอตแลนด์ จะแบ่งเป็น 3 แห่ง ระดับ District 53 แห่ง และระดับ community ส่วนไอร์แลนด์เหนือ จะแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับ County 6 แห่ง และระดับ District 26 แห่ง ทั้งหมดจะมีนายกเทศมนตรีและสภาเทศบาล (council) ซึ่งสมาชิกมาจากการเลือกตั้งทุก 4 ปี</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>สหราชอาณาจักร: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 2,800,000 ล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 42,442 เหรียญสหรัฐ (2018)¹²</p> <p>ไอร์แลนด์เหนือ: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 5.6 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ (2016) รายได้ประชาชาติต่อหัว 26,198 เหรียญสหรัฐ (2016) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศและถือว่าเป็นแคว้นที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจต่ำที่สุดในสหราชอาณาจักร¹³</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง^{14 15}</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1170 เกิดการชิงบัลลังก์กษัตริย์แห่ง Leinster (ไอร์แลนด์) โดยฝ่ายหนึ่ง (Dermot MacMurrough) ได้ไปขอความช่วยเหลือจาก King Henry II แห่งอังกฤษ และตอบแทนอังกฤษด้วยการให้ดินแดนบางส่วน ● ปี 1541 King Henry VIII เข้าควบคุมไอร์แลนด์ และบังคับให้ผู้ปกครองไอร์แลนด์ประกาศยอมรับเขาเป็นกษัตริย์แห่งไอร์แลนด์ ออกกฎหมายเพิ่มอำนาจให้อังกฤษเข้าควบคุมไอร์แลนด์ และพยายามเผยแพร่ศาสนาโปรเตสแตนต์ในไอร์แลนด์ด้วยแต่ไม่สำเร็จ จากนั้นได้ให้คนอังกฤษเข้าไปตั้งรกรากในไอร์แลนด์ เปลี่ยนชื่อบางพื้นที่ใหม่เป็น “Kings County” และ “Queens County” ทั้งหมดนี้ได้ทำให้เกิดกระแสรวมตัวต่อต้านอังกฤษมากขึ้นโดยเฉพาะที่ Ulster (พื้นที่ตอนเหนือของไอร์แลนด์) ● ปี 1610 King James I พยายามสลายการต่อต้านของคนในพื้นที่โดยการอพยพชาวอังกฤษและสกอตติชโปรเตสแตนต์เข้าไปตั้งรกรากกันมากขึ้นใน Ulster โดยหวังว่าจะทำให้ชาวโปรเตสแตนต์กลายเป็นคนส่วนใหญ่ในพื้นที่แทนชาวคาทอลิก

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1649 Oliver Cromwell ยกกองทัพเข้าไอร์แลนด์เพื่อจัดการกับการประท้วงของชาวไอริช ซึ่งทำให้ชาวไอริชคาทอลิกจำนวนมากเสียชีวิต เหตุการณ์ครั้งนี้ถูกเรียกว่าการสังหารหมู่ที่ Drogheda ซึ่งเป็นเหมือนการตอบโต้การสังหารหมู่ชาวโปรเตสแตนต์เมื่อ ปี 1641 พร้อมกับยกดินแดนไอร์แลนด์ให้คนอังกฤษเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากขึ้นอีก ● ปี 1688 อังกฤษเชิญ William of Orange เป็นกษัตริย์อังกฤษและสกอตแลนด์แทน King James II เนื่องจากไม่พอใจที่ James II ซึ่งเป็นคาทอลิก ได้ยกเลิกกฎหมายต่อต้านคาทอลิกหลายฉบับในไอร์แลนด์ ทำให้ James II ต้องหนีไปไอร์แลนด์ แต่ก็ต้องพบว่าโปรเตสแตนต์จำนวนมากใน Ulster สนับสนุน William การปฏิวัติของอังกฤษครั้งนี้ถูกเรียกว่า “The Glorious Revolution” (การปฏิวัติอันรุ่งโรจน์) โดย James II ต้องพ่ายแพ้แก่ William ในอีกสองปีต่อมาที่สมรภูมิ Boyne ชาวโปรเตสแตนต์ในไอร์แลนด์ที่เข้าร่วมกับ William ต่อมาเป็นที่รู้จักกันในนาม “Orangemen” ซึ่งมีการรำลึกถึงอยู่ทุกวันนี้ (การที่กลุ่มอังกฤษโปรเตสแตนต์ ได้ชื่อว่าเป็น “ส้ม” ได้ทำให้สีเข้ามามีส่วนกับความขัดแย้งด้วย กล่าวคือ กลุ่มไอริชคาทอลิกก็ได้ใช้สี “เขียว” ซึ่งเป็นสีธงชาติไอร์แลนด์มาเป็นสีสัญลักษณ์ของกลุ่มตนด้วย) ● ปี 1703 ที่ดินร้อยละ 90 ของไอร์แลนด์ถูกครอบครองโดยขุนนางอังกฤษโปรเตสแตนต์ ขณะที่ชาวคาทอลิกต้องจ่ายค่าเช่าให้ โดยในช่วงนี้ ได้มีการออกกฎหมายหลายฉบับที่จำกัดสิทธิของไอริชคาทอลิก เช่น จำกัดการครอบครองอาวุธและม้า จำกัดสิทธิด้านการศึกษา ไม่มีสิทธิซื้อที่ดิน ไม่ให้มีตำแหน่งทางราชการ ไม่ให้ประกอบอาชีพด้านกฎหมาย ไม่ให้มีสิทธิออกเสียงหรือลงสมัครรับเลือกตั้ง

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1801 อังกฤษออกกฎหมายสหภาพ (Act of Union) ยกเลิกสภาไอร์แลนด์และตั้งสหราชอาณาจักรขึ้นมาอย่างเป็นทางการในนาม United Kingdom of Great Britain and Ireland หลังจากนั้นก็เกิดการประท้วงต่อต้านจากชาวไอริชที่ยากจนมากมาย แต่สถานการณ์ก็ย้ายลงไปอีกจากการที่เจ้าของที่ดินชาวอังกฤษพบว่า ที่ดินของตนทำรายได้จากการใช้เป็นฟาร์มเลี้ยงสัตว์มากกว่าให้คนไอริชเช่าอยู่ ส่งผลให้ชาวไอริชหลายครอบครัวต้องถูกไล่ออก บ้านถูกทำลายไว้ที่อยู่ ● ปี 1847 มีชาวไอริชอดอยากจนเสียชีวิตกว่า 1.5 ล้านคน อีกประมาณ 1 ล้านคนได้อพยพไปอเมริกาและแคนาดา (ซึ่งในเวลาต่อมา คนเหล่านี้ต่างมีส่วนสำคัญในการลอบปล้นรัฐบาลสหรัฐฯ ในประเด็นการเมืองเกี่ยวกับไอร์แลนด์เหนือ) รัฐบาลอังกฤษไม่ได้ส่งเงินมาช่วยเหลือประชาชนเนื่องจากกลัวว่าจะเอาไปซื้ออาวุธมาต่อต้านตนเอง ● ปี 1886 ส.ส.ชาวไอริชในรัฐสภาคนหนึ่ง (Charles Parnell) โน้มนำให้ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ (William Gladstone) เสนอร่างกฎหมายปกครองตนเองของไอร์แลนด์ (Home Rule) แต่สุดท้ายก็ไม่ผ่านสภาเนื่องจากถูกคนอังกฤษโปรเตสแตนต์ในไอร์แลนด์ประท้วงด้วยกลัวว่าสภาไอร์แลนด์ที่จะถูกตั้งขึ้นจะมีแต่พวกคาทอลิก ● ปี 1893 Gladstone พยายามเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวอีก แต่ก็ไม่ผ่านรัฐสภาอีกเป็นครั้งที่สอง ● ปี 1905 มีการก่อตั้งพรรคการเมือง Sinn Fein (ซินเฟน) ซึ่งซินเฟนแปลว่า “We Ourselves” (เรา พวกเราเอง) โดยมีเป้าหมายที่จะปลดปล่อยไอร์แลนด์ออกจากกรอบการปกครองของอังกฤษ ● ปี 1912 กฎหมายปกครองตนเองของไอร์แลนด์ผ่านรัฐสภาในที่สุด หลังจากถูกนำเสนอเป็นครั้งที่สาม

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้นปี 1913 มีการก่อตั้งกองกำลังอาสาอัลสเตอร์ (Ulster Volunteer Force – UVF) โดยมีเป้าหมายเพื่อต่อต้านการปกครองตนเองของไอร์แลนด์ หลังจากนั้นรัฐบาลอังกฤษแก้ปัญหาโดยการแบ่งภาคให้เฉพาะไอร์แลนด์ใต้ได้ปกครองตนเองแต่ 6 เมืองทางตอนเหนือของไอร์แลนด์ที่มีชาวอังกฤษ โปรเตสแตนต์จำนวนมากอาศัยอยู่จะไม่มี การปกครองตนเอง โดยจะอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษอย่างเต็มที่ต่อไป ซึ่งแนวทางแก้ปัญหาของอังกฤษได้เป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาในไอร์แลนด์เหนือต่อมาถึงปัจจุบัน ● ปลายปี 1913 มีการก่อตั้งกองกำลังอาสาไอริชขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อแยกไอร์แลนด์ออกจากอังกฤษซึ่งต่อมาได้กลายเป็น “กองทัพสาธารณรัฐไอริช” (Irish Republican Army - IRA) ● ปี 1920 อังกฤษและไอร์แลนด์ได้ลงนามในสนธิสัญญาแบ่งแยกไอร์แลนด์ ออกเป็นสองส่วนอย่างเป็นทางการ โดยให้ทั้งไอร์แลนด์ใต้และไอร์แลนด์เหนือ มีรัฐบาลและสภาของตัวเอง ● ปี 1922 อังกฤษเริ่มถอนทัพออกจากไอร์แลนด์ทางใต้ (Irish Free State) เพื่อส่งต่อพื้นที่ให้กองกำลังอาสาไอริชดูแลต่อไป โดยกองกำลังอาสาไอริชได้แตกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งสนับสนุนการแบ่งครั้งนี้ อีกฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยเพราะต้องการให้ได้มาทั้งเหนือและใต้ เกิดเป็นสงครามกลางเมือง ซึ่งทำให้ผู้นำกองกำลังฝ่ายที่สนับสนุนการแบ่ง (Michael Collins) ต้องเสียชีวิต ● ปี 1948 ดินแดนของไอร์แลนด์ 26 เมือง (ที่ไม่ใช่ภาคเหนือ) ได้รับเอกราชจากอังกฤษจากการออกกฎหมายสาธารณรัฐไอร์แลนด์ ในขณะที่อีก 6 เมืองทางตอนเหนือยังคงอยู่ภายใต้สหราชอาณาจักรต่อไป โดยรัฐบาลท้องถิ่นไอร์แลนด์เหนือถูกผูกขาดโดยพรรคที่โปรสหภาพ (Unionist - สนับสนุนการเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักร) ซึ่งทำให้กฎหมายจำกัดสิทธิของชาวไอริชคาทอลิกในพื้นที่ยังคงมีอยู่ต่อไป เช่น การกีดกันที่อยู่อาศัย การเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน หรือการแบ่งเขตเลือกตั้งที่ทำให้ชาวไอริชคาทอลิกเสียเปรียบทางการเมือง (Gerrymandering)

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1967 มีการก่อตั้ง “สมาคมสิทธิพลเมืองไอร์แลนด์เหนือ” (Northern Ireland Civil Rights Association – NICRA) ขึ้น เพื่อปกป้องและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของพลเมืองไอร์แลนด์เหนือ ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิพลเมืองและความเสมอภาคของชาวอเมริกันผิวสี สมาคมดังกล่าวได้นำการเดินขบวนประท้วงในไอร์แลนด์เหนือ และถูกกล่าวหาว่ามี IRA อยู่เบื้องหลัง รัฐบาลไอร์แลนด์เหนือส่งตำรวจ (The Royal Ulster Constabulary) เข้ามายุติเหตุ แต่ก็มีการใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุมจนเป็นข่าวแพร่ภาพไปทั่วโลก สุดท้ายรัฐบาลอังกฤษต้องเข้ามาผลักดันให้รัฐบาลท้องถิ่นริเริ่มการปฏิรูปตามข้อเรียกร้อง แต่ก็ไม่เกิดผลมากนัก ● ปี 1969 IRA แยกออกเป็นสองปีก ปีกหนึ่งคือ Official IRA (Marxist) กับอีกปีกหนึ่งคือ Provisional IRA ซึ่งแข็งกร้าวกว่า (hardline) ในขณะที่รัฐบาลอังกฤษได้ส่งกำลังทหารเข้าไปในไอร์แลนด์เหนือเป็นครั้งแรก ● ปี 1972 NICRA จัดการประชุมประท้วงอีกครั้ง ซึ่งครั้งนี้นำโดยด้วยการปะทะกับทหารอังกฤษที่เปิดฉากยิงผู้ชุมนุมจนมีผู้เสียชีวิต 14 คน เหตุการณ์นี้ถูกเรียกขานว่าเป็น “Bloody Sunday” หลังจากเหตุการณ์นองเลือดครั้งนี้ ทำให้ชาวไอริชจำนวนมากหันมาสนับสนุน Provisional IRA สถานทูตอังกฤษในกรุงดับลิน ประเทศไอร์แลนด์ถูกเผา ทำให้รัฐบาลอังกฤษต้องเข้ามาแทรกแซงสถานการณ์โดยการตั้งอำนาจรัฐบาลท้องถิ่นไอร์แลนด์เหนือคืนแล้วเข้าปกครองเองโดยตรง (Direct Rule) (ยาวถึงปี 1998 ที่บรรลुข้อตกลงสันติภาพ) ● ปี 1973 เกิดข้อตกลง Sunningdale ซึ่งมีเนื้อหาหลักคือการถ่ายโอนอำนาจให้แก่ไอร์แลนด์เหนือ มีรัฐบาลท้องถิ่นที่แชร์อำนาจร่วมกัน และมีกลไกหารือในหลายระดับ ข้อตกลงนี้ลงนามโดยรัฐบาลอังกฤษ ไอร์แลนด์ และผู้แทนพรรคการเมืองส่วนหนึ่งในไอร์แลนด์เหนือ แต่สุดท้ายข้อตกลงนี้ก็ไม่ได้ถูกนำไปปฏิบัติเนื่องจากถูกต่อต้านจากกลุ่มที่แข็งกร้าวของทั้งสองฝ่าย และถูกมองว่าเป็นการเจรจากันของคนไม่ก่คน

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1974 IRA ยกกระตือรือร้นโจมตีมากขึ้นในหลายพื้นที่ทั้งในไอร์แลนด์ ไอร์แลนด์เหนือ และอังกฤษ ในขณะที่รัฐบาลอังกฤษตอบโต้ ด้วยการออกกฎหมายป้องกันการก่อการร้าย เพิ่มอำนาจเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้ต้องสงสัย โดยไม่ต้องตั้งข้อกล่าวหาเป็นเวลา 7 วัน ● ปี 1976 เอกอัครราชทูตอังกฤษประจำไอร์แลนด์ถูกลักขโมยเสียชีวิตจากคาร์บอมบ์ที่กรุงดับลิน ● ปี 1979 คนสนิทใกล้ชิดของนายกรัฐมนตรีอังกฤษ (Margaret Thatcher) ถูกลักขโมยเสียชีวิตจากคาร์บอมบ์ที่กรุงลอนดอน ห้าเดือนต่อมา ญาติสนิทของสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธ (Lord Mountbatten) ถูกลักขโมยเสียชีวิตจากการวางระเบิดบนเรือที่ไอร์แลนด์ ● ปี 1981 นักโทษการเมืองประท้วงให้รัฐบาลอังกฤษปฏิบัติต่อกลุ่มตนในฐานะนักโทษการเมือง มิใช่อาชญากร โดยปฏิเสธที่จะใส่ชุดนักโทษและเอาผ้าห่มมาห่มตัวแทน นอกจากนี้ยังปฏิเสธที่จะทำความสะอาดห้องขังด้วย เมื่อรัฐบาลไม่ฟัง Bobby Sands ก็เริ่มนำการประท้วงกับเพื่อนนักโทษอีก 9 คน โดยการอดข้าว ซึ่งสุดท้ายทั้งหมดก็เสียชีวิตจากการอดข้าวครั้งนี้ เหตุการณ์ดังกล่าวยิ่งทำให้มีผู้สนับสนุน Provisional IRA ที่เป็นปีกกองกำลังที่แข็งแกร่งมากขึ้นไปอีก ● ปี 1984 เกิดเหตุระเบิดโรงแรม Grand Hotel ในขณะที่นายกรัฐมนตรีอังกฤษกำลังประชุมอยู่ที่โรงแรม ● ปี 1985 นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ (Margaret Thatcher) และไอร์แลนด์ (Garret FitzGerald) บรรลุข้อตกลง Anglo-Irish Agreement เป็นการปูทางความร่วมมือระหว่างสองประเทศในเรื่องนี้ โดยให้ไอร์แลนด์สามารถเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาไอร์แลนด์เหนือมากขึ้น ขณะที่กลุ่ม Unionist ประท้วงข้อตกลงนี้อย่างหนัก

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1990 สมาชิกรัฐสภาและอดีตรัฐมนตรีพรรคอนุรักษนิยมถูกสังหารเสียชีวิตจากคาร์บอมบ์ที่อังกฤษ ● ปี 1991 มีการพูดคุยโต๊ะกลมอย่างเป็นทางการครั้งแรก (Brooke/Mayhew Talks) ระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ แต่ไม่มีพรรคชินเฟน ● ปี 1993 นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ (John Major) และไอร์แลนด์ใต้ ออกประกาศร่วมกัน (Downing Street Declaration) ว่า ชาวไอร์แลนด์เหนือ ควรมีโอกาสที่จะตัดสินใจอนาคตของตนเองตามหลักประชาธิปไตยและตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ควรมาพูดคุย เพื่อหารือถึงทางออกร่วมกัน ซึ่งรวมถึงพรรคชินเฟน ด้วยโดยมีเงื่อนไขว่า IRA ต้องยอมยุติความรุนแรง หลังจากนั้น IRA ก็ ประกาศหยุดยิงเช่นเดียวกับกองกำลัง Loyalist (ชื่อ Loyalist นี้มีนัยว่าเป็นผู้ภักดีต่อกษัตริย์และสหราชอาณาจักรและเป็นปีกการทหารของกลุ่ม Unionist) ที่ประกาศหยุดยิงในเวลาต่อมา ● ปี 1996 เกิดกระบวนการพูดคุยสันติภาพหลายพรรค (Multi-party peace talks) ซึ่งอำนวยความสะดวกในการพูดคุยโดยวุฒิสมาชิกของสหรัฐฯ George Mitchell แต่เมื่อ Mitchell เสนอให้เริ่มต้นการวางอาวุธ การพูดคุยก็ต้องหยุดชะงักไป และ IRA ได้หันกลับมาใช้การต่อสู้ทางทหารอีกครั้ง ● ปี 1997 รัฐบาลอังกฤษ (Tony Blair) พยายามให้ทุกฝ่ายกลับมาคุยกันอีก และพรรคชินเฟนจะได้รับเชิญกลับสู่โต๊ะเจรจาอีกครั้ง เพียงแค่ IRA ต้องหยุดยิง 6 สัปดาห์ โดยไม่ได้เรียกร้องให้วางอาวุธเหมือนรัฐบาลที่แล้ว ● กลางปี 1998 ทุกฝ่ายบรรลุข้อตกลง Good Friday/ Belfast Agreement (ฝ่ายไอริชเรียกว่า Good Friday ขณะที่ฝ่ายอังกฤษจะเรียกว่า Belfast) โดยมีสาระสำคัญว่า 1) ไอร์แลนด์เหนือจะแยกไปรวมกับไอร์แลนด์ใต้โดยต้องอาศัยเสียงข้างมากของประชาชนในไอร์แลนด์เหนือเท่านั้นบนพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย 2) ชาวไอร์แลนด์เหนือมีสิทธิที่จะเรียกตัวเองว่าเป็นคนอังกฤษ หรือไอริชก็ได้ 3) สภาไอร์แลนด์เหนือจะต้องประกอบไปด้วยหลายพรรค

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>4) สภาเหนือ-ใต้และสภาอังกฤษ-ไอร์แลนด์จะถูกตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกหารือประเด็นต่างๆ ที่มีร่วมกัน ข้อตกลงดังกล่าวได้ผ่านการลงประชามติด้วยเสียงสนับสนุนจำนวนมาก (ร้อยละ 71 ในไอร์แลนด์เหนือ และร้อยละ 94 ในไอร์แลนด์) ทั้งนี้เนื้อหาดังกล่าวมีความใกล้เคียงกับข้อตกลง Sunningdale มาก จนมีคนล้อเลียนว่า Good Friday Agreement คือ “Sunningdale Agreement for slow learners” (ข้อตกลงชั้นนิงเคลสำหรับพวกเรียนรู้ช้า)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปลายปี 1998 กลุ่ม Real IRA ซึ่งแยกตัวออกมาเพราะไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงสันติภาพ ได้ก่อเหตุคาร์บอมบ์ที่ Omagh ไอร์แลนด์เหนือ ทำให้มีพลเรือนเสียชีวิต 29 คน ● ปี 2005 คณะผู้ติดตามนานาชาติยืนยันว่า IRA ได้วางอาวุธหมดแล้ว ● ปี 2007 Ian Paisley หัวหน้าพรรค Democratic Unionist Party (DUP) ในฐานะ First Minister กับ Martin McGuinness (อดีตหัวหน้ากองกำลัง IRA) จากพรรคซิงเฟนในฐานะ Deputy First Minister ได้ร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลแชร์อำนาจร่วมกัน (พรรคที่ชนะการเลือกตั้งจะได้เป็น First Minister ส่วนพรรคที่ชนะลำดับสองจะได้เป็น Deputy First Minister) ● ปี 2015 กลุ่ม Real IRA วางแผนจะวางระเบิดสังหารเจ้าฟ้าชายชาร์ลส์ ขณะเสด็จเยือนประเทศไอร์แลนด์แต่ไม่สำเร็จ ● ปี 2017 เดือนมกราคม Martin McGuinness ลาออกจาก Deputy First Minister เนื่องจาก Arlene Foster ซึ่งเป็น First Minister ไม่ยอมให้มีการตรวจสอบการบริหารงานที่ผิดพลาดในหน้าที่ของตนตามที่ McGuinness เรียกร้อง และเมื่อพรรคซิงเฟนไม่แต่งตั้งคนมาแทน ก็ทำให้ Foster ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้ด้วย (ตามกฎหมายที่กำหนดว่าสองพรรคใหญ่ต้องแชร์อำนาจบริหารร่วมกัน) ส่งผลให้คณะผู้บริหารไอร์แลนด์เหนือล้มไปในปีที่สุด

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>● ปี 2017 เดือนมีนาคม รัฐมนตรีกระทรวงไอร์แลนด์เหนือได้กำหนดจัดการเลือกตั้งขึ้น ซึ่งผลก็เป็นดังครั้งก่อนๆ คือ DUP มาเป็นที่หนึ่ง ส่วนซินเฟนมาเป็นที่สอง แต่ที่ต่างไปคราวนี้คือ ช่องว่างระหว่างสองพรรคแคบลงอย่างมาก ต่างกันอยู่ราวหนึ่งพันคะแนน ทำให้ DUP ได้ 28 ที่นั่ง ส่วนซินเฟนได้ 27 ที่นั่ง นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งที่ฝ่าย Unionist ไม่สามารถครองเสียงข้างมากในสภาได้เบ็ดเสร็จ พรรคทั้งสองถูกกำหนดให้เจรจาตั้งรัฐบาลให้ได้ภายใน 3 สัปดาห์ แต่ก็ไม่สามารถทำได้และลากยาวมาจนปัจจุบันโดยให้ข้าราชการประจำเป็นผู้บริหารงานแทน ประเด็นที่ติดขัดนอกจากจะเป็นเรื่องข้อครหาต่อ Foster แล้ว ยังมีเรื่องที่ว่าพรรค DUP พยายามกีดกันไม่ให้ผ่านกฎหมายภาษาไอริช (Irish Language Act) ซึ่งจะทำให้ภาษาไอริช เท่าเทียมกับภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากยังตกลงกันไม่ได้ ก็จะมีทางออก 2 ทางคือ เลือกตั้งใหม่ หรือให้อังกฤษเข้ามาปกครองโดยตรง (รวมระยะเวลาการต่อสู้เพื่ออิสรภาพในยุคสมัยใหม่จนถึงการบรรลุข้อตกลงสันติภาพตั้งแต่ปี 1886-1998 เป็นจำนวน 112 ปี)</p>
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง? พื้นที่ที่เรียกว่าไอร์แลนด์เหนือทั้งหมดมี 6 เมือง (counties)</p> <p>ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่? รัฐบาลอังกฤษเป็นผู้แบ่งพื้นที่ไอร์แลนด์เหนือออกจากส่วนอื่นๆ ของไอร์แลนด์ทั้งหมดอย่างเป็นทางการจากการออกกฎหมายปกครองไอร์แลนด์ (Government of Ireland Act) เมื่อปี 1920</p> <p>เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร? ไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) ซึ่งถือเป็น Country หนึ่งของสหราชอาณาจักร</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p data-bbox="465 305 813 344">เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p data-bbox="465 380 1288 603">First Minister และ Deputy First Minister ในนามคณะผู้บริหารไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland Executive) มีอำนาจในการบริหารปกครองร่วมกันและเท่ากันด้วยหลักการแชร์อำนาจ (Power-Sharing) โดยกฎหมายระบุว่าถ้าตำแหน่งหนึ่งเป็น Unionist (ฝ่ายสหภาพนิยมอังกฤษ) อีกตำแหน่งต้องเป็น Nationalist (ฝ่ายชาตินิยมไอร์แลนด์) และจะบริหารงานโดยที่ไม่มีอีกฝ่ายไม่ได้¹⁶</p> <p data-bbox="465 638 610 678">มาจากไหน?</p> <p data-bbox="465 713 1288 936">มาจากการเสนอชื่อ (ต้องเป็นสมาชิกสภา) และแต่งตั้งโดยสภาไอร์แลนด์เหนือ ทั้งนี้ ระบบการเลือกจะใช้สูตร Parallel Consent กล่าวคือ แต่ละตำแหน่งจะต้องได้รับเสียงข้างมากจากสมาชิกสภาในทั้งสองฝ่าย (Nationalist และ Unionist) อนึ่ง การแบ่งฝ่ายดังกล่าวจะมาจากการลงทะเบียนอย่างเป็นทางการของสมาชิกแต่ละคนว่าจะอยู่ฝ่ายใด¹⁷</p> <p data-bbox="465 972 873 1011">โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p data-bbox="465 1046 1288 1321">คณะผู้บริหารจะมีทั้งพรรค Nationalist และ Unionist (Multi-party Executive หรือ Mandatory Coalition) ทั้งนี้ คณะผู้บริหารมี 6 ฝ่าย คือ กิจการชนบท สิ่งแวดล้อม และการเกษตร/ชุมชน/การศึกษา/เศรษฐกิจ/การเงิน/โครงสร้างพื้นฐาน/สาธารณสุข/ยุติธรรม¹⁸ ซึ่งแต่ละพรรคที่ได้รับเลือกตั้งจะสามารถแต่งตั้งคนของตนเองไปทำหน้าที่ต่างๆ ได้ตามสัดส่วนที่พรรคได้รับเลือกมาด้วยระบบ d'Hondt system (คำนวณตามสัดส่วนที่หนึ่งเป็นรอบๆ ไป)¹⁹</p>
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p data-bbox="465 1364 656 1403">เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p data-bbox="465 1438 1031 1477">สภาไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland Assembly)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนด้วยระบบสัดส่วนที่เรียกว่า Single Transferable Vote (STV) ซึ่งประชาชนหนึ่งคนจะออกเสียงเลือกสมาชิกสภา โดยเรียงลำดับตามที่ตนเองชอบไล่เรียงไป แล้วจะนำคะแนนทั้งหมดมาคำนวณเพื่อหาสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง ระบบนี้จะทำให้แต่ละเขตพื้นที่ได้สมาชิกสภาที่หลากหลายจากต่างพรรค²⁰</p> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 108 คน ตำแหน่งกรรมาธิการต่าง ๆ ในสภาจะได้รับการจัดสรรด้วยระบบ d'Hondt system</p>
<p>1.4)</p> <p>ผู้ว่าฯ/เดิม/นอภ./ กำนัน/ผญบ.</p>	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น (Self rule) ไม่มีส่วนภูมิภาค เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ส่วนกลางก็จะเข้ามาปกครองโดยตรง (Direct rule) อย่างไรก็ตาม การดูแลกิจการไอร์แลนด์เหนือในนามของรัฐบาลสหราชอาณาจักรจะเป็นหน้าที่รับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงไอร์แลนด์เหนือ (Secretary of State for Northern Ireland)</p>
<p>1.5)</p> <p>หน่วยปกครองย่อย</p>	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีหน่วยปกครองย่อยลงมา 11 เขต (Councils) โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นเหล่านี้จะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน²¹</p>
<p>1.6)</p> <p>ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่</p>	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p>ไอร์แลนด์เหนือมีอำนาจเกือบจะทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของชาวไอร์แลนด์เหนือ ยกเว้นด้านการป้องกันประเทศ การต่างประเทศ และภาษีรายได้²²</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.7) กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนนอกสภา	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>มีเวทีพลเมืองปรึกษาหารือ (Consultative Civic Forum) ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากภาคธุรกิจ หอการค้า และภาคประชาชนอื่นๆ ในพื้นที่ ทำหน้าที่เป็นกลไกให้คำปรึกษาในประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม²³</p>
1.8) ความเป็นตัวแทนของคนส่วนน้อยในพื้นที่	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างหรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีการออกแบบกติกาการเลือกตั้งที่ทำให้ได้ผู้แทนจากกลุ่มที่ขัดแย้งกันในพื้นที่หลักๆ คือ Unionist และ Nationalist ในสัดส่วนที่หนึ่งที่สะท้อนสัดส่วนประชากร นอกจากนี้ยังมีการออกแบบโครงสร้างการบริหารให้ทั้งสองกลุ่มได้แชร์อำนาจ มีผู้แทนเข้าไปบริหารร่วมกัน และมีคณะผู้บริหารที่สะท้อนสัดส่วนผู้แทนในลักษณะเดียวกับในสภา</p>
1.9) สัดส่วนที่นั่งในรัฐสภา	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไอร์แลนด์เหนือได้รับการจัดสรรที่นั่งในรัฐสภา Westminster (รัฐสภาของสหราชอาณาจักร) จำนวน 18 ที่นั่งจากทั้งหมด 650 ที่นั่ง (ที่เหลือคือของอังกฤษ 533 ที่นั่ง สกอตแลนด์ 59 ที่นั่ง และเวลส์ 40 ที่นั่ง)²⁴ แต่ผู้แทนจากไอร์แลนด์เหนือในส่วนของพรรคชินเฟนปฏิเสศที่จะเข้าไปนั่งในรัฐสภา โดยให้เหตุผลว่า กลุ่มตนเป็นผู้แทนชาวไอริช ไม่ใช่ผู้แทนชาวอังกฤษ จึงไม่ต้องการที่จะรับเงินเดือนและเข้าไปนั่งในรัฐสภาของอังกฤษ²⁵</p>
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>พรรคการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่นสามารถส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งได้ แต่สองพรรคใหญ่ของอังกฤษ (พรรค Labor และ Conservative) ไม่สามารถชนะการเลือกตั้งในพื้นที่ได้ เนื่องจากลักษณะทางการเมืองที่ต่างจากอังกฤษ²⁶</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	<p>ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>มีสำนักงานบุคลากรของตัวเอง (Northern Ireland Civil Service) มีเจ้าหน้าที่ 21,678 คน (2018)²⁷</p>
1.12) ระบบตำรวจ	<p>มีตำรวจในพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีตำรวจเป็นของตัวเองอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม แต่ลำดับชั้นยศและเงินเดือนจะสอดคล้องกับหน่วยงานตำรวจอื่นๆ ในสหราชอาณาจักร ทั้งนี้ ก่อนที่จะมีข้อตกลงสันติภาพ หน่วยงานตำรวจไอร์แลนด์เหนือถูกมองว่าเลือกปฏิบัติต่อคนไอริชคาทอลิก ส่วนหนึ่งของข้อตกลงจึงมีเรื่องการปฏิรูปตำรวจ ซึ่งนอกจากเปลี่ยนเครื่องแบบแล้ว ยังรวมถึงการเปลี่ยนชื่อในเชิงสัญลักษณ์จาก Royal Ulster Constabulary (RUC) (ที่มีนัยของความภักดีต่อราชบัลลังก์และสหราชอาณาจักร) เป็น Police Service of Northern Ireland (PSNI) (ที่มีนัยของการบริการประชาชนด้วย²⁸)</p>
1.13) ระบบเงินตรา	<p>มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง ใช้สกุลเงินปอนด์</p>
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง</p>
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <p>มีศาลต่างๆ เพื่อตัดสินคดีในไอร์แลนด์เหนืออย่างอิสระภายใต้กฎหมายของไอร์แลนด์เหนือ ผู้พิพากษาในศาลต่างๆ จะถูกแต่งตั้งโดยคณะกรรมการแต่งตั้งตุลาการไอร์แลนด์เหนือ (The Northern Ireland Judicial Appointments Commission) อย่างไรก็ตาม ศาลฎีกาสูงสุดแห่งสหราชอาณาจักรยังคงขอบเขตอำนาจเหนือไอร์แลนด์เหนือในคดีสาธารณะสำคัญๆ²⁹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง แต่ในแง่เศรษฐกิจ ไอร์แลนด์เหนือสามารถรับเงินลงทุนจากต่างชาติได้โดยตรง³⁰</p>
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>รัฐบาลสหราชอาณาจักรมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงไอร์แลนด์เหนือที่กำกับดูแลกิจการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีกลไกความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไอร์แลนด์เหนือกับรัฐบาลอังกฤษที่ให้ First Minister และ Deputy First Minister ของไอร์แลนด์เหนือเข้าร่วมประชุมหารือในประเด็นต่างๆ ได้ด้วย</p>
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p>อำนาจในการเก็บภาษีเงินได้ยังเป็นของรัฐบาลอังกฤษ ทำให้รายได้เกือบทั้งหมดของไอร์แลนด์เหนือมาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล จำนวน 14,487 ล้านปอนด์ (ปี 2017-18)³¹</p>
	<p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>หน่วยงานส่วนกลาง (Her Majesty's Revenue and Customs) เป็นผู้เก็บภาษีในพื้นที่เอง</p>
	<p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>สามารถรับเงินลงทุนโดยตรงจากประเทศต่างๆ ได้ ซึ่งในปี 2018 มีโครงการลงทุนใหม่ 35 โครงการ</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลสหราชอาณาจักรเกือบทั้งหมดของงบประมาณที่ใช้จ่ายในพื้นที่</p>

ประเด็น	รายละเอียด
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	มีทรัพยากรอะไรที่จะหารายได้ได้บ้าง? มีไฟฟ้าพลังงานลม นอกจากนี้ ปัจจุบันยังมีความพยายามในการขุดเหมืองทองอีกด้วย ³²
2.4) การจัดสรรที่ดิน	การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร? สามารถออกกฎหมายจัดสรรและปฏิรูปที่ดินของตนเองได้ ³³
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	ใช้กฎหมายชาโระห์หรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้ มีอัตลักษณ์ทางศาสนาในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้แม้จะดูเหมือนว่ามีความขัดแย้งระหว่างคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์กับนิกายคาทอลิก แต่นั่นเป็นเพราะนิกายที่ต่างกันนั้น เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์วัฒนธรรมเท่านั้น ที่เป็นปัญหาจริงๆ คือ ความเป็นคนไอริชกับคนอังกฤษ
3.2) ภาษา	ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง? ภาษาราชการคือ ภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ในปี 2015 พรรคซินเฟนพยายามเสนอร่างกฎหมายภาษาไอริช (Irish Language Act) เข้าสู่สภายกสถานะของภาษาไอริชขึ้นมาเป็นภาษาราชการควบคู่กับภาษาอังกฤษ โดยมีมาตรการต่างๆ เช่น การให้ใช้ภาษาไอริชเป็นภาษาทางเลือกในศาลหรือในการประชุมสภา ให้ตำรวจใช้ภาษาไอริช ให้มีการตั้งผู้ดูแลภาษาไอริชขึ้น (Irish Language Commissioner) เพื่อหาแนวทางทำให้ภาษาไอริชถูกใช้มากขึ้น ให้มีสิทธิที่จะเรียนหนังสือด้วยภาษาไอริช และให้มีป้ายจราจรและอาคารสถานที่ต่างๆ เป็นสองภาษา เป็นต้น แต่ร่างกฎหมายนี้ไม่ผ่านสภาที่มีพรรคฝ่าย Unionist เป็นเสียงข้างมาก และพรรคดังกล่าวก็ประกาศชัดว่าจะไม่มีวันยอมให้กฎหมายนี้ผ่านสภาได้อย่างเด็ดขาด

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ทั้งนี้ First Minister Arlene Foster ซึ่งมาจากพรรคฝ่าย Unionist กล่าวเมื่อปี 2017 ว่า “ถ้าคุณให้อาหารจะเข้ มันก็จะกลับมาขออีกไม่จบสิ้น (If you feed a crocodile, it will keep coming back for more.)” แม้หลังจากนั้นไม่นานเธอจะขอโทษและพยายามไปเยี่ยมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเรียนวิชาภาษาไอริช รวมทั้งการกล่าวขอบคุณเป็นภาษาไอริชก็ตาม แต่ประเด็นภาษานี้ก็ยังคงเป็นความขัดแย้งสำคัญประการหนึ่งที่น่ามาสู่ความชะงักงันทางการเมืองจนถึงปัจจุบัน อนึ่ง มีการประมาณการว่า ประชากรกว่า 170,000 คน มีความรู้เรื่องภาษาไอริชเป็นอย่างดี³⁴</p>
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>ปัญหาหลักของระบบการศึกษาไอร์แลนด์เหนือ คือ การแยกกันเรียน (segregation) ระหว่างเด็กไอริชคาทอลิกกับเด็กอังกฤษโปรเตสแตนต์ โดยมีนักเรียนเพียงร้อยละ 7 เท่านั้นที่เรียนรวมกัน นอกจากนี้ ยังพบว่า ร้อยละ 58 ของประชากรช่วงอายุ 18-34 ทั้งหมด มีเพื่อนต่างกลุ่มแค่สองสามคนหรือไม่มีเลย ซึ่งปรากฏการณ์แบบนี้ มีผลทำให้ทั้งสองกลุ่มต่างขาดความไว้วางใจต่อกันและหวาดระแวงกันมากขึ้น³⁵ ในส่วนของเนื้อหาหลักสูตรนั้น จะใช้หลักสูตรแกนกลางที่เหมือนกับของอังกฤษ แต่ก็มีส่วนที่ต่างเพิ่มเติมเข้ามาคือ วิชาภาษาไอริช ศาสนศึกษา มรดกทางวัฒนธรรม และการศึกษาเพื่อการอยู่ร่วมกัน³⁶</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>มีการออกแบบกติกาการเลือกตั้งที่ทำให้ได้ผู้แทนจากกลุ่มที่ขัดแย้งกันในพื้นที่หลักๆ คือ Unionist และ Nationalist ในสัดส่วนที่หนึ่งที่สะท้อนสัดส่วนประชากร นอกจากนี้ยังมีการออกแบบโครงสร้างการบริหารให้ทั้งสองกลุ่มได้แชร์อำนาจ มีผู้แทนเข้าไปบริหารร่วมกัน และมีคณะผู้บริหารที่สะท้อนสัดส่วนผู้แทนในลักษณะเดียวกับในสภา</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>มีสภาพพิพิธภัณฑ์ไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland Museums Council) ทำหน้าที่ดูแลและสนับสนุนพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในไอร์แลนด์เหนือ</p>
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <p>มีธงเป็นของตัวเอง และมีทีมฟุตบอลเป็นของตัวเองซึ่งลงแข่งขันฟุตบอลระดับนานาชาติในนามไอร์แลนด์เหนือได้ แต่ก็กีฬาอื่นๆ ยังไม่สามารถลงแข่งขันโอลิมปิกในนามไอร์แลนด์เหนือได้</p>
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <p>จากข้อตกลงสันติภาพ (Good Friday Agreement) ได้นำไปสู่การออกกฎหมายไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland Act, 1998) ซึ่งกำหนดรูปแบบโครงสร้างการบริหารและนิติบัญญัติของไอร์แลนด์เหนืออย่างเป็นทางการ ตลอดจนกำหนดอนาคตในส่วนของสถานะทางการเมืองของไอร์แลนด์เหนือ ด้ยว่าไอร์แลนด์เหนือจะยังคงเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรต่อไป และจะไม่มีเปลี่ยนแปลงใดๆ โดยปราศจากความยินยอมของประชาชนส่วนใหญ่ (majority) ในไอร์แลนด์เหนือผ่านการลงคะแนนเสียง ซึ่งในกรณีที่มีการลงคะแนนเสียงดังกล่าวและผลออกมาว่าประชาชน ส่วนใหญ่ต้องการแยกตัวจากสหราชอาณาจักรและรวมกับประเทศไอร์แลนด์ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงไอร์แลนด์เหนือนำเรื่องเข้ารัฐสภาเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป³⁷</p>
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	<p>กฎหมายหากมีการแก้ไขจะต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาสหราชอาณาจักร</p>

ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2020

(Endnotes)

- 1 <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-44398502>
- 2 <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-43823506>
- 3 <https://www.nytimes.com/2020/01/22/world/europe/northern-ireland-schools-hospitals.html>
- 4 <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/bulletins/annualmidyearpopulationestimates/mid2017/previous/v1>
- 5 http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/uk/03/census_2001/html/ethnicity.stm
- 6 <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-44398502>
- 7 http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/uk/03/census_2001/html/religion.stm
- 8 https://en.wikipedia.org/wiki/People_of_Northern_Ireland
- 9 <https://www.irishtimes.com/news/ireland/irish-news/two-tribes-a-divided-northern-ireland-1.3030921>
- 10 <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-43823506>
- 11 <http://globthailand.com/market/%E0%B8%AA%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A3/>
- 12 <https://countryeconomy.com/gdp/uk>
- 13 <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regional-innovation-monitor/base-profile/northern-ireland>

- 14 <https://www.historyonthenet.com/northern-ireland-timeline>
- 15 <https://www.telegraph.co.uk/news/uknews/northernireland/11610345/Timeline-of-Northern-Ireland-Troubles-from-conflict-to-peace-process.html>
- 16 http://education.niassembly.gov.uk/post_16/snapshots_of_devolution/gfa/power_sharing
- 17 <http://www.niassembly.gov.uk/about-the-assembly/general-information/history-of-the-assembly/#1>
- 18 <https://www.northernireland.gov.uk/topics/your-executive/government-departments>
- 19 http://education.niassembly.gov.uk/post_16/snapshots_of_devolution/gfa/power_sharing
- 20 <https://www.electoral-reform.org.uk/voting-systems/types-of-voting-system/single-transferable-vote/>
- 21 <https://www.nidirect.gov.uk/contacts/local-councils-in-northern-ireland>
- 22 http://education.niassembly.gov.uk/post_16/the_work_of_the_assembly/making_legislation/power
- 23 <http://www.niassembly.gov.uk/about-the-assembly/general-information/history-of-the-assembly/#1>
- 24 <https://www.parliament.uk/about/how/elections-and-voting/constituencies/>
- 25 <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/mar/06/sinn-fein-mp-british-parliament-irish-republicans-brexit>
- 26 <http://www.bbc.co.uk/newsbeat/article/32327731/northern-ireland-politics-doesnt-have-to-make-your-head-hurt>
- 27 https://www.nisra.gov.uk/system/files/statistics/2018-Personnel-Report_0.pdf
- 28 <https://secgovcentre.org/2014/09/policing-the-past-and-present-in-northern-ireland/>
- 29 <https://www.nidirect.gov.uk/articles/introduction-justice-system>

30 <https://www.belfasttelegraph.co.uk/business/northern-ireland/foreign-direct-investment-projects-in-northern-ireland-up-by-25-38257166.html>

31 <https://www.finance-ni.gov.uk/sites/default/files/publications/dfp/final-pi-e-account-2017-18.pdf>

32 <https://theecologist.org/2018/aug/01/northern-ireland-grabs-new-mining-boom>

33 <http://www.nilawcommission.gov.uk/land-law-reform.htm>

34 <https://www.bbc.com/news/uk-northern-ireland-38601181>

35 <https://www.nomorefaithschools.org/news/2019/01/northern-irelands-children-and-families-are-paying-the-price-of-faith-schools-failure>

36 http://www.bbc.co.uk/northernireland/schools/pdf/NIschools_curriculumOverview.pdf

37 http://education.niassembly.gov.uk/post_16/snapshots_of_devolution/ni_act

กรณีศึกษา : Okinawa

จังหวัดโอกินาวา
ประเทศญี่ปุ่น

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของกรณีศึกษา	<p>โอ๊กินาว่าเป็นจังหวัดที่มีความแตกต่างทางประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ศาสนาและวัฒนธรรมไปจากจังหวัดอื่นๆ ของญี่ปุ่น ประเทศที่ได้ชื่อว่าประชากรเกือบทั้งหมดมีเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมเดียวกัน (homogeneous society) ความคับข้องใจของชาวโอ๊กินาว่าจำนวนมากมาจากความรู้สึกไม่เป็นธรรมว่าทำไมจังหวัดตนต้องเป็นที่ตั้งของฐานทัพสหรัฐฯ อยู่แห่งเดียวในญี่ปุ่น มากกว่าที่จะเป็นเหตุผลทางประวัติศาสตร์ของการเป็นรัฐอิสระ รัฐบาลญี่ปุ่นจึงพยายามให้อิสระแก่โอ๊กินาว่ามากกว่าจังหวัดอื่นๆ โดยเปรียบเทียบ ถือว่าเป็นตัวอย่างหนึ่งของรูปแบบการกระจายอำนาจภายใต้รัฐเดี่ยวที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาอันมีพระจักรพรรดิหรือพระมหากษัตริย์เป็นประมุข</p>
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งกล้าที่จะแสดงความเห็นต่างกับรัฐบาลส่วนกลาง 2. มีกลุ่มเคลื่อนไหวณรงค์อย่างหลากหลายทั้งในและต่างประเทศในการต่อต้านการตั้งฐานทัพสหรัฐฯ
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	<ul style="list-style-type: none"> ● ประวัติศาสตร์การเมืองของโอ๊กินาว่าเป็นจุดกึ่งกลางที่ต้องรักษาสมดุลของสองมหาอำนาจใหญ่ (จีนและญี่ปุ่น) ในยุคจักรวรรดิ ความขัดแย้งทางการเมืองในบริบทของโอ๊กินาว่ามี 2 เรื่องที่ซ้อนทับกันอยู่ ด้านหนึ่งคือความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐญี่ปุ่นกับประชาชนริวกิว อีกด้านซึ่งสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ขาดกับประเด็นแรกก็คือการขยายและต่อต้านฐานทัพของสหรัฐอเมริกาในเกาะแห่งนี้ ● อาณาจักรริวกิวก่อตัวและดำรงอยู่มานับพันปี มีหลักฐานที่บันทึกไว้ตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 ด้วยความเป็นเกาะจึงเป็นอาณาจักรที่เป็นอิสระ แต่ในช่วงศตวรรษที่ 17-19 อิทธิพลของอาณาจักรในจีนและญี่ปุ่นเริ่มเข้ามามีอิทธิพลสูงขึ้นตามความเข้มข้นของการค้าทางทะเล กระทั่งเกิดเหตุการณ์ฆาตกรรมชาวประมงเรือแตกจากริวกิวที่เกาะไต้หวัน การพยายามจะลงโทษคนที่ก่อเหตุได้นำมาซึ่งปัญหาการอ้างสิทธิเหนือดินแดนริวกิว ซึ่งสุดท้ายทำให้ญี่ปุ่นได้เปรียบตามข้อตกลงที่มีขึ้น

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ช่วงปี 1879 จนถึงช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 (1945) ญี่ปุ่นเข้ายึดทวีกัวอย่างเป็นทางการและข้าราชการสำคัญถูกส่งมาจากแผ่นดินใหญ่พร้อมดำเนินนโยบายผสมกลมกลืนจนเกิดเป็นข้อบาดหมาง สถานการณ์นี้สิ้นสุดลงเมื่อในช่วงสุดท้ายของสงครามโลก ทหารสหรัฐฯ ยกพลขึ้นบกที่โอกินาวาและทำสงครามจนผู้คนเสียชีวิตไปกว่าสองแสนคนภายในเวลาไม่กี่เดือน โดยถือว่าเป็นสงครามภาคพื้นที่เกิดขึ้นในดินแดนของญี่ปุ่นเพียงจุดเดียวก่อนที่จะมีการถล่มด้วยระเบิดนิวเคลียร์และญี่ปุ่นยอมแพ้ไปในกลางปี 1945 ● 1945-1972 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกาะโอกินาวาถูกปกครองโดยสหรัฐฯ หลังจากที่ญี่ปุ่นแพ้สงคราม สหรัฐฯ พันฟูโอกินาวาและปกครองด้วยกลไกพิเศษที่เรียกว่า U.S. Civil Administration of the Ryukyu Islands (USCAR) มีผู้ว่าการ/ข้าหลวงเป็นผู้บริหารสูงสุด แต่งตั้งโดยประธานาธิบดีสหรัฐฯ ช่วงเวลานี้ยังได้จัดตั้งฐานทัพของตนหลายจุดเพื่อรักษาอำนาจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมไปถึงการเป็นฐานที่มั่นสำหรับการทำสงครามเวียดนาม แต่ก็มีผลกระทบกระทั้งกับคนพื้นเมืองในเกาะมาโดยตลอด กระทั่งมีกระแสเรียกร้องให้กลับคืนสู่การดูแลโดยญี่ปุ่น ซึ่งบรรลุผลในปี 1972 ● ตั้งแต่ 1972 เป็นต้นมา สหรัฐฯ ได้คืนโอกินาวาให้กับญี่ปุ่น ซึ่งต่อมาได้สถาปนากลับมาเป็นหนึ่งใน 47 จังหวัดของญี่ปุ่นแต่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ร่างขึ้นหลังสงครามโลก ปัญหาที่คือญี่ปุ่นยังคงเปิดให้สหรัฐฯ คงฐานทัพของตนเองเอาไว้ได้อยู่ จนถึงปัจจุบันสัดส่วนของพื้นที่ที่สหรัฐฯ ใช้ในการตั้งฐานทัพในญี่ปุ่นกระจุกตัวอยู่ในเกาะแห่งนี้ถึงร้อยละ 75 ซึ่งมีค่ายหนึ่งชื่อ Futenma ได้ตั้งอยู่กลางตัวเมือง และบางครั้งเครื่องบินก็ตกใส่มหาวิทยาลัยบ้าง บ้านเรือนบ้าง สิ่งนี้สร้างความคับข้องใจให้กับชาวโอกินาวาอย่างมาก โดยรู้สึกว่ารัฐบาลไม่สนใจที่จะแก้ปัญหาจริงจัง ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อชาวโอกินาวาต่อเนื่องหลายกรณี กระทั่งเกิดการเคลื่อนไหวคัดค้านการตั้งและขยายฐานทัพตลอดมา ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งก็ผลักดันเรื่องนี้้อย่างเปิดเผย ในขณะที่บางกลุ่มเสนอว่าถ้าไม่ได้ผลเสียทีก็ควรแยกตัวออกจากญี่ปุ่นไปเพื่อจบปัญหานี้

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>เมื่อต้นปี 2019 โอกินาวาได้จัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าเห็นด้วยที่จะให้มีการตั้งฐานทัพสหรัฐฯ ในพื้นที่หรือไม่ โดยมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงร้อยละ 52 ผลปรากฏว่า ร้อยละ 72.2 ไม่เห็นด้วย ในขณะที่ร้อยละ 19.1 เห็นด้วย และอีกร้อยละ 8.7 ไม่เลือกทั้งสองทาง ผลการลงคะแนนนี้ตอกย้ำอีกครั้งถึงความไม่พอใจของโอกินาวาที่มีต่อฐานทัพสหรัฐฯ ซึ่งมีรวมกันแล้ว 32 ฐานบนเกาะ¹ มีกำลังพลประมาณ 26,000 นาย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลญี่ปุ่นไม่ได้ตอบสนองต่อเสียงประชามติซึ่งไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย (non-binding) นี้ ส่งผลให้ยังคงมีเสียงเรียกร้องอย่างต่อเนื่องจากภาคส่วนต่างๆ ถึงการมีอำนาจปกครองตนเองมากขึ้น รวมไปถึงความต้องการแยกตัวเป็นอิสระ เพื่อให้มีอำนาจในการจัดการฐานทัพเหล่านี้ด้วยตัวเอง²</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <ul style="list-style-type: none"> ● โอกินาวาเป็นเกาะอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศญี่ปุ่นจังหวัดโอกินาวา (Okinawa Prefecture) เป็นเขตการปกครองที่รวมเกาะโอกินาวาและหมู่เกาะข้างเคียงไว้ด้วยกัน อยู่ในภูมิภาคคิวชู ● มีพื้นที่ 2,281.12 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.6 ของพื้นที่ประเทศญี่ปุ่นทั้งหมด มีประชากรประมาณ 1,451,965 คน (2019) ● ในแง่ภูมิรัฐศาสตร์ โอกินาวาอยู่ตรงจุดกึ่งกลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน ญี่ปุ่น และไต้หวัน ในประวัติศาสตร์จึงถือเป็นจุดเชื่อมต่อการค้าทางทะเลสำคัญระหว่างภายในภูมิภาคนี้และกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในมิติความมั่นคงของภูมิภาคที่ต้องเผชิญความตึงเครียดระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา ปัญหาการอ้างสิทธิเหนือดินแดนในทะเลจีนใต้ และความขัดแย้งระหว่างสองเกาหลีและระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่และไต้หวัน

ประเด็น	รายละเอียด
	<p data-bbox="802 305 976 341" style="text-align: center;">แผนที่โอกินาว่า</p> <p data-bbox="470 791 752 827">กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p data-bbox="470 858 1309 1040">เดิมทีคนในหมู่เกาะแถบนี้เรียกตัวเองอย่างรวมๆ ว่าเป็นคนริวกิว หรือ “อุชินาอันชู” (Uchinaanchu) หรือ “ลิวชิวาน” (Lewchewan) ซึ่งบ่งชี้ความแตกต่างกับคนในแผ่นดินใหญ่ (mainland) ของญี่ปุ่นที่พวกเขาจะเรียกว่า “ยามาโตะ” หรือ “นาอิชะ”</p> <p data-bbox="470 1072 1309 1158">ในปัจจุบัน คนโอกินาว่าระบุว่าตนเองเป็นคนญี่ปุ่นมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายผสมกลมกลืนที่ดำเนินมาอย่างยาวนาน</p> <p data-bbox="470 1189 1309 1419">คนริวกิวส่วนใหญ่นับถือความเชื่อในท้องถิ่น บางคนเรียกว่าเป็นศาสนาริวกิว ซึ่งให้ความสำคัญกับพิธีกรรมเกี่ยวกับบรรพบุรุษ ความเชื่อที่สัมพันธ์ระหว่างชีวิต ความตาย เทพเจ้า และธรรมชาติ สำหรับคนญี่ปุ่นทั้งเกาะ ความเชื่อดั้งเดิมเช่นนี้จะยึดโยงอยู่กับท้องถิ่นอยู่แล้ว ความแตกต่างทางศาสนาไม่ได้มีนัยสำคัญต่อความขัดแย้งทางการเมืองมากนัก</p> <p data-bbox="470 1450 1309 1585">รัฐบาลญี่ปุ่นไม่ได้ให้การยอมรับสถานะของชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในเกาะโอกินาว่าแต่อย่างใด (แตกต่างกับการยอมรับชาวไอนุในฮอกไกโดที่เพิ่งให้การยอมรับไปเมื่อไม่นาน)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>ญี่ปุ่นเป็นรัฐเดี่ยวที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาอันมีพระจักรพรรดิเป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร แบ่งการปกครองออกเป็น 47 จังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรง จังหวัดโอกินาวาเป็นหน่วยการปกครองตามปกติของญี่ปุ่นที่มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในระดับหนึ่ง (เลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด) ไม่แตกต่างกับจังหวัดอื่นๆ</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>ญี่ปุ่น:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 4.9 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ (2014) รายได้ประชาชาติต่อหัว 38,109 เหรียญสหรัฐ (2014)</p> <p><i>โอกินาวา:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 39,311 ล้านเหรียญสหรัฐ (2014) รายได้ประชาชาติต่อหัว 27,664 เหรียญสหรัฐ (2014)³ ถือเป็นจังหวัดที่ยากจนที่สุดในประเทศญี่ปุ่น (2016)⁴</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง⁵</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1492 อาณาจักรริวกิวได้ถูกก่อตั้งขึ้นหลังจากมีการรวม 3 แคว้นที่อยู่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นต้นมา อาณาจักรริวกิวมีการติดต่อกับการค้ากับทั้งญี่ปุ่นและจีน เช่นเดียวกับลูซอน (ฟิลิปปินส์) สยาม (ไทย) และชาวยุโรปอื่นๆ ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนกษัตริย์ของริวกิว จักรพรรดิจีนจะส่งทูตมาเยือนเสมอ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกัน ● ปี 1591 แคว้น Satsuma ได้รุกรานอาณาจักรริวกิว ซึ่งสุดท้ายริวกิวก็ต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมของแคว้น Satsuma ในปี 1606 แต่ริวกิวก็ยังคงมีการส่งเครื่องบรรณาการแก่จีนอยู่ด้วยในเวลาเดียวกัน ● ปี 1875 ในช่วงการปฏิรูปเมจิ อาณาจักรริวกิวต้องล่มสลายไป กลายเป็นส่วนหนึ่งของญี่ปุ่นอย่างเด็ดขาด พร้อมกับถูกออกคำสั่งไม่ให้ส่งเครื่องบรรณาการแก่จีนอีกต่อไป

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1945 ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง กองทัพสหรัฐฯ บุกเข้าโอกินาว่าด้วยกำลังพล 185,000 นาย ประชากรหนึ่งในสามเสียชีวิตในช่วงปีดังกล่าว หลังจากนั้นเป็นต้นมา โอกินาว่าได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลสหรัฐฯ ● ปี 1972 รัฐบาลสหรัฐฯ ส่งมอบโอกินาว่าคืนให้กับรัฐบาลญี่ปุ่น ● ไม่มีการเจรจาต่อรองและข้อตกลงใดๆ ที่บรรลุผล ทั้งในประเด็นฐานทัพ และการแยกตัวเป็นอิสระ ● ฝ่ายบริหารในรัฐบาลท้องถิ่นปัจจุบันกลายเป็นผู้เล่นหลักในการคัดค้านการขยายฐานทัพสหรัฐฯ ในขณะเดียวกันก็มีกลุ่มเคลื่อนไหวรุนแรงค้ำอย่างหลากหลายทั้งในและต่างประเทศ ● มีคนบางกลุ่มพยายามจะเคลื่อนไหวเพื่อปลดปล่อยโอกินาว่าหลายช่วง แต่มีจุดเด่นก็คือไม่มีการใช้ความรุนแรงเด็ดขาด เนื่องจากประวัติศาสตร์ของสงครามที่คร่าผู้คนนับแสนนั้นทำให้วิธีการดังกล่าวไม่ได้รับการยอมรับ มีการผลักดันเรื่องการแยกตัวเป็นเอกราชนี้ในทางวิชาการอย่างเปิดเผย มีการจัดสัมมนาและทำวารสารทางวิชาการ แต่การสนับสนุนจากประชาชนยังน้อยอยู่⁶
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง? จังหวัดประกอบไปด้วยเกาะ 160 เกาะ (มีคนอาศัยอยู่ 47 เกาะ)</p> <p>ใช้วิธีอะไรในการกำหนดเขตพื้นที่? ส่วนกลางกำหนด</p> <p>เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร? จังหวัดโอกินาว่า (Okinawa Prefecture)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.2) ฝ่ายบริหาร	เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร? ผู้ว่าราชการจังหวัด (Governor)
	ผู้บริหารมาจากไหน? มาจากการเลือกตั้งโดยตรง มีวาระ 4 ปี
	โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร? มีรองผู้ว่าฯ ที่มาจากการแต่งตั้งโดยผู้ว่าฯ ทั้งผู้ว่าฯ และรองผู้ว่าฯ จะเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ประจำของท้องถิ่นในการทำงานด้านต่าง ๆ ของจังหวัด
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	เรียกชื่อว่าอะไร? สภามณฑล (Assembly)
	มาจากไหน? มาจากการเลือกตั้งโดยตรง มีวาระ 4 ปี (แยกกับฝ่ายบริหาร)
	โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร? มี 48 คน
1.4) ผู้ว่าฯ เดิม/ นอก./กำหนด/พญบ.	ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่? ไม่มี
1.5) หน่วยปกครองย่อย	หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น? มีหน่วยย่อยเหมือนกับจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนแต่ถือว่าอยู่ในระดับเดียวกันทั้งหมด ได้แก่ 1) cities (-shi) 2) towns (-machi/-chō) 3) villages (-mura/-son) มีทั้งหมด 41 แห่ง โดยผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด

ประเด็น	รายละเอียด
1.6) ภารกิจ/อำนาจ/ หน้าที่	มีอำนาจทำอะไรบ้าง? ตำรวจจังหวัด/โรงเรียนและการศึกษา/โรงพยาบาล/ถนน/คลองชลประทาน/ การวางผังเมือง แต่ไม่มีอำนาจในการพิจารณาการตั้งหรือย้ายฐานทัพสหรัฐฯ ส่วนกลางยังคงควบคุมกิจการสำคัญเอาไว้
1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน	มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคม หรือไม่? ไม่มี
1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อยใน พื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างปกครองหรือ ไม่? ไม่มี
1.9) สัดส่วนที่นั่งใน รัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภา หรือไม่? ไม่มี แต่มี “คณะกรรมการพิเศษรัฐสภาด้านไอกินาว่าและเกาะทางตอนเหนือ” (ซึ่งทั้งญี่ปุ่นและรัสเซียต่างอ้างความเป็นเจ้าของเกาะตอนเหนือนี้) เพื่อ พิจารณากิจการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดังกล่าวโดยเฉพาะเรื่องของงบประมาณ
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่? ผู้สมัครส่วนใหญ่มาจากพรรคอิสระ หรือได้รับการสนับสนุนโดยพรรคการเมือง ระดับประเทศ ขณะนี้ไม่มีพรรคการเมืองท้องถิ่น แม้กฎหมายจะอนุญาตให้มี ได้ก็ตาม
1.11) ระบบบริหารงาน บุคคล	ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร? มีระบบบริหารงานบุคคลของตัวเอง คนท้องถิ่นสามารถสมัครสอบเข้าทำงาน ในพื้นที่ได้

ประเด็น	รายละเอียด
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่ว่างไร? จังหวัดดูแลกิจการตำรวจ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าฯ แต่ก็มีภารกิจกับดูแลจากสำนักงานตำรวจส่วนกลางอยู่ด้วย
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? ไม่มี
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? ไม่มี
1.15) การศาล	มีศาลของตัวเองหรือไม่? ไม่มี
1.16) การต่างประเทศ	มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่? จังหวัดโอकिनาวาจัดตั้งสำนักงานประจำกรุงวอชิงตันดีซีเพื่อทำงานผลักดันรณรงค์ประเด็นการเมืองต่าง ๆ ต่อวงการเมืองและแวดวงสาธารณะของสหรัฐฯ โดยเฉพาะประเด็นคัดค้านการตั้งฐานทัพสหรัฐฯ ⁷ ผู้ว่าฯ มีอิสระที่จะเดินทางไปประเทศต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมกิจการของจังหวัดได้
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่ว่างไร? คณะผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจ veto กับรัฐบาลส่วนกลางในเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับท้องถิ่น อำนาจการตัดสินใจขึ้นอยู่กับศาลปกครอง

ประเด็น	รายละเอียด
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
<p>2.1) รายได้และ การจัดเก็บรายได้</p>	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p>จังหวัดมีหน้าที่จัดเก็บภาษีและบริหาร โดยเป็นของจังหวัด 60% ส่วนกลาง 40% ซึ่งมีรายได้จากภาษีและพันธบัตรท้องถิ่น นอกจากนี้ โอภินาวายังได้รับเงินจากส่วนกลางประมาณ 100 ล้านบาทเพื่อเป็นค่าเช่าสัมปทานที่ดินในจังหวัด แต่สำหรับปีสำหรับการตั้งฐานทัพสหรัฐ ค่าเช่าส่วนใหญ่จะเป็นรายได้ของจังหวัด ในขณะที่บางส่วนจะเป็นพื้นที่ของเอกชน</p> <p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>รายได้ที่ส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้จะเป็นของส่วนกลาง 40% ในการบริหารจัดการประเทศด้านความปลอดภัยและสวัสดิการโดยรวม ซึ่งคณะผู้บริหารท้องถิ่นสามารถกำหนดทิศทางการบริหารของตนได้</p> <p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>จังหวัดต่าง ๆ ในญี่ปุ่นมีอำนาจที่จะขายสินค้าจากจังหวัดของตัวเองคล้าย ๆ OTOP ให้กับประเทศต่าง ๆ ได้โดยตรง</p>
<p>2.2) เงินอุดหนุนจากส่วน กลาง</p>	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้กับโอภินาวาในปี 2018 จำนวน 3 พันล้านบาท (สูงสุดเป็นอันดับ 5 ของประเทศ ทำให้โดยทั่วไปโอภินาวายังต้องพึ่งพางบจากส่วนกลางอยู่มาก) โดยในเงินจำนวนนี้เป็นเงินสนับสนุนประมาณ 100 ล้านบาทเพื่อเช่าสัมปทานที่ดินในจังหวัดสำหรับการตั้งฐานทัพสหรัฐในแต่ละปี</p> <p>นอกจากนี้ โอภินาวายังได้รับการสนับสนุนในรูปแบบของการตั้งภาษีที่ต่ำกว่าจังหวัดอื่น โดยภาษีแอลกอฮอล์ ภาษีน้ำมันเครื่องบิน ภาษีบริษัทจดทะเบียน ธุรกิจ และค่าผ่านทางพิเศษจะถูกกว่าที่อื่น ๆ ทำให้มีนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจเข้ามาในจังหวัดมากขึ้น</p>

ประเด็น	รายละเอียด
2.3) การจัดสรร ทรัพยากร	ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้? กิจกรรมทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยว การเกษตรและประมง การก่อสร้างและวิศวกรรม อุตสาหกรรมปิโตรเลียม และการค้า
2.4) การจัดสรรที่ดิน	การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร? ส่วนกลางเช่าอิมพื้นที่ส่วนหนึ่งให้ฐานทัพสหรัฐฯ ตามข้อตกลงสันติภาพระหว่างญี่ปุ่น-สหรัฐฯ ปี 1972 ส่วนกลางมีอำนาจครอบคลุมพื้นที่ 23% ของตัวจังหวัดโอกินาวาเพื่อให้กองทัพสหรัฐฯ เช่าอิม และพื้นที่ที่เหลืออีก 77% เป็นของโอกินาวา
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	ใช้กฎหมายชาริอะห์หรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้ มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
3.2) ภาษา	ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง? คนริวกิวมีภาษาพูดของตัวเองหลายภาษาที่แตกต่างไปจากภาษาญี่ปุ่น แต่ภาษาทางการและการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยส่วนใหญ่เป็นภาษาญี่ปุ่น แต่เป็นภาษาญี่ปุ่นที่มีสำเนียงแบบโอกินาวา (ซึ่งมักเข้าใจผิดคิดว่าเป็นภาษาโอกินาวาเอง) ภาษาในท้องถิ่นยังคงมีใช้อยู่บ้างในกิจกรรมทางวัฒนธรรมและสื่อมวลชนบางแขนง

ประเด็น	รายละเอียด
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่?</p> <p>จัดการศึกษาโดยตรงผ่านคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดโอกินาวา ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ว่าฯ มีหลักสูตรกลางจากส่วนกลางแต่ท้องถิ่นก็สามารถออกแบบเนื้อหาเพิ่มเติมเข้าไปได้และมีอำนาจในการตั้งสถาบันการศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยของตัวเองได้เหมือนกับจังหวัดอื่นๆ</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>จังหวัดสามารถประกาศวันหยุดเฉพาะของจังหวัดได้ โดยวันที่ 23 มิถุนายนของทุกปีเป็นวันรำลึกถึงผู้ล่วงลับในช่วงสงคราม ซึ่งมีเฉพาะในจังหวัดโอกินาวา</p>
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>จังหวัดจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และดูแลจัดการสถานที่รำลึกสงครามโลกครั้งที่ 2</p>
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีสัญลักษณ์และธงประจำจังหวัด ● มีเพลงประจำจังหวัด
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ว่าราชการจังหวัดโอกินาวากล่าวแถลงอย่างเป็นทางการในวันรำลึกผู้สูญเสียในสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2019 ว่าต้องการเปิดการพูดคุยอย่างเป็นทางการกับญี่ปุ่นและสหรัฐฯ ในประเด็นการขยายฐานทัพสหรัฐฯ ● มีการจัดตั้งและเคลื่อนไหวทางวิชาการของสมาคมการศึกษารอบด้านเพื่อเอกราชลิวชีวาน (Association of Comprehensive Studies for Independence of the Law Chewans, ACSILs) มาตั้งแต่ปี 2013 ซึ่งจะต้องเป็นคนริวกิวเท่านั้นที่จะเข้าร่วมได้

ประเด็น	รายละเอียด
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ ข้อตกลง	ไม่มีข้อมูล

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2019

(Endnotes)

- 1 <http://dc-office.org/basedata>
- 2 <https://thediplomat.com/2019/02/okinawas-base-referendum-and-the-rocky-way-forward/>
- 3 https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Japanese_prefectures_by_GDP_per_capita
- 4 <https://stats-japan.com/t/kiji/10714>
- 5 <https://www.visitokinawa.jp/about-okinawa/history>
- 6 <http://www.acsils.org/english>
- 7 <http://dc-office.org/>

กรณีศึกษา : Scotland

แคว้นสกอตแลนด์
สหราชอาณาจักร

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่น ของกรณีศึกษา	สกอตแลนด์เป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรที่ถือว่าเป็นต้นแบบประชาธิปไตยของโลกและมีกษัตริย์ (Monarch) เป็นประมุข มีความพยายามจากสกอตแลนด์ที่จะแยกตัวเป็นประเทศอิสระมาตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนาน โดยในยุคสมัยใหม่ก็จะใช้วิธีการเมืองผ่านการลงประชามติที่มีผลผูกพันตามกฎหมายและการต่อรองกับสหราชอาณาจักร ในขณะที่สหราชอาณาจักรก็พยายามที่จะถ่วงโอนอำนาจให้สกอตแลนด์มีอิสระในการปกครองตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้นด้วยหวังว่าจะเป็นแนวทางที่จะประนีประนอมกันได้ ทั้งนี้สกอตแลนด์ถือว่าเป็นแคว้นที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงที่สุดในสหราชอาณาจักร และมีหลายฝ่ายประเมินว่าน่าจะเป็นแคว้นที่มีโอกาสและศักยภาพที่จะแยกตัวจากสหราชอาณาจักรมากที่สุดเมื่อเทียบกับเวลส์และไอร์แลนด์เหนือ
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพรรคการเมืองที่เข้มแข็งและรณรงค์ต่อเนื่อง 2. มีทรัพยากรธรรมชาติคือน้ำมันทางทะเลเหนือเป็นแหล่งรายได้สำคัญ 3. รัฐบาลของสหราชอาณาจักรที่มีท่าทีเปิดกว้างและดำเนินนโยบายถ่วงโอนอำนาจ
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	สกอตแลนด์เคยเป็นอาณาจักรอิสระมาก่อน ซึ่งต่อมาถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอังกฤษจากการสืบทอดราชบัลลังก์ที่เป็นเครือญาติกัน แต่ก็มีกระแสต่อต้านเพื่อแยกตัวเป็นอิสระเรื่อยมา จนมาถึงการเมืองในยุคสมัยใหม่ที่แม้จะได้รับการถ่วงโอนอำนาจให้สามารถปกครองตนเองได้ แต่การรณรงค์เพื่อแยกตัวเป็นอิสระก็ยังคงอยู่และเป็นกระแสมากขึ้นหลังจากสหราชอาณาจักรได้มีมติถอนตัวออกจากสหภาพยุโรป (Brexit) ซึ่งขัดแย้งกับความต้องการของชาวสกอตแลนด์ที่โหวตจะอยู่ต่อไปเพราะมองว่าสกอตแลนด์จะได้ประโยชน์มากกว่าหากยังคงเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ การเมืองในปัจจุบัน	รัฐบาลสกอตแลนด์พยายามจะจัดให้มีการลงประชามติรอบสองว่าจะแยกตัวเป็นเอกราชหรือไม่ ซึ่งในครั้งแรกที่จัดเมื่อปี 2014 (ก่อน Brexit ที่จัดไปในปี 2016) นั้น ชาวสกอตร้อยละ 55 ไม่เห็นด้วยที่จะแยกตัวเป็นอิสระ แต่แผนที่จะจัดประชามติครั้งต่อไปในปี 2021 นั้น จะต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาสหราชอาณาจักรก่อน
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร¹</p> <p>แผนที่สหราชอาณาจักร</p> <p>สหราชอาณาจักร: 243,305 ตารางกิโลเมตร ประชากรรวม 66 ล้านคน (2017) (อังกฤษ 130,395 ตร.กม. ประชากร 55.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 84.2/สกอตแลนด์ 78,313 ตร.กม. ประชากร 5.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 8.2/เวลส์ 20,574 ตร.กม. ประชากร 3.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 4.7/ไอร์แลนด์เหนือ 13,843 ตร.กม. ประชากร 1.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 2.8) มีลอนดอนเป็นเมืองหลวง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>สกอตแลนด์: 78,313 ตารางกิโลเมตร (มีขนาดใหญ่และประชากรมากเป็นอันดับสองรองจากอังกฤษ) ประชากร 5.4 ล้านคน มีเอดิเนบอระ (Edinburgh) เป็นเมืองหลวง</p>
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>สหราชอาณาจักร: อังกฤษและเวลส์ มองว่าตัวเองเป็นคนขาว (White) ร้อยละ 91.3 รองลงมาคือเอเชียใต้ ร้อยละ 4.4 ในสกอตแลนด์มองว่าตัวเองเป็นคนขาว ร้อยละ 98 และในไอร์แลนด์เหนือ ร้อยละ 99²</p> <p>ศาสนาหลัก - คริสต์ร้อยละ 71.1 (ส่วนใหญ่เป็นนิกายแองกลิคัน/ Church of England) ไม่มีศาสนา ร้อยละ 15.5 ไม่ระบุ ร้อยละ 7.3 มุสลิม ร้อยละ 2.7³</p> <p>สกอตแลนด์: อัตลักษณ์หลัก - ร้อยละ 62 มองว่าตัวเองเป็น “คนสกอตเท่านั้น” (Scottish only) ซึ่งส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้เป็นคนรุ่นใหม่ รองลงมาร้อยละ 18 มองว่าตัวเองเป็น “ทั้งคนสกอตและอังกฤษ” ส่วนอีกร้อยละ 8 มองว่าตัวเองเป็น “คนอังกฤษเท่านั้น” ที่เหลือร้อยละ 4 มองว่าตัวเองเป็นคนชาติอื่น⁴</p> <p>ศาสนาหลัก - คริสต์ (65%) ไม่มีศาสนา (27.5%) มุสลิม (0.8%)⁵</p>
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) ประกอบไปด้วย 4 ดินแดน คือ อังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ มีสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 เป็นประมุขของประเทศ ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ในส่วนของการปกครองท้องถิ่น กรณีของอังกฤษและเวลส์ จะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ County (เทียบเท่าจังหวัด) มี 53 จังหวัด ระดับ District (เทียบเท่าอำเภอ) มี 369 อำเภอ และระดับ Parish (ในอังกฤษ) และ Community (ในเวลส์)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กรณีของสกอตแลนด์ จะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับภาค (Region) และการปกครองในเขตต่างๆ อีก 3 แห่ง ระดับ District 53 แห่ง และระดับ Community ส่วนไอร์แลนด์เหนือ จะแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับ County 6 แห่ง และระดับ District 26 แห่ง ทั้งหมดจะมีนายกเทศมนตรีและสภาเทศบาล (council) ซึ่งสมาชิกมาจากการเลือกตั้งทุก 4 ปี⁶</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>สหราชอาณาจักร:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 2,800,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 42,442 ดอลลาร์สหรัฐ (2018)⁷</p> <p><i>สกอตแลนด์:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 230,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 43,740 ดอลลาร์สหรัฐ (2018) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ⁸</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง^{9 10}</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1292 King Edward แห่งอังกฤษถือโอกาสที่สกอตแลนด์มีความขัดแย้งภายในเรื่องตำแหน่งกษัตริย์ เข้ามาเป็นคนกลางในการจัดการปัญหาการเลือกกษัตริย์ให้ ซึ่งทำให้ King Edward พยายามเข้ามามีอิทธิพลเหนือสกอตแลนด์อย่างต่อเนื่อง โดยชักนำให้เข้าร่วมทัพเพื่อต่อสู้กับฝรั่งเศส แต่ก็ถูกต่อต้านจากชาวสกอต ● ปี 1295 สกอตแลนด์ลงนามเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสอันเป็นการต่อต้านอังกฤษอย่างเปิดเผย อังกฤษตอบโต้ด้วยการบุกเข้ายึด Berwick ซึ่งเป็นเมืองหนึ่งของสกอตแลนด์และสังหารหมู่ชาวสกอต 7,500 คน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ จากนั้น King Edward ได้รุกคืบเข้าสู่ใจกลางของสกอตแลนด์ และบังคับให้ King Balliol กษัตริย์สกอตแลนด์ยอมจำนนและถอดมงกุฎออกต่อหน้าสาธารณะ พร้อมกับทำลายสัญลักษณ์ของชนชาติสกอตโดยมีเป้าหมายที่จะผนวกรวมสกอตแลนด์เข้ากับอาณาจักรอังกฤษ ดังเช่นที่ทำกับเวลส์มาแล้วในปี 1282

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1297 มีอัศวินสกอตแลนด์ 2 คน คือ William Wallace จากทางใต้ และ Andrew Murray จากทางเหนือ ลุกขึ้นมาเป็นแกนนำชาวสกอตในการต่อสู้กับอังกฤษ ซึ่งทำให้อังกฤษต้องล่าถอยออกไป ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ยุคกลางที่กองทัพที่มีอาวุธและกำลังมากมายต้องพ่ายแพ้ให้กับกลุ่มอัศวินจำนวนน้อย ● ปี 1302 Wallace เกือบจะประสบความสำเร็จทางการทูตที่จะทำให้ฝรั่งเศสและศาสนจักรยุโรป (พระสันตะปาปา) หันมาสนับสนุนการต่อสู้ของสกอตแลนด์ แต่สุดท้ายอังกฤษก็ชนะทางการทูตจากการที่พระสันตะปาปาต้องพึ่งอังกฤษในการทำสงครามครูเสดกับอิสลามในขณะที่สกอตแลนด์ไม่มีประโยชน์ต่อพระสันตะปาปาในเรื่องนี้ อังกฤษจึงสามารถเข้าปกครองสกอตแลนด์ โดยให้ชาวสกอตที่ยอมจำนนเป็นผู้ปกครองต่อไปแต่สั่งประหารชีวิต Wallace และพวกที่ยังคงต่อต้าน ● ปี 1328 หลังการเสียชีวิตของ King Edward กษัตริย์สกอตแลนด์ (Bruce) ซึ่งลุกขึ้นสู้อังกฤษมาก่อนหน้านี้ ประสบความสำเร็จในการกอบกู้สกอตแลนด์คืนจากอังกฤษ โดย King Edward III ของอังกฤษได้ยอมรับสถานะกษัตริย์ของ Bruce และเอกราชของสกอตแลนด์ ● ปี 1586 Queen Elizabeth I แห่งอังกฤษได้สั่งฆ่า Queen Mary แห่งสกอตแลนด์ ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องของเธอเองด้วยข้อกล่าวหาว่า Queen Mary พยายามที่จะลอบสังหารเธอ ● ปี 1603 Queen Elizabeth I เสียชีวิตลงโดยไม่มีทายาทราชบัลลังก์อังกฤษจึงตกเป็นของลูกชาย Queen Mary (King James VI) ซึ่งมีผลทำให้ทั้งสองชาติได้รวมกันโดยปริยายหลังจากที่มีความสัมพันธ์ย่ำแย่ระหว่างกันมาตลอด ● ปี 1707 มีการออกกฎหมายสหภาพ (Act of Union) ทำให้ทั้งสองชาติรวมกันเป็นสหภาพอย่างเป็นทางการในนาม Great Britain ซึ่งชาวสกอตจำนวนไม่น้อยไม่ยอมรับรวมเข้ากับอังกฤษ

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1934 พรรค Scottish National Party (SNP) ได้ถูกก่อตั้งขึ้นโดยมีเป้าหมายหลักคือ เอกราชของสกอตแลนด์ ● ปี 1974 พรรค SNP ชนะการเลือกตั้งในสกอตแลนด์ได้ 11 ที่นั่งในสภาสกอตแลนด์ คิดเป็นร้อยละ 30 จากการรณรงค์ด้วยสโลแกนว่า “มันเป็นน้ำมันของสกอตแลนด์!” (It’s Scotland’s oil!) ซึ่งเป็นการประกาศว่าน้ำมันในทะเลเหนือเป็นของสกอตแลนด์ ● ปี 1997 พรรคแรงงานนำโดยโทนี แบลร์ มีนโยบายที่จะแก้กฎหมายเพื่อถ่ายโอนอำนาจ (Devolution of powers) ให้แก่สกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือมากขึ้น ซึ่งชาวสกอตก็ได้ออกเสียงประชามติสนับสนุนให้มีการถ่ายโอนอำนาจให้กับรัฐบาลและรัฐสภาสกอตแลนด์เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี 1707 อันรวมถึงอำนาจด้านการจัดการศึกษาและสาธารณสุข (ปีถัดไปรัฐบาลสหราชอาณาจักรก็บรรลุข้อตกลงสันติภาพที่ไอร์แลนด์เหนือ) ● ปี 1999 มีการจัดตั้งสภาสกอตแลนด์ขึ้นมาอย่างเป็นทางการครั้งแรก ● ปี 2007 พรรค SNP ชนะการเลือกตั้ง ได้เสียงข้างมากในสภาสกอตแลนด์ อันเป็นการยุติการปกครองกว่า 50 ปีของพรรคแรงงาน หัวหน้าพรรค SNP ได้รับเลือกตั้งเป็น First Minister ของสกอตแลนด์ ● ปี 2011 หัวหน้าพรรค SNP ได้รับเลือกต่ออีกสมัย ซึ่งชัยชนะครั้งนี้มีผลกดดันให้นายกรัฐมนตรีอังกฤษยอมลงนามข้อตกลงที่จะให้จัดการออกเสียงประชามติที่มีผลทางกฎหมายอย่างเป็นทางการในปี 2014 ว่า “สกอตแลนด์ควรจะเป็นประเทศอิสระหรือไม่?”¹¹ ● ปี 2014 ผลการลงประชามติปรากฏว่า ชาวสกอตร้อยละ 55 ไม่เห็นด้วยที่จะแยกตัวเป็นอิสระ ในขณะที่อีกร้อยละ 45 นั้นเห็นด้วย แต่อังกฤษสัญญาว่าจะถ่ายโอนอำนาจให้แก่สกอตแลนด์มากขึ้นในเรื่องภาษีและการจัดสวัสดิการ¹²

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2016 สกอตแลนด์โหวตที่จะอยู่กับสหภาพยุโรป (EU) ต่อไป ในขณะที่สหราชอาณาจักรโหวตที่จะออกจาก EU ทางพรรค SNP จึงออกมาประกาศว่าสกอตแลนด์ถูกทำให้ออกจาก EU โดยที่เราไม่ได้ยินยอม และยืนยันว่าเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่สกอตแลนด์จำเป็นจะต้องแยกตัวเป็นประเทศอิสระจากสหราชอาณาจักร ● ปี 2019 รัฐบาลสกอตแลนด์เตรียมที่จะออกร่างกฎหมายประชามติเพื่อจัดประชามติรอบสองในปี 2021 แต่กฎหมายนี้ต้องผ่านความเห็นชอบจากสภา Westminster ก่อน ซึ่งมีแนวโน้มว่าอังกฤษจะไม่ยอมให้จัดในครั้งนี้¹³ (รวมระยะเวลาการต่อสู้เพื่อเอกราชในยุคสมัยใหม่ตั้งแต่ปี 1934-2019 เป็นจำนวน 85 ปี)
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง? พื้นที่ที่เรียกว่าสกอตแลนด์ทั้งหมด ซึ่งมี 8 ภูมิภาค</p> <p>ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่? ประวัติศาสตร์อาณาจักรดั้งเดิม</p> <p>เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร? สกอตแลนด์ (Scotland) ซึ่งถือเป็น Country หนึ่งของสหราชอาณาจักร</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร¹⁴	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร? First Minister ในนามรัฐบาลสกอตแลนด์ (Scottish Government/Riaghaltas na h-Alba)</p> <p>มาจากไหน? มาจากการเลือกตั้งโดยสภาสกอตแลนด์และแต่งตั้งโดยสมเด็จพระราชินี</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>First Minister จะแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีด้วยความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชินี</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มี Deputy First Minister 1 คน ● มี Cabinet Secretary (เลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ด้านต่างๆ 12 คน คือ ด้านทักษะและการศึกษา/ยุติธรรม/สาธารณสุขและการกีฬา/การเงิน เศรษฐกิจ และอาชีพ/สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และการปฏิรูปที่ดิน/เศรษฐกิจชนบท/รัฐธรรมนูญสัมพันธ์และกิจการรัฐบาล/การปกครองท้องถิ่นและชุมชน/กิจการภายนอก การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม/การคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานและเครือข่ายเชื่อมโยง/ความมั่นคงทางสังคมและผู้สูงอายุ ● มี Minister (รัฐมนตรี) ซึ่งช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดูในรายละเอียดของแต่ละด้านอีก 16 คน
<p>1.3) ฝ่าย นิติบัญญัติ¹⁵</p>	<p>เรียกชื่อว่าจะอะไร?</p> <p>สภาสกอตแลนด์ (Scottish Parliament/Parlamaidna h-Alba)</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ซึ่งประชาชนแต่ละคนจะต้องลงคะแนน 2 ส่วน คือ ส่วนผู้แทนพื้นที่กับส่วนผู้แทนภูมิภาค มีวาระ 4 ปี</p> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 129 คน (แบ่งเป็น 73 คนจากส่วนพื้นที่ และ 56 คน จากส่วนภูมิภาค) มีอำนาจในการออกกฎหมาย โดยจะประกาศใช้ได้อย่างเป็นทางการหลังจากได้รับการอนุมัติจากสมเด็จพระราชินี¹⁶</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.4) ผู้ว่าฯ เดิม/ นอภ./กำนัน/ผญบ.	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น (Self rule) ไม่มีส่วนภูมิภาค เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ส่วนกลางก็จะเข้ามาปกครองโดยตรง (Direct rule)</p>
1.5) หน่วยปกครองย่อย	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีหน่วยปกครองย่อยลงมา 32 เขต (Council areas) โดยผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน¹⁷</p>
1.6) การกิจ/ อำนาจ/หน้าที่	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p><u>อำนาจเฉพาะของสกอตแลนด์</u> - เศรษฐกิจ/การศึกษา/สาธารณสุข/ยุติธรรม/กิจการชนบท/ที่อยู่อาศัย/สิ่งแวดล้อม/การสร้างโอกาส เพื่อความเท่าเทียม/การแนะนำและสนับสนุนผู้บริโภครวม/การคมนาคมและภาษี ในขณะที่รัฐบาลสหราชอาณาจักรจะมีอำนาจในด้านการตรวจคนเข้าเมือง/รัฐธรรมนูญ/นโยบายต่างประเทศ/การป้องกันประเทศ¹⁸</p>
1.7) กลไกการ มีส่วนร่วมของ ประชาชน	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>ไม่มีกลไกเพิ่มเติม การสะท้อนเสียงประชาชนทำผ่านสมาชิกสภาสกอตแลนด์</p>
1.8) ความเป็น ตัวแทนของคน ส่วนน้อยในพื้นที่	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ไม่มีการกำหนดเป็นพิเศษ</p>
1.9) สัดส่วนที่นั่งใน รัฐสภา	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร?</p> <p>สกอตแลนด์ได้รับการจัดสรรที่นั่งในรัฐสภา Westminster (รัฐสภาของสหราชอาณาจักร) จำนวน 59 ที่นั่งจากทั้งหมด 650 ที่นั่ง (ที่เหลือคือของอังกฤษ 533 ที่นั่ง เวลส์ 40 ที่นั่ง และไอร์แลนด์เหนือ 18 ที่นั่ง)¹⁹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>พรรคการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่นสามารถส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งได้หมดทุกระดับ²⁰ ซึ่งพรรครัฐบาลสกอตแลนด์ปัจจุบันคือพรรคท้องถิ่น (Scottish National Party - SNP) ที่สามารถเอาชนะพรรคแรงงานและพรรคอนุรักษนิยม ซึ่งเป็นสองพรรคใหญ่ระดับชาติของสหราชอาณาจักรได้</p>
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	<p>ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>มีเจ้าหน้าที่กว่า 5,000 คน²¹</p>
1.12) ระบบตำรวจ	<p>มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีตำรวจเป็นของตนเอง (Police Scotland) ซึ่งทำงานภายใต้นโยบายของรัฐบาลสกอตแลนด์ บุคลากรในหน่วยงานจะเป็นคนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้เต็มที่²²</p>
1.13) ระบบเงินตรา	<p>มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง ใช้สกุลเงินปอนด์</p>
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง</p>
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <p>มีศาลต่าง ๆ เพื่อตัดสินคดีในสกอตแลนด์อย่างอิสระภายใต้กฎหมายของสกอตแลนด์ ผู้พิพากษาเต็มเวลาทั้งหมดจะได้รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชินีด้วยคำแนะนำของ First Minister อย่างไรก็ตาม ศาลฎีกาสูงสุดแห่งสหราชอาณาจักรยังคงมีขอบเขตอำนาจเหนือสกอตแลนด์²³</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง แต่สกอตแลนด์สามารถติดต่อกับประเทศต่าง ๆ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศด้วยตัวเองได้ในการส่งเสริมเรื่องเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ซึ่งสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของสกอตแลนด์ ตลอดจนเป็นประเทศที่เข้ามาลงทุนโดยตรงสูงที่สุด²⁴</p>
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีคณะกรรมการร่วมระหว่าง 4 แคว้น คือ (Joint Ministerial Committee - JMC) ซึ่งจะมีการประชุมร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง²⁵ ในส่วนของความสัมพันธ์กับสหราชอาณาจักรนั้น รัฐบาลสหราชอาณาจักรสามารถเสนอรัฐสภาให้บังคับใช้พระราชบัญญัติสกอตแลนด์ (Scotland Act) และเข้าปกครองสกอตแลนด์โดยตรงได้ (Direct rule) ในกรณีที่มีเหตุวิกฤติหรือเหตุที่อาจกระทบต่อความมั่นคง²⁶</p>
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p>สกอตแลนด์มีอำนาจในการกำหนดอัตราภาษีเงินได้ด้วยตัวเอง โดยได้ตั้งหน่วยจัดเก็บภาษีของตนเองชื่อ Revenue Scotland ขึ้นในปี 2015 หลังจากได้รับการถ่ายโอนอำนาจมากขึ้นจากสหราชอาณาจักรเรื่องการเก็บภาษี²⁷</p> <p>รายได้หลักส่วนหนึ่งมาจากน้ำมันบริเวณทะเลเหนือ ซึ่งในปี 2017-18 มีรายได้ทั้งหมด 59,957 ล้านปอนด์²⁸</p> <p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>รายได้ที่สกอตแลนด์เก็บได้จากน้ำมันทะเลเหนือถูกส่งเข้าส่วนกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.6 ของภาษีรายได้ของสหราชอาณาจักรทั้งหมด²⁹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>สามารถรับเงินลงทุนโดยตรงจากประเทศต่าง ๆ ได้ ซึ่งสหรัฐอเมริกาคือประเทศที่เข้ามาลงทุนมากที่สุดในสกอตแลนด์</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลสหราชอาณาจักร ร้อยละ 9.3 ของงบประมาณของสหราชอาณาจักรทั้งหมด³⁰</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่จะหารายได้?</p> <p>มีน้ำมันและแก๊สจากทะเลเหนือซึ่งสร้างรายได้จำนวนมากให้แก่สกอตแลนด์ในแต่ละปี (North Sea Revenue)³¹</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>สามารถออกกฎหมายจัดสรรและปฏิรูปที่ดินของตนเองได้ ซึ่งล่าสุดสภาสกอตแลนด์ได้ผ่านกฎหมายปฏิรูปที่ดินเมื่อปี 2016³²</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชาโระห์หรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>
	<p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการ?</p> <p>ภาษาทางการร่วมคือ ภาษาอังกฤษ ภาษาสกอต และภาษา Gaelic (พูดกันมากกว่า 1,500 ปี โดยเฉพาะตามเกาะและพื้นที่สูง) โดยสกอตแลนด์มีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนใช้ภาษาแม่ของเด็ก (หนึ่งในสามภาษาทางการ) สอนในโรงเรียนได้³³</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่?</p> <p>สกอตแลนด์มีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนใช้ภาษาแม่ของเด็ก (หนึ่งในสามภาษาทางการ) สอนในโรงเรียนได้³⁴</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มี</p>
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>มีอำนาจในการตั้งพิพิธภัณฑ์ของตัวเองได้ โดยมีหน่วยงาน National Museums Scotland ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ³⁵</p>
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <p>มีธงเป็นของตัวเอง และมีทีมฟุตบอลเป็นของตัวเองซึ่งลงแข่งขันฟุตบอลระดับนานาชาติในนามสกอตแลนด์ได้ แต่กีฬาอื่นๆ ยังไม่สามารถลงแข่งขันโอลิมปิกในนามสกอตแลนด์ได้³⁶</p>
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <p>รัฐบาลสหราชอาณาจักรมีนโยบายถ่ายโอนอำนาจให้แก่แคว้นต่างๆ ซึ่งในส่วนของสกอตแลนด์ รัฐบาลได้ออกกฎหมาย Scotland Act 1998 กำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลและสภาสกอตแลนด์ และได้มีการปรับปรุงพัฒนาล่าสุดออกมาเป็น Scotland Act 2012 ในขณะที่รัฐบาลสกอตแลนด์เองก็พยายามให้มีการจัดประชามติเพื่อสอบถามชาวสกอตว่าจะแยกตัวหรือไม่อยู่เป็นระยะ</p>
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	<p>หากมีการแก้ไขจะต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาสหราชอาณาจักร</p>

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2019

Endnotes

1 <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/bulletins/annualmidyearpopulationestimates/mid2017/previous/v1>

2 http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/uk/03/census_2001/html/ethnicity.stm

3 http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/uk/03/census_2001/html/religion.stm

4 <https://www.scotlandscensus.gov.uk/ethnicity-identity-language-and-religion>

5 http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/uk/03/census_2001/html/religion.stm

6 <http://globthailand.com/market/%E0%B8%AA%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A3/>

7 <https://countryeconomy.com/gdp/uk>

8 https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Scotland

9 http://www.bbc.co.uk/scotland/history/articles/the_wars_of_independence/

10 <https://www.history.com/news/the-history-behind-the-scottish-independence-vote>

11 <https://www.webarchive.org.uk/wayback/archive/20170701045319/http://www.gov.scot/About/Government/concordats/Referendum-on-independence>

12 <https://www.bbc.com/news/uk-scotland-29270441>

13 <https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainers/second-referendum-scottish-independence>

14 <https://www.gov.scot/about/who-runs-government/>

- 15 <https://www.parliament.scot/visitandlearn/how-the-parliament-works.aspx>
- 16 <https://www.gov.scot/about/>
- 17 <https://www.scottishlaw.org.uk/scotlaw/locgov.html>
- 18 <https://www.gov.scot/about/>
- 19 <https://www.parliament.uk/about/how/elections-and-voting/constituencies/>
- 20 <https://www.parliament.scot/parliamentarybusiness/15882.aspx>
- 21 <https://www.gov.scot/about/how-government-is-run/>
- 22 <https://www.scotland.police.uk/about-us/>
- 23 <http://www.legislation.gov.uk/asp/2008/6/section/1>
- 24 <https://www.gov.scot/publications/scotlands-international-framework-engagement-strategy-9781786528698/>
- 25 <https://www2.gov.scot/topics/archive/About-Archive/11556>
- 26 <http://indyref2.scot/snp-to-be-removed-from-office-as-may-imposes-direct-rule-on-scotland>
- 27 <https://www.revenue.scot/about-us>
- 28 <https://www.gov.scot/publications/government-expenditure-revenue-scotland-2017-18/>
- 29 <https://www.thebritishacademy.ac.uk/sites/default/files/Scotland%20and%20the%20United%20Kingdom%20report%20september%202012.pdf>
- 30 <https://www.thebritishacademy.ac.uk/sites/default/files/Scotland%20and%20the%20United%20Kingdom%20report%20september%202012.pdf>
- 31 <https://www.gov.scot/publications/government-expenditure-revenue-scotland-2017-18/pages/4/>

32 [https://en.wikipedia.org/wiki/Land_reform_in_Scotland#Land_Reform_\(Scotland\)_Act_2016](https://en.wikipedia.org/wiki/Land_reform_in_Scotland#Land_Reform_(Scotland)_Act_2016)

33 <https://www.gov.scot/policies/languages/>

34 <https://www.gov.scot/policies/languages/>

35 <https://www.nms.ac.uk/about-us/our-organisation/>

36 <https://www.telegraph.co.uk/sport/olympics/2313788/No-chance-of-Olympic-team-for-Scotland-at-present.html>

กรณีศึกษา : Somaliland

สาธารณรัฐโซมาลีแลนด์

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของกรณีศึกษา	โซมาลีแลนด์นับว่าเป็นประเทศที่ประชาธิปไตยเข้มแข็งที่สุดหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในแอฟริกา เป็นพื้นที่ที่ไม่ได้มีความต่างทางชาติพันธุ์และศาสนา จากประเทศโซมาเลียที่ตนแยกออกมามากนัก ถึงแม้จะเป็นคนละชนเผ่ากัน แต่สาเหตุหลักส่วนหนึ่งที่ต้องการแยกคือ ผู้นำของโซมาลีแลนด์รู้สึกว่าจะทำไมจะต้องทนอยู่กับประเทศที่ขาดเสถียรภาพและติดหล่มไม่ก้าวหน้า (a not functioning country) มาหลายทศวรรษด้วย ¹ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีประเทศใดให้การรับรองเอกราชของโซมาลีแลนด์เลย แม้บางประเทศ เช่น ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา รวมถึงสหภาพยุโรปจะส่งผู้แทนเข้าร่วมสังเกตการณ์ การเลือกตั้งประธานาธิบดีโซมาลีแลนด์ในปี 2017 ²
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาวะวุ่นวายไร้ระเบียบและขาดเสถียรภาพทางการเมืองของส่วนกลาง 2. มีการเคลื่อนไหวที่เข้มแข็งในการประกาศตัวเป็นเอกราช
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	<p>ในอดีต พื้นที่ที่เรียกว่าโซมาลีแลนด์ ประกอบไปด้วยพื้นที่ของประเทศโซมาเลีย โซมาลีแลนด์ และจิบูตีในปัจจุบัน ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในการครอบครองของอังกฤษ โดยมีอิตาลีเข้ามาร่วมด้วยอีกประเทศหนึ่ง ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง หลังจากที่มีการปลดปล่อยอาณานิคมต่างๆ ทั่วโลก พื้นที่ที่เคยอยู่ภายใต้อังกฤษ (โซมาลีแลนด์) และอิตาลี (โซมาเลีย) ก็ได้รวมกันเป็นประเทศอิสระในชื่อโซมาเลีย แต่ต่อมาก็เกิดสงครามกลางเมืองต่อต้านเผด็จการทหาร Siad Barre โดยในที่สุดกลุ่มต่อต้านต่างๆ สามารถขับไล่ Barre ออกไปได้ในปี 1991</p> <p>ในขณะเดียวกัน โซมาลีแลนด์ก็ประกาศแยกตัวเป็นเอกราชจากโซมาเลียแต่ฝ่ายเดียว โดยที่โซมาเลียยังคงถือว่าโซมาลีแลนด์เป็นส่วนหนึ่งของประเทศตนเองอยู่</p>

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>เป้าหมายสูงสุดขณะนี้ของโซมาลีแลนด์คือ การแสวงหาการรับรองความเป็นรัฐอธิปไตยของตนจากประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ได้ราบรื่นมากขึ้น หลายฝ่ายมองว่าสหภาพแอฟริกา (African Union – AU) น่าจะต้องเป็นผู้ริเริ่มการรับรองก่อน แต่ก็ติดปัญหาว่าประเทศสมาชิกใน AU ต่างกังวลว่า หากตนรับรองโซมาลีแลนด์ไป อาจจะมีผลลูกโซ่ให้เกิดการแยกตัวของหลายพื้นที่ในทวีปนี้ตามมา เช่น บิอาฟราของไนจีเรีย หรือซาฮาราตะวันตกของโมร็อกโก</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>โซมาเลีย: 637,657 ตารางกิโลเมตร ประชากร 15.4 ล้านคน (2019) มีโมกาดิชูเป็นเมืองหลวง</p> <p>โซมาลีแลนด์: 176,119 ตารางกิโลเมตร ประชากร 4.5 ล้านคน (2017) มีฮาร์เกซาเป็นเมืองหลวง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p><i>โซมาเลีย:</i> เชื้อชาติหลัก - โซมาเลีย (85%) รองลงมาคือ บันตู เบนาดีร์ บราวานีส เอธิโอเปีย อียิปต์ และอิตาลี</p> <p>ศาสนาหลัก - อิสลาม (99.8%) ศาสนาชนเผ่า (0.1%) คริสต์ (0.01%)³</p> <p><i>โซมาลีแลนด์:</i> เชื้อชาติหลัก - โซมาเลีย (ชนเผ่า Isaaq เป็นชนเผ่าที่ใหญ่ที่สุดในโซมาลีแลนด์ ประมาณร้อยละ 80 ซึ่งเป็นชนเผ่าที่แตกต่างไปจากประชากรส่วนใหญ่ในประเทศโซมาเลีย)⁴</p> <p>ศาสนาหลัก - อิสลามถือเป็นประเทศที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และศาสนา น้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในแอฟริกา⁵</p>
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>โซมาลีแลนด์เป็นสาธารณรัฐที่มีศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ (State religion) ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยโดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎร 82 คนซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และสภาผู้อาวุโส (House of the Elders) 82 คนซึ่งมาโดยตำแหน่ง เช่น อดีตประธานาธิบดี อดีตรองประธานาธิบดี อดีตประธานสภา และอดีตรองประธานสภา เป็นต้น รวมกับอีก 5 คนที่ประธานาธิบดีเลือกโดยต้องมี “ความสำคัญอย่างยิ่งต่อชาติ” (special significance to the nation)</p>
	<p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>โซมาเลีย:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 7.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 489 เหรียญสหรัฐ (2017)⁶</p> <p><i>โซมาลีแลนด์:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 2.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ (2017) รายได้ประชาชาติต่อหัว 675 เหรียญสหรัฐ (2017)⁷ แม้จะถือว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่มีรายได้ต่อหัวต่ำที่สุดในโลก แต่ก็ยังสูงกว่าโซมาเลียและอีกหลายประเทศในแอฟริกา</p>

ประเด็น	รายละเอียด
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง⁸⁹</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ศตวรรษที่ 7 ศาสนาอิสลามเริ่มเข้ามาสู่ดินแดนที่เป็นโซมาลีแลนด์ปัจจุบัน ● ศตวรรษที่ 14 สุลต่านอิสลามในบริเวณนี้ตกอยู่ภายใต้อำนาจ (Suzerainty) ของอาณาจักรเอธิโอเปียคริสเตียน ● ปี 1527 สุลต่าน Adal ลุกขึ้นต่อต้านการปกครองของเอธิโอเปียและสามารถพิชิตดินแดนส่วนใหญ่ของเอธิโอเปียได้ระยะหนึ่ง แต่สุดท้ายก็ต้องพ่ายแพ้แก่เอธิโอเปียที่มีโปรตุเกสช่วยเหลือไปในปี 1543 ● ปี 1888 อังกฤษจัดตั้งโซมาลีแลนด์ในส่วนที่อังกฤษปกครองเป็นรัฐอารักขาด้วยการทำสนธิสัญญากับสุลต่านในพื้นที่ ● ปี 1899 อิหม่าม Mohammed Abdullah ลุกขึ้นต่อต้านอังกฤษ และก่อตั้งรัฐที่ปกครองโดยอิหม่ามขึ้น แต่สุดท้ายก็ถูกทำลายไปโดยกองทัพอังกฤษในปี 1920 ● ปี 1940 อิตาลีเข้าครอบครองโซมาลีแลนด์ของอังกฤษ ● ปี 1941 อังกฤษเข้าครอบครองโซมาเลียของอิตาลี ● ปี 1960 โซมาลีแลนด์ที่อังกฤษปกครองและโซมาลีแลนด์ที่อิตาลีปกครองได้รวมกันกลายเป็นประเทศอิสระในนามสาธารณรัฐโซมาเลีย ● ปี 1969 Muhammad Siad Barre ได้เข้ายึดอำนาจหลังจากประธานาธิบดี Shermarke ที่มาจากการเลือกตั้งถูกลอบสังหาร พร้อมกับประกาศให้โซมาเลียเป็นรัฐสังคมนิยม (socialist state) ● ปี 1981 เกิดกลุ่ม Somali National Movement (SNM) ต่อต้าน Barre ที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการและเน้นแต่งตั้งแต่คนในเผ่าของตนให้เข้ามามีอำนาจทางการเมือง ● ปี 1991 พื้นที่ในโซมาเลียส่วนที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษได้ประกาศแยกตัวเป็นอิสระแต่ฝ่ายเดียว (unilateral independence) จากโซมาเลียในนามสาธารณรัฐโซมาลีแลนด์ ซึ่งทำให้โซมาเลียตกอยู่ในภาวะอนาธิปไตย

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2001 ประชากรกว่าร้อยละ 97 โหวตเห็นชอบรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นในปี 1997 ซึ่งเป็นการทำประชามติที่มีเป้าหมายเพื่อยืนยันเจตนาของโซมาลีแลนด์ที่แยกตัวเป็นอิสระจากโซมาเลีย ● ปี 2016 โซมาลีแลนด์เฉลิมฉลองครบรอบ 25 ปีแห่งการประกาศเอกราชฝ่ายเดียว แต่ยังคงไม่มีประเทศใดให้การรับรอง
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง? พื้นที่ที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ (former Somaliland Protectorate) ¹⁰
	ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่? จากข้อตกลงระหว่างสหราชอาณาจักรกับเอธิโอเปียในปี 1887
	เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร? สาธารณรัฐโซมาลีแลนด์ (Republic of Somaliland) Jamhuuriyadda Soomaaliland (ภาษาโซมาเลีย); جمهورية الصومال (ภาษาอาหรับ) ¹¹
1.2) ฝ่ายบริหาร	เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร? ประธานาธิบดี (President) เป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร
	ผู้บริหารมาจากไหน? มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>ประธานาธิบดีแต่งตั้งรองประธานาธิบดีและคณะรัฐมนตรี (Council of Ministers) มาบริหารประเทศโดยมีทั้งหมด 26 กระทรวง คือ กิจการประธานาธิบดี/อุตสาหกรรม/การพัฒนาและการวางแผน/สาธารณสุข/การค้าและการลงทุน/การสื่อสารและการไปรษณีย์/การคมนาคม ที่อยู่อาศัย และงานสาธารณะ/ศาสนา/ประมง/เกษตรกรรม/วัฒนธรรมและข้อมูลข่าวสาร/กิจการภายใน/การฟื้นฟู/กิจการต่างประเทศ/การเงิน/การศึกษา/การป้องกันประเทศ/พฤหัสตร์/ยุติธรรม/พลังงานและแร่ธาตุ/กิจการสังคม การจ้างงาน และแรงงาน/กีฬาเยาวชน และการท่องเที่ยว/การบินพลเรือนและการขนส่งทางอากาศ/การพัฒนาชนบทและสิ่งแวดล้อม/น้ำ/การวิจัยและเทคโนโลยีเกี่ยวกับสองสภา¹²</p>
<p>1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ¹³</p>	<p>เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p>สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives)¹⁴</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้ง</p> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มีจำนวน 82 คน</p>
<p>1.4) ผู้ว่าฯเดิม/นอก./กำนัน/ผอ.บ.</p>	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>
<p>1.5) หน่วยปกครองย่อย</p>	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>โซมาลีแลนด์แบ่งการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 6 ภูมิภาค (region) ในแต่ละภูมิภาคจะมี district และหมู่บ้าน สภาภูมิภาคจะมาจากผู้นำระดับ district ในภูมิภาค ซึ่งผู้นำระดับ district จะมาจากการเลือกตั้ง ในส่วนของผู้นำหมู่บ้านจะมาจากการแต่งตั้งโดยสภา district ซึ่งผ่านการเลือกสรรระหว่างผู้อาวุโสในหมู่บ้าน¹⁵</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.6) ภารกิจ/ อำนาจ/หน้าที่	มีอำนาจทำอะไรบ้าง? ตามที่รัฐอธิปไตยพึงมี
1.7) กลไกการ มีส่วนร่วมของ ประชาชน	มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคม หรือไม่? ใช้กลไกรัฐสภาปกติ
1.8) ความเป็น ตัวแทนของคนส่วน น้อยในพื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีข้อมูล
1.9) สัดส่วนที่นั่งใน รัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? ไม่มีประเด็นด้านนี้
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่? พรรคการเมืองจะจัดตั้งได้ ต้องมีสาขาพรรคอยู่ในทุกภูมิภาคและ district ของ ประเทศ และคณะกรรมการพรรคจะต้องเป็นคนมุสลิมเท่านั้น ¹⁶
1.11) ระบบบริหาร งานบุคคล	ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอธิปไตย ใช้สกุลเงินโซมาลีแลนด์ชิลลิง (Somaliland Shilling - SISH)

ประเด็น	รายละเอียด
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
1.15) การศาล	มีศาลของตัวเองหรือไม่? รัฐธรรมนูญแห่งโซมาลีแลนด์รับรองระบบกฎหมายที่แตกต่างกัน 3 ระบบ ซึ่งไม่ได้ขัดแย้งกัน หากแต่เสริมเติมกันและกัน ทำให้ระบบกฎหมายออกมาเป็นลูกผสม (hybrid judicial system) คือ ประกอบด้วยระบบกฎหมายทางการ (Formal Law) ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Customary Law) และระบบกฎหมายชารีอะห์ (Sharia Law) ซึ่งเป็นระบบกฎหมายที่รัฐใช้อย่างไม่เป็นทางการ ¹⁷
1.16) การต่างประเทศ	มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร? ไม่มีประเด็นด้านนี้
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง? ด้วยความที่ยังไม่มีประเทศใดให้การรับรองเอกราช ทำให้การค้ากับต่างประเทศยังไม่สามารถทำได้ในวงกว้าง รายได้ของประเทศจำนวนมากจากทั้งหมดประมาณ 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ มาจากเงินที่ส่งกลับบ้านของชาวโซมาลีแลนด์ที่ไปทำงานต่างประเทศ เศรษฐกิจหลักจะเป็นการปศุสัตว์ซึ่งส่งไปขายที่ประเทศใกล้เคียง เช่น จิบูตีและเอธิโอเปีย หรือซาอุดีอาระเบียและโอมาน ¹⁸
	รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่จะต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund – IMF) จะยังไม่อนุมัติให้โซมาลีแลนด์กู้ยืมเงิน トラบาโตที่โซมาลีแลนด์ยังไม่ได้รับการรับรองจากรัฐต่าง ๆ หรือยังตกลงกับโซมาเลียไม่ได้</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <p>ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโซมาลีแลนด์บริเวณอ่าวเอเดนนั้น เป็นเส้นทางที่มีการขนส่งทางทะเลถึง 1 ใน 3 ของการขนส่งทางทะเลทั้งหมดในโลก ซึ่งมีศักยภาพในการดึงดูดการค้าและการพัฒนาจากต่างประเทศ¹⁹</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>ตามปกติของรัฐอูธิปไตย</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่อย่างไร?</p> <p>โซมาลีแลนด์ใช้กฎหมายชารีอะห์อย่างไม่เป็นทางการ และยังไม่มีการตั้งศาลชารีอะห์ขึ้นมาอย่างเป็นทางการ ขณะนี้มีเพียงศาลของรัฐเท่านั้น (state courts) แต่ศาลของรัฐก็มีหน้าที่ที่จะต้องตัดสินให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายชารีอะห์ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยเช่นกัน คู่ความสามารถตกลงใจที่จะให้คณะกรรมการอิสลามวินิจฉัยความได้ แต่คำตัดสินของคณะกรรมการจะไม่มีผลผูกพันตามกฎหมาย ทั้งหมดนี้ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายชารีอะห์ในโซมาลีแลนด์ยังไม่เข้มข้นเท่าบางประเทศ เช่น ซาอุดีอาระเบีย²⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีข้อมูล
3.2) ภาษา	ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง? ภาษาโซมาเลียเป็นภาษาทางการ ในขณะที่ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับก็เป็นภาษาที่ใช้กันทั่วไปเช่นกัน ²¹
3.3) การศึกษา	มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? หนังสือเรียนและหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ แต่ภาษาที่ใช้สอนเป็นภาษาโซมาเลียและอาหรับ โดยทั่วไป การศึกษายังมีปัญหาทุกทั้งในแง่คุณภาพของโรงเรียนและครูผู้สอน มีเพียงร้อยละ 46 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีน้ำใช้ และมีเพียงร้อยละ 39 เท่านั้นที่มีน้ำที่สะอาดพอจะใช้ดื่ม ²²
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีข้อมูล
3.5) ประวัติศาสตร์	มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์ของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย

ประเด็น	รายละเอียด
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? การแยกตัวเป็นเอกราชของโซมาลีแลนด์เป็นการประกาศแต่ฝ่ายเดียว ซึ่งตั้งแต่ปี 1991 จนถึงปัจจุบัน (2019) นับเป็นเวลา 28 ปี โซมาลีแลนด์ก็ยังคงพยายามแสวงหาการรับรองสถานะของตนจากประเทศต่างๆ ต่อไป
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	ไม่มีประเด็นด้านนี้

ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2019

Endnotes

- 1 <https://www.cfr.org/backgroundunder/somaliland-horn-africas-breakaway-state>
- 2 <https://www.cfr.org/backgroundunder/somaliland-horn-africas-breakaway-state>
- 3 <https://www.worldatlas.com/articles/the-major-religions-practised-in-somalia.html>
- 4 <https://www.cfr.org/backgroundunder/somaliland-horn-africas-breakaway-state>
- 5 <https://www.economist.com/the-economist-explains/2017/11/13/why-somaliland-is-east-africas-strongest-emocracy?zid=304&ah=e5690753dc78ce91909083042ad12e30>
- 6 <https://countryeconomy.com/gdp/somalia?year=2018>
- 7 <http://www.somalilandcsd.org>
- 8 <https://www.bbc.com/news/world-africa-14115069>
- 9 <https://www.bbc.com/news/world-africa-14094632>
- 10 http://www.somalilandlaw.com/somaliland_boundaries.html
- 11 <https://en.populationdata.net/countries/somaliland/>
- 12 <http://somalilandgov.com/govt-ministries/>
- 13 [https://en.wikipedia.org/wiki/National_Legislative_Assembly_\(South_Sudan\)](https://en.wikipedia.org/wiki/National_Legislative_Assembly_(South_Sudan))
- 14 <http://somalilandgov.com/somaliland-house-of-representatives/>
- 15 http://www.somalilandlaw.com/local_government_law.htm
- 16 http://www.somalilandlaw.com/body_xeerka_xisbiyadda.htm
- 17 <https://www.dw.com/en/somalilands-quest-to-enforce-rule-of-law/a-19279817>

18 <https://www.cfr.org/backgrounders/somaliland-horn-africas-breakaway-state>

19 <https://www.cfr.org/backgrounders/somaliland-horn-africas-breakaway-state>

20 <https://www.dw.com/en/somalilands-quest-to-enforce-rule-of-law/a-19279817>

21 <https://en.populationdata.net/countries/somaliland/>

22 <http://haliaccess.org/wp-content/uploads/2018/05/Somaliland-country-fact-sheet-.pdf>

กรณีศึกษา :
South Sudan

สาธารณรัฐซูดานใต้

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่น ของกรณีศึกษา	<p>ซูดานใต้ (คนส่วนใหญ่เป็นคริสต์) แยกตัวออกจากซูดาน (คนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม) เป็นประเทศเอกราชด้วยพลวัตที่เป็นไปตามลำดับตั้งแต่การต่อสู้ด้วยอาวุธ การเจรจาต่อรอง การสัญญา (และการเบี่ยงสัญญา) ที่จะให้ปกครองตนเอง การตกลงที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญของประเทศซูดานให้ภาคใต้มีอำนาจปกครองตนเอง การแต่งตั้งผู้นำภาคใต้เข้าไปเป็นรองประธานาธิบดีเพื่อแชร์อำนาจร่วมกัน การจัดออกเสียงประชามติ สงครามกลางเมืองเหนือใต้ และท้ายที่สุดคือ การแยกตัวเป็นเอกราช อย่างไรก็ตาม หลังจากได้เอกราช ก็เกิดสงครามกลางเมืองจากความขัดแย้งกันเองระหว่างกลุ่มการเมืองภายในจนต้องมีกระบวนการเจรจาทางการเมืองอีกครั้ง</p>
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีนานาชาติที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการเมืองในพื้นที่โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน 2. มีขบวนการต่อสู้ที่ค่อนข้างเป็นหนึ่งเดียวกับประชาชนส่วนใหญ่ในแง่การสะท้อนเสียงความต้องการต่อรัฐบาล 3. รัฐบาลเปิดทางให้มีการทำประชามติเรื่องเอกราช
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	<p>ซูดานเคยอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษและอียิปต์มาก่อน หลังจากได้รับเอกราชแล้ว ทางภาคใต้ของซูดานก็ต้องการมีอำนาจปกครองตนเองและแยกตัวเป็นประเทศอิสระ เกิดการสู้รบระหว่างฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้กว่า 50 ปี โดยมีต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลอยู่เป็นระยะ ซึ่งทำให้มีพลเรือนเสียชีวิตประมาณ 383,000 คน¹ จนต่อมาทั้งสองฝ่ายก็บรรลุข้อตกลงระหว่างกัน โดยกำหนดเป็นขั้นตอนการแชร์อำนาจปกครองซูดานร่วมกัน จากนั้นก็เป็นการให้อำนาจซูดานใต้ปกครองตนเอง และให้มีการลงประชามติว่าจะอยู่หรือแยกตัวไปจากซูดานเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งประชาชนซูดานใต้เกือบทั้งหมดก็ลงมติว่าจะแยกตัวเป็นเอกราช</p>

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>หลังจากที่ได้รับเอกราชแล้ว ชูดานใต้ก็เกิดความขัดแย้งทางการเมืองภายในมาตลอด จนกระทั่งล่าสุด กลุ่มการเมืองต่างๆ ในชูดานใต้สามารถบรรลุข้อตกลงหยุดยิงระหว่างกันภายใต้ “คำประกาศคาร์ทุม” และนำไปสู่การร่วมแชร์อำนาจในการบริหารแล้ว แต่จากนี้ก็ยังคงมีการปะทะอยู่ประปรายจากกลุ่มติดอาวุธเล็กๆ และยังมีความเสี่ยงว่ากลุ่มการเมืองต่างๆ จะไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเหมือนดังเช่นในอดีต แม้ประเทศจะดูมีเสถียรภาพมากขึ้นหลังการสู้รบที่ยาวนาน แต่ในภาพรวม สภาพเศรษฐกิจก็เกือบจะล่มสลาย (เงินเฟ้อกว่า 161% โดยใ้หนึ่งตัวมีค่าเท่ากับเงินเดือนครุ 2 เดือน²) และการเมืองก็ยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงโดยอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านรัฐบาล ซึ่งเป็นผลจากข้อตกลงระหว่างกลุ่มการเมืองภายในที่ขัดแย้งกัน ทั้งรัฐบาลได้กำหนดที่จะจัดเลือกตั้งใหญ่ครั้งต่อไปในปี 2021³</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>ชูดาน: 1,886,068 ตารางกิโลเมตร ประชากร 42 ล้านคน (2019) มีคาร์ทุมเป็นเมืองหลวง</p> <p>ชูดานใต้: 619,745 ตารางกิโลเมตร ประชากร 11 ล้านคน (2019) มีจูบาเป็นเมืองหลวง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p><i>ซูดาน:</i> เชื้อชาติหลัก – ซูดานอาหรับ (70%) แอฟริกัน เช่น Nubian, Zaghawa (30%)⁴ ศาสนาหลัก – อิสลาม (97%) แอฟริกันดั้งเดิม (1.3%) คริสต์ (1.3%)⁵</p> <p><i>ซูดานใต้:</i> เชื้อชาติหลัก – Dinka (36%) Nuer (16%) Azande (6%) Bari (4%) Shilluk (3%) Toposa (2%)⁶ ศาสนาหลัก – คริสต์ (73.7%) แอฟริกันดั้งเดิม (19%)⁷</p> <p>ระบบการปกครอง</p> <p>ซูดานใต้ประกาศเอกราชจากประเทศซูดานในเดือนกรกฎาคม 2017 มีการปกครองระบอบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร มี 2 สภา คือ National Legislative Assembly (170 คน) และ Council of States (50 คน)</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>ซูดาน:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 9.5 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 2,415 เหรียญสหรัฐ (2018)</p> <p><i>ซูดานใต้:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 3 พันล้านเหรียญสหรัฐ (2016) รายได้ประชาชาติต่อหัว 691 เหรียญสหรัฐ (2016)⁸</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง⁹</p>	<p>● ปี 1898-1955 ซูดานอยู่ภายใต้การปกครองแบบคอนโดมิเนียม (Condominium rule) ของอังกฤษและอียิปต์ แต่มีระบบราชการที่แยกกันระหว่างเหนือกับใต้ (การปกครองแบบคอนโดมิเนียมคือ การที่มีรัฐรัฐหนึ่งถูกปกครองโดยรัฐอธิปไตยสองรัฐขึ้นไป ซึ่งรัฐอธิปไตยที่เข้าปกครองนั้นก็สามารแบ่งบทบาทกันปกครองในรัฐนั้นๆ ได้ตามที่ตกลงกัน)¹⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1956 ชูดานได้รับเอกราช แต่รัฐทางใต้ก็ไม่พอใจเนื่องจากยังคงไม่มีอิสระที่จะปกครองตนเอง ● ปี 1962 เกิดสงครามกลางเมืองครั้งแรกระหว่างเหนือกับใต้ นำโดยขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อแยกตัวเป็นอิสระของชูดานใต้ (Anyanya) ● ปี 1969 กลุ่มนายทหารชูดานเข้ายึดอำนาจและริเริ่มนโยบายที่จะให้ภาคใต้ปกครองตนเอง (autonomy) ● ปี 1972 รัฐบาลลงนามข้อตกลงสันติภาพกับชูดานใต้ ซึ่งสัญญาว่าจะให้ภาคใต้ปกครองตนเอง ● ปี 1978 มีการค้นพบน้ำมันในชูดานใต้ ● ปี 1983 เกิดสงครามกลางเมืองครั้งที่สองระหว่างเหนือกับใต้ นำโดยขบวนการปลดปล่อยประชาชนชูดาน (Sudanese People's Liberation Movement - SPLM) หลังจากทีประธานาธิบดีชูดานเปลี่ยนใจไม่ให้ชูดานใต้ปกครองตนเอง ● ปี 2002 รัฐบาลชูดานกับกลุ่มขบวนการชูดานใต้บรรลุข้อตกลงเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การยุติสงครามกลางเมืองระหว่างกันที่เคนยา โดย Machakos Protocol นี้กำหนดให้ภาคใต้สามารถกำหนดชะตากรรมของตนเอง (self-determination) ได้ในอีก 6 ปี หากสองฝ่ายสามารถบรรลุข้อตกลงสุดท้ายกันได้ ● ปี 2005 เดือนมกราคม ทั้งสองฝ่ายบรรลุข้อตกลงสันติภาพ North/South Comprehensive Peace Agreement (CPA) เป็นการยุติสงครามกลางเมือง กำหนดให้ภาคใต้มีอำนาจปกครองตนเอง จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวร่วมที่คาร์ทุม และจัดการลงประชามติว่าจะแยกตัวเป็นเอกราชหรือไม่ในอีก 6 ปีจากนี้ (ปี 2011) หลังจากนั้นก็มี การแต่งตั้งอดีตหัวหน้ากลุ่มขบวนการภาคใต้เป็นรองประธานาธิบดีคนที่หนึ่ง และแก้ไขรัฐธรรมนูญชูดานให้ภาคใต้มีอำนาจในการปกครองตนเอง

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2008 เกิดการปะทะกันระหว่าง Arab militia กับ SPLM ในกรณีพิพาทในบริเวณ Abyei ตรึงรอยต่อเหนือใต้ซึ่งมีน้ำมันจำนวนมาก ● ปี 2009 ชูदानเหนือและใต้ตกลงที่จะยอมรับให้ศาลอนุญาโตตุลาการในกรุงเฮก เนเธอร์แลนด์ เป็นผู้ตัดสินข้อพิพาทบริเวณ Abyei ● ปี 2011 ประชาชนในภาคใต้ร้อยละ 98.83 ลงคะแนนเสียงประชามติสนับสนุนการเป็นเอกราช โดยเกิดการปะทะระหว่างกองกำลังของเหนือและใต้ในเวลาต่อมา ทำให้มีผู้เสียชีวิตกว่าร้อยละ 10 ตามมาด้วยฝ่ายเหนือเข้าครอบครอง Abyei ต่อมารัฐบาลของทั้งเหนือและใต้ได้ลงนามให้ Abyei เป็นเขตปลอดทหาร และให้อยู่ภายใต้กองกำลังรักษาสันติภาพของเอธิโอเปีย หลังจากนั้นชูदानใต้ได้ประกาศเอกราชอย่างเป็นทางการในเดือนกรกฎาคม ● ปี 2012 เกิดการสู้รบระหว่างเหนือกับใต้อีกครั้งหลังจากกองกำลังของชูदानใต้เข้าครอบครองแหล่งน้ำมันบริเวณชายแดน ส่งผลให้มีผู้พลัดถิ่นกว่าสองแสนคน ● ปี 2013 ชูदानและชูदानใต้บรรลุข้อตกลงระหว่างกันโดยได้ถอนทหารของตนออกจากบริเวณพรมแดนพิพาทเพื่อให้เป็นเขตปลอดทหาร ● ปี 2014-2017 เกิดความขัดแย้งทางการเมืองภายในชูदानใต้โดยอดีตรองประธานาธิบดี Riek Machar ที่ถูกประธานาธิบดี Salva Kiir Mayardit ไล่ออกได้จับอาวุธขึ้นสู้เพื่อล้มรัฐบาล มีการสู้รบอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ซึ่งทำให้มีผู้อพยพจากชูदानใต้เข้าอุกันดากว่าล้านคน ● ปี 2018 หลังจากผ่านกระบวนการพูดคุยระดับชาติ (National Dialogue) ร่วมกัน ประธานาธิบดี Kiir ได้ลงนามกับ Machar และกลุ่มต่อต้านอื่นๆ ในข้อตกลงแชร์อำนาจการบริหารเพื่อยุติสงครามกลางเมือง (Khartoum Declaration) โดย Machar ได้กลับสู่รัฐบาลเป็นหนึ่งในห้ารองประธานาธิบดี (รวมระยะเวลาตั้งแต่ชูदानใต้เอกราชจนถึงชูदानใต้ได้เอกราช ปี 1956-2011 รวม 55 ปี)

ประเด็น	รายละเอียด
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง? ครอบคลุมพื้นที่ 10 รัฐ
	ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่? การแบ่งเส้นพรมแดนเป็นผลจากยุคอาณานิคม
	เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร? สาธารณรัฐซูดานใต้ (The Republic of South Sudan)
1.2) ฝ่ายบริหาร	เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร? ประธานาธิบดี (President) เป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร
	ผู้บริหารมาจากไหน? มาจากการเลือกตั้งโดยตรง
	โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร? มีรองประธานาธิบดีจากกลุ่มการเมืองต่างๆ จำนวน 5 คน ซึ่งขณะนี้ถือว่าอยู่ในช่วงรัฐบาลเปลี่ยนผ่าน โดยรัฐสภาได้ขยายเวลาการดำรงตำแหน่งของตนและคณะออกไปอีก 3 ปี เพื่อเตรียมจัดการเลือกตั้งในปี 2021
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ ¹¹	เรียกชื่อว่าจะอะไร? สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (National Legislative Assembly)
	มาจากไหน? มาจากการเลือกตั้งตั้งแต่ปี 2010 ก่อนที่จะได้รับเอกราช (ในช่วงที่ยังเป็นสภานิติบัญญัติซูดานใต้ภายใต้ประเทศซูดาน)

ประเด็น	รายละเอียด
	โครงสร้างสถานิติบัญญัติเป็นอย่างไร? มีจำนวน 170 คน
1.4) ผู้ว่าฯเดิม/ นอก./กำนัน/ผญบ.	ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่? ไม่มีข้อมูล
1.5) หน่วยปกครองย่อย	หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น? ไม่มีข้อมูล
1.6) ภารกิจ/ อำนาจ/หน้าที่	มีอำนาจทำอะไรบ้าง? ตามที่รัฐอธิปไตยพึงมี
1.7) กลไกการ มีส่วนร่วมของ ประชาชน	มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่? ใช้กลไกรัฐสภาปกติ
1.8) ความเป็น ตัวแทนของคน ส่วนน้อยในพื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีข้อมูล
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? ไม่มีประเด็นด้านนี้
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่? มีพรรคการเมืองหลายพรรค ซึ่งระหว่างนี้จนกว่าจะถึงการเลือกตั้งใหญ่ในปี 2021 พรรคใหม่ก็สามารถจัดตั้งได้จนถึงช่วง 12 เดือนก่อนวันเลือกตั้ง ¹²
1.11) ระบบบริหาร งานบุคคล	ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย

ประเด็น	รายละเอียด
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย ใช้สกุลเงินปอนด์ซูดานใต้ (South Sudan Pound)
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย
1.15) การศาล	มีศาลของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย
1.16) การต่างประเทศ	มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร? ไม่มีประเด็นด้านนี้
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง? ร้อยละ 98 ของรายได้ทั้งหมดของประเทศมาจากน้ำมัน ¹³ ปีงบประมาณ 2018-19 ซูดานใต้ได้ตั้งงบประมาณใช้จ่ายของประเทศอยู่ที่ 587 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ¹⁴
	รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่จะต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
	กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย

ประเด็น	รายละเอียด
2.2) เงินอุดหนุน จากส่วนกลาง	ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
2.3) การจัดสรร ทรัพยากร	ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้? นอกจากน้ำมันแล้ว ชูदानได้ยังมีการส่งออกทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ทอง พืชผล การเกษตร และไม้เนื้อแข็ง เช่น มะฮอกกานีและสัก แต่ผลจากสงครามกลางเมือง ที่ต่อเนื่องมานาน ทำให้พื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากถูกทำลายและ ถูกทิ้งเปล่าร้างปราศจากผู้คนที่ต้องอพยพถิ่นฐานออกไป ¹⁵
2.4) การจัดสรร ที่ดิน	การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอูธิปไตย
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	ใช้กฎหมายชาโระห์หรือไม่อย่างไร? ประธานาธิบดี Kiir เคยกล่าวว่าเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ชูदानใต้ต้องการแยกตัว ออกจากชูदान เพราะรัฐบาลชูदानประกาศใช้กฎหมายอิสลาม ซึ่งมีผลต่อคน คริสต์ในภาคใต้ แต่ชูदानได้ออกมาปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริง เพราะกฎหมาย อิสลามไม่ได้บังคับใช้กับคนคริสต์ ค่ำกล่าวดังกล่าวเป็นเพียงข้ออ้างที่จะแยก ดินแดนเท่านั้น ¹⁶
	มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
3.2) ภาษา	ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง? ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเป็นภาษาราชการ นอกจากนี้จะมีภาษาอาหรับ จูบา และภาษาท้องถิ่นย่อยๆ อีกกว่า 70 ภาษา ¹⁷

ประเด็น	รายละเอียด
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>ในอดีตตอนที่ชูदानได้รับเอกราชจากอังกฤษ ชูदानได้เปลี่ยนภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาอาหรับ ซึ่งทำให้ภาคใต้รู้สึกถูกปิดกั้นและทำลายวัฒนธรรมของตน ภายหลังจากที่ภาคใต้ได้รับเอกราช จึงได้เปลี่ยนจากภาษาอาหรับกลับมาเป็นภาษาอังกฤษ แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่เนื่องจากชาวชูदानใต้จำนวนไม่น้อยถนัดที่ใช้ภาษาอาหรับจวบจนมากกว่า ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องคิดต่อไป¹⁸</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มี</p>
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>ตามปกติของรัฐอริบไตย</p>
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์ของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ตามปกติของรัฐอริบไตย</p>
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <p>ชูदानได้แยกตัวออกจากชูदानเป็นประเทศเอกราชด้วยพลวัตที่เป็นไปตามลำดับ ตั้งแต่การต่อสู้ด้วยอาวุธ การเจรจาต่อรอง การสัญญา (และการเบี่ยงสัญญา) ที่จะให้ปกครองตนเอง การตกลงที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญของประเทศชูदानให้ภาคใต้มีอำนาจปกครองตนเอง การแต่งตั้งผู้นำภาคใต้เข้าไปเป็นรองประธานาธิบดีเพื่อแชร์อำนาจร่วมกัน การจัดออกเสียงประชามติ สงครามกลางเมืองเหนือได้ และท้ายที่สุดคือการแยกตัวเป็นเอกราช</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	อย่างไรก็ตาม หลังจากได้เอกราช ชูदानใต้ก็ต้องเผชิญกับความขัดแย้งภายในประเทศจากกลุ่มการเมืองต่างๆ จนเกิดเป็นสงครามกลางเมืองอีกครั้ง ทำให้เศรษฐกิจเกือบจะล่มสลาย แต่หลังจากที่ตกลงกันได้ ชูदानใต้ก็อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านโดยมีรัฐบาลที่ต่ออายุออกไปเพื่อเตรียมจัดการเลือกตั้งใหญ่ในปี 2021
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ ข้อตกลง	ไม่มีประเด็นด้านนี้

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2019

Endnotes

1 <https://www.nytimes.com/2018/09/26/world/africa/south-sudan-civil-war-deaths.html>

2 https://www.washingtonpost.com/world/africa/life-is-miserable-even-when-theres-food-in-south-sudan-many-cant-afford-it/2018/11/17/8b57c6b6-8f67-11e8-ae59-01880eac5f1d_story.html?noredirect=on

3 <https://www.civicus.org/index.php/media-resources/news/interviews/3423-south-sudan-our-current-regime-is-democratic-only-on-paper-not-in-practice>

4 <https://minorityrights.org/country/sudan/>

5 https://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Sudan

6 <https://www.worldatlas.com/articles/ethnic-groups-of-south-sudan.html>

7 <https://www.worldatlas.com/articles/religious-beliefs-in-south-sudan.html>

8 <https://tradingeconomics.com/>

9 <https://www.bbc.com/news/world-africa-14019202>

10 <https://www.encyclopedia.com/humanities/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/condominium-agreement-1899>

11 [https://en.wikipedia.org/wiki/National_Legislative_Assembly_\(South_Sudan\)](https://en.wikipedia.org/wiki/National_Legislative_Assembly_(South_Sudan))

12 <https://jmecsouthsudan.org/index.php/media-center/news/item/242-strong-political-parties-key-in-the-democracy-of-south-sudan-says-ncac>

13 <https://www.bbc.com/news/world-africa-12115013>

14 <https://www.reuters.com/article/us-southsudan-budget/south-sudans-cabinet-passes-584-million-budget-for-2018-19-idUSKBN1JA18J>

15 https://www.washingtonpost.com/world/africa/life-is-miserable-even-when-theres-food-in-south-sudan-many-cant-afford-it/2018/11/17/8b57c6b6-8f67-11e8-ae59-01880eac5f1d_story.html?noredirect=on

16 <https://globalchristiannews.org/article/imposing-sharia-law-caused-independence-says-south-sudan-leader/#targetText=President%20Salva%20Kiir%20of%20South,demanded%20or%20independence%20in%202011.&targetText=%E2%80%9CChristians%20were%20exempted%20from%20Islamic,after%20secession%2C%E2%80%9D%20he%20insisted.>

17 <https://www.bbc.com/news/world-africa-14069082>

18 [https://www.unicef.org/esaro/UNICEF\(2016\)LanguageandLearning-SouthSudan-Case-Study.pdf](https://www.unicef.org/esaro/UNICEF(2016)LanguageandLearning-SouthSudan-Case-Study.pdf)

กรณีศึกษา : South Tyrol

แคว้นปกครองตนเองที่โรลไต
สาธารณรัฐอิตาลี

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของกรณีศึกษา	<p>ที่โรลได้มีจุดเด่นอยู่ที่การยอมรับและให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาของกลุ่มคนที่แตกต่างกันในพื้นที่ (คนส่วนใหญ่พูดภาษาเยอรมัน ขณะที่คนส่วนน้อยพูดอิตาลีและละติน) โดยได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นพื้นที่ที่ชนกลุ่มน้อยได้รับการปกป้องสิทธิมากที่สุดแห่งหนึ่งในทวีปยุโรป¹ และอาจจะมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก² (ไม่ว่าจะมอง “ชนกลุ่มน้อย” จากในแง่มุมมองของประเทศอิตาลีหรือของแคว้นที่โรลได้) ซึ่งการยอมรับนี้ได้สะท้อนออกมาเป็นรูปธรรมชัดเจนอยู่ทั้งในโครงสร้างการบริหารปกครองและระบบการศึกษา ทำให้ประชาชนที่พูดภาษาแม่ต่างกันรู้สึกสบายใจที่จะอยู่ร่วมกันโดยไม่มีกลุ่มใดรู้สึกด้อยหรือถูกละเลยไม่ให้ความสำคัญ ในส่วนของกระบวนการต่อสู้เรียกร้องในภาพรวมแม้จะมีการใช้ความรุนแรงอยู่บ้างในบางช่วง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้การเมืองและการต่อรองเป็นหลัก โดยมีหลายกลุ่มเข้ามามีบทบาทในการต่อรองและแสวงหาความเห็นร่วมกันทั้งพรรคการเมืองในพื้นที่ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ รัฐบาลอิตาลี รัฐบาลออสเตรีย และองค์การสหประชาชาติ</p>
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนแต่ละกลุ่มยอมรับและไม่ปิดกั้นการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์วัฒนธรรมของกันและกันโดยเฉพาะด้านภาษา 2. มีพรรคการเมืองเข้มแข็ง รณรงค์ทางการเมืองมาต่อเนื่องยาวนาน 3. อิตาลีมีการปฏิรูประบบกฎหมาย 4. ได้รับแรงสนับสนุนจากนานาชาติโดยเฉพาะรัฐบาลเพื่อนบ้านคือออสเตรีย

ประเด็น	รายละเอียด
<p>ภูมิหลัง ความขัดแย้งโดยย่อ</p>	<p>ที่โรลไตเคยเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิออสเตรีย (Habsburg Empire) (อยู่ภาคเหนือของอิตาลีตีออสเตรีย) จากนั้นได้ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอิตาลีหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในช่วงปี 1943-45 ที่โรลไตตกอยู่ภายใต้การปกครองของนาซีเยอรมนี ต่อมาในปี 1946 รัฐธรรมนูญอิตาลี ม.5 ระบุว่าอิตาลีเป็น “สาธารณรัฐอันแบ่งแยกมิได้ที่รับรองและสนับสนุนท้องถิ่นปกครองตนเอง” (Indivisible Republic which acknowledges and supports local self-administration) ถัดมาช่วงทศวรรษที่ 50-60 ได้มีกลุ่มติดอาวุธต่อสู้กับรัฐบาลอิตาลีเพื่อแยกตัวไปอยู่กับประเทศออสเตรีย มีความพยายามในการหาทางออกอย่างเป็นขั้นตอนด้วยการออกกฎหมายการปกครองตนเองในปี 1948 และครั้งที่สองคือในปี 1972 ซึ่งใช้เวลาต่อมาอีก 20 ปี ความขัดแย้งจึงจะยุติลงได้ในปี 1992 โดยที่โรลไตซึ่งประชากรในพื้นที่ร้อยละ 60 พูดภาษาเยอรมัน ได้มีสถานะเป็นเขตปกครองตนเอง จากนั้นในปี 2001 อิตาลีมีการปฏิรูปรัฐธรรมนูญให้มีความเป็นสหพันธรัฐมากขึ้น นับเป็นการปรับกฎหมายปกครองตนเองครั้งที่ 3 ให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น³</p>
<p>สถานการณ์ การเมืองในปัจจุบัน</p>	<p>กระแสชาตินิยมในภาพรวมของยุโรปมีผลต่อความคิดทางการเมืองของชาวที่โรลไตด้วยเช่นกัน ในที่โรลไต บางพรรคการเมืองสนับสนุนการแยกตัวไปเป็นส่วนหนึ่งของประเทศออสเตรีย ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ที่พูดภาษาเยอรมันยังคงพอใจสถานะการปกครองตนเองที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้ 2-3 ปีล่าสุด มีความเคลื่อนไหวจากหัวหน้าพรรคการเมืองฝ่ายขวาของออสเตรียที่ออกมากล่าวว่าจะเห็นการทำประชามติของชาวที่โรลไตว่าต้องการจะแยกตัวมารวมกับออสเตรียหรือไม่ โดยที่รัฐบาลออสเตรียฝ่ายขวา-กลาง (center-right) ก็มีแนวคิดที่จะให้สัญชาติและหนังสือเดินทางออสเตรียกับชาวที่โรลไตที่พูดภาษาเยอรมันด้วย⁴</p>

ประเด็น	รายละเอียด
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>อิตาลี: 301,225 ตารางกิโลเมตร ประชากร 60.5 ล้านคน (2019) มีกรุงโรมเป็นเมืองหลวง⁵</p> <p>ที่โรลใต้: 7,400 ตารางกิโลเมตร ประชากร 530,000 คน (2018) มีโบเซนเป็นเมืองหลวง</p> <p style="text-align: center;">แผนที่ที่โรลใต้</p>
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>อิตาลี: เชื้อชาติหลัก - อิตาลี (92%) โรมานีเย (1.8%) อาหรับ (1.1%) แอลเบเนีย (0.8%) จีนฮั่น (0.3%)⁶ ประมาณร้อยละ 4.5 ของประชากรทั้งหมดเป็นชนกลุ่มน้อย 12 กลุ่ม ซึ่งถือว่าอิตาลีเป็นประเทศที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่มากที่สุดในสหภาพยุโรป⁷ ศาสนาหลัก - คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (83.3%) ไม่ระบุ (12.4%) อิสลาม (3.7%)⁸</p> <p>ที่โรลใต้: เชื้อชาติหลัก - คนพูดภาษาเยอรมัน (69.64) คนพูดภาษาอิตาลี (25.84) คนพูดภาษาละติน (4.52)⁹ กลุ่มคนพูดภาษาละติน (ภาษาโรมัน/ละตินใหม่) ถือว่าเป็นกลุ่มคนที่เก่าแก่ที่สุดในพื้นที่ โดยอยู่มาก่อนคริสตกาล¹⁰ ศาสนาหลัก - คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (96.1%) อิสลาม (1.9%)¹¹</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>แรกเริ่มอิตาลีเป็นรัฐเดี่ยวแบบราชาอาณาจักร (1861) แต่ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ (1946) มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ มีนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร มีสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงและระบบสัดส่วนรวม 630 คน มีวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงและส่วนที่เป็นตลอดชีพ 7 คนรวม 315 คน แบ่งการปกครองออกเป็น 20 แคว้น (region) 94 จังหวัด โดยมี 5 แคว้นที่ได้รับสถานะพิเศษให้ปกครองตนเองตามรัฐธรรมนูญ คือ แคว้นที่เป็นเกาะ (Sicily กับ Sardinia) แคว้นที่มีคนพูดฝรั่งเศส (Valle d'Aosta/Valle d'Aoste) แคว้นที่มีคนพูดโลเวเนีย (Friuli Venezia Giulia) และแคว้นที่มีคนพูดเยอรมัน (Trentino Alto Adige/Sudtirolo)¹²</p> <p>ในแต่ละแคว้นจะมี 3 องค์กรหลัก คือ ประธานคณะกรรมการ (President of the Junta) ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร คณะกรรมการ (The Junta) รับผิดชอบการบริหารด้านต่าง ๆ และคณะมนตรีแคว้น (Regional Council) ทำหน้าที่นิติบัญญัติ ทั้งนี้ จะมีผู้แทนรัฐบาลกลาง 1 คนอยู่ประจำนครหลวงของแต่ละแคว้น คอยควบคุมดูแลการบริหารของรัฐบาลท้องถิ่นและประสานงานระหว่างท้องถิ่นกับส่วนกลาง¹³</p>
	<p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>อิตาลี: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 2,066,000 ล้านเหรียญสหรัฐ (2017)¹⁴ รายได้ประชาชาติต่อหัว 27,719 ยูโร (2016)¹⁵</p> <p>ทีโรลใต้: ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 22,188 ล้านยูโร (2016) รายได้ประชาชาติต่อหัว 42,456 ยูโร (2016) ทีโรลใต้เป็นแคว้นที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในประเทศอิตาลี มีรายได้ต่อหัวเฉลี่ยสูงที่สุดในอิตาลีและถือว่าเป็นแคว้นที่รวยที่สุดแคว้นหนึ่งในสหภาพยุโรป¹⁶</p>

ประเด็น	รายละเอียด
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง^{17 18}</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปีคริสต์ศตวรรษที่ 14 ที่โรลเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิ Habsburg ● ปี 1861 อิตาลีถูกก่อตั้งขึ้นเป็นราชอาณาจักรแบบรัฐเดี่ยว (Unitary Kingdom) ● ปี 1919 ที่โรลได้ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอิตาลีจากสนธิสัญญาสันติภาพแห่งแซงต์แชร์แมง (St.Germain) ซึ่งในช่วงต้น มีการสัญญาว่าจะสร้างเขตปกครองทางวัฒนธรรม (Cultural autonomy) ให้แก่ชุมชนเยอรมันในพื้นที่ ● ปี 1922 ระบอบฟาสซิสต์ขึ้นปกครองอิตาลีโดยเบนิโต มุสโสลินีมีนโยบายสร้างความเป็นอิตาลี (Italianization) กดทับอัตลักษณ์ของชุมชนเยอรมันในทุกมิติ รวมถึงการห้ามพูดและสอนภาษาเยอรมัน โรงเรียนเยอรมันถูกปิด และให้มีการเปลี่ยนนามสกุลเป็นอิตาลี พรรคการเมืองที่ใช้ภาษาเยอรมันถูกยุบ มีการอพยพคนอิตาลีเข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่หลายหมื่นคนในรูปของการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมที่ซานเมืองโบเซน ● ปี 1939 ฮิตเลอร์และมุสโสลินีทำความตกลงที่เรียกกันว่า “Final Solution” ต่อปัญหาความขัดแย้ง โดยให้ “ทางเลือก” ต่อชุมชนเยอรมันในที่โรลได้ว่า หากต้องการรักษาอัตลักษณ์ของตนไว้ ก็ให้ย้ายออกจากพื้นที่ไปอยู่กับไรช์เยอรมัน แต่หากต้องการอยู่ในพื้นที่ต่อไป ต้องเลิกพูดภาษาเยอรมัน ละทิ้งวัฒนธรรมที่โรล แล้วหันมาเป็นอิตาลีเต็มตัว ซึ่งประชาชน 76,000 คน เลือกที่จะย้ายออกนอกพื้นที่โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเกิดสงครามด้วย¹⁹ ● ปี 1945 มีการตั้งพรรคการเมือง South Tyrolean’s Peoples Party (SVP) ขึ้นเพื่อเรียกร้องและปกป้องสิทธิของคนพูดเยอรมันและละตินในที่โรลได้ ● ปี 1946 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศผู้ชนะสงครามได้ให้รัฐบาลอิตาลีและรัฐบาลออสเตรียเจรจาตกลงกันในสถานะของที่โรลได้ ซึ่งทั้งสองประเทศได้ลงนามกันในสนธิสัญญาปารีส (Paris Agreement) ซึ่งระบุว่าอิตาลีและออสเตรียตกลงที่จะให้ที่โรลได้เป็นส่วนหนึ่งของอิตาลีภายใต้เงื่อนไขว่าชุมชนที่พูดภาษาเยอรมันจะต้องมีอิสระในการปกครองตนเอง

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>โดยให้ออสเตรียเข้ามามีบทบาทอย่างเป็นทางการในฐานะผู้ปกป้องที่โรลไตต์ (Protective power) ซึ่งมีส่วนทำให้ที่โรลไตต์ได้รับสถานะและอำนาจในการปกครองตนเองต่อมา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1948 เขตปกครองตนเองที่โรลไตต์ (Autonomous Region Trentino Alto-Adige/South Tyrol) ได้รับการจัดตั้งขึ้นจากกฎหมายการปกครองตนเอง (Autonomy Statute) ฉบับแรก แต่เขตปกครองนี้มีการรวมจังหวัด Trentino เข้ามาด้วย จึงทำให้ในภาพรวมแล้ว มีคนอิตาลีเป็นคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ คือ ร้อยละ 71.5 ส่งผลให้คนเยอรมันโหวตแพ้เสมอ สุดท้ายก็ทำให้เกิดความไม่พอใจขึ้นและนำไปสู่ความรุนแรง คือ มีการระเบิดเป้าหมายเชิงสัญลักษณ์ที่มีความเป็นรัฐอิตาลี ● ปี 1958 ส.ส.พรรค SVP เสนอร่างกฎหมายปกครองตนเองที่โรลไตต์ต่อรัฐสภาในโรม แต่ร่างดังกล่าวก็ถูกโจมตีจากแทบทุกพรรคการเมืองว่าเป็นการสร้างรัฐซ้อนรัฐ และคุกคาม “ความเป็นอิตาลี” ● ปี 1960 ออสเตรียกระตุ้นให้องค์การสหประชาชาติพิจารณาปัญหาที่โรลไตต์อย่างจริงจัง เนื่องจากรัฐบาลอิตาลีพยายามจำกัดประเด็นว่าเป็นเรื่องภายในเท่านั้น ไม่ยอมให้มีฝ่ายอื่นเข้ามาช่วยแก้ปัญหา จากนั้นได้มีกระบวนการเจรจาต่อรองและการต่อสู้ทางการเมืองเรื่อยมาเพื่อให้ชุมชนเยอรมันมีอำนาจในการปกครองตัวเองมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการเคลื่อนไหวของพรรค SVP ที่ระดมรายชื่อ 158,000 ชื่อ เพื่อเรียกร้องสิทธิในการกำหนดชะตากรรมตัวเอง (Self-determination) อย่างไรก็ตาม ยังคงมีการใช้กำลังอาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ความมั่นคงของอิตาลีอยู่ด้วยระหว่างปี 1950-80 เช่น จากกลุ่ม South Tyrolean Liberation Committee ทำให้มีผู้เสียชีวิต 21 คน และบาดเจ็บ 57 คน²⁰

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1972 จากการที่ตัวแทนรัฐบาลอิตาลี ที่โรลไตและออสเตรียได้เจรจากันมาก่อนหน้านี้หลายปี ก็ได้ข้อตกลงที่เรียกว่า “Package of Measures” ส่งผลให้มีการปรับปรุงกฎหมายปกครองตนเองเป็นครั้งที่สอง ทำให้พื้นที่มีอำนาจมากขึ้น กำหนดให้ระบบราชการต้องใช้สองภาษา และเป็นครั้งแรกที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มคนที่พูดภาษาละติน²¹ และมีการแยกเขตปกครองออกเป็น Autonomous Province of Trentino (ซึ่งมีคนพูดอิตาลีอยู่มาก) และ Autonomous Province of Bolzano/Bozen (ซึ่งมีคนพูดเยอรมันอยู่มาก) แต่กว่าความพยายามครั้งนี้จะเกิดผลในทางปฏิบัติโดยสมบูรณ์ก็ใช้เวลาอีก 20 ปีถัดมา ● ปี 1992 ผลของการปรับปรุงกฎหมายปกครองตนเองในปี 1972 ได้ถูกนำมาสู่การปฏิบัติจนสมบูรณ์ ออสเตรียได้ประกาศอย่างเป็นทางการต่อ UN ว่าความขัดแย้งที่โรลไตได้ยุติลงอย่างเป็นทางการแล้ว²² แต่อย่างไรก็ตาม ความปรารถนาที่จะแยกตัวเป็นอิสระจากอิตาลีของคนจำนวนหนึ่งก็ยังคงมีอยู่ต่อไป ● ปี 2001 อิตาลีมีการปฏิรูปรัฐธรรมนูญให้มีความเป็นสหพันธรัฐมากขึ้น ทำให้ในทางปฏิบัติ ถือได้ว่าเป็นการปรับปรุงกฎหมายปกครองตนเองให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นอีกเป็นครั้งที่ 3 ● ปี 2009 มีการบูรณาการกฎหมายปกครองตนเองทั้งหมด (Integrated Autonomy Statute) ● ปี 2013 ผู้นำกลุ่มเรียกร้องเอกราชในทีโรลไต (พรรค South Tyrolean Freedom Party) ได้จัดการลงประชามติที่ไม่มีผลผูกพัน โดยถามว่าต้องการจะใช้สิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตัวเองหรือไม่ มีชาวทีโรลไตมาใช้สิทธิประมาณร้อยละ 15 (60,000 คน จากประชากร 511,000 คน) ด้วยการออกคะแนนเสียงผ่านการหย่อนบัตรในกล่องไปรษณีย์และโทรศัพท์ โดยร้อยละ 92.17 ของผู้มาลงประชามติตอบว่าต้องการจะใช้สิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง²³

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2014 รัฐบาลออสเตรียแสดงความเห็นว่า เขตปกครองตนเองที่โรลได้จะยังคงพัฒนาและเติบโตต่อไปเรื่อยๆ เป็นพลวัตที่จะไม่หยุดนิ่ง²⁴ ● ปี 2016 หัวหน้าพรรคการเมืองฝ่ายขวาของออสเตรียออกมากล่าวว่าอยากเห็นการทำประชามติของชาวที่โรลใต้ว่าต้องการจะแยกตัวมารวมกับออสเตรียหรือไม่²⁵ ● ปี 2017 รัฐบาลออสเตรียเตรียมเสนอแผนที่จะให้สัญชาติและหนังสือเดินทางออสเตรียกับชาวที่โรลใต้ โดยกล่าวว่าเรื่องนี้จะต้องหารือกับรัฐบาลอิตาลีก่อน²⁶ <p>(รวมระยะเวลาการต่อสู้เพื่อสิทธิของชุมชนเยอรมันจนถึงการได้มาซึ่งสถานะเขตปกครองตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตั้งแต่ปี 1919-2001 จำนวน 82 ปี)</p>
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>แคว้นที่โรลใต้ประกอบไปด้วย 3 จังหวัด คือ Bozen (Bolzano), Meran (Merano), Brixen (Bressanone)²⁷</p> <hr/> <p>ใช้วิธีอะไรในการกำหนดขอบเขตพื้นที่การปกครอง?</p> <p>มี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อขอบเขตพื้นที่การปกครองในปัจจุบัน คือ 1) พรหมแดนประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นโดยยุคสมัยขุนนางเก่า 2) ผลจากสงครามโลกสองครั้ง (สงครามโลกครั้งที่หนึ่งมีการเคลื่อนย้ายประชากรเยอรมันและอิตาลี ส่วนสงครามโลกครั้งที่สองมีฮิตเลอร์และมุสโสลินีเข้ามาจัดการ)²⁸ และ 3) กฎหมายปกครองตนเองที่ปรับปรุงใหม่</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>เรียกชื่อเขตการปกครองนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>แคว้นปกครองตนเองที่โรลใต้ (Autonomous Province of South Tyrol) Autonome Provinz Bozen - Südtirol (ภาษาเยอรมัน) Provincia autonoma di Bolzano - Alto Adigein (ภาษาอิตาลี) Provinzia autonoma de Bulsan - Südtirolin (ภาษาละติน)²⁹ แต่ละชุมชนมีอิสระที่จะเรียกชื่อเขตปกครองแตกต่างกันไปตามภาษาของตน</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ผู้ว่าการ (Landeshauptmann)</p> <p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกโดยตรงจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในพื้นที่ (อันเป็นผลมาจากการปรับปรุงกฎหมายปกครองตนเองล่าสุดในปี 2001)³⁰</p> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีรองผู้ว่าการ 2 คน (คนพูดภาษาเยอรมัน 1 และคนพูดภาษาอิตาลี 1)³¹ ● มีคณะผู้บริหาร (Cabinet Secretaries) ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับขนาดของกลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆ ในสภา (Proportional Representation)³² โดยแบ่งออกเป็นฝ่าย (Department) ต่างๆ เช่น ฝ่ายธรรมชาติ ภูมิทัศน์ และการพัฒนาพิเศษ/ฝ่ายคมนาคม/ฝ่ายเทคโนโลยีการสื่อสาร/ฝ่ายสาธารณสุข/ฝ่ายการศึกษา/ฝ่ายบริการสังคม/ฝ่ายการค้าและบริการ³³ ● ทั้งนี้ สัดส่วนกลุ่มภาษาในคณะผู้บริหาร จะต้องสอดคล้องกันกับสัดส่วนดังกล่าวในสภาด้วย³⁴
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่อว่าจะอะไร?</p> <p>สภานิติบัญญัติที่โรลใต้/โบเซน (Bozen/Südtiroler Landtag)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยใช้ระบบสัดส่วน (Proportional Representation) วาระ 5 ปี³⁵ มี 35 คน³⁶</p> <hr/> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● รองประธาน 2 คน มาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มภาษาเดียวกันกับประธาน ● ช่วง 30 เดือนแรก ประธานจะมาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มพูดภาษาเยอรมัน ● ช่วง 30 เดือนหลัง ประธานจะมาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มพูดภาษาอิตาลี
1.4) ผู้ว่าฯ เดิม/นอก./กำนัน/ผญบ.	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี</p>
1.5) หน่วยปกครองย่อย	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีหน่วยปกครองย่อยลงมา คือ เทศบาล 116 แห่ง มีการเลือกตั้งผู้บริหารและสภาของตัวเองในทุกระดับตั้งแต่ที่มีการปฏิรูปรัฐธรรมนูญอิตาลีในปี 2001</p>
1.6) ภารกิจ/อำนาจ/หน้าที่	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p><u>อำนาจเฉพาะของทีโรลใต้</u> – วัฒนธรรม/การฝึกอบรมอาชีพ/การศึกษา/กิจการสังคม/ถนน/ที่อยู่อาศัย/การคมนาคมขนส่ง/การท่องเที่ยว/หัตถกรรม/การค้า/อุตสาหกรรม/เกษตรกรรม/การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน/อุทยานธรรมชาติ/กีฬา/สาธารณสุข</p> <p>ทีโรลใต้สามารถออกกฎหมายท้องถิ่นในเรื่องเหล่านี้ได้เลย โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของรัฐ แต่อย่างไรก็ตาม จะต้องสอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศและกฎระเบียบของสหภาพยุโรป ส่วนรัฐบาลอิตาลี มีอำนาจด้านการตรวจคนเข้าเมือง การป้องกันประเทศ งานตำรวจ กฎหมาย และการเงินการคลัง³⁷</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ในส่วนของการจัดการออกเสียงประชามตินั้น ทีโวลได้มีอำนาจทำได้ ครอบคลุมเท่าที่ประเด็นที่จะถามความเห็นนั้นอยู่ในขอบเขตอำนาจกฎหมายปกครองตนเอง โดยการริเริ่มจะต้องอาศัยการเข้าชื่อของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงอย่างน้อย 13,000 คน³⁸</p>
<p>1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน</p>	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สภาท้องถิ่นได้แต่งตั้ง “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” ขึ้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนในการติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานรัฐ³⁹ ● ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอย่างน้อย 13,000 คน สามารถเข้าชื่อยื่นคำร้องหรือเสนอให้มีการลงประชามติในประเด็นต่างๆ ที่อยู่ในอำนาจของเขต⁴⁰
<p>1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่</p>	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในพื้นที่ในโครงสร้างปกครองหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีรองผู้ว่าการ 2 คน (คนพูดภาษาเยอรมัน 1 และคนพูดภาษาอิตาลี 1)⁴¹ ● มีคณะผู้บริหาร (Cabinet Secretaries) ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับขนาดของกลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆ ในสภา (Proportional Representation)⁴² ● มีการระบุหลักการในกฎหมายชัดเจนว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน จะสามารถอยู่ร่วมกันในระบบการเมืองได้ ถ้าความต้องการของทุกกลุ่มได้รับการใส่ใจและเกิดสมดุลทางความสัมพันธ์ระหว่างกัน ระบบการบริการภาครัฐและระบบราชการทั้งหมดจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนทางชาติพันธุ์ ซึ่งรวมถึงสัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องสอดคล้องกับสัดส่วนประชากรแต่ละชาติพันธุ์⁴³

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>● สมาชิกสภาที่มาจากกลุ่มภาษาเดียวกัน สามารถรวมตัวกันเพื่อขอลงคะแนนเสียงแยกต่างหากในกรณีที่เห็นว่ามีร่างกฎหมายที่อาจจะละเมิดสิทธิของกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเรียกว่าเป็นอำนาจวีโต้โดยเสียงข้างน้อย (Minority Veto) นอกจากนี้ ยังสามารถร้องเรียนต่อศาลรัฐธรรมนูญได้หากกลไกปกติไม่สามารถแก้ปัญหาได้⁴⁴</p>
1.9) สัดส่วนที่นั่งในรัฐสภา	<p>มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่?</p> <p>ไม่มีการกำหนดสัดส่วนที่นั่งในรัฐสภาให้เป็นการเฉพาะ ส.ส. หรือ ส.ว. ที่ได้รับเลือกจากพื้นที่นี้ จะไม่สามารถมีตำแหน่งทางการเมืองใดๆ ในเขตปกครอง⁴⁵</p>
1.10) พรรคการเมือง	<p>มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>พรรคการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่นสามารถส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งได้หมดทุกระดับ (สภาท้องถิ่นปัจจุบันมีสมาชิกทั้งจากพรรคระดับชาติและท้องถิ่น)⁴⁶</p>
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	<p>ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร?</p> <p>บุคลากรมาจากการสอบแข่งขันกันในพื้นที่ซึ่งจะจัดสรรจำนวนตามสัดส่วนกลุ่มภาษา⁴⁷ โดยมีเจ้าหน้าที่ที่พูดภาษาเยอรมันมากที่สุด ในส่วนของโครงสร้างการบริหารปกครอง จะเป็นส่วนผสม (hybrid) ระหว่างแบบอิตาลีไปเลียนรวมศูนย์กับแบบสหพันธรัฐออสเตรเลีย (และเยอรมัน)</p>
1.12) ระบบตำรวจ	<p>มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>โดยส่วนกลาง ไม่มีตำรวจเป็นของตัวเอง</p>
1.13) ระบบเงินตรา	<p>มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง ใช้สกุลเงินยูโรทั้งอิตาลี ออสเตรีย และที่โรลได้ต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบ EU</p>
1.14) การทหาร	<p>มีกองทัพของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง ไม่มีกองทัพเป็นของตัวเอง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง ประชาชนที่โรลได้สามารถร้องต่อศาลปกครองโบเซนได้หากมีข้อพิพาทกับหน่วยงานรัฐ มีผู้พิพากษา 8 คน โดยแบ่งเป็นคนพูดเยอรมันและคนพูดอิตาลีอย่างละ 4 ซึ่งจะมีกระบวนการแต่งตั้งที่ซับซ้อนโดยรัฐบาลและสภาท้องถิ่น⁴⁸</p>
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>โดยส่วนกลาง แต่ที่โรลได้มีผู้แทนของตัวเองใน EU ด้วย เช่นเดียวกับแคว้นอื่น ๆ ในยุโรปซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของ “EU Network of Regions”⁴⁹</p>
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นจะมีอยู่ใน 4 มิติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กฎหมายปกครองตนเองของที่โรลได้ที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอิตาลี 2) กลไกการบริหารปกครองและกฎหมายที่เชื่อมโยงกันระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น กฎหมายหรือระเบียบที่ออกโดยคณะผู้บริหารหรือสภาท้องถิ่นจะต้องถูกส่งให้กับรัฐบาล หากรัฐบาลไม่เห็นด้วยจะต้องคัดค้านภายใน 30 วัน ทั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้ตัดสินข้อขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาลท้องถิ่น เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับการปกครองตนเองของที่โรลได้ถูกบรรจุอยู่ในรัฐธรรมนูญ⁵⁰ 3) ส.ส. และ ส.ว. จากที่โรลได้ที่อยู่ในรัฐสภา 4) พรรคการเมืองที่ทำงานทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ประเด็น	รายละเอียด
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
<p>2.1) รายได้ และการจัดเก็บรายได้</p>	<p>ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● รายได้ทั้งหมดของทีโรลได้จะมาจากการเก็บภาษีภายในพื้นที่ตัวเอง (ร้อยละ 90 ของภาษีที่เก็บได้) ซึ่งประกอบไปด้วยภาษีเงินได้ ไฟฟ้า การจดทะเบียน แสตมป์ ถนน และบุหรี นอกจากนี้ก็ยังมีรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มอีกร้อยละ 70 (อีกร้อยละ 30 ส่งให้ส่วนกลาง)⁵¹ ● รายได้หลักส่วนหนึ่งจะมาจากโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ 965 โรง และอนาคตก็มีโอกาสจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีไฮโดรเจนด้วย⁵² ● เครื่องหนึ่งของพลังงานที่ใช้ในพื้นที่ได้มาจากพลังงานหมุนเวียน มี 465 บริษัทในทีโรลได้ที่ทำงานและศึกษาวิจัยเกี่ยวข้องกับพลังงานสีเขียว (Green sector)⁵³ ● มีมูลค่าการค้าส่งออกต่างประเทศ จำนวน 4,231 ล้านยูโร (2016) มีรายจ่ายทั้งสิ้น 7,244 ล้านยูโร (2015)⁵⁴ ● มีบริษัทธุรกิจจดทะเบียนจำนวน 57,712 บริษัท (2011) ซึ่งการที่ทีโรลได้ อยู่ในที่ตั้งภูมิศาสตร์ที่เชื่อมต่อ 3 ประเทศคือ เยอรมนี ออสเตรียและอิตาลี รวมทั้งการเป็นพื้นที่สองภาษา มีผลทำให้ได้เปรียบในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ (Competitive advantage) นอกจากนี้ ทีโรลได้ยังตั้งอยู่บนเส้นทางการค้าหลักเหนือ-ใต้ของ EU ด้วย โดยรายได้ส่วนใหญ่ของบริษัทดังกล่าวมาจากการค้าขาย การเกษตร และการท่องเที่ยว (การปีนเขาและกีฬาฤดูหนาว)⁵⁵ <p>รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่?</p> <p>ร้อยละ 90 ของภาษีเงินได้ที่ทีโรลได้จัดเก็บได้ในพื้นที่ จะเป็นของทีโรลได้ โดยที่เหลืออีกร้อยละ 10 จะส่งให้กับส่วนกลาง⁵⁶</p> <p>ร้อยละ 70 ของภาษีมูลค่าเพิ่มที่ทีโรลได้เก็บได้ จะเป็นของทีโรลได้ โดยที่เหลืออีกร้อยละ 30 จะส่งให้กับส่วนกลาง⁵⁷</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>สามารถทำได้ด้วยข้อกำหนดจาก EU</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่?</p> <p>ไม่จำเป็นต้องรับเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง เนื่องจากมีสถานะทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง นับเป็นแคว้นเดียวในอิตาลีที่ภาษีท้องถิ่นสามารถนำมาใช้จ่ายในกิจการของท้องถิ่นได้ครอบคลุมทุกด้านทั้งระบบการศึกษาตั้งแต่อนุบาลถึงมหาวิทยาลัย สาธารณสุข กิจการสังคม และการบริหารจัดการถนนหลักและรองทั้งหมด⁵⁸</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่นี้มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <p>รายได้หลักมาจากการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำ ซึ่งมีโรงงานรวม 965 โรง⁵⁹ โดยร้อยละ 92 ของพลังงานไฟฟ้าทั้งหมดในทีโรลได้มาจากพลังงานน้ำ⁶⁰</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>มีอำนาจในการจัดสรรและใช้ที่ดิน (land use) ภายในทีโรลได้⁶¹</p>
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญของอิตาลี ทุกศาสนามีสถานะเท่าเทียมกัน กิจการศาสนาจะแยกออกจากกิจการของรัฐ</p>
	<p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มีประเด็นด้านนี้ รัฐและโบสถ์คาทอลิกเป็นอิสระจากกัน มีอำนาจจัดการของตัวเองที่ไม่ขึ้นต่อกันภายใต้บริบทของ Lateran Agreements (ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานะภาพของวาติกัน)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาษาทางการ (official language) มี 3 ภาษา คือ เยอรมัน อิตาลี และละติน⁶² โดยแบ่งประชากรในพื้นที่ออกได้เป็นคนพูดภาษาเยอรมัน ร้อยละ 69.64 (มีอยู่ทั่วประเทศ) คนพูดภาษาอิตาลี ร้อยละ 25.84 (มีอยู่ตามตัวเมือง) และคนพูดภาษาละติน ร้อยละ 4.52 (มีอยู่ใน 2 หุบเขาคือ Groden กับ Badia)⁶³ ประชาชนแต่ละคนมีสิทธิที่จะเลือกใช้ภาษาอิตาลีหรือเยอรมันก็ได้เวลาติดต่อกับราชการ ซึ่งถือว่าทั้งสองภาษานี้มีสถานะเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จะต้องผ่านการทดสอบทั้งสองภาษา (และหากประจำที่หุบเขาละตินก็ต้องผ่านการทดสอบภาษาละตินเพิ่มเป็นภาษาที่สาม) ภาษาที่ใช้ในการพิจารณาคดีของศาลจะเป็นสองภาษา⁶⁴ ● การจัดสรรตำแหน่งงานในหน่วยงานภาครัฐ จะคำนึงถึงสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่มภาษาเป็นหลัก ซึ่งระบบการศึกษาในพื้นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างบุคลากรมารองรับระบบบริหารงานภาครัฐสอง (หรือสาม) ภาษา⁶⁵ ● เอกสารของภาครัฐ ป้ายจราจร และป้ายถนนทั้งหมดจะเป็นสองภาษา (เยอรมันและอิตาลี) ซึ่งหากเป็นพื้นที่ของคนพูดละตินก็จะเป็นสามภาษา⁶⁶
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานจะแยกเป็นกลุ่มตามฐานภาษา คือโรงเรียนที่สอนเป็นภาษาเยอรมันกับโรงเรียนที่สอนเป็นภาษาอิตาลี (และอีกส่วนหนึ่งคือ โรงเรียนที่สอนเป็นภาษาละติน) ซึ่งกฎหมายระบุว่า โรงเรียนที่สอนเป็นภาษาเยอรมันสำหรับเด็กที่พูดภาษาเยอรมันเป็นภาษาแม่ จะต้องมีวิชาภาษาที่สอง ซึ่งในกรณีนี้คือภาษาอิตาลีเป็นวิชาบังคับด้วย ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนที่สอนเป็นภาษาอิตาลีสำหรับเด็กที่พูดภาษาอิตาลีเป็นภาษาแม่ จะต้องมีวิชาภาษาที่สอง ซึ่งในกรณีนี้คือภาษาเยอรมันเป็นวิชาบังคับด้วยเช่นกัน

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>โดยครูที่สอนภาษาที่สอง จะต้องพูดภาษาหลักที่ใช้สอนในโรงเรียนนั้น ๆ ได้ด้วย จำนวนชั่วโมงที่สอนวิชาภาษาที่สองในแต่ละสัปดาห์จะต้องเท่ากัน ไม่มากนัก ยิ่งไปกว่านั้น วิชาภาษาละตินก็จะมีการสอนในโรงเรียนเช่นกันจำนวน 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ส่วนวิชาภาษาอังกฤษจะเริ่มสอนตอนเกรดห้า (ป.5) ในฐานะภาษาต่างประเทศ⁶⁷</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ปกครองมีสิทธิที่จะตัดสินใจว่าจะส่งเด็กเข้าเรียนในระบบการศึกษาของคาทอลิกหรือไม่ก็ได้ ● ทีโรลได้มีอำนาจในการรับรองคุณสมบัติของพยาบาลและแพทย์ที่จบการศึกษาจากประเทศที่พูดภาษาเยอรมันด้วย⁶⁸
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เมื่อปี 1983 สภาทีโรลได้แต่งตั้ง “ผู้ตรวจการแผ่นดิน” (Landesvolksanwalt) ขึ้นเพื่อช่วยเหลือประชาชนในกรณีที่เกิดข้อขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐในแคว้น โดยผู้ตรวจการแผ่นดินนี้ จะได้รับเลือกจากสภาและแต่งตั้งจากประธานาธิบดี ● ในส่วนการจัดการข้อพิพาทระหว่างประชาชนในพื้นที่ส่วนกลางได้ตั้งสถาบัน “ตุลาการสันติภาพ” (Justices of the Peace/Friedensrichter) เป็นอาสาสมัครจัดการความขัดแย้ง ซึ่งในทีโรลได้ มี 10 คนที่ขึ้นทะเบียนไว้⁶⁹
3.5) ประวัติศาสตร์	<p>จะมีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่?</p> <p>ทุกกลุ่มอัตลักษณ์วัฒนธรรมสามารถปลูกฝังและถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนเองได้ โดยรัฐจะต้องสนับสนุนความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และความเป็นพหุลักษณะของประเทศ</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.6) สัญลักษณ์ทาง อัตลักษณ์วัฒนธรรม	<p>มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีสัญลักษณ์ (Coat of Arms) และธงประจำเขตปกครอง ● มีเพลงประจำที่โรลได้ แต่เนื้อหามีความเป็นชาตินิยมสูง คนที่โรลได้ที่พูดเยอรมันเกรงใจให้เกียรติคนที่พูดอิตาลี จึงไม่ได้มีการใช้เพลงที่โรลได้อย่างเป็นทางการ⁷⁰
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ ขับเคลื่อน	<p>มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร?</p> <p>กระบวนการบังคับใช้กฎหมายปกครองตนเองสองฉบับก่อนหน้าค่อนข้างช้า เพราะความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลที่โรมและปัญหาการตกลงกันไม่ได้หลายเรื่องภายในชุมชนพูดเยอรมันเอง การสร้างความเปลี่ยนแปลงต้องพบกับความยากลำบากมากมายทั้งในแง่ทัศนคติและแง่กฎหมายของรัฐที่เน้นความเป็นเอกภาพและความเป็นอิตาลี แต่หลังจากที่มีความพยายามจากหลายภาคส่วนทั้งระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล (อิตาลี-ออสเตรีย) พรรคการเมืองระดับชาติและท้องถิ่นและภาคประชาสังคมต่าง ๆ ผ่านกระบวนการเจรจาต่อรองในทุกๆระดับ รวมถึงการใช้ความรุนแรงในบางช่วงเวลา ก็ส่งผลให้มีการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครองตนเองมาหลายฉบับอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งได้ข้อสรุปดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน⁷¹</p>
4.2) การแก้ไข โครงสร้าง/ข้อตกลง	<p>บทบัญญัติเรื่องการปกครองตนเองถูกระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ หากจะแก้ไขปรับปรุง จะต้องมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจรวมถึงการแก้ไขรัฐธรรมนูญด้วย⁷²</p>

ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2019

Endnotes

1 <https://thekeep.eiu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=3047&context=theses>

2 <http://www.mcrq.ac.in/PP40.pdf>

3 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

4 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

5 <http://worldpopulationreview.com/countries/italy-population/>

6 <https://www.worldatlas.com/articles/largest-ethnic-groups-of-italy.html>

7 http://www.mcrq.ac.in/EURAC_RP2.pdf

8 http://www.globalreligiousfutures.org/countries/italy#/?affiliations_religion_id=0&affiliations_year=2010®ion_name=All%20Countries&restrictions_year=2016

9 https://astat.provinz.bz.it/downloads/Siz_2018-eng.pdf

10 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/german-italian-ละติน.asp>

11 https://en.wikipedia.org/wiki/South_Tyrol#Religion

12 http://www.mcrq.ac.in/EURAC_RP2.pdf

13 <https://www2.opsmoac.go.th/download/BOFAA/Italy.pdf>

14 <https://www2.opsmoac.go.th/download/BOFAA/Italy.pdf>

15 https://astat.provinz.bz.it/downloads/Siz_2018-eng.pdf

16 https://astat.provinz.bz.it/downloads/Siz_2018-eng.pdf

17 <http://www.world-autonomies.info/tas/styrol/Pages/default.aspx#chapter7>

18 <http://www.geozigzag.com/pdf/125.pdf>

19 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/separation-from-austria.asp>

20 <http://www.nouvelle-europe.eu/en/south-tyrol-model-autonomous-regions>

21 <http://www.nouvelle-europe.eu/en/south-tyrol-model-autonomous-regions>

22 http://www.mcrq.ac.in/EURAC_RP2.pdf

23 <https://www.nationalia.info/new/10126/yes-to-self-determination-wins-unofficial-referendum-in-south-tyrol-gets-92-of-the-votes>

24 <https://www.bmeia.gv.at/en/the-ministry/press/announcements/2014/kurz-successful-south-tyrol-a-model-for-the-european-regions/>

25 <https://www.euractiv.com/section/all/news/austrian-nationalist-calls-for-referendum-on-tyrol-unification/>

26 <https://www.ft.com/content/c4d5ef34-e4d2-11e7-8b99-0191e45377ec>

27 https://astat.provinz.bz.it/downloads/Siz_2018-eng.pdf

28 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

29 https://en.wikipedia.org/wiki/South_Tyrol

30 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

31 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/the-governor-landeshauptmann.asp>

32 http://www.mcrq.ac.in/EURAC_RP2.pdf

- 33 https://www.alpine-space.eu/projects/intesi/wpt1_report_region_south-tyrol_it.pdf
- 34 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 35 https://www.alpine-space.eu/projects/intesi/wpt1_report_region_south-tyrol_it.pdf
- 36 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 37 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/who-does-what.asp>
- 38 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 39 <http://www.volksanwaltschaft.bz.it/download/30-years.pdf>
- 40 https://books.google.co.th/books?id=jyWiNVe3cB0C&pg=PA78&lpg=PA78&dq=voters+13000+south+tyrol&source=bl&ots=AJGaaruYSV&sig=ACfU3U3EpZVemxxA73_KtlKGk_HnD-powFg&hl=en&sa=X&ved=2ahUKewiLxeO3rLvAhVi8HMBHc4wCS0Q6AEwEXoECAgQAQ#v=one-page&q=voters%2013000%20south%20tyrol&f=false
- 41 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/the-governor-landeshauptmann.asp>
- 42 http://www.mcrq.ac.in/EURAC_RP2.pdf
- 43 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/rules-for-living-together.asp>
- 44 <http://www.mcrq.ac.in/PP40.pdf>
- 45 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 46 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 47 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

- 48 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 49 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 50 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 51 https://www.alpine-space.eu/projects/intesi/wpt1_report_region_south-tyrol_it.pdf
- 52 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)
- 53 [http://development.idm-suedtirol.com/upload/file/South_Tyrol._The_Economy_web\[0\].pdf](http://development.idm-suedtirol.com/upload/file/South_Tyrol._The_Economy_web[0].pdf)
- 54 https://astat.provinz.bz.it/downloads/Siz_2018-eng.pdf
- 55 http://www.hk-cciaa.bz.it/sites/default/files/uploaded_files/Scuola_economia/16948_economia2012_uk.pdf
- 56 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/it-is-all-about-money.asp>
- 57 https://www.alpine-space.eu/projects/intesi/wpt1_report_region_south-tyrol_it.pdf
- 58 <http://www.provinz.bz.it/this-is-south-tyrol/it-is-all-about-money.asp>
- 59 <http://www.h2-suedtirol.com/en/h2-centre/south-tyrol-leading-the-way/>
- 60 <https://www.sev.bz.it/en/south-tyrolean-energy/power/35-100.html>
- 61 [http://development.idm-suedtirol.com/upload/file/South_Tyrol._The_Economy_web\[0\].pdf](http://development.idm-suedtirol.com/upload/file/South_Tyrol._The_Economy_web[0].pdf)
- 62 <http://www.naziogintza.eus/en/nazio-bidelagunak/austrian-nationality-for-south-tirol-inhabitants/>
- 63 https://astat.provinz.bz.it/downloads/Siz_2018-eng.pdf
- 64 <https://www.cairn.info/revue-l-europe-en-formation-2012-1-page-399.htm#>

65 <https://www.cairn.info/revue-l-europe-en-formation-2012-1-page-399.htm#>

66 https://wikitravel.org/en/South_Tyrol

67 <https://www.cairn.info/revue-l-europe-en-formation-2012-1-page-399.htm#>

68 <http://www.geozigzag.com/pdf/125.pdf>

69 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

70 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

71 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

72 Guiding Principles on Self-government/Autonomy: Case of South Tyrol (by Dr.Norbert Ropers)

กรณีศึกษา :
Timor Leste

สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ติมอร์-เลสเต

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่นของกรณีศึกษา	ติมอร์ตะวันออกสามารถแยกตัวเป็นเอกราชจากอินโดนีเซียได้หลังจากมีประวัติศาสตร์การต่อสู้กับเจ้าอาณานิคมและต่างชาติอื่นๆ มาเป็นเวลานาน ทั้งทางการเมืองและทางทหาร ส่วนหนึ่งมาจากการเข้ามามีบทบาทของนานาชาติในการเมืองระหว่างประเทศและการทื่องค์กรระหว่างประเทศได้มีมติรับรองสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเองของติมอร์ตะวันออก ในขณะที่กรณีความขัดแย้งอาเซอร์ไบจานในประเทศเดียวกันซึ่งยุติลงภายหลังนั้น มีผลลัพธ์ออกมาต่างกัน
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการต่อสู้ของพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีนานาชาติที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการเมืองในพื้นที่โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติ โปรตุเกส และออสเตรเลีย 2. มีขบวนการต่อสู้ที่ค่อนข้างเป็นหนึ่งเดียวกับประชาชนส่วนใหญ่ในแง่การสะท้อนเสียงความต้องการต่อรัฐบาล 3. รัฐบาลเปิดทางให้มีการทำประชามติเรื่องเอกราช
ภูมิหลังความขัดแย้งโดยย่อ	ติมอร์ตะวันออกเคยตกเป็นอาณานิคมของโปรตุเกส และต่อมาก็ถูกปกครองโดยญี่ปุ่นและอินโดนีเซีย จากนั้นมีการต่อสู้กับอินโดนีเซียเพื่อเอกราชมาโดยตลอดทั้งทางการเมืองและการทหาร เกิดความสูญเสียมากมาย ซึ่งติมอร์ตะวันออกก็สามารถดึงความสนใจจากองค์การสหประชาชาติและนานาชาติให้เข้ามามีบทบาทในการคลี่คลายปัญหาจนนำไปสู่การลงประชามติแยกตัวเป็นเอกราชได้ในที่สุด โดยมีผลประโยชน์ด้านแก๊สธรรมชาติและน้ำมันในทะเลติมอร์เป็นตัวแปรสำคัญ
สถานการณ์ปัจจุบัน	ขณะนี้ปัญหาเรื่องความยากจนได้ดีขึ้นแล้วเมื่อเทียบกับช่วงที่ได้รับเอกราชใหม่ๆ แต่ติมอร์-เลสเตก็กำลังมีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับออสเตรเลียเรื่องแก๊สและน้ำมันจากทะเลติมอร์ ซึ่งมีการประเมินว่าออสเตรเลียได้ประโยชน์จากแก๊สและน้ำมันของติมอร์นี้กว่า 5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ตั้งแต่ปี 1999 จนถึงปัจจุบัน ¹ มีความพยายามในการทำข้อตกลงใหม่ร่วมกันล่าสุด ซึ่งส่งผลให้ออสเตรเลียต้องคืนเงินให้แก่ติมอร์ส่วนหนึ่ง แต่ก็ยังไม่มีการดำเนินการใดๆ จากออสเตรเลีย ทำให้ภาพจินตนาการของออสเตรเลียในฐานะผู้ปลดปล่อยติมอร์กลายมาเป็นผู้สูบทรัพยากรไปจากติมอร์

ประเด็น	รายละเอียด
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p><i>อินโดนีเซีย:</i> 1,811,570 ตารางกิโลเมตร ประชากร 269 ล้านคน (2019)² มีจาการ์ตาเป็นเมืองหลวง</p> <p><i>ติมอร์-เลสเต:</i> 14,874 ตารางกิโลเมตร ประชากร 1.29 ล้านคน (2019)³ มีดิลีเป็นเมืองหลวง</p>
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p><i>อินโดนีเซีย:</i> เชื้อชาติหลัก – ชาว (42.65%) ชุนดา (15.51%) มาเลย์ (3.45%) ศาสนาหลัก – อิสลาม (87.18%) คริสต์ (9.87%) ฮินดู (1.69%) และพุทธ (0.72%) โดยเป็นประเทศที่มีประชากรนับถือศาสนาอิสลามมากเป็นอันดับ 1 ของโลก⁴</p> <p><i>ติมอร์-เลสเต:</i> เชื้อชาติหลัก – Tetum Prasa (30.6%) Mambai (16.6%) Makasae (10.5%) Tetum Terik (6.1%) ส่วนใหญ่ต้นกำเนิดคือมาเลย์โพลินีเซียนและปาปวน รองลงมาคือจีน อาหรับ และยุโรป⁵ ศาสนาหลัก – คริสต์นิกายคาทอลิก (97.6%) คริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ (2%) อิสลาม (0.2%)⁶</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ระบบการปกครอง</p> <p>ติมอร์-เลสเตประกาศเอกราชจากประเทศอินโดนีเซียในเดือนพฤษภาคม 2002 มีการปกครองระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุข แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น 13 เขต</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p><i>อินโดนีเซีย:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 932.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 3,603 เหรียญสหรัฐ (2018)⁷</p> <p><i>ติมอร์-เลสเต:</i> ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 2.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ (2018) รายได้ประชาชาติต่อหัว 2,036 เหรียญสหรัฐ (2018)⁸ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศของอินโดนีเซีย</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจา ก่อนจะบรรลุข้อตกลง⁹</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ช่วงปี 1600 โปรตุเกสบุกเกาะติมอร์ ตั้งสถานีการค้า และใช้เป็นแหล่งไม้จันทน์หอม (sandalwood) ● ปี 1749 เกาะติมอร์ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนจากการต่อสู้กันระหว่างโปรตุเกสและดัตช์ ซึ่งโปรตุเกสได้ครอบครองส่วนตะวันออก ● ปี 1942 ญี่ปุ่นบุกติมอร์ สู้รบกับกองทัพออสเตรเลีย ชาวติมอร์ตะวันออกกว่า 60,000 คน เสียชีวิต และติมอร์ต้องตกอยู่ใต้การควบคุมของญี่ปุ่นจนถึง 1945 โดยญี่ปุ่นเองก็สนับสนุนอินโดนีเซียในการขับไล่ดัตช์ออกจากประเทศ ● ปี 1945 อินโดนีเซียประกาศเอกราช (Proklamasi Kemerdekaan Indonesia) จากที่เคยตกเป็นอาณานิคมของดัตช์ โดยหลังจากประกาศเอกราช Sukarno และ Hatta ได้ร่วมกันต่อสู้กับรัฐบาลดัตช์ในอินโดนีเซียโดยใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์ที่ญี่ปุ่นทิ้งไว้ให้ การต่อสู้นี้กินเวลา 4 ปีกว่าจะยุติลงได้ โดยองค์การสหประชาชาติ (UN) กังวลว่าจะเกิดสงครามยืดเยื้อ จึงตัดสินใจเรียกประชุมหารือมิให้ดัตช์เข้าสู่สงครามเต็มรูปแบบอีก หลังจากถกเถียงกันนาน 10 สัปดาห์ ก็ได้ข้อสรุปว่า อินโดนีเซียจะได้รับเอกราช และดัตช์จะถอนกำลังออกจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออก¹⁰

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="471 305 1307 393">● ปี 1949 สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ถือกำเนิดขึ้นและได้รับการรับรองจากนานาชาติอย่างเป็นทางการ <li data-bbox="471 423 1307 697">● ปี 1960 UN มีมติว่าติมอร์ตะวันออกถือเป็นดินแดนที่ไม่มีอำนาจปกครองตนเองภายใต้การปกครองของโปรตุเกส (a non-autonomous territory under Portuguese administration) ซึ่งต่อมาสมัชชา UN ได้มีมติรับรองสิทธิในการกำหนดชะตากรรมตนเองของติมอร์ตะวันออก เช่นเดียวกับอาณานิคมอีก 2 แห่งของโปรตุเกส ซึ่งรัฐบาลโปรตุเกสไม่ยอมรับมตินี้ และยืนยันว่าติมอร์ตะวันออกเป็นส่วนหนึ่งของโปรตุเกส¹¹ <li data-bbox="471 727 1307 1050">● ปี 1974 เกิดการปฏิวัติภายในโปรตุเกส อันนำไปสู่คำมั่นสัญญาจากโปรตุเกสว่าจะปลดปล่อยดินแดนอาณานิคมต่างๆ ให้เป็นอิสระ ทั้งนี้รัฐบาลโปรตุเกสได้อนุญาตให้ติมอร์ตะวันออกมีพรรคการเมืองได้ ทำให้เกิดพรรคสภาคัมสังคมประชาธิปไตยติมอร์ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น Fretilin (Revolutionary Front for an Independent East Timor) ที่มีแนวคิดแยกตัวเป็นเอกราช กับพรรคสมาคมประชาชนนิยมประชาธิปไตย ซึ่งมีแนวคิดที่จะเป็นเขตปกครองตนเองภายใต้อินโดนีเซีย <li data-bbox="471 1079 1307 1364">● ปี 1975 โปรตุเกสถอนตัวไปอยู่ที่ปลายเกาะ Atauro และต่อมาได้เกิดเหตุนักข่าวออสเตรเลีย 5 คนถูกสังหารที่พรมแดนติมอร์ตะวันตก ซึ่งสงสัยว่าเป็นการกระทำของกองทัพอินโดนีเซีย Fretilin ได้ประกาศเอกราชของติมอร์ตะวันออก ซึ่งนำไปสู่การเกิดสงครามกลางเมือง กองทัพอินโดนีเซียได้เข้าผนวกติมอร์ตะวันออกเป็นจังหวัดที่ 27 ด้วยเหตุผลว่าต้องเข้าจัดการกับกลุ่มคอมมิวนิสต์ ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่ได้รับการรับรองจาก UN <li data-bbox="471 1393 1307 1530">● ปี 1979 ออสเตรเลียประกาศยอมรับอำนาจอธิปไตยของอินโดนีเซียเหนือติมอร์ตะวันออก ซึ่งออสเตรเลียก็ได้ประโยชน์ในการทำธุรกิจแก๊สและน้ำมันในทะเลติมอร์จากการลงนาม Timor Gap Treaty ร่วมกันกับอินโดนีเซีย¹²

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1981 Xanana Gusmao กลายมาเป็นผู้นำของ Falintil (Armed Forces of National Liberation of East Timor) ซึ่งเป็นปีกการทหารของ Fretilin ● ปี 1992 Gusmao ถูกจับใกล้เมืองดิลีด้วยข้อหาบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ ● ปี 1993 ชาวติมอร์ตะวันออกหลายกลุ่มได้เข้าพบสถานทูตต่าง ๆ ในจาการ์ตาเพื่อขอลี้ภัยทางการเมือง ● ปี 1996 Carlos Belo รักษาการบิชอปแห่งดิลีและ Jose Ramos-Horta แกนนำกลุ่มขบวนการต่อสู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ซึ่งทำให้การต่อสู้เพื่อเอกราชของติมอร์ตะวันออกเป็นที่รับรู้มากขึ้นในระดับนานาชาติ ● ปี 1998 ประธานาธิบดี Suharto ลาออก โดย Jusuf Habibie เข้ารับตำแหน่งแทน ซึ่งเขาได้เสนอให้ติมอร์ตะวันออกมีสถานะเป็นเขตพิเศษภายใต้อินโดนีเซีย ● ปี 1999 เดือนมกราคม Habibie กล่าวว่า จะพิจารณาเรื่องเอกราชของติมอร์ตะวันออก หากประชาชนปฏิเสธการปกครองตนเอง (Autonomy) โดยหลังจากนั้น Gusmao ก็สั่งการให้กองกำลังต่อสู้เพื่อเอกราชต่อไป จนถึงเดือนพฤษภาคม อินโดนีเซียและโปรตุเกสได้ลงนามข้อตกลงที่จะอนุญาตให้ติมอร์ตะวันออกโหวตอนาคตของตัวเอง โดยการตัดสินใจครั้งนี้ได้รับการรับรองจาก UN ● ปี 1999 เดือนสิงหาคม ประมาณร้อยละ 99 ของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติจำนวน 450,000 คน ที่จัดโดย UN ได้ออกมาใช้สิทธิลงคะแนน ซึ่งผลประชามติปรากฏว่า ร้อยละ 78 สนับสนุนให้แยกตัวเป็นเอกราช เกิดความรุนแรงที่มุ่งต่อต้านเอกราชทันทีด้วยการสนับสนุนจากกองทัพอินโดนีเซีย มีผู้เสียชีวิตเกือบพันคน ประชากรหนึ่งในสี่อพยพหนีไปที่ติมอร์ตะวันตกเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุม มีการประกาศกฏอัยการศึก กองกำลังรักษาสันติภาพที่นำโดยออสเตรเลียถูกส่งเข้ามาควบคุมสถานการณ์ ซึ่งในที่สุดรัฐสภาอินโดนีเซียก็ประกาศรับรองผลการลงประชามติครั้งนี้

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 1999 เดือนตุลาคม Gusmao ได้รับการปล่อยตัว คณะบริหารในช่วงเปลี่ยนผ่านของ UN ในติมอร์ตะวันออก (UN Transitional Administration in East Timor – UNTAET) ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารงานในช่วงเปลี่ยนผ่าน โดยนานาชาติตกลงที่จะให้เงินทุนเพื่อช่วยฟื้นฟูติมอร์ตะวันออกจำนวน 520 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ● ปี 2001 ออสเตรเลียลงนามบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับรายได้ในอนาคตจากแก๊สและน้ำมันในทะเลติมอร์ ซึ่งติมอร์ตะวันออกจะได้อะไร 90% จากรายได้ทั้งหมด ต่อมาพรรค Fretilin ชนะการเลือกตั้งได้ 55 ที่นั่งจากทั้งหมด 88 ที่นั่งในสภาเพื่อร่างรัฐธรรมนูญ ● ปี 2002 Gusmao ชนะการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนแรกของติมอร์-เลสเต โดยคณะมนตรีความมั่นคงของ UN ได้ตั้งคณะทำงานสนับสนุนเจ้าหน้าที่ของติมอร์-เลสเต (Unmiset) ในการดำเนินงานต่างๆ จากนั้นในเดือนพฤษภาคม ติมอร์-เลสเตได้ประกาศเอกราชอย่างเป็นทางการอีกครั้งหรือที่เรียกว่าการฟื้นคืนเอกราช (restoration of independence) โดยมีอดีตรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ Bill Clinton และประธานาธิบดีอินโดนีเซีย Megawati มาร่วมพิธีที่กรุงดิลีด้วย ติมอร์-เลสเตกลายเป็นสมาชิก UN ลำดับที่ 191 ● ปี 2004 โปรตุเกสให้เงินช่วยเหลือ 63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ● ปี 2006 ติมอร์-เลสเตและออสเตรเลียได้ลงนามข้อตกลงที่จะแบ่งรายได้จากแก๊สและน้ำมันในทะเลติมอร์มูลค่ากว่าพันล้านเหรียญสหรัฐระหว่างกัน ในส่วนของการละเมิดสิทธิมนุษยชนของกองทัพอินโดนีเซียต่อชาวติมอร์ตะวันออกในอดีต 24 ปีที่ผ่านมาได้ถูกนำเสนอต่อ UN ด้วย โดยพบว่ามีผู้เสียชีวิตมากกว่า 100,000 คนภายใต้การปกครองของอินโดนีเซีย ● ปี 2007 ศาลสูงออสเตรเลียตัดสินว่านักข่าวออสเตรเลีย 5 คน ถูกฆาตกรรมโดยกองทัพอินโดนีเซียในปี 1975 เพื่อต้องการหยุดยั้งไม่ให้เปิดโปงการบุกติมอร์ตะวันออก

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2008 ประธานาธิบดี Ramos-Horta ถูกลอบสังหารโดยกลุ่มกบฏ หลังจากนั้นประธานาธิบดีได้ขอให้ UN คงการปฏิบัติการในประเทศไว้อีก 5 ปี ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคง ● ปี 2014 ทิมอร์-เลสเตกล่าวหาออสเตรเลียที่ว่าพยายามดักฟังการประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อชิงความได้เปรียบในการเจรจาแก๊สและน้ำมันเมื่อปี 2004 ● ปี 2017 ทิมอร์-เลสเตและออสเตรเลียบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับพรมแดนทางทะเลที่เป็นข้อพิพาทระหว่างกันมานาน ● ปี 2019 ทิมอร์-เลสเตยืนยันที่จะให้ออสเตรเลียคืนเงินจากแก๊สและน้ำมันที่ “ได้ไปผิดๆ” มาหลายปีคืน แต่ออสเตรเลียยังไม่ได้ดำเนินการในเรื่องนี้¹³ (รวมระยะเวลาตั้งแต่อินโดนีเซียได้เอกราชจนถึงติมอร์ตะวันออกได้เอกราชปี 1945-2002 รวม 57 ปี)
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>ครอบคลุมพื้นที่ 13 เขต</p> <p>ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่?</p> <p>การแบ่งพรมแดนอันเป็นผลจากการต่อสู้ระหว่างโปรตุเกสและดัตช์ในอดีต</p> <p>เรียกชื่อเขตนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต(Democratic Republic of Timor-Leste)</p>
1.2) ฝ่ายบริหาร¹⁴	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ประธานาธิบดี (President) เป็นประมุขของประเทศ โดยจะเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีซึ่งมาจากหัวหน้าพรรคเสียงข้างมากในรัฐสภาทำหน้าที่บริหาร</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรง วาระ 5 ปี</p> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล</p>
<p>1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ¹⁵</p>	<p>เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p>รัฐสภา (Parlamento Nacional)</p> <p>มาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้งโดยตรง วาระ 5 ปี</p> <p>โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p>มีจำนวน 65 คน</p>
<p>1.4) ผู้ว่าฯเดิม/ นอภ./กำนัน/ผญบ.</p>	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ไม่มีส่วนภูมิภาค</p>
<p>1.5) หน่วย ปกครองย่อย</p>	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีหน่วยปกครองย่อยลงมา จำนวน 13 เขตเทศบาล 422 District โดยผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรง¹⁶</p>
<p>1.6) ภารกิจ/ อำนาจ/หน้าที่</p>	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p>ตามปกติของรัฐอธิปไตย</p>
<p>1.7) กลไก การมีส่วนร่วม ของประชาชน</p>	<p>มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคมหรือไม่?</p> <p>ใช้กลไกรัฐสภาปกติ</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.8) ความเป็นตัวแทนของคนส่วนน้อยในพื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในโครงสร้างหรือไม่? มีการกำหนดโควตาผู้หญิงในส่วนของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาท้องถิ่น ¹⁷
1.9) สัดส่วนที่นั่งในรัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? ไม่มีประเด็นด้านนี้
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่? จะตั้งพรรคการเมืองได้ ต้องมีรายชื่อผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งอย่างน้อย 20,000 โดยในจำนวนนี้จะต้องมีจำนวนอย่างน้อย 1,000 ชื่อในแต่ละเทศบาล (13 เทศบาล) ¹⁸
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	ระบบบุคลากรในพื้นที่เป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอุธิปไต
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอุธิปไต
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอุธิปไต
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอุธิปไต
1.15) การศาล	มีศาลของตัวเองหรือไม่? ตามปกติของรัฐอุธิปไต
1.16) การต่างประเทศ	มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่? ตามปกติของรัฐอุธิปไต

ประเด็น	รายละเอียด
1.17) กลไกความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	มีกลไกทำงานร่วมกันระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง? ร้อยละ 90 ของรายได้ทั้งหมดของประเทศมาจากน้ำมัน คิดเป็น 15,800 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2018 ซึ่งทำให้ติมอร์เข้าตามเกณฑ์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund – IMF) ที่ระบุว่าหากประเทศใดมีรายได้จากการขายทรัพยากรของประเทศเกินกว่าร้อยละ 25 ของรายได้ทั้งหมด ให้ถือว่าประเทศนั้นมีเศรษฐกิจที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรนั้นๆ (resource dependent economy) ซึ่งในกรณีของติมอร์ถือว่าเป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาน้ำมัน โดยประมาณการว่าติมอร์ยังมีน้ำมันอยู่อีก 987 ล้านบาร์เรล (2005) แม้จะถือว่าไม่มากเมื่อเทียบกับซาอุดีอาระเบีย (2 แสนล้านบาร์เรล) หรือไนจีเรีย (3 หมื่นล้านบาร์เรล) แต่ถ้าดูจากจำนวนประชากรของประเทศเพียงล้านกว่าคนนั้นถือว่าสามารถสร้างรายได้ให้มหาศาล ¹⁹
	รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
	กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	ในพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้? ติมอร์พึ่งพาน้ำมันจากทะเลติมอร์เป็นหลัก ทั้งนี้ ติมอร์จะลดการพึ่งพาน้ำมันโดยการพัฒนาเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันก็เป็นเศรษฐกิจหลักรองจากน้ำมัน

ประเด็น	รายละเอียด
2.4) การจัดสรรที่ดิน	การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
	มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีประเด็นด้านนี้
3.2) ภาษา	ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง? ภาษาเตตุมและภาษาโปรตุเกสเป็นภาษาราชการ (official language) ส่วนภาษาอินโดนีเซียและภาษาอังกฤษเป็นภาษาทำงาน (working language) จากการสำรวจปี 2015 พบว่า ร้อยละ 91.8 พูดอ่านเขียนภาษาเตตุมได้คล่องแคล่ว เมื่อเทียบกับภาษาอินโดนีเซีย (ร้อยละ 62) ภาษาโปรตุเกส (ร้อยละ 60.7) และภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 39) ²⁰ อย่างไรก็ตาม ในแต่ละเขตก็ยังมี การพูดภาษาท้องถิ่นที่แตกต่างกันอีกเป็นจำนวนมาก
3.3) การศึกษา	มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนคือภาษาราชการ (ภาษาเตตุมและภาษาโปรตุเกส) ซึ่งครูอาจารย์ในโรงเรียนต้องปรับตัวอย่างมากเนื่องจากเคยชินกับการใช้ภาษาอินโดนีเซียในการสอนมาตั้งแต่ก่อนได้รับเอกราช ทำให้ต้องมีการพัฒนาศักยภาพของครูกันใหม่ ซึ่งรวมถึงความสามารถด้านภาษาอังกฤษด้วย ²¹
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีข้อมูล
3.5) ประวัติศาสตร์	มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่? ตามปกติของรัฐอธิปไตย

ประเด็น	รายละเอียด
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์ของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่อย่างไร? ตามปกติของรัฐอธิปไตย
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? การต่อสู้ของติมอร์ตะวันออกมีทั้งวิธีการทางการเมืองและการทหาร ในระดับระหว่างประเทศ ติมอร์ตะวันออกได้อาศัยมติของ UN ที่รับรองสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเองมาเป็นฐานของความชอบธรรมในการขับเคลื่อนในส่วนของภายในประเทศ รัฐบาลอินโดนีเซียก็เปิดทางให้มีการลงประชามติได้ซึ่งมีผลทำให้สามารถแยกตัวเป็นเอกราชได้สำเร็จท่ามกลางความวุ่นวายและความสูญเสียมากมาย เมื่อได้รับเอกราชแล้ว ติมอร์ตะวันออกก็ได้รับความช่วยเหลือจากนานาชาติในด้านต่าง ๆ เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น ได้ผ่านการเลือกตั้งใหญ่มา 2 ครั้ง ซึ่งก็ทำให้การเมืองมีการปรับตัวมาระดับหนึ่ง เริ่มลงตัวและมีเสถียรภาพมากขึ้น
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	ตามปกติของรัฐอธิปไตย

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2019

Endnotes

1 <https://www.msn.com/en-au/news/australia/all-about-the-oil-a-history-of-australias-relationship-with-timor-leste/ar-BBW0JTb>

2 <https://www.worldometers.info/world-population/indonesia-population/>

3 <http://worldpopulationreview.com/countries/timor-leste-population/>

4 https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_Indonesia

5 <http://timor-leste.gov.tl/?p=547&lang=en>

6 <https://minorityrights.org/country/timor-leste/>

7 <http://www.eastasiawatch.in.th/th/information/17/>

8 <https://countryeconomy.com/gdp/timor-leste#targetText=The%20GDP%20figure%20in%202018,196%20countries%20that%20we%20publish.>

9 <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-14952883>

10 <https://publicholidays.co.id/independence-day/>

11 <http://timor-leste.gov.tl/?p=29&lang=en>

12 <https://www.msn.com/en-au/news/australia/all-about-the-oil-a-history-of-australias-relationship-with-timor-leste/ar-BBW0JTb>

13 <https://www.theguardian.com/world/2019/apr/21/australia-will-pay-back-timor-lestes-oil-revenue-jose-ramos-horta-says>

14 <http://timor-leste.gov.tl/?p=547&lang=en>

15 <http://timor-leste.gov.tl/?p=547&lang=en>

- 16 <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/timor-leste>
- 17 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/final_report_eem_timor_2018_-_english.pdf
- 18 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/final_report_eem_timor_2018_-_english.pdf
- 19 <https://thediplomat.com/2019/03/can-timor-leste-move-away-from-an-oil-based-economy/>
- 20 <https://minorityrights.org/country/timor-leste/>
- 21 <https://www.ucanews.com/news/after-independence-timor-lestes-school-system-still-struggles-with-the-basics/74163>

กรณีศึกษา : Zanzibar

แซนซิบาร์

สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย

ประเด็น	รายละเอียด
ลักษณะเด่น ของกรณีศึกษา	ประวัติศาสตร์ของเกาะแซนชิบาร์เคยเป็นรัฐอิสระมาก่อน แต่ต่อมาจะถูกผนวก รวมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของประเทศแทนซาเนีย (สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย – United Republic of Tanzania) แต่แซนชิบาร์ก็ยังคงมีความเป็นอิสระมาก ถึงขนาดที่มีรัฐบาลและรัฐธรรมนูญเป็นของตนเอง คู่ขนานกันไปกับรัฐบาล กลางของแทนซาเนีย แซนชิบาร์ได้รับการรับรองทางกฎหมายให้มีอำนาจใน การกำหนดรูปแบบการปกครองภายในตามความต้องการของตนเองได้อย่าง กว้างขวาง ซึ่งในที่สุด ได้มีชื่อเรียกทางการว่า “รัฐบาลปฏิวัติแห่งแซนชิบาร์” (Revolutionary Government of Zanzibar) และมี “สภาปฏิวัติแห่งแซนชิบาร์” (Revolutionary Council of Zanzibar) กรณีเช่นนี้มีความเป็นลักษณะเฉพาะ มาก คล้ายรัฐซ้อนรัฐ ซึ่งแตกต่างจากหลายกรณีอื่นๆ ทั่วโลก ¹
ปัจจัยสำคัญที่เอื้อ ต่อการต่อสู้ของพื้นที่	1. ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่แซนชิบาร์ได้รับเอกราชจากอังกฤษในปี 1963 2. ความคับข้องใจที่สัดส่วนที่หนึ่งในรัฐสภาต่ำกว่าที่ควรจะเป็น แม้ว่าจะชนะการ เลือกตั้งในปี 1963 ก็ตาม
ภูมิหลัง ความขัดแย้งโดยย่อ	หลังจากที่จักรวรรดิอังกฤษขยายกว้างมากขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 อังกฤษ ได้นำหน้าให้สุลต่านของแซนชิบาร์ยกดินแดนส่วนที่เป็นแผ่นดินใหญ่ให้แก่ เยอรมนี ในขณะที่เดียวกันก็ยกดินแดนส่วนที่เป็นเกาะให้อยู่ภายใต้อารักขาของ จักรวรรดิอังกฤษ อังกฤษจะคงตำแหน่งสุลต่านไว้อยู่ในฐานะสถาบันแต่อำนาจ จะลดลง นโยบายของอังกฤษที่ทำให้เกิดการต่อต้านจากผู้นำแซนชิบาร์ คือ การ เลิกทาสและการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้าของเกาะขึ้นมา ความขัดแย้งระหว่าง อังกฤษกับแซนชิบาร์ยืดเยื้ออยู่หลายปี และท้ายที่สุด แซนชิบาร์ก็ต้องเป็นฝ่าย พ่ายแพ้ไปในปี 1896 (การต่อสู้กันในปีนั้นถือว่าเป็นสงครามที่ใช้เวลารบกัน สั้นที่สุดในประวัติศาสตร์ คือ 38 นาที) แม้ชาวแซนชิบาร์จะรู้สึกขมขื่นเพียงใดต่อความพ่ายแพ้ครั้งนี้ แต่ก็ไม่ได้เกิดการ ลุกฮือปฏิวัติใดๆ บนเกาะขึ้นอีกจนกระทั่งอังกฤษยกเลิกสถานะของแซนชิบาร์ ที่เป็นรัฐอารักขาไปในปี 1963 ³

ประเด็น	รายละเอียด
สถานการณ์ปัจจุบัน	<p>การเลือกตั้งปี 2020 ในแซนชิบาร์มีแนวโน้มค่อนข้างดูเด็ดที่อาจก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคฝ่ายค้าน ทั้งสองฝ่ายต่างตัดช่องทางพูดคุยเจรจากันหลังจากที่มีการเพิกถอนผลการเลือกตั้งปี 2015 ซึ่งฝ่ายค้านอ้างว่าตนเป็นฝ่ายชนะในครั้งนั้น</p> <p>การปราบปรามฝ่ายค้านและภาคประชาสังคมทั้งในแผ่นดินใหญ่และเกาะแซนชิบาร์โดยประธานาธิบดีแทนซาเนีย John Magufuli ยิ่งทำให้ความไม่แน่นอนทางการเมืองมีสูงขึ้นในขณะนี้⁴</p>
ข้อมูลพื้นฐาน	<p>ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร</p> <p>แทนซาเนีย: 947,300 ตร.กม. ประชากร 59.73 ล้านคน (2020)⁵ มีโตโตมาเป็นเมืองหลวง</p> <p>แซนชิบาร์: ประกอบไปด้วยสองเกาะหลัก คือ Unguja และ Pemba โดยมีประชากรกระจายอยู่เล็กน้อยในเกาะเล็ก ๆ มีพื้นที่รวมทั้งหมด 2,643 ตร.กม.⁶ ประชากร 705,078 คน⁷ มีเมืองแซนชิบาร์เป็นเมืองหลวง</p>

ประเด็น

รายละเอียด

Map of Zanzibar

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา</p> <p>แทนซาเนีย: มีกลุ่มชาติพันธุ์อยู่มากกว่า 120 กลุ่ม⁸ โดยกลุ่มหลักคือ กลุ่ม Bantu origin (95%) กลุ่มพูดภาษา Nilotic และชนพื้นเมืองล่าสัตว์ (ประมาณ 4%) และเอเชีย อาหรับ และยุโรปรวมกัน (ไม่ถึง 1%)⁹ นับถือศาสนาคริสต์ (6.14%) อิสลาม (35.2%) ศาสนาพื้นเมือง (1.8%) และไม่นับถือศาสนาใด (1.6%) (2010)¹⁰</p> <p>แซมเบีย: เป็นกลุ่มชนพื้นเมือง Bantu ซึ่งประกอบด้วย Hadimu และ Tumbatu (หรือ Shirazi) ส่วนกลุ่มที่รองลงมาคือ ชาวโคโมเรียน โชมาลี และอาหรับ¹¹ นับถือศาสนาอิสลาม (99%) ซึ่งเป็นนิกายสุหนี่สองในสาม (2012)¹²</p> <p>ระบบการปกครอง</p> <p>ระบอบประชาธิปไตย มีหลายพรรคการเมือง แบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ¹³</p> <p>ขนาดเศรษฐกิจ</p> <p>แทนซาเนีย: 59 ล้านเหรียญสหรัฐ (2019)¹⁴ รายได้ต่อหัว 1,050 เหรียญสหรัฐ (2018)¹⁵</p> <p>แซมเบีย: ไม่มีข้อมูล GDP แต่รายได้ต่อหัวอยู่ที่ 1,024 เหรียญสหรัฐ (2018)¹⁶</p>
<p>พลวัตของกระบวนการเจรจาก่อนจะบรรลุข้อตกลง</p>	<p>● ในเดือนพฤศจิกายน 1960 รัฐสภาอังกฤษได้อนุมัติรัฐธรรมนูญใหม่ของแซมเบีย การเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติครั้งแรกมีขึ้นในเดือนมกราคม 1961 แต่ก็จบลงด้วยการติดล็อกทางการเมือง</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● การเลือกตั้งครั้งถัดไปในเดือนมิถุนายนก็เกิดจลาจลและความสูญเสียชีวิตอย่างหนัก พรรค Afro-Shirazi (ASP) ซึ่งเป็นตัวแทนของชาวแอฟริกันส่วนใหญ่ได้รับเลือก 10 ที่นั่ง อีก 10 เป็นของพรรค Zanzibar Nationalist (ZNP) ที่เป็นตัวแทนของชาวอาหรับแซนชิบาร์ และอีก 3 เป็นของพรรค Zanzibar and Pemba People's (ZPPP) ซึ่งเป็นเหมือนพรรคสาขาของ ZNP พรรค ZNP และพรรค ZPPP รวมกันจัดตั้งรัฐบาลโดยมี Mohammed Shamte Hamadi เป็น chief minister ● แต่ด้วยความที่ตกลงกันไม่ได้ถึงจำนวนที่นั่งในสภาและเวลาที่จะเลือกตั้งการประชุมร่างรัฐธรรมนูญที่จัดขึ้นในลอนดอนปี 1962 จึงไม่สามารถกำหนดวันที่จะได้รับเอกราชได้ชัดเจน แต่คณะกรรมการอิสระก็ได้เสนอแนะให้เพิ่มจำนวนที่นั่งในสภา ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับ เช่นเดียวกับข้อเสนอที่ให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไป¹⁷ ● เดือนธันวาคม 1963 แซนชิบาร์ได้รับสิทธิในการปกครองตนเองเต็มรูปแบบพร้อมกับมีรัฐธรรมนูญเป็นของตัวเอง ซึ่งเป็นผลของการต่อรองระหว่างอังกฤษกับสองพรรคการเมืองหลักของแซนชิบาร์คือ ZNP และ ASP นำไปสู่ระบอบการปกครองที่มีกษัตริย์อยู่ใต้รัฐธรรมนูญโดยมีสุลต่านเป็นประมุขของรัฐ¹⁸ อย่างไรก็ตาม พรรค ASP ไม่ค่อยพอใจกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะมองว่าวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งจะทำให้สุลต่านของแซนชิบาร์ได้เปรียบทางการเมือง ● 12 มกราคม 1964 พรรค ASP ก่อการปฏิวัติ ขับไล่ชาวแซนชิบาร์อาหรับลงจากอำนาจ ล้มเลิกระบบสุลต่าน ยกเลิกรัฐธรรมนูญและแทนที่ด้วยการบังคับใช้คำสั่งประธานาธิบดี ภายใต้ระบบนี้ ประธานาธิบดีเป็นผู้ใช้อำนาจทั้งด้านบริหารและนิติบัญญัติในนามของสภาปฏิวัติ และเพื่อที่จะกระชับอำนาจและป้องกันการต่อต้านการปฏิวัติ พรรค ASP ได้จัดตั้งสหสาธารณรัฐ (UNION) กับ Tanganyika ขึ้นในเดือนเมษายน 1964¹⁹

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวมีผลบังคับใช้ในปี 1964 ระบุถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากการเกิดขึ้นของสหสาธารณรัฐและจากข้อเสนอของคณะกรรมการ One Party รัฐธรรมนูญฉบับนี้วางหลักการเรื่องสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานไว้ในบทนำ จัดตั้งรัฐบาลสองระดับ คือ รัฐบาลระดับชาติ (National government) และรัฐบาลกึ่งปกครองตนเองแห่งแซนชิบาร์ (Semi-autonomous government of Zanzibar) รัฐบาลของแซนชิบาร์จะมีสภาและประธานาธิบดีของตัวเองผู้ซึ่งจะดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดีของแทนซาเนียด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง ● ในปี 1965 รัฐธรรมนูญถูกแก้ไขเพิ่มเติมให้เกิดการปกครองแบบพรรคเดียวที่นำโดย Tanganyika African National Union (TANU) ซึ่งเป็นพรรคใหญ่ Tanganyika ในระดับชาติ แต่ก็ให้พรรค Afro-Shirazi Party ปกครองต่อไปได้ในแซนชิบาร์ แม้เบื้องต้นจะกำหนดให้มีระยะเวลาเพียงหนึ่งปี แต่รัฐธรรมนูญชั่วคราวนี้ก็ยังมีผลบังคับใช้จนถึงปี 1977 ซึ่งในช่วงระหว่างนั้นก็มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้งในลักษณะที่สร้างความเข้มแข็งทางการปกครองให้แก่ TANU และจำกัดอำนาจปกครองตนเองของแซนชิบาร์ ● รัฐธรรมนูญปี 1977 ทำให้มีระบบประธานาธิบดีที่เข้มแข็งและมีรัฐบาลสองชั้น (two-tier government) คือ รัฐบาลแซนชิบาร์และรัฐบาลสหสาธารณรัฐ ● ในปี 1979 แซนชิบาร์รับรัฐธรรมนูญใหม่ซึ่งเกือบจะเหมือนรัฐธรรมนูญแห่งชาติของแทนซาเนียทุกประการ รัฐธรรมนูญใหม่กำหนดให้รัฐบาลมีโครงสร้างแบบเดียวกันกับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติ การเลือกประธานาธิบดีมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยมีคณะกรรมการพิเศษเป็นผู้เสนอชื่อสองชื่อต่อคณะผู้บริหารแห่งชาติ (the National Executive Committee) ที่จะเลือกให้เหลือหนึ่งคน ชื่อที่ได้รับเลือกจะถูกนำเสนอให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกแทนที่จะเป็นสภาปฏิวัติ รัฐธรรมนูญปี 1979 จัดตั้งสภาผู้แทนราษฎรที่มาจาก การเลือกตั้งและกำหนดให้มีอำนาจในการออกกฎหมายในทุกเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับสหสาธารณรัฐ ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจของสภาปฏิวัติอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้รวมบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ

ประเด็น	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> ● ในปี 1983 มีการถกเถียงเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญครั้งใหม่ในแทนซาเนียเพื่อการปฏิรูปในสามประเด็นหลัก คือ อำนาจของฝ่ายบริหาร อำนาจสูงสุดของรัฐสภา และประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ● ปี 1984 รัฐธรรมนูญถูกแก้ไขเพิ่มเติมให้รวมถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ เข้าไปด้วย นอกจากนี้ก็ได้จำกัดวาระของประธานาธิบดีให้อยู่แค่สองวาระ มีระบบสองรองประธานาธิบดี ซึ่งจะประกอบด้วยประธานาธิบดีของแซนชิบาร์และนายกรัฐมนตรีของแทนซาเนีย²⁰ แซนชิบาร์ประกอบไปด้วยสองเกาะหลักคือ เกาะแซนชิบาร์หรือ Unguja และเกาะ Pemba นอกนั้นจะเป็นเกาะเล็กๆ จำนวนมาก²¹
1. การเป็นตัวแทนในการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Representation on Political Power)	
1.1) เขตการปกครอง	<p>ขอบเขตการปกครองรวมพื้นที่ใดบ้าง?</p> <p>แซนชิบาร์ประกอบไปด้วยสองเกาะหลัก คือ เกาะแซนชิบาร์หรือ Unguja และเกาะ Pemba นอกนั้นจะเป็นเกาะเล็กๆ จำนวนมาก²¹</p> <hr/> <p>ใช้วิธีอะไรกำหนดขอบเขตพื้นที่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p> <hr/> <p>เรียกชื่อเขตการปกครองนี้ว่าอย่างไร?</p> <p>เขตกึ่งปกครองตนเองแห่งแทนซาเนีย (Semi-autonomous region of Tanzania)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.2) ฝ่ายบริหาร	<p>เรียกตำแหน่งผู้บริหารว่าอะไร?</p> <p>ประธานาธิบดีแห่งรัฐบาลปฏิวัติแซนซิบาร์ (President of Revolutionary Government of Zanzibar) รัฐบาลแซนซิบาร์มีอำนาจบริหารตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติแทนซาเนียและรัฐธรรมนูญแห่งแซนซิบาร์ปี 1984²²</p> <hr/> <p>ผู้บริหารมาจากไหน?</p> <p>มาจากการเลือกตั้ง โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน</p> <hr/> <p>โครงสร้างคณะผู้บริหารเป็นอย่างไร?</p> <p>มี 2 ส่วนคือ ประธานาธิบดีแห่งแซนซิบาร์และสภาปฏิวัติแห่งแซนซิบาร์ (Revolutionary Council of Zanzibar - Serikali ya Mapinduzi Zanzibar) ประธานาธิบดีแห่งรัฐบาลปฏิวัติของแซนซิบาร์เป็นประธานสภาปฏิวัติของแซนซิบาร์โดยตำแหน่ง</p> <p>สภาปฏิวัติแห่งแซนซิบาร์มีองค์ประกอบดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประธานสภาปฏิวัติ 2. Chief Minister ของรัฐบาลปฏิวัติแซนซิบาร์ 3. รัฐมนตรีของรัฐบาลปฏิวัติแซนซิบาร์ 4. สมาชิกอื่นๆ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานสภาปฏิวัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแซนซิบาร์ปี 1984 สภาปฏิวัติจะเป็นองค์กรหลักในการให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าคณะรัฐบาลแซนซิบาร์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการบริหารปกครองแซนซิบาร์ทั้งหมด ตลอดจนกำกับดูแลการทำงานของหัวหน้าคณะรัฐบาล²³
1.3) ฝ่ายนิติบัญญัติ	<p>เรียกชื่อว่าอะไร?</p> <p>สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives)</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p data-bbox="470 315 613 348">มาจากไหน?</p> <p data-bbox="470 384 1312 517">มาจากการเลือกตั้งของประชาชน หนึ่ง กฎหมายได้กำหนดให้มีสมาชิกที่เป็นผู้หญิงร้อยละ 30 ของจำนวนสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งด้วย ซึ่งสมาชิกเหล่านี้จะได้รับการแต่งตั้งจากพรรคการเมืองแซนชิบาร์ที่มีที่นั่งในสภา</p> <hr/> <p data-bbox="470 560 893 593">โครงสร้างสภานิติบัญญัติเป็นอย่างไร?</p> <p data-bbox="470 629 1312 858">ประกอบไปด้วยสมาชิกที่มาจากเขตเลือกตั้ง สมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งจากพรรคการเมือง และผู้ว่าการภูมิภาค (Regional Commissioner) แต่ละแห่งในแซนชิบาร์ สภาผู้แทนราษฎรของแซนชิบาร์ถือเป็นสภาเดี่ยวระดับสอง (unicameral, subnational legislature) ของเขตที่ปกครองตนเองแห่งแซนชิบาร์²⁴ มีอำนาจในการ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="470 887 1312 1021">● ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งของรัฐบาลปฏิวัติแซนชิบาร์ในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการสาธารณะในแซนชิบาร์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีคนดังกล่าว <li data-bbox="470 1060 1312 1142">● อภิปรายประสิทธิภาพในการบริหารงานของรัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ ในช่วงการพิจารณางบประมาณประจำปี <li data-bbox="470 1181 984 1215">● บัญญัติกฎหมายที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน <li data-bbox="470 1254 1312 1336">● จัดทำรายงานต่อพรรคการเมืองในเรื่องที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของรัฐสภา²⁵ <li data-bbox="470 1375 1312 1458">● อนุมัติแผนงานที่จะดำเนินการในแซนชิบาร์แทนซาเนีย (Tanzania Zanzibar) และออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ให้เป็นไปตามแผน

ประเด็น	รายละเอียด																												
1.4) ผู้ว่าฯ เดิม/ นอก./กำนัน/ผญบ.	<p>ยังคงมีตำแหน่งผู้บริหารที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอยู่หรือไม่?</p> <p>ไม่มี อย่างไรก็ตาม ผู้ว่าการของแต่ละภูมิภาคในแซนชิบาร์จะได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีแซนชิบาร์ผ่านการปรึกษาหารือกับประธานาธิบดีของสหสาธารณรัฐ²⁶</p>																												
1.5) หน่วยปกครองย่อย	<p>หน่วยการปกครองย่อยมีกี่ชั้น?</p> <p>มีหน่วยการปกครองย่อยจากรัฐบาลแซนชิบาร์ 3 ชั้น คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารส่วนภูมิภาค (5 ภูมิภาค) 2. การบริหารระดับเขต (11 เขต) 3. การบริหารระดับหมู่บ้าน (Shehias) (388 หมู่บ้าน)²⁷ <p>ระบบการปกครองท้องถิ่นจะอยู่ในรูปของสภาท้องถิ่น ซึ่งมี 3 แบบ คือ สภาเขต (9 แห่ง) สภาเมือง (3 แห่ง) และเทศบาล (1 แห่ง) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้</p> <table border="1" data-bbox="450 972 1200 1334"> <thead> <tr> <th></th> <th>Unguja</th> <th>Pemba</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ภูมิภาค (Regions)</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>เขต (Districts)</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>สภาเขต (District Councils)</td> <td>5</td> <td>4</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>สภาเทศบาล (Municipal Council)</td> <td>1</td> <td>0</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td></td> <td>(Zanzibar)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>สภาเมือง (Town Councils)</td> <td>0</td> <td>3</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table> <p>สมาชิกสภาท้องถิ่นทุกระดับจะมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในพื้นที่นั้นๆ แต่รัฐมนตรีที่ดูแลสามารถแต่งตั้งสมาชิกเพิ่มได้ไม่เกิน 3 คนในระดับเทศบาล และไม่เกิน 2 คนในระดับเมือง ในส่วนของประธานสภาจะมาจากการเลือกตั้งของสมาชิก</p>		Unguja	Pemba	รวม	ภูมิภาค (Regions)	3	2	5	เขต (Districts)	6	4	10	สภาเขต (District Councils)	5	4	9	สภาเทศบาล (Municipal Council)	1	0	1		(Zanzibar)			สภาเมือง (Town Councils)	0	3	3
	Unguja	Pemba	รวม																										
ภูมิภาค (Regions)	3	2	5																										
เขต (Districts)	6	4	10																										
สภาเขต (District Councils)	5	4	9																										
สภาเทศบาล (Municipal Council)	1	0	1																										
	(Zanzibar)																												
สภาเมือง (Town Councils)	0	3	3																										

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>สภาท้องถิ่นสามารถตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดูแลกิจการในความรับผิดชอบของตนได้ในประเด็นต่อไปนี้ คือ การพัฒนาเศรษฐกิจและการเงิน การวางผังเมือง การบังคับใช้กฎหมาย สิ่งแวดล้อมและการก่อสร้าง และกิจการบริการสังคม ทั้งนี้ ประธานาธิบดีแซนชิบาร์สามารถแต่งตั้งบุคคลมาช่วยขับเคลื่อนการทำงานของสภาท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่งด้วย</p> <p>ในส่วนของสภาเขต กฎหมาย (Act 4 Section 5(1)) ยังระบุให้สามารถ 1) กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า อุตสาหกรรม และสังคม 2) จัดเก็บและใช้ประโยชน์จากรายได้ของสภา 3) บังคับใช้กฎหมายในเขตรับผิดชอบ และ 4) ประสานงานการทำงานต่างๆ กับหมู่บ้านและสภาเมือง สำหรับเทศบาล กฎหมาย (Act 3, Part V) ได้ระบุให้สามารถ 1) จัดตั้งและบำรุงรักษาพื้นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ 2) ส่งเสริมงานสาธารณสุขตามที่ได้รับร้องขอจากรัฐมนตรี 3) การก่อสร้างงานระบายน้ำ และ 4) การบริหารจัดการตลาดสด</p> <p>การปกครองระดับท้องถิ่นนี้จะอยู่ภายใต้การดูแลของกรมการปกครองท้องถิ่นและภูมิภาค กระทรวง State (สำนักประธานาธิบดี) Ministry of State (Presidents Office), Regional Administration, Local Government and Special Departments (MRALGSD)²⁸</p> <p>ในขณะที่แทนซาเนียแผ่นดินใหญ่มีการเลือกตั้งในระดับหมู่บ้าน การปกครองท้องถิ่นของแซนชิบาร์จะอยู่ภายใต้การบริหารของ Sheha โดย Sheha จะได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการภูมิภาคด้วยคำแนะนำของผู้ว่าการเขต นอกจากนี้ยังมี “สภาที่ปรึกษา Shehia” (Shehia Advisory Council) ที่จะคอยให้คำปรึกษาแก่ Sheha อีกทาง สภาดังกล่าวจะมีสมาชิกอย่างน้อย 12 คน ทั้งหมดจะได้รับการแต่งตั้งโดย Sheha ผ่านการปรึกษาหารือกับผู้ว่าการเขต หนึ่งในสามของสมาชิกสภาฯ จะต้องเป็นผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไปและเป็นบุคคลที่ Sheha ให้ความเคารพ)</p> <p>ในส่วนของ Sheha เองนั้น ตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจส่วนภูมิภาค (Regional Administration Authority Act number 1 of 1998 (Section 17)) ได้กำหนดให้ Sheha มีหน้าที่</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำคำสั่ง นโยบาย มาตรการ และกฎหมายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ 2. จัดการแก้ไขข้อพิพาทในระดับครอบครัวและสังคมตามวิถีวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาของพื้นที่ตน 3. จัดเก็บรักษาเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวกับทะเบียนสมรส การหย่า การเกิด การตาย ใบอนุญาต Ngoma (ดนตรีวิถีแอฟริกัน) การขนส่งพันธุ์พืช และสัตว์ ใบอนุญาตถ่านหิน ตลอดจนการอนุญาตและงานทะเบียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ 4. ตรวจคนเข้าเมือง 5. เตรียมรับการร้องขอล่วงหน้าให้เตรียมการประชุมสาธารณะ 6. จัดการเรื่องอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าการเขต²⁹
<p>1.6) ภารกิจ/ อำนาจ/หน้าที่</p>	<p>มีอำนาจทำอะไรบ้าง?</p> <p>ประธานาธิบดีแซนชิบาร์มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาธารณสุขขั้นพื้นฐาน การเกษตร และถนน</p> <p>ผู้ว่าการภูมิภาค (Regional Commissioner) มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้นโยบายและมาตรการของรัฐบาลกลางแซนชิบาร์เกิดผลในทางปฏิบัติในระดับภูมิภาค รักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยในสังคม และดูแลให้มีทรัพยากรในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ในพื้นที่อย่างเพียงพอ บุคลากรที่ทำงานในสำนักงานผู้ว่าการภูมิภาคจะมาจากการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีแซนชิบาร์</p> <p>ผู้ว่าการเขต (District Commissioner) มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้ นโยบายและมาตรการของรัฐบาลกลางแซนชิบาร์เกิดผลในทางปฏิบัติในระดับเขต มีโครงสร้างและบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับระดับภูมิภาค เพียงแต่มีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ในระดับเขต</p>

ประเด็น	รายละเอียด
1.7) กลไกการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการตรวจสอบและ เสนอแนะการบริหาร	มีกลไกการมีส่วนร่วมที่สะท้อนความหลากหลายของกลุ่มพลังต่างๆ ในสังคม หรือไม่? ไม่มีข้อมูล
1.8) ความเป็นตัวแทน ของคนส่วนน้อย ในพื้นที่	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนคนส่วนน้อยในโครงสร้างหรือไม่? ไม่มีข้อมูล
1.9) สัดส่วนที่นั่ง ในรัฐสภา	มีการกำหนดสัดส่วนตัวแทนในพื้นที่เป็นการเฉพาะในรัฐสภาหรือไม่อย่างไร? สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแชนชิบาร์จะคัดเลือกสมาชิก 5 คน เพื่อไปนั่ง ในรัฐสภาแทนชาเนีย ³⁰
1.10) พรรคการเมือง	มีพรรคการเมืองท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร? มีพรรคการเมืองหลายพรรค เช่น <ul style="list-style-type: none"> ● พรรค Zanzibar Nationalist Party (ZNP) ซึ่งหลัก ๆ จะเป็นตัวแทนของ คนแชนชิบาร์อาหรับ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1955 ● พรรค Afro-Shirazi Party (ASP) ซึ่งหลัก ๆ จะเป็นตัวแทนของคนแอฟริกัน ก่อตั้งเมื่อปี 1957 ● พรรค Zanzibar and Pemba People's Party (ZPPP) ซึ่งแยกตัวออกมา จากพรรค ZNP ก่อตั้งเมื่อปี 1959³¹ ● พรรคที่เล็กลงไปจากที่กล่าวข้างต้น ก็จะมีเช่น พรรค Umma Party และ พรรค Communist party of Zanzibar ที่ก่อตั้งเมื่อปี 1962³²

ประเด็น	รายละเอียด
1.11) ระบบบริหารงานบุคคล	ระบบบุคลากร (ราชการ) ในพื้นที่เป็นอย่างไร? ไม่มีข้อมูล
1.12) ระบบตำรวจ	มีตำรวจในพื้นที่หรือไม่อย่างไร? ไม่มีตำรวจเป็นของตัวเอง งานตำรวจเป็นของสหสาธารณรัฐ
1.13) ระบบเงินตรา	มีระบบการเงินของตัวเองหรือไม่? ไม่มี ใช้สกุลเงินแทนซาเนียชิลลิง (Tanzania Shilling)
1.14) การทหาร	มีกองทัพของตัวเองหรือไม่? ไม่มีทหารเป็นของตัวเอง งานทหารเป็นของสหสาธารณรัฐ
1.15) การศาล	<p>มีศาลของตัวเองหรือไม่?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● มีอัยการสูงสุด (Attorney-General) ที่มาจากการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี ซึ่งต้องเป็นคนแซนชิบาร์เท่านั้น อัยการสูงสุดจะมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าคณะที่ปรึกษากฎหมายของรัฐบาลปฏิบัติแซนชิบาร์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้านกฎหมายตามที่ประธานาธิบดีมอบหมาย ● มีผู้อำนวยการคดีอาญาแผ่นดิน (Director of Public Prosecutions) ที่มาจากการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี ดำรงตำแหน่ง 5 ปี เป็นได้ 2 วาระ โดยจะมีหน้าที่ในการพิจารณาสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีอาญาต่อศาล³³ ● มีศาลสูง (High Court) ของแซนชิบาร์ ซึ่งนอกจากจะมีอำนาจตัดสินคดีแพ่งและอาญาในแซนชิบาร์แล้ว ยังสามารถทำงานร่วมกับศาลสูงของสหสาธารณรัฐแทนซาเนียได้ด้วย³⁴ องค์คณะผู้พิพากษาของศาลสูง จะประกอบไปด้วยหัวหน้าผู้พิพากษาหนึ่งคนและผู้พิพากษาในคณะอีกไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งจะได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีด้วยคำแนะนำของคณะกรรมการบริการงานยุติธรรม (Judicial Service Commission)³⁵

ประเด็น	รายละเอียด
1.16) การต่างประเทศ	<p>มีนโยบายต่างประเทศของตัวเองได้หรือไม่?</p> <p>กิจการต่างประเทศจะอยู่ในการดูแลของสหสาธารณรัฐซึ่งก็คือรัฐบาลแทนซาเนีย แชนชิบาร์ไม่สามารถติดต่อสัมพันธ์ทางการทูตโดยตรงกับประเทศอื่น ๆ และไม่สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศใด ๆ ได้³⁶</p> <p>ในกระทรวงการต่างประเทศของแทนซาเนีย จะมีกรมแชนชิบาร์ ซึ่งมีหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับสถานกงสุลของประเทศต่าง ๆ รวมถึงสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในแชนชิบาร์ และทำหน้าที่ประสานงานด้านการต่างประเทศทั้งหมดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแชนชิบาร์³⁷</p>
1.17) กลไกความสัมพันธ์ กับส่วนกลาง	<p>มีกลไกในการทำงานร่วมกันและจัดการความขัดแย้งระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร?</p> <p>ศาลรัฐธรรมนูญพิเศษแห่งสหสาธารณรัฐ (The Special Constitutional Court of the United Republic) จะเป็นผู้ไต่สวนและไกล่เกลี่ยข้อพิพาทใด ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐบาลแทนซาเนียและรัฐบาลปฏิวัติแชนชิบาร์อันเนื่องมาจากการตีความบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ โดยการตัดสินของศาลถือเป็นที่สุด ทั้งนี้ครั้งหนึ่งขององค์คณะผู้พิพากษาจะมาจากการแต่งตั้งโดยรัฐบาลแทนซาเนีย อีกครั้งหนึ่งจะมาจากการแต่งตั้งโดยรัฐบาลปฏิวัติแชนชิบาร์ กลไกในการตัดสินใจจะอาศัยความเห็นสองในสามของผู้พิพากษาที่แต่งตั้งโดยรัฐบาลแทนซาเนีย และสองในสามของผู้พิพากษาที่แต่งตั้งโดยรัฐบาลปฏิวัติแชนชิบาร์³⁸</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ประธานศาลสูงสุดของแทนซาเนียจะร่วมปรึกษารื้อกับประธานศาลสูงสุดของแชนชิบาร์เป็นครั้งคราวในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการของศาลอุทธรณ์ และการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์³⁹ ● คณะกรรมการการเลือกตั้งแชนชิบาร์ แม้จะเป็นองค์กรอิสระ แต่ก็ถูกคาดหวังให้มีการปรึกษารื้อกับคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติแทนซาเนียด้วย⁴⁰

ประเด็น	รายละเอียด
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of Resources)	
2.1) รายได้และการจัดเก็บรายได้	<p data-bbox="447 380 817 419">ในพื้นที่มีรายได้จากอะไรได้บ้าง?</p> <p data-bbox="447 446 1289 589">รายได้ของแซนชิบาร์มาจากหลายแหล่งทั้งจากเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ ประมง และการทำฟาร์มสาหร่าย⁴¹ สินค้านำเข้าสำคัญคือ อาหารและน้ำมัน ส่วนสินค้าส่งออกหลักคือ กานพลูและงูเห่า⁴²</p> <p data-bbox="447 617 1289 799">ประชากรประมาณ 35,000 คน ทำงานเกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว รวมถึงโรงแรมและร้านอาหาร⁴³ ในส่วนของการเก็บภาษีนั้น จะเป็นภาษีที่เก็บได้จากการลงทะเบียนแท็กซี่ ค่าธรรมเนียมจากการประมูล ค่าธรรมเนียมจากค่าเช่าการใช้ทรัพย์สินของสภา และภาษีอสังหาริมทรัพย์</p> <p data-bbox="447 827 1289 1107">นอกเหนือจากภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต และภาษีเงินได้ในแซนชิบาร์ที่จะถูกจัดเก็บโดยองค์การรายได้แทนซาเนีย (Tanzania Revenue Authority - TRA) แล้ว ภาษีอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในแซนชิบาร์จะถูกจัดเก็บโดยคณะกรรมการรายได้ของแซนชิบาร์ (Zanzibar Revenue Board - ZRB) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐบาลแซนชิบาร์⁴⁴ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ยังคงเป็นแหล่งรายได้หลัก คิดเป็นจำนวนมากกว่าหนึ่งในสามของภาษีทั้งหมด</p> <p data-bbox="447 1134 1289 1225">ในส่วนของแหล่งรายได้ที่มีการเติบโตเร็วที่สุด (เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 30 ต่อปี) คือ อาคารสแตมป์ ภาษีโรงแรม ภาษีสรรพสามิต ภาษีนำเข้า และภาษีร้านอาหาร</p> <p data-bbox="447 1252 1289 1434">ในส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีจะมีอัตราส่วนอยู่ที่ร้อยละ 6 ซึ่งส่วนใหญ่จะเก็บได้จาก กองตรวจคนเข้าเมือง คณะกรรมการการท่องเที่ยวแซนชิบาร์ กระทรวงที่ดิน แรงงาน การเงิน และสาธารณสุข สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และกรมประมง ปศุสัตว์⁴⁵</p> <p data-bbox="447 1462 1120 1501">รายได้ที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ต้องส่งให้ส่วนกลางหรือไม่อย่างไร?</p> <p data-bbox="447 1528 1289 1671">ในปี 2012 มีข้อตกลงระหว่างประธานาธิบดีแทนซาเนียกับประธานาธิบดีแซนชิบาร์ว่า แซนชิบาร์สามารถจัดการอุตสาหกรรมแก๊สและน้ำมันได้ด้วยตัวเอง ซึ่งไม่ได้กำหนดให้ต้องส่งรายได้ให้กับรัฐบาลแทนซาเนีย⁴⁶</p>

ประเด็น	รายละเอียด
	<p>กู้/รับเงินต่างประเทศได้หรือไม่?</p> <p>รัฐบาลแซมเบียสามารถรับเงินอุดหนุนหรือเงินบริจาคจากต่างประเทศได้ ซึ่งผู้ให้ทุนรายใหญ่ที่สุดคือธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการพัฒนาแอฟริกา (AfDB) USAID จีน สวีเดน เดนมาร์ก สหภาพยุโรป UNDP ธนาคารอาหรับ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในแอฟริกา (BADEA) และสหราชอาณาจักร⁴⁷ ในปี 2018 แซมเบียได้ลงนามในข้อตกลงร่วมกับบริษัทแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกาเพื่อทำการสำรวจแก๊สธรรมชาติในเขตพื้นที่ของแซมเบีย⁴⁸</p>
2.2) เงินอุดหนุนจากส่วนกลาง	<p>ได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลางอีกหรือไม่อย่างไร?</p> <p>โดยทั่วไป การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลแซมเบียจะอยู่ในรูปของการจ่ายเงินเดือนบุคลากรเจ้าหน้าที่ของแซมเบีย</p>
2.3) การจัดสรรทรัพยากร	<p>ในพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติอะไรที่หารายได้ได้?</p> <p>เศรษฐกิจของเกาะแซมเบียเกือบทั้งหมดจะเป็นภาคเกษตรกรรมดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ จะครอบคลุมอยู่บริเวณครึ่งหนึ่งทางตะวันตกของเกาะ สินค้าหลักได้แก่ มันสำปะหลัง มันหวาน ข้าว ข้าวโพด ถั่ว (รสชาติคล้ายถั่ว) ผลไม้รสเปรี้ยว กานพลู มะพร้าว และคาคาว นอกจากนี้ก็มีอุตสาหกรรมประมงด้วย อีกทั้งยังมีโรงงานผลิตน้ำมันกานพลูและสิ่งทอ งานช่างก็จะมีงานไม้ งาม้าง และเหล็ก⁴⁹</p>
2.4) การจัดสรรที่ดิน	<p>การจัดสรรที่ดินเป็นอย่างไร?</p> <p>รัฐบาลแซมเบียมีสิทธิเต็มทีในการกำหนดนโยบายที่ดินและการออกโฉนดที่ดิน โดยจะมีคณะกรรมการที่ดินของแซมเบียรับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน ซึ่งรวมถึงการวางแผนจัดสรรและใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาการจัดทำแผนที่ดิจิทัล การวางแผนจัดโซนสำหรับการท่องเที่ยว การวางผังเมือง และการจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูลที่ดิน ทั้งนี้การจัดการที่ดินจะครอบคลุมทั้งเกาะ Unguja และเกาะ Pemba ซึ่งเป็นเกาะหลักสองเกาะของแซมเบีย⁵⁰</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3. การยอมรับตัวตน (Recognition)	
3.1) ศาสนา	<p>ใช้กฎหมายชารีอะห์หรือไม่อย่างไร?</p> <p>มีการตั้งศาล Kadhi เพื่อมาพิจารณาประเด็นทางกฎหมายอิสลามที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและมรดก โดยคู่ความจะต้องเป็นคนมุสลิมทั้งสองฝ่าย การอุทธรณ์คดีที่มีการพิจารณาในศาลนี้จะสิ้นสุดที่ศาลสูงสุดของแซนชิบาร์ ไม่สามารถนำไปสู่ศาลอุทธรณ์ของแทนซาเนียได้⁵¹</p> <p>มีอัตลักษณ์ทางศาสนาสะท้อนอยู่ในโครงสร้างบริหารปกครองหรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>
3.2) ภาษา	<p>ใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาทางการบ้าง?</p> <p>ใช้ 2 ภาษา คือ ภาษา Kiswahili (สวาฮีลี) ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติและภาษาทางการของแทนซาเนีย และภาษาอังกฤษ⁵²</p>
3.3) การศึกษา	<p>มีการจัดการศึกษาที่สะท้อนลักษณะเฉพาะของพื้นที่หรือไม่อย่างไร?</p> <p>กฎหมายการศึกษาปี 1982 ของแซนชิบาร์ กำหนดให้การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐบาลต้องจัดให้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย⁵³ การศึกษาก่อนชั้นประถมจะมีทั้งที่เป็นโรงเรียนรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม แต่ไม่ได้เป็นภาคบังคับ ในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีทั้งหมด 10 ปี คือ ระดับประถมศึกษา (7 ปี) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (3 ปี) ช่วงมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะเน้นภาษาและคณิตศาสตร์เป็นหลัก ซึ่งเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะต้องมีการสอบเข้าเพื่อเรียนต่ออีกสองปีในระดับ Advance</p>
3.4) ประเพณีวัฒนธรรม	<p>มีลักษณะทางประเพณีวัฒนธรรมสะท้อนอยู่ในโครงสร้างหรือไม่?</p> <p>ไม่มีข้อมูล</p>

ประเด็น	รายละเอียด
3.5) ประวัติศาสตร์	มีพื้นที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือไม่? ไม่มีข้อมูล
3.6) สัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรม	มีสัญลักษณ์ทางอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ปรากฏทางสาธารณะหรือไม่? มีธง ตราสัญลักษณ์ และเพลงประจำของตัวเอง ในอดีต แชนซิบาร์ได้ใช้ธงของแทนซาเนียตั้งแต่ก่อตั้งสหสาธารณรัฐในปี 1964 แต่ต่อมาในปี 2004 รัฐบาลแชนซิบาร์ได้ประกาศใช้ธงของตัวเองเพื่อแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตน ⁵⁴ ตราสัญลักษณ์ของแชนซิบาร์
4. ขั้นตอนและกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period)	
4.1) กระบวนการจัดตั้ง/ขับเคลื่อน	มีกระบวนการและขั้นตอนในการจัดตั้งหรือขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? แชนซิบาร์มีความพยายามที่จะเรียกร้องอิสระที่จะมีอำนาจในการปกครองและเสรีภาพทางเศรษฐกิจของตนเองมากขึ้นอยู่เป็นระยะ ซึ่งสามารถเห็นได้จากช่วงการรณรงค์หาเสียงการเลือกตั้งทั่วไปในแทนซาเนียเมื่อปี 2015 ก็มีข้อเรียกร้องดังกล่าวเกิดขึ้นในทางสาธารณะ ⁵⁵
4.2) การแก้ไขโครงสร้าง/ข้อตกลง	ไม่มีข้อมูล

ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2020

Endnotes

- 1 Markku Suksi, *Sub-State Governance through Territorial Autonomy: A Comparative Study in Constitutional Law of Powers, Procedures and Institutions*, (Heidelberg, 2011), pp.640-641.
- 2 <https://www.historic-uk.com/HistoryUK/HistoryofBritain/The-Shortest-War-in-History/>
- 3 <https://www.britannica.com/event/Anglo-Zanzibar-War>
- 4 <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/tanzania/zanzibars-political-crisis-timeline>
- 5 <http://worldpopulationreview.com/countries/tanzania-population/>
- 6 <http://www.sacmeq.org/?q=sacmeq-members/tanzania-zanzibar/country-profile>
- 7 <http://worldpopulationreview.com/world-cities/zanzibar-population/>
- 8 <https://www.britannica.com/place/Tanzania/Zanzibar-and-Pemba>
- 9 <https://www.worldatlas.com/articles/ethnic-groups-of-tanzania.html>
- 10 <https://www.britannica.com/place/Tanzania/Zanzibar-and-Pemba#ref281809>
- 11 <https://www.britannica.com/place/Tanzania/Settlement-patterns#ref281813>
- 12 <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/01/Tanzania-3.pdf>
- 13 <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/tz/tz028en.pdf>
- 14 <https://tradingeconomics.com/tanzania/gdp>
- 15 <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?locations=TZ>
- 16 <http://data.un.org/Data.aspx?q=Zanzibar&d=SNAAMA&f=grID%3A101%3BcurrID%3AUSD%3BpcFlag%3A1%3BcrID%3A836>

- 17 <https://www.britannica.com/place/Tanzania/Zanzibar#ref1219155>
- 18 <https://www.britannica.com/event/Anglo-Zanzibar-War>
- 19 <http://constitutionnet.org/country/tanzania-country-constitutional-profile>
- 20 <http://constitutionnet.org/country/tanzania-country-constitutional-profile>
- 21 <https://www.bbc.com/news/world-africa-14115176>
- 22 Article 102, <http://www.helplinelaw.com/law/tanzania/constitution/constitution04.php>
- 23 Article 105, <http://www.helplinelaw.com/law/tanzania/constitution/constitution04.php>
- 24 <https://www.loc.gov/item/lcwaN0017141/>
- 25 Article 107, <http://www.helplinelaw.com/law/tanzania/constitution/constitution04.php>
- 26 Article 61 (1), The Constitution of Zanzibar, pp.43.
- 27 <https://www.unicef.org/tanzania/media/1336/file/UNICEF-Zanzibar-2018-National-Budget-Brief.pdf>, p.12.
- 28 <http://www.dege.biz/Zanzibar.pdf>
- 29 <http://www.dege.biz/Zanzibar.pdf>
- 30 <https://www.parliament.go.tz/pages/structure?q=zanzibar>
- 31 <https://www.britannica.com/place/Tanzania/Zanzibar>
- 32 <https://www.eisa.org.za/wep/zan1957parties.htm>
- 33 Article 55 (1) and 56, The Constitution of Zanzibar, pp.38-39.
- 34 Article 114, 115 <http://www.helplinelaw.com/law/tanzania/constitution/constitution05.php>
- 35 Article 93 and 94, The Constitution of Zanzibar, pp.63-64.
- 36 Markku Suksi, Sub-State Governance through Territorial Autonomy: A Comparative Study in Constitutional Law of Powers, Procedures and Institutions, (Heidelberg, 2011), p.580.

37 <https://www.foreign.go.tz/index.php/about/zanzibar-department>

38 Article 126-128, <http://www.helplinelaw.com/law/tanzania/constitution/constitution05.php>

39 Article 116, <http://www.helplinelaw.com/law/tanzania/constitution/constitution05.php>

40 Markku Suksi, *Sub-State Governance through Territorial Autonomy: A Comparative Study in Constitutional Law of Powers, Procedures and Institutions*, (Heidelberg, 2011), p.477.

41 <http://www.ecologyandsociety.org/vol23/iss3/art12/appendix3.pdf>

42 “Zanzibar Economy.” *The Columbia Electronic Encyclopedia*, 6th ed. Copyright © 2012 on Infoplease. 27 March 2020 <<https://www.infoplease.com/encyclopedia/places/africa/tanzania/zanzibar-semiautonomous-archipelago-and-island-tanzania/economy>>.

43 Nelly Samson Maliva, *Women’s Participation in Tourism in Zanzibar An Enactment Perspective*, Ph.D.Thesis, Wageningen University, 2016, p.23.

44 <https://www.zanrevenue.org/sw/about/about-zanzibar-revenue-board>

45 <https://www.unicef.org/tanzania/media/836/file/UNICEF-Tanzania-2017-Zanzibar-Budget-Brief.pdf>, p.3.

46 <https://uk.reuters.com/article/tanzania-zanzibar-exploration/zanzibar-says-reaches-deal-with-tanzania-on-oil-gas-revenues-idUKL5E8LPOKK20121025>

47 http://www.tzdp.gov.tz/fileadmin/documents/external/publications/Zanzibar_annual_aid_report_2014-2015.pdf, p.10.

48 <https://www.esi-africa.com/industry-sectors/business-and-markets/production-sharing-agreement-inked-to-explore-zanzibar-block/>

49 “Zanzibar Economy.” *The Columbia Electronic Encyclopedia*, 6th ed. Copyright © 2012 on Infoplease. 27 March 2020 <<https://www.infoplease.com/encyclopedia/places/africa/tanzania/zanzibar-semiautonomous-archipelago-and-island-tanzania/economy>>.

50 <https://mycoordinates.org/the-effects-of-climate-change-on-land-tenure-in-zanzibar-islands/>

51 Markku Suksi, *Sub-State Governance through Territorial Autonomy: A Comparative Study in Constitutional Law of Powers, Procedures and Institutions*, (Heidelberg, 2011), p.207.

52 <https://www.bbc.com/news/world-africa-14115176>

53 <http://www.sacmeq.org/?q=sacmeq-members/tanzania-zanzibar/education-fact-sheet>

54 <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/3592521.stm>

55 <https://www.bbc.com/news/av/world-africa-34584449/zanzibar-debates-autonomy-as-tanzania-election-approaches>

ภาคผนวก:

ประวัติศาสตร์ย่อของรัฐ และความท้าทายต่อรัฐในอนาคต

“รัฐ” หรือ “รัฐชาติ” ตามที่นิยมเรียกกันนั้น คือผลลัพธ์ของประวัติศาสตร์อันยาวนานเริ่มจากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่จะสร้างชุมชนขึ้นมา กล่าวโดยย่อแล้ว รัฐเป็นอย่างไรที่เห็นทุกวันนี้เพราะผลจากความเปลี่ยนแปลงให้มีความทันสมัยมากขึ้นในยุโรปตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 ถึง 19 ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวคิดอำนาจอธิปไตย (Sovereignty) ที่เผยแพร่โดยเจ้าอาณานิคมไปทั่วทั้งทวีปยุโรปจนขยายต่อออกไปทั่วโลก

ข้อเท็จจริงที่น่าประหลาดใจมากที่สุดข้อหนึ่งคือ จากทั้งหมด 193 รัฐที่องค์การสหประชาชาติให้การรับรองนั้น มีเพียง 14 รัฐเท่านั้นที่มีอายุมากกว่า 200 ปี¹

1 หากนับรวมรัฐทั้งหมดที่ดำรงอยู่ในค.ศ. 1800 นั้น จะมีทั้งหมดประมาณ 130 รัฐ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาณาจักรเล็กๆ หรือดินแดนที่ขึ้นกับกษัตริย์หรือราชินี บางรัฐยังคงใช้ชื่อเดิมถึงทุกวันนี้แต่ไม่ได้ถูกนับรวมอยู่ใน 14 รัฐข้างต้น เนื่องจากรัฐ

การก่อตัวของรัฐที่เหลือซับซ้อนกว่านี้มาก หลายรัฐเคยเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิอาณานิคม และอีกจำนวนมากเป็นรัฐที่ผนวกรวมรัฐเล็กๆ เข้าด้วยกัน เช่น เยอรมนีและอิตาลี เป็นต้น กระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ส่วนมากเป็นไปเพื่อสร้าง “ความเป็นรัฐชาติ” (nation-statehood) ขึ้นมา อย่างเช่น การพยายามรวมกลุ่มประชากรที่มีอัตลักษณ์วัฒนธรรม ภาษา หรือศาสนาเดียวกันเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงแล้ว มีรัฐมากมายในโลกที่ประกอบไปด้วยชนกลุ่มน้อยภายในรัฐ บางรัฐได้ให้การยอมรับรับรอง (acknowledged) และปฏิบัติต่อกลุ่มชนเหล่านั้นอย่างเท่าเทียมกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ แต่บางรัฐก็ทำให้ชนกลุ่มน้อยรู้สึกว่าเป็นเพียงพลเมืองชั้นสอง

ประมาณ 30 ปีที่แล้ว หลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียตและสหพันธ์สาธารณรัฐสังคมนิยมยูโกสลาเวีย เราได้เห็นคลื่นลูกใหญ่ในการก่อตัวของรัฐชาติใหม่ๆ อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่ผ่านมา การเกิดขึ้นของรัฐใหม่มีน้อยลงมาก แต่ก็ไม่ถึงกับเกิดขึ้นไม่ได้ ดังกรณีของติมอร์-เลสเตในปี 2002 โคโซโวปี 2008 และซูดานใต้ปี 2011 สาเหตุหลักคือรัฐบาลทั่วโลกต่างมีทัศนคติที่เป็นอนุรักษ์นิยม ด้วยกลัวว่าวันหนึ่งประเทศตัวเองจะมีกลุ่มคนที่อยากแยกตัวเป็นรัฐใหม่ขึ้นมาบ้าง

ในอีกด้านหนึ่ง ระบบโลกที่แนวคิดความเป็นรัฐชาติยังคงเป็นรูปแบบหลักของโครงสร้างทางการเมือง ก็นำมาซึ่งข้อจำกัดและความไม่เท่าเทียมในหลายๆ ด้านแก่ชนกลุ่มน้อย และปัญหานี้จะรุนแรงขึ้นหากรัฐที่มีชนกลุ่มน้อยอยู่ยึดมั่นในอุดมการณ์ชาตินิยม เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงไม่แปลกที่ชนกลุ่มน้อยซึ่งไม่มี “รัฐของตัวเอง” จะมองหาความเป็นไปได้ที่จะเพิ่มอำนาจในการจัดการตนเอง (self-administration) ร่วมใช้อำนาจ (power sharing) กำหนดชะตากรรมตนเอง (self-determination) หรือเดินสายโน้มน้าวเพื่อเปลี่ยนแปลงจากรัฐเดี่ยวเป็นสหพันธรัฐ

ดังกล่าวถ้าไม่ตกเป็นอาณานิคมในช่วง 200 ปีที่ผ่านมา ก็ถูกยึดครอง ถูกเปลี่ยนเส้นพรมแดน หรือสูญเสียอำนาจอธิปไตยของตนไป 14 รัฐที่ยังคงสถานะดังเดิมอยู่ถึงปัจจุบันนี้ ได้แก่ จีน ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร ลิกเตนสไตน์ ญี่ปุ่น โมนาโก รัฐสันตะปาปา (วาติกัน) โปรตุเกส รัสเซีย ซานมาริโน สยาม (ไทย) สเปน สวีเดน และสหรัฐอเมริกา

ยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนว่ากลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องการกำหนดชะตากรรมของตนเองในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมีจำนวนเท่าไรกันแน่ เนื่องจากแต่ละฐานข้อมูลใช้เกณฑ์ชีวิตและกรอบเวลาที่ต่างกัน Cunningham (2014) ระบุว่า มีประมาณ 150 กลุ่มที่แสดงออกถึงความต้องการทางการเมืองนี้ในช่วงระหว่างปี 1960-2005 โดยในจำนวนนี้ ครึ่งหนึ่งได้ใช้กำลังอาวุธในการต่อสู้ ในขณะที่อีกฐานข้อมูลหนึ่งซึ่งเก็บระหว่างปี 1985-2003 ของ Jorens (2012) นับได้ 69 กรณี

● 22 รัชชาติใหม่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20

รัชชาติเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วหลังการสิ้นสุดของสงครามเย็นช่วงปี 1990 ปัจจัยหลักเกิดจากการล่มสลายของสองรัฐ คือ สหภาพโซเวียตและสหพันธ์สาธารณรัฐสังคมนิยมยูโกสลาเวีย เดิมทั้งสองประเทศก่อตัวขึ้นในรูปของสหพันธรัฐ (federal state) แต่ในทางปฏิบัติ ต่างปกครองในลักษณะที่เป็นเผด็จการรัฐเดี่ยว และนี่เองเป็นเหตุให้เกิดความแตกแยกจนไม่อาจหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงไปได้

การสลายตัวของสองรัฐใหม่ที่มีหลายกลุ่มวัฒนธรรมนี้ ดำเนินไปบนเส้นทางความขัดแย้งทางการเมืองที่มีการใช้ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่บางพื้นที่ได้ข้อยุติ เช่น บอสเนียเฮอร์เซโกวีนา คาบสมุทรบอลติก และเอเชียกลาง บางพื้นที่ยังขัดแย้งกันอยู่ เช่น กรณีระหว่างยูเครนกับสหพันธรัฐรัสเซีย และอีกหลายรัฐในคอเคซัสใต้ เมื่อรวมทั้งหมดแล้ว สหภาพโซเวียตได้แตกออกเป็น 15 รัฐ ส่วนยูโกสลาเวียแตกออกเป็น 7 รัฐ ส่วนใหญ่ของรัฐที่แยกออกมาได้รับการรับรองภายใต้ระบบองค์การสหประชาชาติ มีข้อยกเว้นกรณีเดียวคือ โคโซโว ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของเซอร์เบียมาหลายศตวรรษ แต่ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นชาวโคโซโวเชื้อสายแอลเบเนียที่ต้องเจอกับการปราบปรามทางทหารและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

ปัจจุบันโคโซโวได้รับการรับรองจากหลายชาติส่วนใหญ่ในองค์การสหประชาชาติ แต่ยังคงถูกปฏิเสธจากรัสเซียและจีนที่ใช้สิทธิวีโต้ในฐานะสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคง รวมถึงรัฐบางรัฐที่กำลังประสบปัญหาการแยกดินแดนภายในรัฐของตน เช่น สเปน ไชปรัส และโรมาเนีย

ตลอด 30 ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า แม้แนวคิดเรื่องรัฐชาติจะเป็นรูปแบบที่ใช้กันมากเพื่อสร้างการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล แต่รูปแบบดังกล่าวก็ไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะมีความยุติธรรมเท่าเทียมและสันติภาพระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อยู่ด้วยกันในรัฐ ส่วนใหญ่แล้ว กลับจะปรากฏปัญหาขึ้นในรูปของการเรียกร้องการกำหนดชะตากรรมตนเองไม่ว่าจะเป็นภายใน (internal) หรือภายนอก (external) โดยชนกลุ่มน้อยและกลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมต่าง ๆ

● อำนาจอธิปไตยของรัฐชาติ

หนึ่งในเงื่อนไขที่ชี้ว่าพื้นที่ใดมีความเป็นรัฐชาติ คือ “อำนาจอธิปไตย” คำนี้กำเนิดขึ้นจากผลของข้อตกลงสันติภาพ Westphalia ในปี 1648 ที่ยุติสงครามสามสิบปีในยุโรปกลาง ข้อตกลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดแนวคิดเรื่องรัฐชาติที่ตั้งอยู่บนฐานของดินแดนเชิงภูมิศาสตร์ กลุ่มประชากรที่ชัดเจน และอำนาจในการควบคุมประชากรของรัฐบาล ตลอดจนพื้นที่ภายในเขตแดนของตน นอกจากนี้ยังกำหนดด้วยว่าทุกรัฐไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ โดยหลักการแล้วต่างมีสิทธิเท่ากัน

อีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เข้าใจประวัติศาสตร์การก่อตัวของความเป็นรัฐได้ คือ การทำความเข้าใจความคิดของนักปรัชญา Thomas Hobbes ในหนังสือ “Leviathan” (1651) ที่ถูกจุดประกายจากสงครามกลางเมืองอังกฤษ

Hobbs เสนอว่า การจะป้องกันสงครามระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ได้ ทุกคนจะต้องมอบอำนาจในการใช้กำลังทหารให้แก่หน่วยที่ชอบธรรมเพียงหน่วยเดียวเป็นผู้ใช้อำนาจนั้น ประเด็นคือ จะเกิดการตกลงที่ชอบธรรมดังกล่าวร่วมกันภายในรัฐที่มีกลุ่มคนและกลุ่มผลประโยชน์ที่แตกต่างกันจำนวนมากได้อย่างไร ซึ่ง Hobbs ให้คำตอบว่า จำเป็นจะต้องกำหนด “สัญญาประชาคม” (Social Contract) ขึ้นมาภายในรัฐ ในทางปฏิบัติ Hobbs หมายถึงการให้ผู้ปกครองหนึ่งคนหรือสถาบันหนึ่งแห่งเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดสัญญาประชาคมนี้

แนวคิดนี้ต้องอาศัยนักปรัชญาอีกคนหนึ่งมาเติมเต็ม โดยอีกครั้งศตวรรษต่อมา John Locke ได้ปรับมุมมองใหม่ให้แนวคิดเรื่องสัญญาประชาคมมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น Locke มีรากฐานความคิดว่าสงครามไม่ใช่ “สภาวะธรรมชาติ” (natural state) แต่เรื่องที่เป็นธรรมชาติคือ สิทธิอันพึงมีแต่เกิดของมนุษย์ทุกคนที่ไม่อาจเพิกถอนได้ (inalienable rights) และทรัพย์สินส่วนบุคคลที่ต้องได้รับการปกป้อง โดยถือเป็น “กฎหมายธรรมชาติ” (natural laws) ที่มนุษย์เราควรตกลงร่วมกันให้ชัดเจนเพื่อให้สิทธิดังกล่าวนั้นได้รับการคุ้มครอง ด้วยเหตุนี้ แนวคิดเรื่องอำนาจอธิปไตยจึงถูก Locke ตีความใหม่ว่าเป็นอำนาจที่ต้องถูกจำกัด (limited) และถูกจัดแบ่งได้ (divisible) ผ่านธรรมนูญการปกครอง (constitution) ที่คนในสังคมเข้าใจร่วมกันว่ามีไว้เพื่อจำกัดควบคุมรัฐบาล

● ความสว่างไสวทางปัญญาสู่สองปฏิวัติใหญ่

การเปลี่ยนแปลงของแนวคิดความเป็นรัฐชาติที่สำคัญในประวัติศาสตร์ คือ ช่วงยุคเรืองปัญญา (enlightenment) จากคริสต์ศตวรรษที่ 17-19 ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงแห่งการปฏิวัติวิทยาศาสตร์

การเกิดแรงบันดาลใจทางปรัชญา การสำรวจโลก การเบ่งบานของเสรีภาพ และการอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนา การปฏิวัติที่แสดงการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ชัดเจนที่สุดคือการปฏิวัติอเมริกาในปี 1776 และการปฏิวัติฝรั่งเศสในปี 1789

คำแถลงอันโด่งดังจากการประกาศเอกราชของสหรัฐอเมริกาที่ยังคงฉายภาพสิทธิมนุษยชนในฐานะองค์ประกอบสำคัญของความเป็นรัฐสมัยใหม่ได้ชัดเจนถึงปัจจุบันนี้คือคำแถลงที่ว่า “เราถือว่าความจริงต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเอง นั่นคือ มนุษย์ทุกคนถือกำเนิดขึ้นอย่างเท่าเทียมกันพร้อมสิทธิบางประการจากพระเจ้าผู้สร้างที่ไม่อาจเพิกถอนได้ ในบรรดาสิทธิเหล่านั้น ได้แก่ ชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข” คำประกาศอิสรภาพนี้เป็นแรงบันดาลใจให้กับรัฐอื่นๆ ในยุโรปและละตินอเมริกาในการประกาศเอกราชของตนเอง

การปฏิวัติฝรั่งเศสกลายเป็นโมเดลการสร้างรัฐเสรีนิยม (liberalism) และรัฐที่แยกการเมืองออกจากศาสนา (secularism) ในเวลาต่อมา แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งต่อลักษณะของความเป็นชาตินิยม (nationalism) และการเปลี่ยนแปลงอย่างสุดขั้ว (radicalism) มาด้วย ในมิติของสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย “คำประกาศสิทธิของมนุษยชนและพลเมือง” ได้กลายเป็นเอกสารสำคัญของการปฏิวัติ ซึ่งบางส่วนของคำประกาศนี้ได้ถูกบรรจุอยู่ในรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่ห้าในปี 1958 ด้วย อย่างไรก็ตาม ทั้งสหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส ตลอดจนรัฐอื่นๆ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสองประเทศนี้ต่างก็ต้องการเวลาจากนั้นอีกนานกว่าที่จะประสบความสำเร็จในการบรรจุสิทธิความเท่าเทียมระหว่างหญิงชายลงในรัฐธรรมนูญ การเลิกทาส และการแก้ไขความไม่เท่าเทียมเชิงโครงสร้างในด้านอื่นๆ

● การเกิดขึ้นของความเป็นรัฐสมัยใหม่

ระหว่างสองร้อยปีต่อมาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 รัฐชาติได้เกิดขึ้นในฐานะสัญลักษณ์ของความเป็นสมัยใหม่ เป็น “รัฐอิสระที่มีรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรและปกครองในนามชาติของพลเมืองที่เท่าเทียมกัน” (Wimmer, Feinstein 2010, 764) กระบวนการนี้ใช้เวลาและในบางส่วนของโลกยังทำได้ไม่สมบูรณ์ ดังที่ยกตัวอย่างเรื่องจักรวรรดิอาณานิคมของยุโรป สหภาพโซเวียต และยูโกสลาเวียไปในตอนต้น

พัฒนาการดังกล่าวในซีกโลกทางเหนือได้ถูกเชื่อมโยงเข้ากับการปฏิวัติอุตสาหกรรม เช่นเดียวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้เป็นสมัยใหม่ในบางพื้นที่ กระบวนการที่ว่าเกิดขึ้นพร้อมกับการเรียกร้องประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ รัฐต่าง ๆ ยังต้องเผชิญกับสงครามรูปแบบใหม่ที่ใช้ประโยชน์จากการพัฒนา อุตสาหกรรมหนักอันส่งผลกระทบต่อมนุษยชาติ บริบทและปัจจัยทั้งหมดนี้ทำให้ขบวนการชาตินิยมเติบโตขึ้นจนเป็นพลังขับเคลื่อนรัฐต่าง ๆ

ในยุคเริ่มต้นศตวรรษที่ 21 รัฐต่าง ๆ ในโลกมีทั้งที่เป็นรัฐชาติแบบดั้งเดิมและที่เน้นให้ความสำคัญกับแนวคิดอำนาจอธิปไตย โดยแนวคิดอำนาจอธิปไตยมีทั้งที่เป็นอำนาจอธิปไตยภายใน (internal sovereignty) และอำนาจอธิปไตยภายนอก (external sovereignty) อำนาจอธิปไตยภายในจะเป็นเรื่องของระดับการแบ่งสรรอำนาจภายในรัฐระหว่างสถาบันการเมืองส่วนกลางกับหน่วยการเมืองส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่น ระดับของการแบ่งสรรอำนาждังกล่าวนี้ครอบคลุมตั้งแต่การกระจายอำนาจการบริหาร เล็กน้อย การให้อำนาจทางการบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการแก่แต่ละพื้นที่ ไปจนถึงพื้นที่ปกครองตนเองแบบพิเศษ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน *ประมวลศัพท์ที่เกี่ยวข้อง*)

ในส่วนของอำนาจอธิปไตยภายนอก เช่น การมีองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจเหนือรัฐชาตินั้น หลายประเทศที่มีอิทธิพลในการเมืองโลกให้การสนับสนุนแนวคิดนี้ลดลงในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ปรากฏการณ์ที่ชัดเจนมากคือ การออกจากสหภาพยุโรปของ สหราชอาณาจักรและนโยบายของสหรัฐอเมริกาภายใต้ประธานาธิบดี Donald Trump ที่ไม่ให้น้ำหนักกับความเห็นขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

● ขนาดของความป็นรัฐชาติ

ณ ขณะนี้ องค์การสหประชาชาติมีสมาชิกที่ได้รับการรับรองทั้งหมด 194 ประเทศ และยังมีอีกประมาณ 10 ประเทศที่ประกาศว่าตนเป็นรัฐอิสระ แต่ได้รับการยอมรับที่จำกัดจาก นานาประเทศ หรือแม้กระทั่งไม่ได้รับการยอมรับเลย

กรณีที่ต้องตั้งมากที่สุดในเรื่องการโต้เถียงกันเรื่องสถานะความเป็นรัฐ คือ ไต้หวันกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลีใต้กับเกาหลีเหนือ และอิสราเอลกับปาเลสไตน์ กรณีที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักแต่ก็สำคัญกับประชาชนในประเทศนั้นๆ ไม่แพ้กันก็เช่น กรณีคอเคซัสใต้ ยูเครน แคชเมียร์ และอีกหลายพื้นที่ในแอฟริกา

จากการระบาดของไวรัสโคโรนาช่วงต้นปี 2020 สะท้อนให้เห็นว่า รัฐยังคงเป็นหน่วยการปกครองพื้นฐานที่เหมาะสมที่สุดในการจัดการกับสถานการณ์ดังเคียวยุติที่แพร่ขยายไปทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ข้อท้าทายที่มนุษยชาติจะต้องพบเจอต่อไปในอีกหลายทศวรรษข้างหน้าอีก 4 ประการ คือ บทบาทของรัฐในเรื่อง

1. สิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย
2. การฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคม โดยเน้นให้คนทั้งโลกมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น
3. นิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะวิกฤติโลกร้อน
4. ชนกลุ่มน้อยและความจำเป็นของการมีพื้นที่ให้กับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในระบบโลกที่มีรัฐชาติไม่เกิน 200 รัฐนี้

● สหพันธรัฐ (Federalism)

รัฐชาติ (Nation-states) และชาติรัฐ (State-nations)

ยังดีที่แนวคิดเรื่องรัฐชาติที่ถูกสร้างขึ้นจากการเจรจาสันติภาพ Westphalia ไม่ได้จำกัดว่ารัฐจะต้องมีรูปแบบเดียวเท่านั้น สหพันธรัฐเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการปกครองสองระดับในประเทศ คือ ระดับภูมิภาค (regional) ที่มีอำนาจครอบคลุมจังหวัด (province) หรือมลรัฐ (state) และระดับชาติที่มีอำนาจครอบคลุมทั้งประเทศ ซึ่งทั้งสองระดับต่างมีคณะผู้บริหารของตนเอง

รูปแบบนี้จะสร้างพื้นที่ทางการเมืองให้กับกลุ่มอัตลักษณ์ต่างๆ มีความเสมอภาคกันมากขึ้นทั่วทั้งประเทศ ปัจจุบันร้อยละ 40 ของประชากรโลกอาศัยอยู่ใน 25 รัฐที่มีลักษณะเป็นสหพันธ์ ยกตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย รัสเซีย อินเดีย บราซิล เม็กซิโก เยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์ มาเลเซีย ปากีสถาน เอธิโอเปีย และไนจีเรีย เป็นต้น ในบรรดาสหพันธรัฐ ก็มีรัฐที่มีระบบกษัตริย์ด้วย เช่น เบลเยียมและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การที่อธิบายว่าสหพันธรัฐมีโครงสร้างการบริหารปกครองที่ยืดหยุ่นกว่ารูปแบบคลาสสิกของชาติดั้งเดิมนั้น ไม่ได้แปลว่ารัฐบาลในสหพันธรัฐจะมีความรับผิดชอบและใช้อำนาจในทางที่ควรจะเป็นตามวัตถุประสงค์ของโครงสร้างนั้นเสมอไป ผู้นำปัจจุบันของสหรัฐอเมริกาและอินเดียเป็นตัวอย่างที่เห็นชัดว่า โครงสร้างสหพันธรัฐไม่ใช่หลักประกันว่าจะมีการบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมภายในประเทศที่ดี

ช่วงทศวรรษ 90 นักรัฐศาสตร์กลุ่มหนึ่งเคยเสนอให้แยกประเภทของรัฐให้ชัดเจนระหว่างรัฐที่ประชากรมีภาษา วัฒนธรรม และศาสนาเหมือนกันเกือบทั้งหมดเป็น “รัฐชาติ” (Nation-States) และรัฐที่มีกลุ่มประชากรต่างประเพณีวัฒนธรรมอยู่ด้วยกัน) เรียกว่า “ชาติรัฐ” (State-Nations) (Stepan, Linz 1996) น่าสนใจว่าเคยมีการใช้คำศัพท์เรียกประเภทของรัฐ เช่นนี้มาแล้วในยุโรปช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 คือ “Culture-Nations” และ “State-Nations”

● พื้นที่ปกครองตนเอง (Territorial Autonomy)

แนวคิดเรื่อง “ชาติรัฐ” ทำให้เห็นแง่มุมที่น่าสนใจทั้งในเชิงการบรรยายคุณลักษณะและเชิงการวิเคราะห์การปกครองกลุ่มชนต่างวัฒนธรรม ซึ่งแนวคิดนี้ไม่ได้ใช้เฉพาะกับ (บาง) สหพันธรัฐเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงรัฐที่มีเขตปกครองตนเอง (autonomous region) รวมอยู่ภายในด้วย แนวคิดเรื่องการปกครองตนเอง (autonomy) จะสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงที่ว่า ภายในประเทศประเทศหนึ่ง จะมีพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งซึ่งมีประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่นั้นเป็นคนส่วนน้อยของประเทศ หรือมีคนส่วนน้อยกลุ่มเล็กๆ ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานอยู่ในพื้นที่นั้น เรียกร้องสิทธิในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง (self-determination) การเกิดขึ้นของ

การปกครองเช่นนี้ มักจะเป็นผลจากความขัดแย้งอันยาวนานระหว่างคนในพื้นที่กับรัฐบาลส่วนกลาง และในหลายกรณีเป็นความขัดแย้งที่ใช้กำลังอาวุธเข้าต่อสู้กัน

ในกรณีความขัดแย้งที่มีความรุนแรง ขบวนการต่อสู้ในบางพื้นที่มีเป้าหมายแต่แรกเริ่ม (original aim) คือ การแยกตัวเป็นอิสระ เช่นกรณีของติมอร์ตะวันออก โคโซโว และซูดานใต้ ในขณะที่บางพื้นที่ ขบวนการต่อสู้ตัดสินใจที่จะเจรจาเพื่อหาข้อยุติสำหรับการกำหนดชะตากรรมของตนเองในรูปแบบของการปกครองพิเศษ เช่น กรณีของมินดาเนา ฟิลิปปินส์

คลื่นลูกแรกของการขจัดกลองในการปกครองตนเองเริ่มต้นขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 พื้นที่ที่โดดเด่นมากจากปรากฏการณ์นี้ คือ เกาะโอลันด์ ฟินแลนด์ ซึ่งเป็นกรณีพิพาทระหว่างฟินแลนด์กับสวีเดน เขตปกครองตนเองโอลันด์ยังคงได้รับการชื่นชมว่าเป็นหนึ่งในกรณีการจัดการบริหารปกครองที่ดีที่สุดถึงทุกวันนี้ พื้นที่ปกครองตนเองหลายแห่งมีลักษณะเป็นเกาะและ/หรือเขตแดนที่รัฐส่วนกลางเข้าถึงยากอันเนื่องมาจากการมีประวัติศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างจากของส่วนกลางหรือเมืองหลวง การจัดการช่วงหลังยุคอาณานิคมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการจัดตั้งเขตปกครองตนเองขึ้น

ในหนังสือที่เผยแพร่กันในวงกว้าง Thomas Benedikter (2009) ได้เขียนถึงแนวคิดและประสบการณ์จำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการปกครองตนเองในระดับภูมิภาค ผู้เขียนได้สรุปข้อดีของพื้นที่ปกครองตนเองไว้ 9 ประเด็น (หน้า 54-55)

1. ชนกลุ่มน้อยสามารถเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้อำนาจจากรัฐมากขึ้น
2. ชนกลุ่มน้อยมีโอกาสมากขึ้นที่จะรักษาอัตลักษณ์วัฒนธรรมและภาษาของตนภายใต้บริบทของการปกครองตนเองที่มีกฎหมายระดับชาติรองรับ
3. พื้นที่ปกครองตนเองช่วยให้ประชาชนในพื้นที่สามารถกำหนดชะตากรรมของตนเองได้โดยไม่ต้องแยกดินแดน (แต่สำหรับกลุ่มผู้สนับสนุนการแยกตัวเป็นรัฐอิสระ ประเด็นนี้ไม่ถือเป็นข้อดี)
4. พื้นที่ปกครองตนเองช่วยส่งเสริมความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม (multiculturalism) ในภาพรวม

5. พื้นที่ปกครองตนเองมีส่วนทำให้กฎหมายรัฐธรรมนูญมีความเข้มแข็งขึ้น (ดูเกณฑ์ด้านล่าง)
6. พื้นที่ปกครองตนเองสามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์ได้ เพราะทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยมากขึ้น
7. พื้นที่ปกครองตนเองทำให้ชุมชนท้องถิ่นควบคุมดูแลทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น
8. พื้นที่ปกครองตนเองสามารถลดความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลส่วนกลางกับชนกลุ่มน้อยได้ เพราะโครงสร้างการปกครองตนเองจะมีกลไกพื้นฐานที่เอื้อให้เกิดการเจรจาแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างสันติ
9. พื้นที่ปกครองตนเองส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม Benedikter ตระหนักดีว่า กฎหมายว่าด้วยการปกครองตนเองในหลายพื้นที่ยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ข้อดีเหล่านี้เกิดขึ้นได้จริง ด้วยเหตุนี้เขาจึงเสนอเกณฑ์ 4 ข้อที่จะช่วยให้มั่นใจได้ว่า “ระบบการปกครองตนเองสมัยใหม่” (modern autonomy system) จะเกิดขึ้นได้จริง (หน้า 60-64)

1. กลไกโครงสร้างและบทบาทหน้าที่หลักๆ ของการปกครองตนเองได้ถูกเขียนไว้อยู่ในรัฐธรรมนูญของประเทศ
2. ในพื้นที่ที่มีการปกครองตนเอง มีการจัดตั้งสถาบันนิติบัญญัติท้องถิ่นที่ประชาชนในพื้นที่สามารถเลือกผู้แทนของตนเองได้อย่างอิสระ
3. ประเทศมีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ทำงานได้จริง
4. ประชาชนทุกกลุ่มวัฒนธรรมมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งภายในพื้นที่ปกครองตนเองและทั่วทั้งประเทศ

● สภาพอนาคตที่สร้างสรรค์ของความเป็นรัฐ

วิกฤติโคโรนามีส่วนทำให้ต้องพิจารณาแนวคิดเรื่องความเป็นรัฐกันใหม่ โครระบาดไม่ได้แค่ทำลายให้ทั่วโลกหันกลับมาประเมินระบบการจัดการภาวะวิกฤติใหม่เท่านั้น แต่ยังจุดประเด็นถกเถียงเรื่องโลกาภิวัตน์และความเป็นท้องถิ่น ตลอดจนการรวมศูนย์อำนาจและการกระจายอำนาจด้วย มีรายงานจำนวนมากที่เกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ในแง่ของการปฏิบัติต่อชนกลุ่มน้อยอย่างเสมอภาคเท่าเทียม

บทเรียนสำคัญข้อหนึ่งคือ การสร้างพื้นที่ กลไกโครงสร้าง และกฎระเบียบที่จัดสรรอำนาจให้คนทุกกลุ่มวัฒนธรรมมีความเท่าเทียมกัน อย่างกรณีประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติสูงเช่นสิงคโปร์ อาจจะต้องระบุละเอียดถึงระดับสิทธิส่วนบุคคลในด้านสิทธิการใช้ภาษาเพื่อยกระดับความเท่าเทียมกันของแต่ละบุคคลและส่งเสริมการเคารพให้เกียรติกันของคนในสังคม ทั้งหมดนี้ สามารถทำได้โดยการกระจายอำนาจ การถ่ายโอนอำนาจ การปกครองตนเอง หรือการออกแบบรัฐธรรมนูญที่คำนึงถึงชนชาติต่างๆ ภายในรัฐอย่างแท้จริง ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการปรึกษาหารือในแต่ละพื้นที่ว่าสภาพอนาคตที่เห็นร่วมกันนั้นมีหน้าตาอย่างไร

บรรณานุกรม

Thomas Benedikter: The World's Modern Autonomy Systems. Concepts and Experiences of Regional Territorial Autonomy. Bozen/Balzano: EURAC Research 2009.

Thomas Fleiner / Lidija R. Basta Fleiner: Constitutinal democracy in a Multicultural and Globalised World. Heidelberg: Springer, 2009. (3rd Edition of the German Textbook "Allgemeine Staatslehre")

Kathleen Gallagher Cunningham: Inside The Politics Of Self-Determination. Oxford, New York: Oxford UP, 2014.

Jason Sorens: Secessionism. Identity, Interest, and Strategy. Montreal: McGill. Queens UP, 2012.

NOTE

A large rectangular area for writing, consisting of 20 horizontal dotted lines spaced evenly down the page.